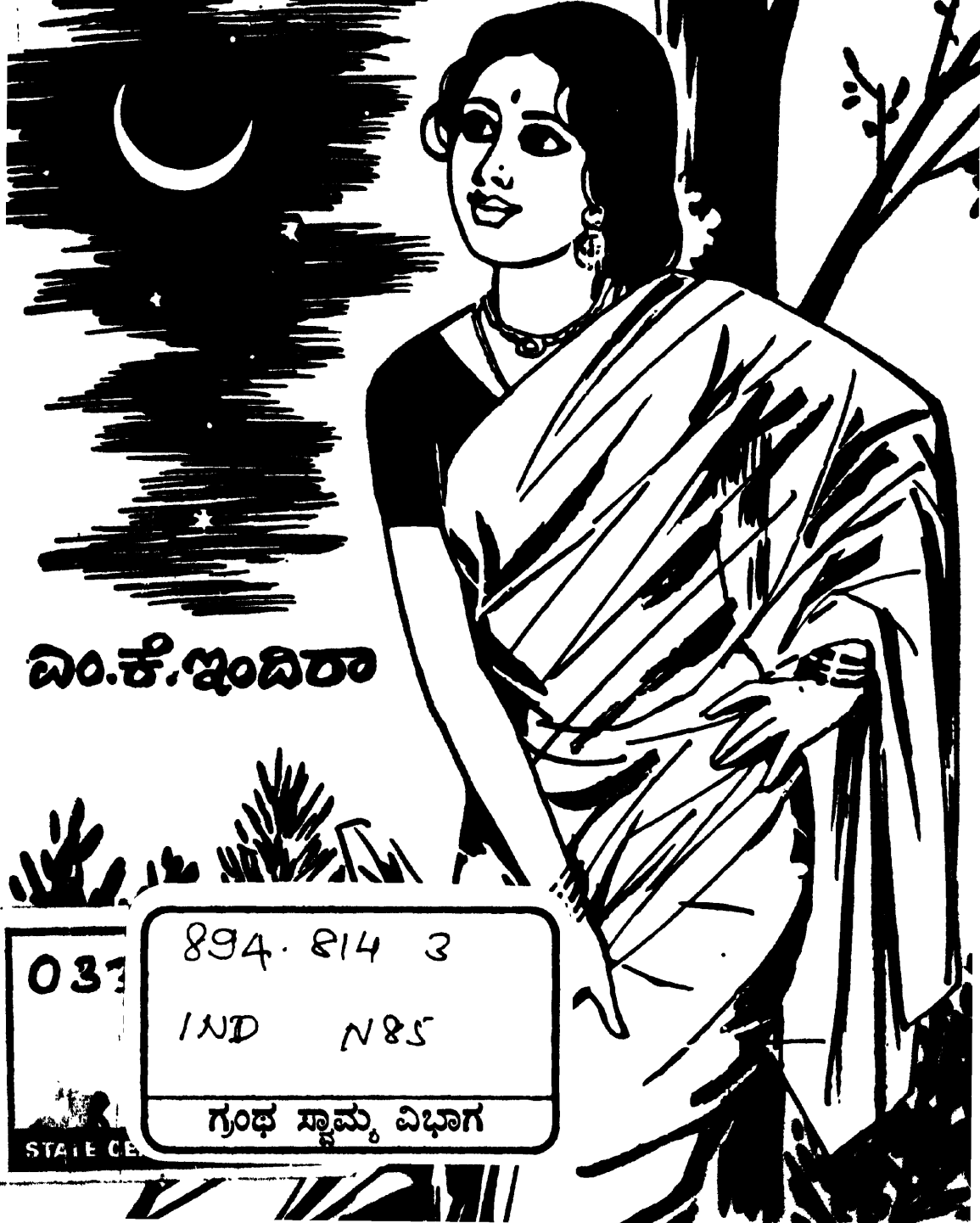

ಇಬ್ಬರಿಗೆ ಇಂಪ್ರಮ್ ಜೊಂಕು

ಎಂ.ಕೆ.ಇಂದಿರಾ

033

894. 814 3

IND N85

ಗ್ರಂಥ ಸ್ವಾಮ್ಯ ವಿಭಾಗ

STATE CE

ಬಿದಿಗೆ ಚಂದ್ರನು ಜೊಂಕು

ಎಂ. ಕೆ. ಇಂದಿರಾ

ಪ್ರಕಾಶ ಸಾಹಿತ್ಯ

೨, ತಲಕಾಡು ಸುಬ್ಬರಾವ್ ಗಣ್ಣಿ
ಅರಳೇಪೇಟೆ : : ಬೆಂಗಳೂರು-53

ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣ : ಸೆವೆಂಬರ್ ೧೯೬೯.
ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣ : ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೯೭೬.
ತೃತೀಯ ಮುದ್ರಣ : ಜೂನ್ ೧೯೮೫

ಹಕ್ಕುಗಳು : ಪ್ರಕಾಶಕರದು

ಮುದ್ರಣ :
ಮಗಜಿ ಪ್ರೆಸ್
ಆರಳೇಪೇಟೆ ಬೆಂಗಳೂರು-560053

ಕತೆಗೆ ಮುನ್ನ

‘ಬಿದಿಗೆ ಚಂದ್ರಮ ಡೊಂಕು’ ಇದು ಉತ್ತರದ ವರಕವಿಯವರ ಒಂದು ಕವಿತೆಯ ಸಾಲು. ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆಯುವ ಮುನ್ನ ಆ ಹಿರಿಯರ ಕ್ಷಮೆ ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಕಾದಂಬರಿಯ ನಾಯಕಿ ಬೃಂದಾಳ ಪಾಲಿನ ಚಂದ್ರಮ ವಸಂತ. ಅವನು ಬಿದಿಗೆಯ ಚಂದ್ರಮನಾದರೂ ಚಂದ್ರಮನಂತೆಯೇ ಕಡುಸಾಪಿಯ ಮೇಲೂ, ಪುಣ್ಯಶಾಲಿಯ ಮೇಲೂ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ಔದಾರ್ಯದ ಬೆಳದಿಂಗಳ ತಂಪನ್ನೇ ಹಾಯಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯಂತೆ ಎಲ್ಲರ ಮೇಲೂ ಒಂದೇ ಬಗೆಯ ಹೃದಯ ವೈಶಾಲ್ಯತೆ ಇದೆ ಅವನಿಗೆ. ಅಂತೆ ಅವನು ಗೋದಾವರಿಯನ್ನೂ ಕ್ಷಮಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇದೇ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತು, ಪ್ರಕಾಶ ಸಾಹಿತ್ಯದವರು ಅಷ್ಟೇ ಅಭಿಮಾನ, ಔದಾರ್ಯಗಳಿಂದ ನನ್ನ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಉಪಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸುಂದರ ಮುದ್ರಣ ಒದಗಿಸಿದ ಮುಪ್ರಕರಿಗೂ, ಪ್ರತಸ್ತು ಮುಖಪುಟ ಬರೆದ ಕಲಾವಿದರಿಗೂ ಹಾಗೂ ಅಭಿಮಾನಿ ಓದುಗ ಕೋಟಿಗೂ ಈ ಮೂಲಕ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

—ಎಂ. ಕೆ. ಇಂದಿರಾ

ಗಂಧರ್ವ ಲೋಕದಂತೆ ನಾನಾ ಬಣ್ಣದ ಸೀರೆಗಳನ್ನುಟ್ಟು ನಿಗನಿಗಿ ಆಧರಣಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಮದುವೆಯ ಮನೆತುಂಬ ಓಡಾಡುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ತೀರಾ ಸಾಧಾರಣ ವಾಯಿಲ್ ಸೀರೆಯುಟ್ಟು ಓಡಾಡುವ ಬೃಂದಾ ಶ್ರೀಮಂತೆ ಸೀತಾಬಾಯಿಯ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿದ್ದಳು.

ನಾದಿನಿ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಯ ಮಗಳ ಮದುವೆಗೆ ಬಂದವರು ಸೀತಾ ಬಾಯಿ. ಶ್ರೀಮಂತ ಅಣ್ಣ-ಅತ್ತಿಗೆಯರನ್ನು ಓಡಾಡಲು ಬಿಡುವರೆ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ ? ಮೈತುಂಬ ಆಭರಣವಿಟ್ಟು ರೊಟ್ಟಿ ಅಂಚಿನ ಜರತಾರಿ ಸೀರೆಯುಟ್ಟು ಮದುವೆಯ ಚಪ್ಪರದಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಳೆಯರ ನಡುವೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿಯಂತೆ ಗತ್ತಿನಿಂದ ಪದ್ಮಾಸನವಿಟ್ಟು ಕುಳಿತಿರುವ ಸೀತಾಬಾಯಿಯ ಮುಖ ದಲ್ಲೂ ಒಂದು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಅಳಿಸಲಾರದಂತಹ ರೇಖೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಅದು ಏನೆಂದು ಯಾರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಬೇಕು ?

ಮದುವೆ ಮನೆಯ ಸಾವಿರಾರು ಮಂದಿಯೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗಲೂ ಸೀತಾಬಾಯಿಯ ಕಣ್ಣು ಬೃಂದಾಳ ಹಿಂದೆ-ಮುಂದೆ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿದೆ. ಆ ಗದ್ದಲದಲ್ಲೂ ಅವರ ಮನ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದೆ—

‘ನಮ್ಮ ರುಕ್ಮಿಣೀನ ಬಳಗವಂತೂ ಅಲ್ಲ ಈ ಹುಡುಗಿ. ಕಪಿಲಾನ ಕ್ಲಾಸ್‌ಮೇಟ್ ಇದ್ದರೂ ಇದ್ದೀತು. ಆದರೆ ಕಪಿಲಾನ ಕ್ಲಾಸ್‌ಮೇಟ್ ಒಂದು ಹಿಂಡು ಮಂದಿ ಬಂದಿದ್ದಾರಲ್ಲ ? ಈ ಹುಡುಗಿ ಅವರೊಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಲೊಲ್ಲಳು ? ಆದರೆ ಆ ಶೋಕೇ ಹುಡುಗೀರಲ್ಲರನ್ನು ಇವಳಿಗೆ ನಿವಾಳಿಸತೆಗೆಬೇಕು ? ಎಂಥ ಚೆಂದೊಳ್ಳೆ ಹುಡುಗಿ ?’

ಅವಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಕೇಳೋಣವೆಂದರೆ ಯಾಕೋ ಮನಸ್ಸು ಹಿಂಜರಿಕೆ. ತನ್ನ ಮನೆಯ ವಿಷಯ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿದೆ.

ಈ ಸಾವಿರಾರು ಮಂದಿಯಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ವಿಚಾರಿಸಬೇಕು ? ಮದುವೆ ಕಳೆ ಯಲಿ ನೋಡೋಣ-ಎಂದುಕೊಂಡರು.

ಆದರೂ ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳು ಅವಳ ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆ ತಮ್ಮ ಯಜ ಮಾನರು ಬಿಂದೂರಾಯರು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿಯಾದರೂ ಆ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದೆ ? ಎಂದು ಹತ್ತಾರು ಬಾರಿ ಅವರತ್ತ ನೋಡಿದರು.

ಇಲ್ಲ, ಬಿಂದೂರಾಯರು ಹಿರಿಯರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ವಯಸ್ಸಿನವರೇ ಆದ ನೂರಾರು ಮಂದಿ ವಯೋವೃದ್ಧರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಗಣ್ಯವ್ಯಕ್ತಿಗಳು. ರೈಲ್ವೆ ಡಿಸಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಉನ್ನತಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ದ್ದು ನಿವೃತ್ತರಾದ ಅವರು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಗಣ್ಯರೇ. ಅವರು ಅಧಿಕಾರ ದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಯಾವ ನೆಂಟರಿಷ್ಟರ ಮನೆಗಳಿಗೂ ಹೋದವರಲ್ಲ. ಮದುವೆ- ಮುಂಜಿಗಳಂತಹ ಶುಭ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೂ ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಿವೃತ್ತರಾದ ಮೇಲೆ ತೀರಾ ಅಗ್ರಹಣಿಸಿದವರ ಮನೆಗೆ ಒಂದು ಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದುಂಟು. ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಅವರಿಗೆ ಅದೂ ಬೇಡವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಾದರೂ ಮದುವೆ ಎಂದರೆ ಅವರ ಜೀವಕ್ಕೆ ಮುಳ್ಳು ಮುರಿದಂತಾ ಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅವರದು ಧೀಮಂತ ಜೀವ. ಮರುಗಳಿಗೆ ಸಾವರಿಸಿಕೊಳ್ಳು ತ್ತಾರೆ.

ಈಗ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ತಂಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾಳೆಯೇ ಗಂಡ-ಹೆಂಡ ಬಂದು ದುಂಬಾಲು ಬಿದ್ದು ಅಣ್ಣನನ್ನು ಕರೆತಂದಿದ್ದರು ರುಕ್ಮಿಣಿಬಾಯಿ. ಅವರಿಗಾದರೂ ತಾವು ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದರಿಂದ ತಮಗೆಷ್ಟು ಗೌರವವಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮದುವೆಯ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಶ್ರೀಮಂತ ರೆಲ್ಲ ಆ ದಂಪತಿಗಳನ್ನು ಮುತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಮನ ದಲ್ಲೇ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಈರ್ಷ್ಯೆ. ಅದು ಯಾಕೆ ? ಹೇಗೆ ಎಂದು ಅವರಿಗೇ ತಿಳಿ ಯದು. ಅದನ್ನು ಯಾರ ಎದುರಿಗೂ ಪ್ರಕಟಮಾಡಲಾರರು.

ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳಿಗೂ ಗಾಳಿಯಂತೆ ನುಸಿನುಸಿದು ಓಡಾಡುವ ಬೃಂದಾಳ ಮೇಲೆ ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರ ಕಣ್ಣು.

ದಸ್ಯವಾಗಿ ಉದ್ಧವಾಡ ಜಡೆ ; ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತಮೂರು-ಇಪ್ಪತ್ತ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತಹ ಸಮಶಟ್ಟಾದ ನಿಲುವು ; ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅಪ್ಯಾಯ ಷಾನವಾಗುವಂತಹ ಹದವಾದ ಗೌರವಣ್ಣ; ವಿವೇಕಯುತವಾದ ನೋಟವನ್ನು

ತುಂಬಿಕೊಂಡ ಬಟ್ಟಲುಗಣ್ಣುಗಳು ; ಯಾವುದೋ ಮಹತ್ತರ ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೂ ಹೆಚ್ಚು ನಗಲಾರದೆ ಸಂಯಮ ತಳೆದ ತುಟಿಗಳು, ಪ್ರತಿಕ್ಷಣಗಳೂ ಚುರುಕು-ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಸಂದಾಡಿಸುವ ಅವಯವಗಳು. ಹೊರಗೆ ಎಲ್ಲ ರೊಡನೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ, ಮದುವೆಯ ಕಲಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಬೆರತಿದ್ದರೂ ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರ ಮನ ಬೃಂದಾನ ಸುತ್ತಲೇ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಲಿದೆ.

‘ಇವಳು ಬಡವರ ಮನೆಯ ಹುಡುಗಿ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಒಡವೆ-ಸೀರೆಗಳೆಂದರೆ ಒಂದಿಷ್ಟೂ ಆಸೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ?’

ಯಾರೋ ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ಹುಡುಗಿ ತನ್ನ ರೇಷಿಮಿಯ ಸೀರಿಯನ್ನು ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎಂದು ಎಷ್ಟು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿದರೂ ಬೃಂದಾ ಉಪಾಯವಾಗಿ,

“ಖಂಡಿತಾ ನನಗೆ ಬೇಡಾವ್ವು. ಏನೂ ತಪ್ಪು ತಿಳುಕೋ ಬೇಡ್ವಿ. ಉಡಬಾರದು ಅಂತ ಖಂಡಿತಾ ಹಟ ಅಲ್ಲ ನನಗೆ. ಮದುವೆ ಮನಿ ಒಳಗೆ ಏನಾದರೂ ಎಣ್ಣೆ-ಪಣ್ಣೆ ಬಿದ್ದರೆ ಅಂಥ ರೇಷಿಮಿ ಸೀರಿ ನಾ ಎಲ್ಲಿಂದ ತಂದು ಕೊಡಲಿ ನಿಮಗೆ ? ನಾವು ಹೇಳಿ ಕೇಳಿ ಬಡವಂದ್ವೀವಿ. ನನಗೇನೂ ಅವಮಾನ ಇಲ್ಲೇ ಈ ಸೀರಿ ಉಟ್ಟರೂನೂ. ಇವತ್ತೊಂದಿನ ನಿಮ್ಮ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟರೆ ನನಗೆ ಬರೂ ಭಾಗ್ಯ ಏನದ ಹೇಳಿ ? ಸಂಜೆ ಮುಂದೆ ಬೇಕಾದರೆ ಒಂದುಗಳಿಗೆ ಉಟ್ಟುಕೊಡ್ತೀನಿ”

— ಎಂದು ಅಂದಿದ್ದನ್ನು ಸೀತಾಬಾಯಿ ಕೇಳಿದ್ದರು. ಅಂತೂ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಬಡವರೆಂಬುದಂತೂ ಖಾತ್ರಿಯಾಗಿತ್ತು ಅವರಿಗೆ.

ಧಾರೆಯ ಗದ್ದಲ ಕಳೆಯುವವರೆಗೂ ಬೃಂದಾಳ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ಬಿಡುವು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಹರಿಭೂಮದ ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಾಗ ನಾಲ್ಕಾರುಮಂದಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬೃಂದಾಳೂ ಬೀಗರ ಎಲೆಗಳ ಮುಂದೆ ರಂಗವಲ್ಲಿ ಎಳೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಳು.

ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು ಯಾವಾಗಲೂ ತಮ್ಮ ಸ್ಥೂಲಕಾಯ ಹೊತ್ತು ಓಡಾಡಿದವರಲ್ಲ. ಓಡಾಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಮೇಯವೂ ಅವರಿಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಬಿಂದೂರಾಯರು ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಸದಾಕಾಲ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆಯವರು, ಆಳು-ಕಾಳುಗಳು ತಪ್ಪಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಏನಿದ್ದರೂ ದರ್ಪದಿಂದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಮಾತ್ರ ಆಕೆಗೆ ಗೊತ್ತು. ದುಷ್ಟುಕಾಸಿನ

ವಹಿವಾಟು ಎಂದೂ ಆಕೆಯದೇ. ಆ ತಾಪತ್ರಯವನ್ನು ಎಂದೂ ಬಿಂದು ರಾಯರು ತಲೆಗೆ ಅಂಟಿಸಿಕೊಂಡವರಲ್ಲ. ತನ್ನ ಸಂಪಾದನೆಯ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೆಂಡತಿಯ ಕೈಗೆ ಹಾಕಿ ಅವರು ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಇರುವವರು. ಮನೆಯ ಸಕಲ ದರ್ಬಾರುಗಳೂ ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರದೇ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರ ಎಣೆಯಿಲ್ಲದ ಒಂದು ಅಕಸ್ಮಿಕ ಕಡಿವಾಣ ಬಿದ್ದಿತು.

ಹರಿಭೂಮದ ಪಂಚಗೆ ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರೂ ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತರು. ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಅವರ ಪರಿಚಯದವರೊಬ್ಬರು ಕುಳಿತರು.

ಬೀಗರ ಕಡೆಯವರನ್ನು ಕರೆದು ಉಪಚರಿಸಿ ಕೂರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಬೃಂದಾಳ ಕಡಿ ಕೈತೋರಿಸಿ ಸೀತಾಬಾಯಿ ಕೇಳಿದರು —

“ಈ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಯಾವಾಕೆ ನನಗೆ ತಿಳಿಲಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೇನಾರ ಗೊತ್ತಾ ?”

ಈ ಶ್ರೀಮಂತಿ ಮಾತನಾಡಿಸಿದ್ದೇ ಆಕೆಗೊಂದು ಸಂಭ್ರಮ, ಯಮುನಕ್ಕ ಸದಗರದಿಂದ ಹೇಳಿದರು—

“ಓ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೇನಿ ? ಅಡಿಗೆ ಸುಬ್ಬಣ್ಣಾಚಾರ್ಯ ಮಗಳು ಆಕೆ. ಆತನೂ ಬಂದಿದ್ದಾರ್ರೀ ಅಡಿಗೆಗೆ. ಉಗ್ರಾಣ ಮನೆಲಿ ಇದ್ದಾರಲ್ಲ ಆಕೇನೇ ಈ ಬೃಂದಾನ ತಾಯಿ ರಂಗೂಬಾಯಿ.”

ಎಲೆಯ ತುದಿಯ ಶ್ಯಾವಿಗೆಯ ಪಾಯಸ ಬಾಯಿಗಿಡುತ್ತ ತೀರಾ ಸಹಜ ವೆಂಬಂತೆ ಕೇಳಿದರು ಸೀತಾಬಾಯಿ—

“ಇನ್ನೂ ಈ ಹುಡುಗಿಗೆ ಮದುವಿ-ಗಿದುವಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲಾಂತ ಕಾಣ್ತದೆ ?”

ಯಮುನಕ್ಕ ಕನಿಕರಪಟ್ಟರು—

“ಪಾಪ ಮದುವೆಲಿ ಬಂತು. ಒಂದು ಕಾಲದಾಗೆ ಚಂದಾಗಿ ಬದುಕಿದ ಮನುಷ್ಯ ಸುಬ್ಬಣ್ಣಾಚಾರ್ಯ. ಈಗ ‘ಕೆಟ್ಟು ಪಣ್ಣಾ ಸೇರು’—ಅಂತ ಊರು ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಅಹನ್ಯಹನಿ ನಡೆಸ್ತಾನೆ ಪಾಪ. ಇನ್ನು ಮದುವಿ ಎಲ್ಲಿಂದ ಮಾಡ್ತಾನು ?”

ಅವರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ತನಿಖೆ ಮಾಡುವುದು ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಾಡದೇ ಇರಲೂ ಮನವಿಲ್ಲ. ತನ್ನಂಥ ಶ್ರೀಮಂತಳು

ಆ ಬಡವರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ ಯಮುನಕ್ಕು ಏನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಎಂಬ ಕುಟುಕು ಮನದಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೂ ಸಹಜವೆಂಬಂತೆ ಕೇಳಿದರು—

“ಯಾಕೆ ? ಊರಲ್ಲೇನು ಅವರದ್ದು ?”

ಎಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು ಹೇಳುವವರಂತೆ ಹೇಳಿದರು ಯಮುನಕ್ಕು—

“ಯಾವುದೋ ಹಳ್ಳಿನಂತ ಸಾಪ ! ಧಂಡಿಯಾಗಿ ಆಸ್ತಿ, ಮನೆ, ಬಾಗ್ಲು ಇತ್ತಂತೆ. ಬೇಕಾದ್ದಾಗೆ ಬಾಳಿ-ಬದುಕಿದೋರು, ಏನೋ ಗ್ರಹ ಚಾರ, ಏನು ಮಾಡ್ಕೆ ಬರದೆ ಹೇಳಿ ? ದಾಯಿವ್ರ ಜಗಳ, ಮನಸ್ತಾಪ ಇರತದಲ್ಲ. ಬರೀ ಕೈಲಿ, ಉಟ್ಟುಬಟ್ಟಿಲಿ ಐದು ಮಕ್ಕನ್ನ ಕಟ್ಟಿಗೊಂಡು ಬಂದು ನೋಡಿ ಈ ಊರಿಗೆ. ಅಡಗೇ ಮಾಡೂಪು ನಳಮಹಾರಾಯಂಗೂ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲಂತೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮಂಥೋರು ಪಾಡೇನು ಬಿಡ್ಡಿ, ಆತನೂ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ-ಪಡಗೀಗೆ ಹೋಗ್ತಾರೆ. ಆಕೇನೂ ಒಳ್ಳೆಯಾಕೇನೇ. ಪುಡಿ-ಸಡಿ ಮಾಡಿ ಕೊಡ್ತಾರೆ, ಸಮಯಾ ಅಂದ್ರೆ ಅಡಗೀಗೂ ಬರ್ತಾರೆ. ಏನಾದರೇನು ಬಿಡ್ಡಿ. ಮನಿತುಂಬ ಸಣ್ಣ-ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳು. ಈ ಪುಡಿಕಾಸು ಯಾ ಮೂಲೀಗೆ ಎಟಕದೆ ಹೇಳಿ ? ಸಾಪ ಈಗ ಆ ಬೃಂದಾವೂ ಒಂದು ನರ್ಸರಿ ಸ್ಕೂಲಿನಾಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರ್ತಾಳೆ. ಒಂದು ಮೂವತ್ತೋ, ನಲವತ್ತೋ ಕೊಟ್ಟಾರು, ಆದರೂ ಅಹನ್ಯಹನಿ ಕಾಲಕ್ಷೇಪ ತಗೀರಿ.”

ಎಲ್ಲವನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಾ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಸೀತಾ ಬಾಯಿ. ದೊಡ್ಡ ಬೆಳ್ಳಿಯ ತಂಬಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಡಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಳು ಬೃಂದಾ. ಯಮುನಕ್ಕು ಲೋಟ ಮುಂದಿಡುತ್ತಾ ಕೇಳಿದರು —

“ಯಾಕವ್ವ ಬೃಂದಾ ನೀನು ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂಡ್ಕಿಲ್ಲ ?”

ಬೃಂದಾ ನೀರು ಬಡಿಸುತ್ತಾ ಅಂದಳು.

“ನನಗೇನು ಅವಸರ ಬಿಡ್ಡಿ. ಬೀಗರ ಕಡೀಗೇ ನೀರು ಬಡಿಸ್ತಾ ಇದ್ದೀನಿ. ಇನ್ನೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ಎಳಡನೇ ಪಂಕ್ತೀಗೆ ಕೂರೋರು, ಆಗ ನಾನೂ ಕೂರ್ದೀನಿ.”

ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರೂ ಲೋಟ ಮುಂದಿಡುತ್ತಾ ಬೃಂದಾನ ಮುಖ ನೋಡಿದರು, ಕೆಲಸದ ಆಯಾಸದಿಂದ ನಸುಬೆವರಿದ ಮುಖ, ವಿಶಾಲಪಾಲಕ್ಕೆ

ಇಟ್ಟ ಕುಂಕುನು, ಮುಡಿತುಂಬ ಮುಡಿದ ಹೂವೇ ಅವಳ ವಿಶೇಷ ಅಲಂಕಾರ. ಯಾವುದೋ ಬಳ್ಳಿಹೂವಿನ ವಾಯಿಲಿ ಸೀರೆ ಉಪ್ಪಿದ್ದಾಳೆ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಎರಡೆರಡು ಸಾದಾ ಬಳೆಗಳು.

ಸೀರೆಯ ನೆರೆಯನ್ನು ಮುದುರಿ ನೀರು ಬಡಿಸುತ್ತಾ ಮುಂಡೆ ಹೋದಳು ಬೃಂದಾ.

ತನ್ನಲ್ಲೇ ಎಂಬಂತೆ ಅಂಕುಕೊಂಡರು ಸೀತಾಬಾಯಿ.

“ಚಂದೋಳ್ಳೆ ಹೆಣ್ಣು. ಪಾಪ ಮದುವಿಲ್ಲೆ ಕೂತದೆ”

ಯಮುನಕ್ಕನ ಹತ್ತಿರ ಸಿದ್ಧವಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು—

“ಈಗಿನ ಕಾಲಾದಾಗೆ ಚಂದ-ಚಾರ ಯಾರು ಕೇಳತಾಳೆ ಬಿಡ್ಡಿ. ಹುಡುಗಿ ಏನು ಓದಾಳೆ ? ಎಷ್ಟು ಸಾವಿರ ವರದಕ್ಷಣೆ ಕೊಡ್ತೀರಿ? ಹುಡುಗಿಗೆ ಎಷ್ಟು ನಗ ಹಾಕ್ತೀರಿ ? ಅಂತಾರೆ, ಇವರ ಹತ್ತ ಏನದೆ ಕೊಡೂಕೆ ಪಾಪ. ಕಂತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಬೊಂತಿ ಅನ್ನೂ ಹಾಂಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಅವರಂಥೋರೆ ಮಡಿ ವ್ಯಾಗಬೇಕು ಆಕೇನ. ಆಕೇನಾದರೂ ಹೆಚ್ಚು ಓದಿದಾಕೆ ಅಲ್ಲವಾದರೂ ಹುಡುಗಿ ಆಗದಿಜ್ಯಾಣೆ ಇದ್ದಾಳೆ ಬಿಡ್ಡಿ, ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಕಷ್ಟ ತಿಳಿತದೆ ತಾವು ಹೆಂಗಿದ್ದೋರು ಹೆಂಗಾದಿವಿ ಅನ್ನೋದು ತಿಳಿದದೆ, ಒಳ್ಳೇ ಅಭಿಮಾನ ಹುಡುಗಿ ಇದ್ದಾಳೆ. ಯಾವೋನು ಪುಣ್ಯ ಮಾಡ್ಯಾನೋ ಆಕೆ ಕೈ ಹಿಡಿಲೀಕೆ ಸಾವಿರ ಚಿತ್ತಾರ ಮಸಿನುಂಗು ಅಂತ ಈ ದರಿದ್ರ ಬಂದು ಮುಚ್ಚೊಂಡು ಪಾಪ ಅವರಿಗೆ”

ಯಮುನಕ್ಕ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಹೆಂಗಸರೇ ಗೊಳ್ಳೆಂದು ನಕ್ಕದ್ದು ಕೇಳಿ ಸೀತಾಬಾಯಿ ವಧೂ-ವರರತ್ತ ನೋಡಿದರು.

ಭೂಮದ ಎಲೆಯ ಸುತ್ತ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ವಧು ವರರನ್ನು ಗೇಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೃಂದಾನೂ ಬೆಳ್ಳಿಯ ತುಂಬಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು ನಗುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

ಅವಳು ಹಾಗೆ ನಗುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ನೋಡಿದರು ಸೀತ ಬಾಯಿ.

ಹಿಂದಿನ ದಿನದಿಂದ ಅವಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವಳು ನಕ್ಕುಳನ. ಈದಿನವೇ ಕಂಡದ್ದು, ಆ ನಗೆಯ ಹಿಂದೆಯೂ ಯಾರ ಎದುರಿಗೂ ಬಿಟ್ಟ ಹೇಳಲಾರದಂತಹ ವ್ಯಥೆ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಕಂಡಿತು.

ಚಿರೋಟಿಯ ಗೂಡೆ ಎದುರು ಬಂದಿತು. ಸ್ವತಃ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಯೇ ಉಪಚರಿಸುತ್ತ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಡವೆಂದರೆ ಕೇಳುವವರು ಯಾತು, ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರ ಎಲೆಗೂ ಚಿರೋಟಿ, ಬಾದಾಮಿಯ ಹಾಲು ಬಿತ್ತು. ಯಮುನಕ್ಕು ಚಿರೋಟಿಯನ್ನು ಪುಡಿ ಮಾಡುತ್ತ ಸಹಜವೆಂಬಂತೆ ಅದರು-
 “ಸಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮದಿವಿ ಮಾಡೂ ಯೋಚನಿ ಇಲ್ಲೇನಿ ?”
 ಸೀತಾಬಾಯಿಗೆ ಬಾಯಿಗಿಟ್ಟು ಚಿರೋಟಿ ಕಹಿಯಾಗಿ ಕಂಡಿತು.

೨

- ತಮ್ಮ ಮುಂದಕ್ಕೇ ಕಾಫಿಯ ಲೋಟವನ್ನು ತಂದು ಹಿಡಿದ ಬೃಂದಾಳನ್ನು ಹತ್ತಿರ ಕರೆದು ಸೀತಾಬಾಯಿ -

“ಯಾಕವ್ವ ಮದವಿ ಮನಿಲಿ ಹೀಗೆ ಓಡಾಡ್ತಿದ್ದಿ. ಒಂದು ಛಲೋ ಸೀರಿ ಉಡಬಾರದಾ ?”

ಬೃಂದಾ ಸ್ವಲ್ಪ ನಾಚಿ ಉತ್ತರವಿತ್ತಳು -

“ನನ್ನತ್ತ ಛಲೋ ಸೀರಿ ಇಲ್ಲಿ. ಯಾರದ್ದಾದರೂ ಛಲೋ ಸೀರಿ ಉಟ್ಟು ಹಾಳು ಮಾಡಿದರೆ ನಾವೇನು ತೆಗೆದುಕೊಡೂ ಹಂಗಿದೀವಾ ? ನನಗೆ ಸಾಕು ಇದೇ ಸೀರೆ”

ಅವಳ ಮುಖ ನೋಡಿ ಅವರಂದರು -

“ನನ್ನದೊಂದು ಸೀರೇ ಕೊಡ್ತೀನಿ ಉಟ್ಟೊಂತಿಯಾ ?”

ಬೃಂದಾಗ ನಗು ಬಂದಿತು, ಅದರೂ ತಡೆದು ಹೇಳಿದಳು, “ಬ್ಯಾಡ್ಲಿ. ನಿಮ್ಮದೆಲ್ಲಾ ಹದಿನೆಂಟು ಮೊಳದ ಸೀರಿ, ನಾನು ಉಡೂದು ಹನ್ನೆರಡು ಮೊಳದವು, ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಸೀರಿ ನಾನು ಯಾವತ್ತೂ ಉಟ್ಟಿಲ್ಲ.”

ಅವರು ನಕ್ಕರು -

“ಹೋಗಲಿ ಬಿಡವ್ವ ಸಂಜೆ ಆರತಕ್ಷತಿ ಹೊತ್ತಿಗಾರಾ ಯಾರದಾದರೂ

ಒಂದು ಭಲೋ ಉಟಗೊಂಡು ಓಡಾಡು. ಎಲ್ಲರೂ ಹೊಸಸೀರಿ ಉಟ್ಟಾರ
ನೀ ಒಬ್ಬಳು ಹಿಂಗಿದ್ದೆ ಚಂದ ಕಾಣೋದಿಲ್ಲ”

ಬೃಂದಾಳ ಮುಖ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಂದಿದಂತೆ ಕಂಡಿತು. ಆದರೂ ನಗು
ಮುಂದೆ ಸರಿದಳು.

ಮತ್ತೆ ಸಂಜೆ ಆರತಕ್ಷತೆಯ ಸಂಭ್ರಮ, ಗದ್ದಲವೋ ಗದ್ದಲ, ಹುಡು
ಯರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಬೃಂದಾಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿತ್ತು ಸೀತಾಬಾಯಿಯವ
ಕಣ್ಣುಗಳು.

ಅಂತೂ ಯಾರೋ ಬಲವಂತ ಮಾಡಿ ಬೃಂದಾಗೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಂ
ಸೀರೆ ಉಡಿಸಿದ್ದರು. ಜಡೆ ಹೆಣೆದು ಮುಡಿತುಂಬ ಹೂಮುಡಿದ ಬೃಂದ
ನಿಜಕ್ಕೂ ರಾಘೆಯಂತೆ ಕಂಡಳು ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ. ಅಪ್ಸರೆಯಂ
ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡ ನೂರಾರುಮಂದಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ನಡುವೆಯೂ ಬೃಂದ
ಆರಿಸಿ ತೆಗೆಯುವಂತೆ ಕಂಡುಬಂದಳು. ನೂರಾರು ಮಂದಿ ಮುನಕರ ಕಣ
ಗಳು ತರುಣಿಯರ ಗುಂಪಿನ ಮೇಲೆ ಹರಿದಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಢ
ತಾಂಬೂಲ ಕೊಡುವ ತರುಣಿಯರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದಾಳೆ. ಆದರೆ ಅವ
ನಾಲ್ಕುಜನ ತಂಗಿಯರು ಮಾಮೂಲಿನ ಸಾಧಾರಣ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟ
ಮಕ್ಕಳ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುವುದನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಅವಳ ಜೀವ ನೋಯ
ತ್ತಿತ್ತು. ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲಾ ಮಿರುಗುವ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟು ಕುಣಿಯುತ್ತಿ
ವಾಗ ಇವಳ ತಂಗಿಯರು ಅವರ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನೇ ಆಸೆಗಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೋ
ತ್ತವೆ. ಆ ಗದ್ದಲದಲ್ಲೂ ಬೃಂದಾಳ ಕಣ್ಣು ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತದೆ.

ವೃದ್ಧತಂದೆ ಅತ್ತ ಅಡಿಗೆ ಒಲೆಯ ಮುಂದೆ ಬೇಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಾ
ಉಗ್ರಾಣದ ಬಾಗಿಲು ಬಿಟ್ಟು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಲಾಡು, ಚಿರೋಟಿಗಳ, ಉ
ಚಕ್ಕುಲಿಗಳ, ಸಾಮಾನು ಸರಜಾಮುಗಳ ಕಾವಲು ಆಕೆಗಾಗಿತ್ತು.

ಅವಳ ತಂಗಿಯೊಬ್ಬಳು ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ನಿಂತು—

“ಈ ಸೀರೆ ಯಾರದ್ದೆ ಬ್ರಂದಕ್ಕ, ಎಷ್ಟು ಚಂದಾಗಿದೆ ? ಇದನ್ನು ನೀ
ನಿಂಗೇ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಾ ?”

ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಬೃಂದಾಗೆ ಮತ್ತೂ ಬೇಸರವೆನಿಸಿತು. ಮೆ
ತಂಗಿಯ ಕೈಸವರಿ ಅಂದಳು—

“ಇಲ್ಲೆ ಸುಭದ್ರೆ ಶ್ಯಾಮಲಾನ್ನ ಸೀರಿ ಇದು. ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿ ನಾಗೆ ಮತ್ತೆ ಅವಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡತೀನಿ. ಹೋಗು ನೀನೂ ಒಂದು ಕಡೆ ಕೂಡು ಸುಮ್ಮನೆ”

ಹರಕು ಚಡ್ಡಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಅವಳು ಏಳು ವರ್ಷದ ತಮ್ಮ ಅಕ್ಕನ ಸೆರಗು ಜಗ್ಗಿ ಗೋಗರೆದ—

“ಅಕ್ಕ ನಂಗೊಂದು ಬಾಳೆಹಣ್ಣು !”

ಅವಳು ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದಳು. ಆಗಲೇ ಮುಂದುಗಡೆ ಶ್ರೀಮಂತ ದಂಪತಿಗಳ ಹಿಂಡು ಹಿಂಡೇ ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ಬೂಟು—ಕಾಲುಚೀಲ, ಟೆರಿಲಿನ್ ಉಡುಗೆ ತೊಟ್ಟು ತಂದೆಯ ಕೈಹಿಡಿದ ಪ್ರಸನ್ನವದನದಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಹುಡುಗನನ್ನು ಆಸೆಯ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಅವಳ ತಮ್ಮ.

ಅವಳ ಗಂಟಲು ಬಿರಿಯುವಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬಂದವರಿಗೆ ತಾಂಬೂಲ ಕೊಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ಬಗ್ಗಿ ತಮ್ಮನಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು.

“ಹಾಂಗೆಲ್ಲ ಗಳಿಗೊಂದು ಸಲ ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ತಗೊಂಡರೆ ರುಕ್ಕಿಣೀ ಬಾಯಿ ಬಯ್ಯಾರ, ಹಾಗೆ ತಿಂದರೆ ನಿನಗೆ ಮೈಗೂ ಆಗೊದಿಲ್ಲ, ರಾತ್ರಿ ಮತ್ತೆ ಲಾಡೂ ಹಾಕ್ತಾರೆ, ಹೋಗು ಕಮಲಿ ಜೊತೆಲೇ ಇರು.”

ಅಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ಕೈಲಿ ಕೇಳಿ ಇಲ್ಲವೆನ್ನಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಅವನು ಈಗ ಅಕ್ಕನೂ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹಾಗೇ ಹೊರಟ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಿಂದ ಹುಡುಗರು ಸಾಕಷ್ಟು ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ನುಂಗಿದ್ದರೂ ಅಹು ಅವರ ಸ್ವಭಾವವಾಗಿತ್ತು.

ಬೃಂದ ಆ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತನ್ನ ದಿನನಿತ್ಯದ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಮರೆಯಲೇ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ರಾತ್ರಿಯ ಊಟವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಮಲಗುವಾಗ ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆಯೇ ಕಳೆದಿತ್ತು.

ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಸುತ್ತಲೂ ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿದರು. ಬೃಂದಾ ಎಲ್ಲೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿರ ಬಹುದೇ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಯಾರನ್ನೇ ಕೇಳುವುದು ಅವರಿಂದ ಆಗಲಿಲ್ಲ.

ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರ ಕಣ್ಣು ಬಿಡುವುದರಲ್ಲಿ ಬೃಂದಾ ಓಡಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಕಾಣಿಸಿತು. ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಏನೋ ಹಿತ.

ಮಹುವೆ ಕಳೆದ ಮರುದಿನ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಏನೋ ಹಗುರ. ಗಡಿಬಿಡಿಯೂ ಕಡಿಮೆ. ಬಿಂದೂರಾಯರೂ ಬಂದು ಹೆಂಡತಿಯ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಬಂದಿದ್ದ ನೆಂಟರಿಷ್ಟರೆಲ್ಲ ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರಿ ಕಾಫಿ ಸೇವನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ.

ಆಗ ಬೃಂದಾ ಕೆಟಲಿನಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ತಂದಳು ಹೆಂಗಸರಿದ್ದ ಕಡೆಗೆ. ಬಿಂಡೂರಾಯರೂ ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದರು—

“ಈ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು ಯಾರು ? ನಮ್ಮ ರುಕ್ಮಿಣಿ ಮನಿಯವರ ಪೈಕಿ ಯಾರೂ ಇದ್ದಾಂಗ ಕಾಣೋದಿಲ್ಲಲ್ಲ ?”

ಬೃಂದಾ ಒಳಗೆ ಹೋದೊಡನೆ ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಹುಡುಗಿಯ ವೃತ್ತಾಂತ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ಹೇಳಿದರು. ಬಿಂದೂರಾಯರಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ವೆನಿಸಿತು, ಅವರು ನಕ್ಕು ಹೇಳಿದರು—

“ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಬಿಡು, ಈ ಗದ್ದಲದಾಗ ನೀನು ಎಲ್ಲಾರ ಸುದ್ದಿನೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದಿ”

ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರಿಗೆ ಮನ ತುಸು ಅಳುಕಿತು—

“ನಾನು ಯಾಕೆ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿ. ನೆನ್ನೆ ನನ್ನ ಪಕ್ಕ ದಲ್ಲಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂತಾಕೆಯೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು. ಬಿಂದೂರಾಯರ ಮಾತು ಪೂರೈಸುವವರಂತೆ ಸಹಜ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯಿಂದ ಅಂದರು—

“ಯಾರಾದರೇನು ಬಿಡು. ಬಡವನುನಿ ಹುಡುಗಿ ಆದರೇನಾತು ಭಲೋ ಇದ್ದಾಳೆ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು ಸಾಪ”

ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲರೆದುರಿಗೆ ಆ ಮಾತು ಬೆಳೆಸುವುದು ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರಿಗೆ ಚೇಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಯಾರೋ ಗಂಡಸರು ಬಿಂದೂರಾಯರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

“ವಸಂತ ಹ್ಯಾಂಗಿದಾನೆ ಈಗ ?”

ಎಲ್ಲ ಖಚಿತವಾಗಿತ್ತು ಅನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದರು ಬಿಂದೂರಾಯರು.

“ಇನ್ನು ಹ್ಯಾಂಗಿರೋದೇನು ಬಂತು ? ಕಡೀತನಕ ಒಂದೇರೀತಿ ವೆಪ್ಪೋಲು ಬಂಕು ಹಚ್ಚಿಕೊಟ್ಟೇನಲ್ಲ. ಭಲೋ ನಡೀತದೆ, ದಿನಾ ಕಾರಿನಾಗೆ ಹೋಗಿ ಬರ್ಲಾನೆ.”

“ಡ್ರೈವ್ ಮಾಡ್ಕೀಕೆ ಏನೂ ತೊಂದರಿ ಇರ್ದೀಕಿಲ್ಲ ಹೌದಲ್ಲೋ ?”

“ಹಾಂಗೇನಿಲ್ಲ. ಡ್ರೈವ್ ಮಾಡತಾನೆ, ಸುಮಾರು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ಓಡಾಡತಾನೆ. ಮತ್ತೆಲ್ಲ ಅವನ ಕೆಲಸ ಅವನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಬೋದು.”

ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೇಳುವುದು ತರವಲ್ಲ ಎಂದೋ ಏನೋ ಆತ ಆ ವಿಷಯ ಹೆಚ್ಚು ಕೆದಕಲಿಲ್ಲ.

ಬೇರೆ ಯಾರಾದರೂ ಹಾಗೆ ಕೇಳಿದ್ದರೆ ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರಿಗೆ ಅಸಮಾಧಾನವೇ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕೇಳಿದವರು ಅವರ ಹಿರಿಯ ಮಗಳ ಮಾವಂದಿರು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿದ ಅವರ ಮುಂದೆ ಯಾವುದನ್ನು ಮುಚ್ಚುಮರೆ ಮಾಡುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಆ ದಿನ ಬೀಗರ ಔತನವಿದ್ದುದರಿಂದ ಮತ್ತೆ ಗದ್ದಲ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು ಆಗ-ಈಗ ಓಡಾಡುತ್ತಾ ಬೃಂದಾಳ ತಾಯಿಯ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಡಿಅ ಗೆಯ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ಜನ ಅಡಿಗೆಯವರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ನುಂಗುತ್ತಿದ್ದ ಬೃಂದಾಳ ತಂದೆ ಸುಬ್ಬಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಯಾರೋ ಎಂಬಂತೆ ಮಾತನಾಡಿಸಿದ್ದರು. ಬೃಂದಾಳ ತಾಯಿ ತುಂಗಾಬಾಯಿಯವರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು-ಕಡಿಮೆ ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಜೀವನ ಪರಿಚಯವಾಗಿತ್ತು. ಅವರಿಗೆ ಐದುಜನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು, ಒಬ್ಬನೇ ಮಗ. ಅದರಲ್ಲೂ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ನಂತರ ಹುಟ್ಟಿದವನು. ಒಬ್ಬನೇ ಮಗನೆಂದು ತಾಯಿಗೆ ಅವನ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೇಮವೆಂಬುದು ಸೀತಾಬಾಯಿಗೆ ಆಕೆಯ ಮಾತಿನ ಮೇಲೆಯೇ ತಿಳಿಯಿತು.

ಈಗ ವಸಂತನ ಮೇಲೆ ತಮಗಿಲ್ಲವೇ ? ಮೂರುಜನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ವಸಂತ ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಅವರ ಸಂಭ್ರಮವೆಷ್ಟಿತ್ತು !

ಮೂರು ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಗಂಡು ! ಹೊನ್ನಕಳಶ ! — ಎಂದು ಊರವರು, ನೆಂಟರಿಷ್ಟರು ಸೀತಾಬಾಯಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಗಳಿದವರೆಷ್ಟು ಮಂದಿ !

ನಿಜಕ್ಕೂ ಅವರ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಪುಣ್ಯ ಒಳ್ಳೆಯದೇ. ಮೂವರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆಯ ಮನೆತನ ಸೇರಿ ಸುಖವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ವಸಂತಮಾಧವನೇನು ಕಡಿಮೆ ಇಷ್ಟನೆ ?

ನಕ್ಕರೆ ದೃಷ್ಟಿ ತಾಗುವಂತಹ ಹುಡುಗ. ಈಗ ತಾನೇ ಅವನೇನು ಕಡಿ ಇದ್ದಾನೆ ?

ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ, ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ, ಗುಣದಲ್ಲಿ, ರೂಪದಲ್ಲಿ, ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಅವನ ಸಮಾನ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ವಸಂತ ಹುಟ್ಟಿದ ಮೇಲಂತೂ ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಿಸುವವರೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ? ಕೈತುಂಬ ಸಂಬಳ ತರುವ ದೇವರಂ ಗಂಡ ; ಬಂಗಾರದಂಥ ಮೂರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು. ಮುತ್ತಿನಂಥ ಒಬ್ಬ ಮಗ

ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರ ಸೌಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ಜನತೆಯ ದೃಷ್ಟಿ ತಗುಲಿ ಬಹುದು. ಅಥವಾ ದೇವರ ಮನಕ್ಕೆ ಅದು ಬಾರದೇ ಇರಬಹುದು. ಅವನ ಭವ್ಯವಾದ ಬಾಳುವೆಗೆ, ಅಥವಾ ಅವರ ಮಿತಿಮೀರಿದ ತೃಪ್ತಿಗೆ ಒಂದು ಊನತಂದು ಕೂರಿಸಿದ.

ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳಕಾಲ ಅವರ ಜೀವನವನ್ನು ಹಣ್ಣು ಮಾ ಹಾಕಿತು ವಸಂತನ ಪ್ರಕರಣ. ಇದೀಗ ಮನಸ್ಸು ಸುಮಾರಾದ ಸ್ಥಿಮಿತ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರಿದ್ದರೂ ಆ ದಂಪತಿಗಳು ಎಲ್ಲಿಗೂ ಹೋಗುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗ ತಂಗಿ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ ಏನೂ ಮಾಡದರೂ ಬಿಡದೆ ಅಳುತ್ತಾ ಕುಳಿತದ್ದರಿಂದ ಬರಲೇಬೇಕಾಯಿತು. ತನ ಮನೋವ್ಯಥೆಯನ್ನು ಅತಿಯಾಗಿ ಹೊರಗೆ ತೋರಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವನ ಜಾಯಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದಲ್ಲ. ಹಸೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ವಧೂವರನ ಕಂಡಾಗ ಬಿಂದೂರಾಯರ ಗಂಡೆಯೂ ಕೆಲವು ಗಳಿಗೆ ನೋವನ್ನನುಭವಿಸಿತ

ಮತ್ತೆ ಎರಡನೆಯ ದಿನವೇ ಬಿಂದೂರಾಯ ದಂಪತಿಗಳು ತಂಗಿ ಉಪಚಾರ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಊರಿಗೆ ಹೊರಟರು.

ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಅಣ್ಣ-ಅತ್ತಿಗೆ ಬಂದು ಹೋದದ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗಿತ್ತು.

ಮದುವೆ ಕಳೆದು ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳನಂತರ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರ ಪತ್ರ ನೋಡಿ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಗೆ ವಿಸ್ಮಯವಾಯಿತು.

ಮತ್ತೆ ಒಂದು ವಾರದಲ್ಲಿ ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು ಬರುವವರೆಂದ್ಕರ ಬರುವ ಕಾರಣವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅವರು ತಿಳಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

ರುಕ್ಕಿಣೀಬಾಯಿಗೆ ಇದರ ಅರ್ಥವೇ ಆಗದೆ ಚಡಪಡಿಸಿದಳು—

“ಬಂದ ಮೇಲೆ ತಾನೇ ತಿಳಿತದಲ್ಲ. ಯಾಕೆ ಒದ್ದಾಡ್ತೀ?” ಎಂಬ ಒಂದೇ ಮಾತಿನ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದರು ಆಕೆಯ ಗಂಡ.

ಮೊಮ್ಮಗಳು ಮತ್ತು ಡ್ರೈವರ್ ಇಬ್ಬರೇ ಸೀತಾಬಾಯಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಬಂದವರು.

ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ಕ್ಷೇಮ-ಕುಶಲ ನಡೆದರೂ ರುಕ್ಕಿಣೀಬಾಯಿಯ ಗಂಡ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೊರಡುವವರೆಗೂ ಸೀತಾಬಾಯಿ ಬಾಯಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.

ಆತ ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋದರು. ಮಕ್ಕಳು ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಹೋದರು. ಅತ್ತಿಗೆ ನಾದಿನಿಯರು ಆರಾಮವಾಗಿ ಕುಳಿತಮೇಲೆ ರುಕ್ಕಿಣೀಬಾಯಿ ಕುತೂಹಲ ತಡೆಯಲಾರದೆ ಕೇಳಿಬಿಟ್ಟಳು —

“ಇದೇನು ವೈನಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂಗೇ ಬಂದುಬಿಟ್ಟೆ? ನೀವು ಸುಮ್ಮನೆ ಬರೋವರಂತೂ ಅಲ್ಲ.”

ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು ಆತುರ ಸಡದ ಅಂದರು—

“ನಿನ್ನಿಂದ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕವ್ವ ರುಕ್ಕಿಣಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬಂದೆ.”

೩

ರುಕ್ಕಿಣೀಬಾಯಿ ಕಣ್ಣು ರಳಿಸಿ ಅತ್ತಿಗೆಯ ಮುಖ ಮುಖ ನೋಡಿತು. ಸೀತಾಬಾಯಿ ನಗಲಿಲ್ಲ. ಗಂಭೀರವಾಗಿಯೇ ಅಂದರು—

“ಹೌದವ್ವ ರುಕ್ಕಿಣಿ. ನಿನ್ನಿಂದ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಆಗೂದದೆ. ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿನೋಡು. ಮುಂದಿನದು ದೈವ ಇಚ್ಛಾ.”

ರುಕ್ಕಿಣೀಬಾಯಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಅಂದರು—

೪

“ಎನಿದ್ದರೂ ಸ್ಪಷ್ಟ ಹೇಳಿ ವೈನಿ. ನನಗೊಂದು ತಿಳಿದು.”

ವಜ್ರದ ಓಲೆ, ಮೂಗುಬೊಟ್ಟು. ಅರಸಿನ-ಕುಂಕುಮಗಳೇ ಶೋಭಿಸಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದ ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರ ಪ್ರಾಡಖಳೆಯ ಮುಖಃ ಒಂದುಗಳಿಗೆ ಕಾಂತಿಹೀನವಾಯಿತು. ಹಗುರವಾಗಿ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಕಡೀ ಅವರಂದರು—

“ನಮ್ಮ ವಸಂತನಿಗೊಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಡವೇನೆ ರುಕ್ಮಿಣಿ ? ತನ್ನ ದರ್ಪದ ಅತ್ತಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಹಣ್ಣಾಗಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯ ವಾಯಿತು ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಗೆ ಮತ್ತು ವಸಂತನಿಗೆ ಮದುವೆಮಾಡಬೇಕೆಂ ಯೋಚನೆ ಈ ಸಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಈಗ ತಟ್ಟನೆ ಏಕೆ ಬಂ ತೆಂಬುದು ಆಕೆಗಂತೂ ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲ.

ಕೆಲವು ಗಳಿಗೆ ಯೋಚಿಸಿದನಂತರ ಹೀಗನಿಸಿತು. ತನ್ನ ಮಗಳ ಮದುಃ ಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆಮಕ್ಕಳು ಹಸೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ನಲಿಯುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಲಿಲ್ಲವೆ ? ಏನೇ ಆದರೂ ಹೆತ್ತಕರುಳು, ಇದ್ದ ಒಬ್ಬನೇ ಗಂಡು ಮಗನಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ತಂದೆತಾಯಿಯರಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಇರುವ ಆಸೆ

ನಿಜವಾಗಿ ವಸಂತನ ಸ್ಥಿತಿ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ ಎಂತಹ ಹೆಣ್ಣು ಬರುತ್ತಿತ್ತೋ ! ಎಷ್ಟು ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ! ಎಷ್ಟು ವೈಭವ ದಿಂದ ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ !

ಅತ್ತಿಗೆಯ ಸ್ಥಿತಿ ಅರಿತು ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳು ತುಂಬಿ ಬಂದವು. ಆಕೆ ಗದ್ಗದಿತಳಾಗಿ ಅಂದರು—

ಹೌದು ವೈನಿ. ಹೆಂಗಾದರೂ ಗಂಡು ಮಗ. ಮದುವೆ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು. ಆದರೆ ಹೆಂಗೆ ಮಾಡ್ತೀರಿ ವೈನಿ ?”

ಈ ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಯೋಚನೆಯೂ ಮನದಲ್ಲೆ ಸುಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ತನ್ನ ಮಗಳ ಮದುವೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಯಾವುದಾದರೂ ಕನೈ ಅತ್ತಿಗೆಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಿರಬಹುದು.

ಮದುವೆಯ ಮನೆಗೆ ನೂರಾರು ಹುಡುಗಿಯರು ಬಂದಿದ್ದರು. ಅದ ರಲ್ಲಿಯೂ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಹುಡುಗಿಯರಿದ್ದರು. ತನ್ನ ಮಗಳ ಗೆಳತಿಯರದು ಒಂದು ಹಿಂಡೇ ಇತ್ತು. ಗದ್ದಲದಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಯಾರನ್ನೂ ಗಮನಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ

ವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬಂದದ್ದರಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗವೆಲ್ಲ ಶ್ರೀಮಂತರ ಮನೆಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೆ. ಒಬ್ಬರಿಗಿಂತ ಒಬ್ಬರು ಚೆಲುವೆಯರೇ. ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತನ್ನ ಅತ್ತಿಗೆಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲವೇ ?

ವಿದ್ಯೆ-ರೂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿರುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಯಾವ ತಂದೆ-ತಾಯಿ ತಾನೆ ವಸಂತನಂಥವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಾರು ?

ಈಗಿನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಒಡವೆ-ವಸ್ತ್ರ, ಐಶ್ವರ್ಯ ಒಂದೂ ನೋಡುವವರಲ್ಲ. ಗಂಡನ ವಿದ್ಯೆ, ರೂಪು ನೋಡುವವರು.

ವಸಂತನದು ಎಂತಹ ರೂಪು ! ತನ್ನ ಅಣ್ಣನದೇ ಪಡಿಯಚ್ಚು. ಏನು ಬಣ್ಣ ! ಎಂತಹ ಸಿಲುವು !

ಅವನು ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ವಿಮಾನ ಏರುವಾಗ ತಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಧೀರನಗೆ ನಗುತ್ತ ಹೊರಟಿದ್ದ. ಅವನ ಬಗ್ಗೆ ಎಂತಹ ಚತವಸೆಯ ಕನಸು ಕಟ್ಟಿದ್ದೆವು ನಾವೆಲ್ಲ.

ಆಗ ನಾ ಮುಂದು, ತಾ ಮುಂದು ಎಂದು ಬಾಚಿ ಬಂದ ಹೆಣ್ಣುಗಳೆಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಜನಂತೆ ಕರಗಿ ಸರಿದು ಹೋಗಿದ್ದವು.

ಆಗಲೇ ಮದುವೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ? ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡವಳು ಬಿಟ್ಟೇನೂ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಆ ಮುನ್ನಂಥನಂಥ ಹುಡುಗ ಊನವಾಗಿ ಕುಳಿತಪೇಲಿ ಮದುವೆಯ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾಕಲ್ಲ !

“ರುಕ್ಕಿಣಿ, ನೀನು ಒಂದಿಷ್ಟು ಮನಸು ಮಾಡಿದರೆ ಅದೀತೋ ಏನೋ ಈ ಕೆಲಸ.”

ರುಕ್ಕಿಣೀಬಾಯಿ ಕಣ್ಣೀರು ತುಂಬಿದರು—

“ವೈನಿ ! ನಮ್ಮ ವಸಂತನಿಗೊಂದು ಲಗ್ನ. ಲಗ್ನ ಆಗೂಸಾಕತೆ ನಾನು ಏನುಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಿಯೇನು, ಹೇಳಿರಲ್ಲ ಮತ್ತೆ”

ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಿದರು. ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಮನೆಯಲ್ಲಿ. ಬಿಡಿಬಿಡಿಯಾಗಿ ಅಂದರು—

“ನಿನ್ನ ಮಗಳ ಮದುವೀಲಿ ಒಂದು ಹುಡುಗಿ ಓಡಾಡ್ತಿತ್ತಲ್ಲ ಅವನ ವಿಚಾರಿಸ್ತೀಯೇನು ನೀನು ?”

ಒಂದು ಗಳಿಗೆ ಕಣ್ಣು ತೇಳಿಸಿದರು ರುಕ್ಕಿಣೀಬಾಯಿ. ಆಕೆಗೆ ಆ ಗಬ್ಬಂದಾಳ ನೆನಪು ಬಂದರೂ, ಅಂಥ ದರಿದ್ರರ ಮನೆಯ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಅತ್ತಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾರೆ ? ಎಂಬ ಯೋಚನೆ ಬಂದಿತು. ಆದರೆ ಆದ ತೋರಗೊಡದೆ ನೆನಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅಂದರು—

“ನಮ್ಮನೆ ಮದುವೀಲಿ ನೂರೆಂಟು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಓಡಾಡಿದ್ದ ಅವರ ಹೆಸರು ಸಹ ನನಗೆ ನೆನಪಿಲ್ಲ, ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಗುರುತು ಹೇಗೊತ್ತಾದೀತ್ತವ್ವ?”

“ಉದ್ದನೆ ಜಡೀ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಕಣಪ್ಪ, ಯಾರೋ ಬೃಂದಾಳ ಕರದ್ದಂಗಿತ್ತು. ನೋಡ್ಕೀಕ ಬಡವರ ಮನಿ ಹುಡುಗಿ ಹಂಗಿ ಕಾಣಿಸಿ ಮತ್ತೇನೂ ತಿಳಿದು ನನಗೆ”

ರುಕ್ಕಿಣೀಬಾಯಿ ಸರಿಯಾಗೆ ಅತ್ತಿಗೆಯ ಮುಖ ನೋಡಿದರು—

“ನಿಜವಾಗ್ಲೂ ನೀವು ಆ ಹುಡುಗೀನ ಸೊಸಿಯಾಗಿ ಕರಕೊಂತಿವೈನಿ ?”

“ಆ ಸಂಗಿ ನನಗೇನವ್ವ ಗೊತ್ತು ? ಅದಕ್ಕೇ ನಿನ್ನ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ವ ಇಲ್ಲಿತನಕ ಬಂದೀನಿ. ಆ ಮದುವಿಮನಿ ಗದ್ದಲದಾಗ ನಿನ್ನ ಏನು ಕೇಳಿಸಾಧ್ಯ ಇತ್ತವ್ವ ? ಅದಕ್ಕೆ ಈಗ ಬಂದೀನಿ. ನಿನಗೆ ಅವರ ಮನಿ, ಕಗೊತ್ತ ಗೊತ್ತಿದ್ದೀತು ಅವರ ಸ್ಥಿತಿ-ಗತಿ ಗೊತ್ತಿದ್ದೀತು ಅಂತ.”

“ಅವರ ಸ್ಥಿತಿ-ಗತಿ ಎಲ್ಲಾ ನನಗೆ ಗೊತ್ತದೆ ವೈನಿ, ಸ್ಥಿತಿ-ಗತಿ ನುಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ನಿಮಗೂ-ಅವರಿಗೂ ಭೂಮಿ-ಆಕಾಶದಷ್ಟು ಅಂತರ ಬರವಂತ ಭಲೋ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ನಿಮಗೆ ಎಂಥಾ ಬೀಗರು ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು ವೈ ಎಂಥಾ ಸೊಸಿ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು ನಿಮಗೆ !”

ರುಕ್ಕಿಣೀಬಾಯಿ ಸೆರಗಿನಿಂದ ಕಣ್ಣೊರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಕ್ಕಿದಳು. ಸಿಬಾಯಿಯವರಿಗೂ ದುಃಖಭರದಿಂದ ಕಣ್ಣು ತುಂಬಿ ಬಂದರೂ ತುಟಿ ಬಿಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿದರು—

“ಇನ್ನು ಆ ಕಥಿ ಯಾಕವ್ವ ? ನೆನಕೊಂಡರೆ ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಬಿಬಿದ್ದಾಂಗಿ ಆಗ್ತದೆ. ಕೆಟ್ಟ ಅಡಿಗಿ ಅಟ್ಟಾಕಿ ಜಾಣ ಅಂತ”

ಈಗ ಇದನ್ನ ಸರಿ ಮಾಡೂವು ಹೇಳವ್ವು?”

ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ ನಿಡಿಯುಸಿರು ಕಡೆದರು—

“ಬೃಂದ ಅಪರಂಜಿ ಅಂಥ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಕಣ ವೈನಿ. ಚೆಲುವಿನಾಗೂ ಏನೂ ಕಮ್ಮಿ ಇಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೇ ಚಲೋ ಮನೆತನದವರು. ಆದರೆ ವೈನಿ ; ಅಡಿಗಿ ಸುಬ್ಬಣ್ಣಾಚಾರ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಬೀಗರು ಅಂಬೋಕೆ ಹೆಂಗೆಂಗೋ ಆಗ್ತದೆ ಮನಸಿಗೆ ವಸಂತನ ಮಾವ ಅಡಿಗಿ ಮಾರ್ಡ್ಡೀಕೆ ಹೋಗ್ತಾರೆ ಅಂದರ ಅವನಿಗಾರಾ ಹೆಂಗನಿಸೀತು ಹೇಳಿ. ಈ ಮಾತು ನನ್ನ ಮನಸಿಗೆ ಬರಲೊಲ್ಲದು ವೈನಿ” ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು ಒಂದು ಗಳಿಗೆ ಚಿಂತಿತರಾದರು. ಆದರೆ ಅವರ ಮನ ಕೈನೋ ಒಂದು ಭರವಸೆ ಮೂಡಿಬರುತ್ತಿತ್ತು.

“ಋತುಕೆ ರುಕ್ಮಿಣಿ, ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಇಲ್ಲೇನು ಆತಂಗೆ ?”

“ಎಲ್ಲಿ ಬಂತರಿ. ಇರೋದು ಒಂದೇ ಗಂಡು. ಅದೂ ಒಂದು ಜೋಟುದ್ದ ಅದೆ ಇನ್ನೂ. ಬರೇ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಅವೆ ಮನಿತುಂಬ. ದುರ್ಬಿಕ್ಷದಾಗ ಅಧಿಕಮಾಸ ಅನ್ನೂ ಹಂಗೆ. ಪಾಪ ! ಕೈಲಾಗದ ತಂದೀ ಒದ್ದಾಟ ನೋಡೆ ಲಾರದೆ ಆ ಹುಡುಗಿ ಇಲ್ಲೆ ಒಂದು ನರ್ಸರಿ ಸ್ಕೂಲಿನಾಗಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಾಳ. ಒಂದು ಮೂವತ್ತೊ ನಲವತ್ತೊ ಕೊಡ್ತಾರೆ. ಅದು ಯಾವ ಮೂಲಿಗಾತು ಪಾಪ ! ತಾಯಿನೂ ಕೂಲಿನಾಲಿ ಮಾಡ್ತಾಳೆ. ತಡಿ ಬಲ್ಲದೇ ಬಡತನಾನ ? ಮೂರುಮಂದಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದರೂ ಸಾಲದು ಹೊಟ್ಟೆ-ಬಟ್ಟೆಗೆ”

“ಹಂಗಾದರೆ ಆ ಹುಡುಗಿಗೆ ಮದಿವಿಮಾಡೂ ಯೋಚನಿ ಇಲ್ಲಾಂ ತೀಯಾ ಅವರಿಗೆ ?”

“ಇಲ್ಲೆ ಇತ್ತದಾ ವೈನಿ ? ಹುಡುಗಿ ಚಲುವಿ ಇದ್ದಾಳೆ. ಯಾರಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾರು ಎನಲಿಕ್ಕೆ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಮದಿವಿ ಮಾಡೂ ಜೈತನೈ ಈ ಮಂದೀಗಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಆಕೇನೇ ನಾ ಮದಿವಿ ಒಲ್ಲೆ ಅಂತಾಳೆ. ತಾನೂ ಮದಿವಿಯಾಗ ಹೊರಟು ಹೋದರೆ ತನ್ನ ತಂದಿ-ತಾಯಿ ಗತಿಯೇನು ? ಎಂಬುದು ಚಿಂತೆ ಮಾಡ್ತದೆ ಪಾಪ ಅದು. ಒಳ್ಳೇ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಹುಡುಗಿ, ಒಂದು ಚಲ್ಲಿಲ್ಲ-ಪಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಬಟ್ಟೆ ಹೊಲಿಯೋಣಾ, ನಿಟ್ಟುಂಗ್ ಹಾಕೋಣ, ಕಸೂತ ಪಾಕೋಣ, ಹೀಗೆ ಏನೇನೋ ಮಾಡ್ತದೆ ಪಾಪ !”

“ಆಸ್ತಿ-ಮನಿ ಎಂತದೂ ಇಲ್ಲೇನು ಆತಂಗೆ ?”

“ಎಂತ ಮಣ್ಣೂ ಇಲ್ಲ ಈಗ. ಇರೂ ಕಾಲದಾಗೆ ಬೇಕಾದ್ದೆಂಗೆ ಇತ್ತಂತೆ. ಹೋಗೂ ಕಾಲದಾಗೆ ಎಲ್ಲಾ ನುಣ್ಣಿಗೆ ಹೋತಂತೆ ಪಾಪ! ಆ ತುಂಗಾಬಾಯಿ ಹ್ಯಾಂಗೆ ಮರತಾರು. ಈಗೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಅಳತಾರೆ.”

“ಹಂಗಾದರೆ ಈ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಭ್ಯಾಡಂತೀಯೇನು ನೀನು?”

ರುಕ್ಕಿಣೀಬಾಯಿ ಆತಂಕಪಟ್ಟರು—

“ಆದನ್ನು ನಾನು ಹ್ಯಾಂಗ ಹೇಳಲಿ ವೈನಿ? ನಿಮ್ಮ ಮನಿ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂಗಾರದಂತ ಹೆಣ್ಣುಗಳು ತಾಕಲಾಡುತ್ತಿದ್ದವು ಮೊದ್ದು. ಈಗ ನೀವೆ ಇಂಥವರ ಮನೀ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದು ಹೆಣ್ಣು ಕೇಳೊಂದರೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟನಿಸ್ತದೆ”

ಸೀತಾಬಾಯಿ ವಿಷಾದದಿಂದ ನಕ್ಕರು—

“ಇನ್ನು ಮತ್ತೆ ಆ ಛಾನ್ಸ್ ನಮಗೆ ಬರೂ ಹುಂಗಿಲ್ಲ ರುಕ್ಕಿಣಿ. ನಾನಂಪರ ನಾನೇ ಹುಡುಕಿದರ ಉಂಟು, ಇಲ್ಲಂದರ ಇಲ್ಲ.”

ರುಕ್ಕಿಣೀಬಾಯಿ ಈಗ ಅತ್ತಿಗೆಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಹೇಳಿದರು—

“ವೈನಿ, ಒಂದು ಮಾತು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಹೇಳತೀನಿ. ನೀವು ಮತ್ತೆ ತಪ್ಪು ತಿಳಿಬಾರದು ನೋಡಿ....”

ಸೀತಾಬಾಯಿ ಏನು? ಎನ್ನುವಂತೆ ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನೋಡಿದರು—

“ನಾವು ಅವರನ್ನು ಕರೆದು ಕೇಳೊಂದಂತೂ ಸುಲಭದ ಮಾತದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಾರಂತ ಭರವಸೆ ಅದೆ ನಿಮಗೆ? ಒಂದು ಸಕ್ಷ ಹುಡುಗೀನೆ ಬ್ಯಾಡಂದ್ಲ! ಸುಮ್ಮನೆ ಅಂಗೈ ತೋರ್ಪಿ ಅವಲಕ್ಷಣ ಅನ್ನಿಸಿ ಕೊಂಡ ಹಾಂಗಾಗ್ತದೆ. ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮನಸು ನಮಗೆ ಹೆಂಗೆ ತಿಳಿತದೆ?”

ರುಕ್ಕಿಣೀಬಾಯಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಯೋಚಿಸಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿಯೇ. ವಸಂತನ ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು ಮಾಡುವಂಥದಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೊದಲೇ ಹುಡುಗಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ತಿಳಿದನಂತರ ಅವಳು ತನಗೆ ಬೇಡವೆಂದರೆ ಎಷ್ಟು ಅವಮಾನ.

ತಿಳಿಸಬೇ ಮದುವೆ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ತಿಳಿದರೆ ಅವಳು ಒಪ್ಪುತ್ತಾಳೆಂದು ಯಾವ ಗ್ಯಾರಂಟಿ?

ಸೀತಾಬಾಯಿ ತನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ಸಹಜವಾದ ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಿದರು—

“ಹೀಂಗ ನೋಡು ರುಕ್ಮಿಣಿ, ಈ ಸಂಗತಿನೆಲ್ಲ ವಸಂತನ ಮುಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅವ ಸುತರಾಂ ಒಪ್ಪುವವನಲ್ಲ. ನನಗ ಮದುವಿ ಮಾಡಿ ಕಂಡವರ ತಲೀನ್ಯಾಲೆ ಕಲ್ಲುಹಾಕಬ್ಯಾಡಿ ಅಂತ ಮನಸು ಬೇದ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳತಾನೆ. ಈಗ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರೂದು ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ತಾರಾನ್ನ ನೋಡಿ ಕೊಂಡು ಬರ್ರೀನಂತ ಹೇಳಿ ಬಂದೀನಿ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗುವಾಗ ತಾರಾನ ನೋಡಿಕೊಂಡೇ ಹೋಗೂದದೆ ಅನ್ನು ಆದು ಹ್ಯಾಂಗೂ ಇರಲಿ, ಮೊದ್ಲು ಹುಡುಗೀನ ಒಂದು ಮಾತು ಕೇಳೋವರಾಗೆ ಏನ ತಪ್ಪಂದೆ ಅಂತಿ ? ಕೇಳೂದು ನನ್ನದು. ಒಪ್ಪೂದು ಬಿಡೂದು ಅವರದ್ದು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿತದೆ. ಆಗದಿದ್ದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳೂದು ಬ್ಯಾಡ, ಇಷ್ಟೇ ಸೈಯಲ್ಲವ ?”

ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ ತಲೆಯಾಡಿಸಿದರು—

“ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರದೇನೂ ಅಡ್ಡಿಲ್ಲ ಬಿಡಿ ವೈನಿ. ಯಾರನ್ನ ಮೊದ್ಲು ಕರೆಸ್ತಿ ಹೇಳಿ ? ಮೊದ್ಲು ಸುಬ್ಬಣಾಚಾರ್ನನ್ನ, ತುಂಗಾಬಾಯಾರನ್ನ ಕೇಳೂದೇ ಭಲೋ ಅನಿಸ್ತದೆ ನನಗ”

“ಅದೂ ಖರೇ ಅನ್ನು. ಮೊದ್ಲು ಅವರ ಗೋತ್ರ-ಸೂತ್ರ ಕೇಳಿಕೊಂ ಬೋದೊಂದು ಅದೆಯಲ್ಲ. ಏನಿಲ್ಲಂದರೂ ಮಾಂಗಲ್ಯಭಾಗ್ಯ ಒಂದು ನೆಟ್ಟಗೆ ಬಂದರೆ ಸಾಕು. ಆಮ್ಯಾಲೆ ಅವರು ಒಪ್ಪೂದು-ಬಿಡೂದು. ನಾವಂತೂ ಇದ್ದದ್ದ ನೆಟ್ಟಗೆ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಅವರ ಇಚ್ಛಾ ! ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಹೂಂ ಅಂದರ ಆಮಾಲೈ ಹುಡುಗೀನ ಕೇಳೂದು. ಏನಂತಿ ?”

“ಅದೇ ನನಗೂ ಸರಿ ಕಾಣ್ತದೆ ವೈನಿ. ಹುಡುಗಿ ಒಳ್ಳೇ ಧೈರ್ಯಶಾಲಿ ಹಾಂಗ ಅಭಿಮಾನಿ ಇದ್ದಾಳೆ. ತಂದಿ-ತಾಯಿ ಅಂತ ಹಗಲು-ಸಂಜೆ ಒದ್ದಾಡ ತಾಳೆ. ಎಲ್ಲಾ ಹುಡುಗೀರ ಹಂಗ ಬಾಲಂಗೋಚಿತನ ಸಾಸಿವಿ ಅಷ್ಟು ಇಲ್ಲ ಬಿಡಿ ಈಕೀಗೆ. ಅಂದರೆ ವಸಂತನ್ನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕೆ ಆಕೀಗೂ ಒಂದು ನಸೀಬ ಬೇಕು ಅನ್ನಿ !”

“ಹಂಗಾರೆ ಇವತ್ತು ಗುರುವಾರ ಒಳ್ಳೇದಿನ ಅದೆ. ಸಂಜೆ ಮುಂದ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸು ಅವರಿಗೆ. ರಾತ್ರಿ ಕೂತು ಮಾತಾಡಿದರಾತು. ಊರಿಗ ಮುಂಚೆ ಮಂದಿ ಮುಂದೆಲ್ಲ ಯಾಕ ಹಲ್ ಚಲ ಮಾಡಬೇಕು ? ಅಲ್ಲಂತೀಯೇನು ?”

“ಅದು ಖರೇ ಬಿಡ್ರಿ. ಗಣೇಶ ಸ್ತೂಲಿಂದ ಬಂದವ್ಯಾಲೆ ಹೇಳಿಕಳ ಸ್ತ್ರೀನಿ ರಾತ್ರಿ ಅವರೂ ಮನೆಯಾಗೆ ಇರತಾರಲ್ಲ.”

೪

ಆ ದಂಪತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿಬಿಟ್ಟರು ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವೇ ಅದು. ಆದರೆ ಬೃಂದಾಳ ಮನೆಯವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಂದಾದರೂ ತಿಳಿಯುವುದೇ ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರೇ ತಿಳಿಸಿಬಿಟ್ಟರು.

ಈ ದಂಪತಿಗಳು ಮಗಳನ್ನು ನೆನೆದು ಕಂಬನಿದುಂಬಿದರು. ಅವರ ಮನಸ್ಸು ತುಯ್ಯಲಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಚಲುವೆ ಮಗಳು, ಮೊದಲು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಳಿದ ಅವಳು ಈಗ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳಿಗಾಗಿ ಅದೆಷ್ಟು ಒದ್ದಾಡುತ್ತಾಳೆ. ತನ್ನ ತಂಗಿಯರು, ತಮ್ಮನಾದರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಯಲಿ ಎಂದು ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಾಳೆ. ತನ್ನ ತಂದೆಗೆ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಡುವ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವಳು ಮದುವೆಯ ಸುದ್ದಿಯೇ ಬೇಡವೆನ್ನುತ್ತಾಳೆ. ಅಂಥಾ ಹುಡುಗಿಯ ಎದುರಿಗೆ ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ?

ಗೋತ್ರ-ಸೂತ್ರಗಳು ಕೂಡಿ ಬಂದಿವೆ. ಆದರೆ ಆ ಮಗಳಿಗೆ ಈ ಊನ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಯಾವ ಬಾಯಿಂದ ಹೇಳಿಯಾರು ಆ ಹೆತ್ತವರು.

ಹುಡುಗರೆಲ್ಲ ಊಟ ಮಾಡಿ ಹಜಾರದಲ್ಲಿ ಓದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿಯ ಮಿಟಿಂಗು ನಡೆದಿತ್ತು. ಕಡೆಯದಾಗಿ ಸುಬ್ಬಣಾಚಾರ್ಯ ಅಂದರು—

‘ನಿಮ್ಮ ಮನಿಸೇರಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳಾದರೂ ಪುಣ್ಯಮಾಡಿರಲಿಕ್ಕೆ’

ಬೇಕು. ಆದರೆ ಬೃಂದಾನ ಮನಸು ಹ್ಯಾಗೆಂದು ನಾನು ಹ್ಯಾಗೆ ಹೇಳಲಿ ? ಆಕೇನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸೋ ಭಾರ ನಿಮ್ಮದು. ಮತ್ತೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ನಮನ್ನು ಕೇಳೋದು ಬ್ಯಾಡ ನೀವು.”

ಮರುದಿನ ಬೃಂದಾನನ್ನು ಕೇಳುವುದು ಎಂದಾಯಿತು. ತುಂಗಾ ಬಾಯಿಗೆ ಕುಂಕುಮ ಕೊಟ್ಟರು ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ. ಸೀತಾಬಾಯಿಯ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಹೊರಟ ತುಂಗಾಬಾಯಿ ಬಾಗಿಲುದಾಟಿ ಹೊರಬಂದಾಗ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಯೊಡನೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಅಂದರು —

“ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಬೃಂದಾನೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಳೂ ಅಂತಾನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ನಾವೆಂತ ಮದಿವಿ ಮಾಡ್ತೀವಿ ಬಾಯಾರೇ ? ಅವರ ಯೋಗ್ಯತೆ ಏನದೆ ? ನಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆ ಏನದೆ ಅವರ ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ ಏನು ! ನಮ್ಮ ಬಡತನ ಏನು ?”

ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ ಧೈರ್ಯದ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದರು —

“ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಈಗಲೇ ಯಾಕೆ ಯೋಚಿಸಿ ಮಾಡ್ತೀರಿ ಬಿಡಿ. ಬೃಂದಾ ಒಪ್ಪಿದ ಮೇಲೆಲ್ಲವೂ ಉಳಿದ ಸಂಗತಿ ? ನಾಳೆ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಬಂದಕೂಡೆ ನಮ್ಮನಿಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡಿ. ನೀವು ಯಾರೂ ಬರಬ್ಯಾಡಿ ಹೊತೀಗೆ. ನೋಡೋಣಂತೆ ದೇವರ ಇಚ್ಛಾದಾಗ ಏನದೆ ಅಂತ. ಈಗ ನಿಶ್ಚಿಂತಿಲಿ ಹೋಗಿ ಬನ್ನಿ.”

ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಯ ಗಂಡನೂ ಸುಬ್ಬಣಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದರು.

ಮರುದಿನ ಬೃಂದಾ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟಾಗ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆ. ಅವಳಿಗೆ ಇವ್ದದ್ದು ಒಪ್ಪತ್ತು ಕ್ಲಾಸು. ಅದನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಳು.

ಬೃಂದಾ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನಿಡುತ್ತಾ ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರ ಮುಖವನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಾ ಒಳಬಂದಾಗ ಅವರೂ ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತ.

“ಬಾವ್ವ ಕೂಸು, ಕೂಡು ಇಲ್ಲೇ”

ಎನ್ನುತ್ತ ತಾವು ಕುಳಿತ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರ ಚೈತನ್ಯ ಒಂದು ಗಳಿಗೆ ಸಡುಗಿತ್ತು.

ಬೃಂದಾಳ ಮೋಹಕ ಕಣ್ಣುಗಳು ತನ್ನ ಸಹಜ ಮೋಹಕತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಈಗ ಬಲಿಪಶುವಿನ ಕಣ್ಣುಗಳಂತೆ ಕರುಣಾಜನಕವಾಗಿದ್ದವು. ನಾನು ಬಲಿಯಾಗಲು ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇನೆ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥವನ್ನು ಚಾಚುತ್ತಿದ್ದವು.

ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಭಾವವನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿದವು.

ಅವಳು ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕೂರಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ನೆಲಪ ಮೇಲೆ ಹಾಸಿದ ಮಂದಲಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಳು.

ಮತ್ತೆ ಅವಳನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸದೆ ತಾವೇ ಮೆಲ್ಲನೆ ಮಂಚದಿಂದಿಳಿದು ಅವಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರು. ಅವಳು ತಾನೇ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವಳಂತೆ—

“ತಪ್ಪಾಯಿತ್ತಿ. ನೀವು ಯಾಕೆ ಕೆಳಗೆ ಕೂತ್ತಿ.”

ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಅತ್ತಸರಿದಳು. ಅವರು ಮುಗುಳುನಗೆ ನಕ್ಕರು—

“ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಕೂಸು. ಕುಂದು ಇಲ್ಲೇ.”

ಮದುವೆಯ ಗದ್ದಲದಲ್ಲೂ ಅವರು ಯಾಕೆ ತನ್ನ ಸೀರೆ-ರವಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿದರೆಂಬ ಅರ್ಥ ಈ ದಿನ ಅವಳಿಗಾಗಿತ್ತು.

ಅವಳ ಕಣ್ಣು, ಬುದ್ಧಿ ಮನಸ್ಸು ಎಲ್ಲಾ ಈಗ ಏಕಮುಖವಾಗಿದ್ದವು.

ತನ್ನ ಭವಿಷ್ಯ ಜೀವನದ ಇತ್ಯರ್ಥ ಈಗ ಅಗಲಿದೆಯೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ.

ತಾನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರುವಾಗ ಆ ನರ್ಸರೀ ಸ್ಕೂಲಿನ ಹೆಡ್‌ಮಿಸ್ಟ್ರೆಸ್ಸು ಇವಳ ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವರು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿ ಗೆದ್ದಿದ್ದಳು.

ಇದೀಗ ತನ್ನ ಭವಿಷ್ಯಬಾಳಿನ ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂ ಆಗಲಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಳು ಅಂಜದೆ, ಅಳುಕದೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ಬಂದಿದ್ದಳಾದರೂ ಅದನ್ನು ಮುಖದಲ್ಲೆ ತೋರಗೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಯೂ ನಗುನಗುತ್ತ ಬಂದು ಕುಳಿತರು—

“ಏನ ಬೃಂದಾ ನೀನೂ ನಮಗ ಲಗೂನ ಲಡ್ಡೂ ಹಾಕಿಸುವವಳಿದ್ದೀ.

ಅಮ್ಮ ಹೇಳಿದರಾ ನಿನಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೋಗು ಅಂತಾ.”

ಮುಖದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಭಾವವನ್ನ ತೋರದೆ ಅವಳಂದಳು—

“ಹೌದರಿ, ನಿನ್ನೀ ರಾತ್ರಿನೆ ಹೇಳಿದಳು ಅವ್ವು”

ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ ನಕ್ಕರು—

“ಏನಂತ ಹೇಳಿದರವ್ವು ?”

ಯಾವ ವಿನೋದದ ಛಾಯೆಯೂ ಬೃಂದಾಳ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಡ

ಲಿಲ್ಲ. ಗಂಭೀರದ ಉತ್ತರ ಬಂತು—

“ಏನಿಲ್ಲ, ನೀವು ಬರಹೇಳಿದಿರಂತ.”

“ಮತ್ತೇನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೇನವ್ವು ?”

ಬೃಂದಾ ತಲೆಬಾಗಿಡಳು. ಅವಳ ಮುಖ ಮ್ಲಾನವಾಗಿತ್ತು.

“ಉಹುಂ, ಮತ್ತೆಲ್ಲ ನನಗ ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತಿತ್ತರಿ.”

ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಸೀತಾಬಾಯಿ ಅವಳ ತಗ್ಗಿಸಿದ

ಮುಖ ಹಿಡಿದೆತ್ತಿ ಮೃದುವಾಗಿ ಕೇಳಿದರು—

“ಏನು ಗೊತ್ತಿತ್ತವ್ವು ನಿನಗೆ ?”

ವಾಕ್ಯಗಳು ತಡೆತಡೆದು ಬಂದವು—

“ನಿಮ್ಮ ಮಗನ ಸುದ್ದಿ !”

ಸೀತಾಬಾಯಿ ಜಿಲ್ಲನೆ ಬೆವತರು. ಸೆರಗಿನಿಂದ ಹಣೆಯ ಬೆವರೊರೆಸಿ

ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಕೇಳಿದರು—

“ನಿನಗೆ ಯಾರವ್ವು ಹೇಳಿದರು ?”

ಮೂಗು ಕೆಂಪಾದರೂ ಅಳುಕದೆ ಹೇಳಿದಳು ಬೃಂದಾ—

“ನಿಮ್ಮನಿ ಮದುವೀಲಿ ನನ್ನ ಗೆಳತಿ ಒಬ್ಬಾಕಿ ಹೇಳಿದಳು.”

ಸೀತಾಬಾಯಿ, ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ ದಿಜ್ಞೂಷರಾಗಿ ಕುಳಿತರು ಒಂದು

ಗಳಿಗೆ. ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ ಅಂದರು—

“ಹಂಗಾದರೆ ನಾವು ಯಾತಕ್ಕ ಹೇಳಿಕಳಿಸಿದ್ದಂತ ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತದ ?

‘ಹೌದು’ ಎಂಬಂತೆ ತಲೆಯಾಡಿಸಿದಳು ಬೃಂದಾ. ಹಾಗೆ ಅವಳ ಮುಖಬಾಗಿ

ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೀರು ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕತೊಡಗಿದವು.

ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರೂ ದರೂ ನೊಂದು-ಬೆಂದ ಒಡಲು, ಅವರು

ಗದ್ಗತದಿತ್ತರಾಗಿ ಅವಳ ತಲೆ ಸವರುತ್ತಾ ಅಂದರು—

ಅಳಬಾರದವ್ವ ಕೂಸು, ನಿನ್ನನ್ನ ಕೇಳಲಿಕೆ ಮಾತ್ರಾ ನಾನು ಕರೆಸೀನಿ. ಜುಲುಮಿ ಮಾಡೂದಕ್ಕಲ್ಲ. ನಿನ್ನಂಥ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂವಿನಂಥ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳಿಗೆ ಮೋಸಮಾಡಲಿಕ್ಕಾದೀತೇನವ್ವ ? ನಿನಗೆ ಎಲ್ಲ ಗೊತ್ತದೆ ಅಂತಿ. ಏನ ಹೇಳತಿ ಹೇಳು. ಅಳಬ್ಯಾಡೆ.”

ಬೃಂದಾ ಕೆನ್ನೆ ಒರೆಸಿಕೊಂಡು ಮೃದುವಾಗಿ ನಕ್ಕಳು—

“ಅದಕ್ಕಲ್ಲರಿ ನಾನು ಅತ್ತದ್ದು”

ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು—

“ಹಂಗಾದರ ಯಾಕವ್ವ ಅಳತೀ, ನಿನ್ನ ಕಷ್ಟ ಏನದ ಹೇಳು ನಾಚಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಬ್ಯಾಡೆ”

ಸಂಕೋಚದಿಂದ ಹೇಳಿದಳು ಬೃಂದ—

“ನನ್ನ ಅಪ್ಪ ಬಹಳ ಸೋತು ಹೋಗ್ಯಾರೆ. ಅಮ್ಮಗೂ ಕೈಲಿ ಸಾಗೂ ದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ತೀರಾ ಚಿಕ್ಕವ. ಮನಿತುಂಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳವೆ. ನಾನೂ ಮದಿವಿ ಆಗಿಹೋದರ ಅಪ್ಪ ಒಬ್ಬರೇ. ಈಸಾಟಿ ಮಂದಿನ ಸುದಾರಿಸೂ ದಾದರೂ ಹ್ಯಾಂಗೆ ? ಮದವೀನಾರಾ ಹ್ಯಾಂಗ ಮಾಡುತಾರೋ ನನಗ ತಿಳಿದು !”

ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು ತಮ್ಮೆಲ್ಲ ಸಂಕಟವನ್ನೂ ಮರೆತು ಜೋರಾಗಿ ಪಕಪಕನೆ ನಕ್ಕರು.

ಬೃಂದ ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನೋಡಿದಳು. ಅವರು ಇನ್ನೂ ನಕ್ಕರು, ‘ಅಯ್ಯೋ! ಹುಚ್ಚು ಹುಡುಗಿ, ನೀನು ಯಾಕ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ತಲೆಗೆ ಹಚಿಗೊಂಡಿದ್ದಿ. ನೀನು ಹೇಳಿ-ಕೇಳಿ ಹೆಣಮಗಳು ಕಡೀಗೂ ಗಂಡನ ಮನಿಗೆ ಹೋಗವಳೆ, ಇಷ್ಟ ವರ್ಷ ನೀನೆ ಸಾಕದಿಯೇನು ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪ—ಅಮ್ಮನ್ನ ?”

ಬೃಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು.

“ನಾನು ಹಾಂಗನಲ್ಲಿರಿ, ಅಪ್ಪ ಮೊದಲಿಗೆ ಭಲೋ ಬದುಕುಮಾಡಿದ ವರು. ಈ ಮುಪ್ಪಿನಾಗೆ ಅವರಿಗೆ ಮುಗಿದ ಕಷ್ಟ ಬರೆದದೆ. ನನ್ನ ತಮ್ಮ ಸಂಪಾದನೀ ಮಾಡೂ ಕಾಲ ಅಂದರೆ ಇನ್ನು ಹದಿನೈದು ವರ್ಷದ ಮಾತು. ಈಗ ಇಷ್ಟೂ ಮಂದಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾ ಹ್ಯಾಂಗ ಕಲಿಸ್ಯಾರು ; ಮದುವಿ ಹ್ಯಾಂಗ ಮಾಡ್ಯಾರು; ಮನಿ ಹ್ಯಾಂಗ ನಡಸ್ಯಾರು ? ಅವರ ಕೈಲಿ ಈಗ ಏನು ಕೂಡೂ

ದಿಲ್ಲ. ಮನಿಮಕ್ಕಳು ಉಪವಾಸ ಬೀಳ್ತಾವಂತ ಅಡಿಗೀ-ಪಡೀಗಿಗೆ ಹೋಗ್ತಾರ.”

“ನೀನೂ ಒಂದು ಸಾಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ತಿಯಂತಲ್ಲವ್ವ ?”

ಬೃಂದ ಚಾಪೆಯ ಬಣ್ಣದ ಗರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸುತ್ತ ಅಂದಳು—

“ಅದು ಯಂತ ಕೆಲಸ, ಅನ್ನೊದದೆ ? ಕೆಲಸದ ಹುಟ್ಟು. ನನ್ನ ಓದೋಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಂಗದೆ. ಸಿಂಬಳ ಸುರುಕ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಅರವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಸಹಿಮಾಡಿ, ಮೂವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ತಗೊಂಬೋದು ಮತ್ತೇನ ಮಾಡೂದದೆ. ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದೋರು ದೆನ್ನ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡ ಹಂಗೆ”

ಬೃಂದ ತನ್ನ ವ್ಯಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡಳಾದರೂ, ಸೀತಾಬಾಯಿ ಯವರಿಗೆ ಮನ ಅಳುಕಿತು.

ಬಡವರ ಹುಡುಗಿಯೆಂದಲ್ಲವೇ ತಾವು ಇಷ್ಟು ಮುಂದುವರಿಮೆ ಬಂದಿರುವುದು ? ಹೆಚ್ಚು ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಲು ಅವಳ ತಂದೆಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಮಗನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೊಡಬಹುದು. ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲವಿರುವವರು ಯಾರೂ ತಾನೇ ಕಂಡೂ—ಕಂಡೂ ವಸಂತನಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟಾರು ?

“ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದವರು ದೈವ ಸುತ್ತಿ ಕೊಂಡ ಹಂಗೆ” ಎಂಬ ಮಾತು ಅವರಿಗೇ ಅಳುಕಿತು. ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಏಕೈಕಪುತ್ರ ! ಮನವೋಹಕ ರೂಪಿನ, ಏರು ಜವ್ವನದ ಹುಡುಗ ಸುಖದ ಸುಸ್ವತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿದ್ದೂ, ಏಕಾಕಿ ಬದುಕನ್ನು ಒಣ ಗುತ್ತ ಕಳೆಯಬೇಕೆ ?

ಅವನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಲಾಂಗ್‌ಜಂಪ್—ಹೈಜಂಪ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಲಸಲಕ್ಕೂ ಗೆದ್ದು, ಸಾಲುಸಾಲು ಪ್ರೆಜುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡವ. ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಟದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗನಿಸಿಕೊಂಡವ ! ಗಜಗಮನದ ಧೀರ ನಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದವರ ಕಣ್ಣು ತುಂಬುತ್ತಿದ್ದ ಹುಡುಗ. ಈಗ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ತನ್ನ ಆಫೀಸು ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೇ ಕುಳಿತು ಯೋಚಿಸುವುದುಂಟು.

ಅವನು ಏನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದು. ಆದರೆ ಈ ಹೆತ್ತಕರುಳಿನ ಆರ್ಥ ಒಂದೇ.

ಪ್ರಾಯದ ಮಗ ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಜೀವನ ತಳ್ಳಬೇಕೆ ? ಈ ಪ್ರಾಯ ದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಯಜಮಾನರು ಹೇಗಿದ್ದರು ?

ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದ ಕೊರಗು ಇನ್ನೊಂದು. ಯಜಮಾನರು ಮಗ ಇದುವರೆಗೆ ಗಳಿಸಿ ಹಾಕಿದ ಅಖಂಡ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಪವಿತ್ರ ವಂಶವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಒಂದು ಕುಡಿ ಬೇಡವೆ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ?

ಮೂರು ಜನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಮನೆತುಂಬ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವು ಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಸೀತಾ ಬಾಯಿಯವರು. ಆದರೆ ಅವು ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವರಲ್ಲ. ಅವರೂ ಡೊಡ್ಡವರಾದ ಮೇಲೆ ಅವರ ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಇಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಬಿಟ್ಟಾರು ಅವರನ್ನು.

ಯಾವುದೂ ಬಗೆಹರಿಯದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಹೇಗಾದರೂ ಮಗನಿಗೊಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿದರು.

ಆದರೆ ವಸಂತ ಮಾತ್ರ ಆ ಯೋಚನೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳ ವ್ಯಥೆ ಅವನಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿತ್ತಾದರೂ, ತನ್ನ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಜೀವನವನ್ನು ಬಲಿಕೊಡುವುದು ಅವನಿಗೆ ಸುತರಾಂ ಇಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ತನ್ನನ್ನು ಒಲಿದು ಮದುವೆಯಾಗುವಂತಹ ಹೆಣ್ಣು ತಾನೆ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಸಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ? ಎಂಬ ಒಂದು ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯೂ ಇತ್ತು. ಹೇಳಿ-ಕೇಳಿ ಧೀರ ಯುವಕನವನು. ಆ ಧೀರನ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಯ ಪ್ರಹಾರ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಪ್ರಕೃತಿ ಕೊಟ್ಟ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಅವನು ತಲೆಬಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ.

“ಹಂಗಾದರೆ ನೀನು ಇನ್ನು ಲಗ್ನಾಗುವಾಕೆಲ್ಲ ಅಂತಾತು ?”

ಬೃಂದಾ ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರ ಕಡೆ ನೋಡಿದಳು. ಅವಳ ತುಟಿಗಳು ನಡುಗಿದವು. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ನೇರಳೆ ಹಣ್ಣುಗಳಂತೆ, ಕಣ್ಣುಗಳು ಜಲದಲ್ಲಿ ತೇಲಿದವು. ಅವಳು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೇಳಿದಳು.

“ಇಲ್ಲರಿ, ನಿನ್ನಿನ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ನನಗೆ ಸಿದ್ಧಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಬೆಳತನಕ ಯೋಚಿಸಿ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೀನಿ.”

ಸೀತಾಬಾಯಿ ಆತುರ ಪಟ್ಟರು —

“ಏನವ್ವ ಅದು ? ಸ್ವಚ್ಛ ಹೇಳಿಬಿಡಲ್ಲ ?”

ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಯೂ ಅವಸರ ಮಾಡಿದರು —

“ಬೃಂದಾ, ನಮ್ಮ ವೈನಿ ಅಂದರ ಅಪೂಟ ಸೀತಾದೇವಿನೇ ಇದ್ದಾರ. ಅವರ ಮುಂದ ನೀನು ಮುಚ್ಚು-ಮರಿ ಮಾಡಬ್ಯಾಡ, ಏನಿದ್ದರೂ ಎಲ್ಲ ರ್ಯುಳ-ರ್ಯುಳ ಹೇಳಿಬಿಡವ್ವ.”

ಬೃಂದಾ ಶಾಂತವಾಗಿ ಅಂದಳು.

“ಏನಿಲ್ಲರಿ, ನಾನು ನಿಮ್ಮನಿ ಸೊಸಿ ಆಗಿ ಬರೂದಂತ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡೀನಿ, ಆದರೆ ನನ್ನದೊಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಅದ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದ.”

ಸೀತಾಬಾಯಿ ಕರಗಿಹೋದರು. ಅವರು ಮತ್ತೂ ಅವಳ ಹತ್ತಿರ ಸರಿದು ಅವಳ ಮುಡಿಯನ್ನು ಸವರುತ್ತ ಕೇಳಿದರು—“ಏನಿದ್ದರೂ ಹೇಳಿ ಬಿಡವ್ವ ಕೂಸು. ಸುಮ್ಮನೆ ಕಾಳಜಿ ಹಚ್ಚಿಕೋಬ್ಯಾಡ, ನಾನಿದ್ದೀನಿ ಹೇಳವ್ವ??

ಬೃಂದ ಸೆರಗಿನ ತುದಿಯನ್ನು ಹೊಸೆಯುತ್ತಾ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಅಂದಳು—

“ನನ್ನ ತಾರುಮನೀನ ನಾನು ಹಿಂಗೇ ಬಿಟ್ಟು ಬರಲಾರೆ. ಅಪ್ಪ ಮೊದ್ಲೆ ಕೈ-ಸೋತಾರೆ, ನಾನೂ ಹೊರಟುಹೋದರೆ ಅವರು ಹ್ಯಾಂಗೆ ನಿಭಾಯಿಸಿ ಯಾರು ? ಅದಕ್ಕೂ ಈ ಸಂಸಾರಕ್ಕೂ ಒಂದು ನೆರವುಮಾಡಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ ಸಾಕು ನನಗ, ನಾನು ನಿಶ್ಚಿಂತಿಯಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಮನೀಲಿ ಇದ್ದೇನು. ನನಗೆ ಒಪವಿ.

ವಸ್ತು ಒಂದೂ ಕೊಡಬ್ಯಾಡಿ. ನನ್ನ ತೌರುಮನಿಗೆ ಒಂದಷ್ಟು ನೆರವು ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿರ ನಾನು ಖಂಡಿತಾ ಅವರನ್ನು ಮದುವಿಯಾಗ್ತೀನಿ.”

ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು ಪಕ್ಕನೆ ಬೃಂದಳನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡರು.

“ಅಯ್ಯೋ ಕೂಸೆ ! ಎಂತಾ ಮಾತಾಡಿವಿಯೆ ನಮ್ಮವ್ವ ! ನಿಮ್ಮನಿಗೆ ನೀನು ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳಲ್ಲ ಕಣವ್ವ, ಗಂಡು ಮಗ. ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಗಂಡಸು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಷ್ಟು ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇದ್ದರೆ ಹೆತ್ತೋರಹೊಟ್ಟೆ ತಣ್ಣಗಿರ್ದೆ, ಆಯ್ತು ಬಿಡು ಕೂಸು. ನಿನ್ನ ತಾಯಿ-ತಂದೀ ಮುಂದೆ ಕಷ್ಟಪಡದ್ದೆಗೆ ನಾವು ನೋಡಿಕೊಂತೀವಿ ಆದರೆ ಮಗಳೆ ಈ ವಿಷಯದಾಗೆ ನೀನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸಮನಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳವ್ವ, ಯಾಕಂದರೆ ಇದು ಉಂಡು-ಕೈ ತೊಳೆಯೂ ಕೆಲಸಲ್ಲ ನೋಡು. ಜೀವಮಾನ ಪೂರ್ತಿ ಅನುಭವಿಸೂ ಮಾತವ್ವ ?”

ಬೃಂದ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿದಳು—

“ಇನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡೋದೇನೂ ಇಲ್ಲರಿ, ನನ್ನ ಕೋರಿಕೆ ಒಂದು ನೀವು ನಡೆಸಿಕೊಡ್ತೀನಿ ಅಂತ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿರಲ್ಲ ನಿಮ್ಮನೀ ಸೊಸಿಯಾಗಿ ನಾನು ಹೆಂಗಿರಬೇಕೋ ಹಂಗೆ ಇರತೀನಿ. ನೀವೂ ನನ್ನ ಮ್ಯಾಲೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು.”

ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು ಅವಳ ನೀಳವಾದ ಜಡೆಯನ್ನು ಸವರಿ ನಕ್ಕರು—

“ಹುಚ್ಚು ಹುಡುಗಿ. ನನಗ ಹಾಂಗ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನ್ಯಾಕ ಮತ್ತ ನಿನ್ನ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬರ್ದೆ ಅಂತಿ ? ಇವರ ಮನೆ ಮದುವ್ಯಾಗ ನಿನ್ನ ಮೊದಲ ಸಲಕ್ಕೆ ನಾನು ನೋಡಿದ್ದು. ನಾನೂ ನನ್ನ ಮಗನ ಮದವೀ ಹಿಂತಿ ಬಿಟ್ಟು ಸುಮ್ಮನ ಕುಳಿತಾರೇನೆ. ಆದರೆ ಯಾಕೋ ಮತ್ತ ನಿನ್ನಿಗಿಳು ಹತ್ತಿತು ನನಗೆ. ಯಾವ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ತಾನೇ “ಹಗಲ ಕಂಡ ಭಾವೀಲಿ ಇರುಳು ಬಿದ್ದಾಂಗ” ನನ್ನ ಮನೀ ಸೊಸೆಯಾಗಿ ಬರಲೀಕೆ ಒಪ್ಪಾಳು ಹೇಳು. ಏನೋ ನೀನೊಬ್ಬಾಕೆ ಕೇಳೋದರಾಗೆ ಹೂಂ ಅಂದಿದ್ದಿ. ನನ್ನ ಮಗ ವಿದ್ಯಾ ದಾಗ, ರೂಪಿನಾಗ ಏನು ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲವ್ವ, ಆದರೆ, ಅವನು ಪಡದ ನಸೀಬಕ್ಕೆ ಯಾರೇನು ಮಾಡೋಹಂಗೆ ಹೇಳು, ಉಣಲೀಕೆ, ಉಡಲೀಕೆ ಮಸ್ತ ಅದೆ ಖರೆ. ನಾನು, ಅವರು ಭದುಕಿದೂ ತನಕ ಹ್ಯಾಂಗೂ ಅಡ್ಡಿಲ್ಲ, ಆ ಮ್ಯಾಲೆ ಅವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳೋತು ಯಾರವ್ವ ?”

ಇಷ್ಟು ಹೇಳುವಾಗ ಅವರ ಕರಳು ಕತ್ತರಿಸಿ ಗಂಟಲು ಬಿಗಿಯಿತ್ತು. ಉಗುಳುನುಂಗಿ ಕಣ್ಣೊರೆಸಿಕೊಂಡರು.

“ಏನ ವೈನಿ. ನೀವೂ ಹಿಂಗ ಮಾಡೂದ ? ನಮ್ಮ ಬೃಂದಾಗೆ ಇರೂ ಧೈರ್ಯ ನಿಮಗಿಲ್ಲ. ಆ ಯಳೇ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಹೆಂಗ ಮನಸು ಮಾಡ್ಯಾಳ. ಅಕೇ ಮುಂದ ನೀವು ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಕೂದಾ ?”

ಬೃಂದಾಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಲಿಗೆಯೂ ಆಗಿತ್ತು. ಅವಳು ಬಿಗಿದ ಕಂಠದಿಂದ ಅಂದಳು—

“ನೀವಂದದ್ದು ಖರೆ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಾರೇ. ಊರಾಗೆ ಕಕ್ಕ, ಕಕ್ಕಿ ಅಪ್ಪಗೆ, ಅಮ್ಮಗೆ ಅಂದ ಮಾತು ಕೇಳಿ ನಿಜಕ್ಕೂ ನನ್ನ ಎದಿ ಕಲ್ಲಾಗಿ ಕೂತದೆ ನಾವು ಈ ಊರಿಗೆ ಬರೂದಕ್ಕಂತ ಹೊರಟಾಗ ನನ್ನ ಕಕ್ಕ,

“ದೊಡ್ಡ ಊರಂತ ಹೊರಟು ಕೂತರಿ. ಅಲ್ಲಿ ನಿಮಗ ಇಕ್ಕೂದಕ್ಕ ಯಾರು ಕೈಚಾಚಿ ಕೂತಾರ ? ಮನೆಮುಂದೆಲ್ಲ ಕೈಯಾಗಿ ಕರಟಿ ಹಿಡಿದು ಮನಿ ಮನಿಗೆ ತಿರುಪಿ ಎತ್ತಲೀಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಿ ಅಷ್ಟೆ !”—ಅಂತ ಹುಗಿಸಿ ಅಂದು ಕಳಿಸ್ಯಾನೆ. ಅದನ್ನ ನೆನದರೆ ನನಗೆ ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಬಿದ್ದಾಗ ಆಗತದ. ನನ್ನ ಅಪ್ಪ-ಅಮ್ಮಗ ಮಂದೀ ಎದುರಿಗೆ ಅದೊಂದು ಅವಸ್ಥೀ ಬರದ್ದಂಗ ನೋಡಿಕೊಂಡರ ಸಾಕು.”

ಹೇಳ ಹೇಳುತ್ತ ಬೃಂದ ಮುಖಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಅಳತೊಡಗಿದಳು. ಸೀತಾಬಾಯಿಯ ಕಣ್ಣು ನೀರು ಒಸರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ಅವಳ ಮೈದಡವಿ ಸಂತೈಸಿದರು—

‘ಇಕಾ ಬೃಂದಾ ಇನ್ನು ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಮರೆತುಬಿಡು ನೋಡೋಣಂತೆ. ಇನ್ನು ನೀನು ನನ್ನ ಸೊಸಿ. ಇನ್ನು ಅಳಬಾರದು, ನಾನು ಭರವಸಿ ಕೊಟ್ಟೀ ನಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಯಾಕವ್ವ ಅಳತೀ ? ಇಕಾ, ನೀನು ವಸಂತನ್ನ ನೋಡೋ ದಿಲ್ಲೇನು ? ಆ ಮ್ಯಾಲೆ ನನಗ ಮೊದಲ ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲಂತ ನನ್ನ ಬೈಕೋ ಬ್ಯಾಡ.”

ಬೃಂದಾ ಕಣ್ಣೊರೆಸಿಕೊಂಡಳು—

“ನಾನು ನೋಡೂದರೆ ಅವಶ್ಯ ಇಲ್ಲರಿ ಇನ್ನ. ಅವರು ನನಗಿಂತ ಛಲೋ ಇದ್ದಾರಂತ ನನಗೆ ಗೊತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ನನ್ನ ನೋಡಬೇಕೂ ಅಂತಾರೆನೋ, ನೀವು ಕರಕೊಂಡು ಹೋದರ ಬರ್ತೀನಿ ನಿಮ್ಮೊಟ್ಟಿಗೆ ?

ರುಕ್ಕಿಣೀಬಾಯಿ ನಕ್ಕರು—

“ನೋಡಿದಿರಾ ವೈನಿ ? ಬೃಂದಾ ಆಗಲೇ ನನ್ನ ಮರೆತೇಬಿಟ್ಟು. ಹಾಂಗ ನನ್ನ ಅತ್ತಿಮನಿಗೆ ಹೊರಡಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರು ! ಏನವ್ವಾ ಈಗ್ಲೇ ಹೀಂಗಾದರೆ ಇನ್ನು ಮದಿವ್ಯಾದಮ್ಯಾಲೆ ದೇವರೇ ಗತಿ !

ವಿಷಾದಪೂರಿತ ನಗೆ ನಕ್ಕಳು ಬೃಂದ —

“ಅದಕ್ಕಲ್ಲ ರುಕ್ಕೂಬಾಯಾರೆ. ನನಗ ಇವರ ಮಾತಿನಾಗ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೂ ನನ್ನ ನೋಡಬೇಕೂ ಅಂತ ಅನಿಸ್ತದೋ ಏನೋ ನನ್ನೊಬ್ಬಳ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸಾಕೇನು ಮದಿವೀಗೆ. ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋವರು ಅವರೇ ಸೈಯಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕಠಿ ಕೇಳಿದರೆ ಅವರು ಏನಂತಾರೋ ಹ್ಯಾಂಗೆ ಗೊತ್ತು ?”

ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಬೃಂದಾಳ ಮುಖ ರಾಗರಂಜಿತ ವಾಗಲಿಲ್ಲ ; ಲಜ್ಜಾಯುಕ್ತವಾಗಲಿಲ್ಲ ; ಅನುರಾಗದ, ಪ್ರೇಮದ ಛಾಯೆ ಕೂಡಾ ಮೂಡಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಬದಲು ಕಠೋರ ವ್ರತವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವವರ ನಿಷ್ಠೆಯಿತ್ತು.

ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು ಅವಳ ಭುಜ ಸವರಿದರು—

“ನನ್ನಮ್ಮ, ಈ ವಯಸಿನಾಗೆ ನಿನಗೆ ಎಂಥ ಸಂಕಟ ಬಂತೆ ಕೂಸು ? ಇನ್ನ ಮುಂದೆ ಯಾವ ಚಿಂತಿನೂ ಮಾಡಬ್ಯಾಡವ್ವ. ನನ್ನ ವಸಂತ ಅಂದರ ಅಪರಂಜಿ ಅಂಥವ. ನಿನ್ನ ನೋಡಿದರ ಅವ ಖಂಡಿತ ಮದಿವೀಗೆ ಒಪ್ಪುದಿಲ್ಲ ಖರೆ. ದೇಶ, ಲೋಕ ತಿಳಿದ ಹುಡುಗನವ. ಆದರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪಸ್ತೀನಿ.”

ರುಕ್ಕಿಣೀಬಾಯಿ ಬೃಂದಾನನ್ನು ಉಪಚರಿಸಿದರು—

“ಏಳು ಬೃಂದ ಊಟ ಮಾಡುವಂತೆ.”

“ಇಲ್ಲರಿ, ಸ್ಕೂಲಿನಿಂದ ಬಂದಾಕೇನೆ ಊಟಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ಬಂದೀನಿ.”

ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು ಒಂದಿಷ್ಟು ತಿಂಡಿನಾರಾ ತಗೋವಂತಿ.”

ರುಕ್ಕಿಣೀಬಾಯಿ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಬ್ಬರಿಯ ಬರ್ಫಿ, ಖಾರದ ಶಂಖಪಾಳೆ ತಂದಿಟ್ಟರು.

“ತಗೋಳವ್ವಾ ಕೂಸು, ಸಿಹಿ ಸುದ್ದಿಹೇಳೇನಿ. ಸಿಹಿನ ಮೊದ್ಲು ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕೋ ಇನ್ನು ಅಳಬಾರದು ತಾಯಿ. ಎಲ್ಲಾ ಒಳ್ಳೆದಾಗ್ತದೆ. ನಗ-ನಗ್ತಾ ಇರು ಇನ್ನು ಮುಂದ.”

ಬೃಂದಾಳಿಗೂ ಮನ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಗುರವಾಚಂತೆನಿಸಿತು. ಬರ್ಫಿಯನ್ನು ಬಾಯಿಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಅಂದಳು—

“ನೀವು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಬರ್ಫೀನ”

“ಈಗಿನ್ನ ಉಟ ಮಾಡೀನವ್ವ. ಮೂರುಘಂಟೆಂದ ತಿಂತೇನಿ ಬಿಡು, ಮಾಡುವಾಗಲೇ ರುಚಿನೋಡಿಯಾತವ್ವಾ ನಾನು”

ಪಕಪಕನೆ ನಕ್ಕರು ಸೀತಾಬಾಯಿ,

ಈ ಹೊತ್ತು ಹಾಲು ಕೊಡ್ತೀನಿ ಬೃಂದಾ, ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯುವದು ದಿನಾ ಇರ್ದದೆ ಬಿಡು. ಅವ್ಯತ ಕುಡಿದು ಮನಸು ಅವ್ಯತಮಾಡಿಕೊಳ್ಳವ್ವ, ಮತ್ತೆಲ್ಲ ಒಳ್ಳೇದಾಗ್ತದೆ.”

ಬೃಂದಾ ತಿಂಡಿ-ತಿಂದು ಹಾಲು ಕುಡಿದಳು. ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು ಬೃಂದಾಳನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಯವರೊಡನೆ ಮಾತಾಡಿದರು.

ಈಗ ನಾಳೆಯ ದಿನ ತಾವು ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದಿನ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿಕೊಂಡರು.

“ನಾನಿನ್ನು ಹೊರಡಲಾ ಅತ್ತಿಯವರೆ”

—ಎಂದು ಅವಳು ಎದ್ದುನಿಂತಾಗ ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರ ಪ್ರೇಮ ಉಕ್ಕಿಬಂದಿತು. ಅವರೂ ಎದ್ದು ನಿಂತು—“ಅಯ್ಯ ನನ್ನ ಬಂಗಾರವೇ, ಈಗಲೇ ಅತ್ತೀ ಅಂತ ಕರೆಡುಬಿಟ್ಟೆಯಾ ? ಛಲೋದಾತು. ಹಿರೇರನ್ನ ಹಾಂಗ ಕರೆದರೆ ಛಲೋ.”

ಬೃಂದ ನಸುನಕ್ಕಳು—

“ಅದೂಅಖ ರೆನ್ನಿ. ನನಗೂ ಹಿರೇರನ್ನ ಹೆಸರು ಹಚ್ಚಿ ಕರೀಲೀಕೆ ಹೆಂಗೆಹೆಂಗೋ ಅನಿಸ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕ ನಾನು ಹೀಂಗೇ ಕರಿಯೂದು. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಸೊಸಿ ಆಗಲಿ-ಆಗದೆ ಇರಲಿ, ಅತ್ತಿ ಅಂತ ಕರೆದರೆ ಕೆಟ್ಟ ಏನೂ ಇಲ್ಲಲ್ಲ ?”

“ಇನ್ನು ತಿಂಗಳದಾಗ ನೀನು ನನ್ನ ಸೊಸಿ ಆಗ್ತಬಿಡು. ಮತ್ತ ಸಂಶಯ ತಗೀಬ್ಯಾಡ ಮನದಾಗೆ.”

“ಹಾಂಗೆ ಆಗಲಿ ಅತ್ತಿ, ನಾನು ಬರಲಾ ರುಕ್ಮಿಣಿ ಬಾಯಾರೇ”

ರುಕ್ಮಿಣಿಬಾಯಿ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ನಿಂತು—

“ಬೃಂದಾ ನಿನ್ನ ಕಷ್ಟ ಹರೀತು ಬಿಡವ್ವ. ನನ್ನ ವೈನಿ ಅಂತ ಅತ್ತಿ ಸಿಗೂ ದಕ್ಕ ನೀನೂ ಪುಣ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದಿ ಬಿಡು. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ವಸಂತನ್ನ ಈಗಲೇ ಯಾಕೆ ಹೊಗಳಲಿ, ಹ್ಯಾಂಗೂ ನಿನ್ನ ಕರಕೊಂಡೇ ಹೋಗ್ತೀನಲ್ಲ” ಎಂದರು.

ಬೃಂದಾ ಹೊರಡುತ್ತ—

“ನಮ್ಮ ಅವಸ್ಥೆ ಎಲ್ಲ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತದೆ. ನಾ ಇನ್ನ ಹೇಳೋದೇನದೆ? ಎಲ್ಲ ನಿಮಗೆ ಸೇರಿದ್ದು” ಎಂದಳು.

ರುಕ್ಮಿಣಿಬಾಯಿ ಅವಳ ಹಣೆಗೆ ಕುಂಕುಮವಿಟ್ಟು, ಒಂದು ಪೊಟ್ಟಣ ವನ್ನು ಅವಳ ಕೈಗೆ ಕೊಡುತ್ತ—

“ಇಕಾ ಒಂಚೂರು ಬರ್ಫಿ ಅದೆ. ಇದನ್ನ ತುಂಗಾಬಾಯಿಗೆ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ; ಮತ್ತ ನಿಮ್ಮ ತಂದಿಗೂ ಒಂಚೂರು ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕೊಳ್ಳಿಕೆ ಹೇಳು. ಮದುವೀಲಿ ಮತ್ತ ಲಾಡೂ ತಿನ್ನೂದು ಅದೆಯಲ್ಲ.”

ಬೃಂದಾ ಪೊಟ್ಟಣ ಹಿಡಿದು ಮತ್ತೆ ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ—
“ಬರಲಾ ಅತ್ತೀ ?” ಅಂದಳು.

“ಹೋಗಿ ಬಾವ್ವ. ನಿಮ್ಮಮ್ಮಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿಬಿಡು. ತಿಳೀತಾ ?”

“ಹೂಂ....” ಎಂದು ತಲೆಯಾಡಿಸಿ ನಗುತ್ತ ಹೊರಟಳು ಬೃಂದಾ.

ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರಿಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ದಿಗ್ವಿಜಯ ಮಾಡಿದಂತಿತ್ತು. ರುಕ್ಮಿಣಿಬಾಯಿಗೆ ತಾನೇ ತನ್ನ ಅಣ್ಣನ ಮಗನಿಗೆ ಕನ್ಯಾ ಹುಡುಕಿಕೊಟ್ಟೆನೆಂಬ ಹೆಮ್ಮೆಯುಂಟಾಗಿದೆ.

ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯೇ ಸೀತಾಬಾಯಿ ಊರಿಗೆ ಹೊರಟರು. ಮತ್ತೆ ವಾರದಲ್ಲಿ ಬೃಂದಾ ಅವಳ ತಂದೆ-ತಾಯಿ, ಮತ್ತೆ ರುಕ್ಮಿಣಿಬಾಯಿ ದಂಪತಿಗಳೂ ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಡುವುದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಯಿತು.

ಆದರೆ ಬೃಂದಾ ರುಕ್ಮಿಣಿಬಾಯಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಳು.

ಈ ಮದವಿ ನಿಶ್ಚಿತ ಆಗುವರೀಗೂ ದಯವಿಟ್ಟು ಯಾರ ಮುಂದೂ ಈ ಸುದ್ದಿ ಹೇಳಬ್ಯಾಡಿ. ನಮ್ಮನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಯಾರ ಮುಂದೂ ಹೇಳಿಲ್ಲರಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಊರಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಯಾಕೆ ಇಲ್ಲದ ಗದ್ದಲ ?”

ನಿಜವೆಂದರೆ ಬೃಂದಾಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳ ವಿನಃ ಅವಳ ತಮ್ಮ-ತಂಗಿಯರಿಗೆ ಸಹಾ ಈ ವಿಷಯ ತಿಳಿಯದು.

ಯಾರದೋ ನೆಂಟರಮನೆಯ ಮದುವೆಗೆ ಹೋಗಿಬರುತ್ತೇವೆಂದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳಿ ಹೊರಟರು ಇವರೆಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಆ ಮಕ್ಕಳು ನಂಬಿದರೂ ನೆರೆಹೊರೆಯವರು ನಂಬಲಿಲ್ಲ.

ಬೃಂದಾನಿಗೆ ಗಂಡು ನೋಡುವ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಇವರು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದರೂ ಎಲ್ಲಿಗೆ ? ಯಾರಿಗೆ ? ಎಂದು ಮಾತ್ರಾ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹಿಚುಕಿದರೂ ಅಷ್ಟೇ. ಅವು ಹೇಳಿದ್ದು ಒಂದೇ ಮಾತು.

೬

ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ನಿಂತಾಗ ಸೀತಾಬಾಯಿ ಸುವರು ವೋರ್ಟೆಕೋ ಒಳಗೇ ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದರು, ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಿಂದೂರಾಯರೂ ಬಂದುನಿಂತರು. ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು—

“ಬನ್ನಿ, ಭಾಳ ತ್ರಾಸಾತರೇನು ಬರೂದರಾಗೆ ?”

ಎಂದರು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಕೇಳಿದಂತೆ ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ರುಕ್ಮಿಣೀ ಬಾಯಿ—

“ಕಾರಿನಾಗೆ ಬರೂದರಾಗೆ ತ್ರಾಸೆಂತದು ತಗೀರಿ ನೈನಿ. ಗಾಳೀಲಿ ಹಾರಿ ಬಂದ್ಡಂಗೆ ಬಂತು ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ.”

ಜವಾನ ಬಂದು ಇದ್ದದ್ದು ಒಂದೆರಡು ಸೂಟುಕೇಸನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸಿ ಒಳಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋದ.

ಸುಬ್ಬಣಾಚಾರ್ಯ, ತುಂಗಾಬಾಯಿ ಆ ಭವ್ಯವಾದ ಬಂಗಲೆ, ಆ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ತೋಟ, ನೋಡಿ ದಂಗುಬಡಿದುಹೋದರು.

ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮ ಬೃಂದಾ ಈ ಮನೆ ಸೇರುವಳೇ ? ಈ ಸಕಲ ಸಂಪತ್ತಿಗೂ ಒಡತಿಯಾಗುವಳೆ ?

ಆ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಗಳಿಗೆ ಮೆದುಳು ಮರಗಟ್ಟಿಹೋಯಿತು.

ಅದರಲ್ಲಿ ರುದ್ರಗಾಂಭೀರ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದವಳು ಬೃಂದಾ ಮಾತ್ರ. ಅವಳು ಸುತ್ತೆಲ್ಲ ಒಂದು ಬಾರಿ ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮೆಟ್ಟಿಲೇರಿದಳು.

ನಿಜವೆಂದರೆ ಅವಳ ಎದೆ ಧಡಗುಟ್ಟುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದನೆ? ಎಂದು ಅವಳ ಅಂತರಂಗ ತನಗೆ ತಾನೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು.

ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಬಿಂದೂರಾಯರು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಯೋಗ ಕ್ಷೇಮ ವಿಚಾರಿಸಿದರು —

“ಬರಿ ಸುಬ್ಬಣಾಚಾರ್ಯ, ಮತ್ತೆಲ್ಲ ನೆಟ್ಟಗಷ್ಟೆ ?”

ಸುಬ್ಬಣಾಚಾರ್ಯ ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಬಾಯಿ ಕಿರಿದು ಕರಜೋಡಿಸಿದರು.

ಆಚಾರ್ಯನು ಒಳಕ್ಕೆ ಕರದೊಯ್ಯುವಾ ಬಾಪು”

ಎಂದರು ಬಿಂದೂರಾಯರು ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಯ ಗಂಡನನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸಿ.

“ಬಲಗಾಲು ಮೊದಲು ಒಳಗಿಟ್ಟು ಬಾವ್ವ”

ಎಂದು ಸೀತಾಬಾಯಿ ಬೃಂದಾಳ ಬೆನ್ನು ಸವರಿದರು. ಬೃಂದಾ ನಿಧಾನ ವಾಗಿ ಬಲಗಾಲು ಒಳಗಿಟ್ಟಳು. ಒಂದುಗಳಿಗೆ ಅವಳ ಹೃದಯವೇ ಬಿರಿದು ಆಸ್ಪೋಟವಾಗುವಂತಾಯಿತು. ಅದು ಹೇಗೋ ತಡೆದುಕೊಂಡಳು.

ಅವರ ಮನೆಯ ಪಾಮರೀ ನಾಯಿಗಳು ಒಂದೇ ಬಾರಿಗೆ ಎರಡೂ ಜೋಡಿಯಾಗಿ ಬಂದು ಸುಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಬಗುಳಿದವು. ಬೃಂದ ಅವುಗಳ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದಳು.

ವೈತುಂಬ ಸೋಪಿನ ನೊರಿಯಂತಹ ಬಿಳಿಯ ರಾಶಿ ಕೂದಲುಳ್ಳ ಆ ನಾಯಿಗಳು ಬೆಳದಿಂಗಳಿನಂತೆ ಕಣ್ಣು ಕೋರೈಸಿದವು. ನೇರಲೆಯ ಹಣ್ಣು ನಂತಹ ನೀಲಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೆತ್ತಿ ಹೊಸ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದವು. ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳುವಂತೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದರು —

“ಹೋಗ್ರಿ ಒಳಗೆ. ಬೃಂದಾ ಇನ್ನು ನಮ್ಮಾಕಿ, ಯಾಕೆ ಬಗ್ಗೀರಿ ?”

ಅವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಅರ್ಥವಾದಂತೆ ಅವುಗಳು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಬೃಂದಾಳ ಕಾಲಬುಡದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಅವಳ ಪಾದಗಳನ್ನು ನೆಕ್ಕಿ ಸೀರೆಯ ನೆರೆಯನ್ನು ಮೂಸಿ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡವು.

ಬೃಂದಾ ತುಸು ಹಿಂದೆ ಸರಿದಳು, ತಮ್ಮ ಮನೆಯಂತೆ ಇವರ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಮಡಿಯ ಅವಾಂತರ ಇದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು ಎಂದು.

ಅವಳ ವ ನದಲ್ಲಿ ಆ ಯೋಚನೆ ಸುಳಿಯುವಾಗಲೇ ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಕೊಂಡವರಂತೆ ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು ಅಂದರು—

“ನಮ್ಮ ಮನೀಲಿ ನನ್ನೊಬ್ಬಾಕೀಗೆ ಕಣವ್ವ ಮಡಿ-ಹುಡಿ ಅವಾಂತರ, ಬಾಕಿಯೋರಿಗೆ ಎಂತದೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ನಮಗಿಂತ ಶುದ್ಧ ಅವೆ ಅವುಗಳು.”

ಬೃಂದಾ ಆ ಗಳಿಗೆಗೆ ಮನದ ಗೊಂದಲವನ್ನು ಮರೆತು ಆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಳು, ಮತ್ತು ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳು ಆ ವಿಶಾಲ ಹಜಾರದ ಸುತ್ತಲೂ ಒಮ್ಮೆ ಗೋಲಾಡಿತು.

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಅಲಂಕಾರ, ಸುತ್ತಲೂ ಕಂಡ ನಾಲ್ಕಾರು ಎತ್ತರದ ಬಾಗಿಲುಗಳಿಗೂ ಬಗೆಬಗೆಯ ಕರ್ಟನ್‌ಗಳು ಇಳಿ ಬಿದ್ದು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಒಲಿದಾಡುತ್ತಿವೆ. ಬಗೆಬಗೆಯ ಫರ್ನಿಚರುಗಳು ಹಜಾರದ ತುಂಬಾ ಜೋಡಿಸಿವೆ.

ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿದ ಬೃಂದಾಳ ಕಣ್ಣುಗಳು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ನಿರಾಶೆ ಹೊಂದಿದಂತೆ ಕಂಡವು.

ಮತ್ತೆ ಅವಳು ಯೋಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ‘ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ್ದಾರೋ’ ಎಂದುಕೊಂಡಳು ಮನದಲ್ಲಿ.

ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳು ತನ್ನ ಭಾವೀಪತಿ ವಸಂತ ಮಾಧವನನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅರಿತ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ ಮನದಲ್ಲೇ ನಕ್ಕು—

“ಬಾರವ್ವ ಬೃಂದ, ವೊದ್ದು ಕಾಲು ತೊಳೆದು ಬರಾವಂತ್ರಿ, ಬನ್ನಿ ತುಂಗಾಬಾಯಾರೆ”

ಎಂದು ಬಚ್ಚಲಮನೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದಳು. ಕಾಲು ತೊಳೆದು ಬಂದು

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾಫಿಯಾದ ನಂತರ ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು ಅವರಿಗೆಯೇ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರೂಮು ತೋರಿಸಿದರು.

ಅಲ್ಲಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಹಾಸಿದ ರತ್ನಗಾದಿಯ ಮೇಲೆ ಕಾಲಿಡಲು ಅನುಮಾನಿಸಿದರು ಸುಬ್ಬಣಾಚಾರ್ಯರು.

ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುವ ಜಪಾನೀ ರೇಷಿಮೆಯ ರತ್ನಗಾದಿಯನ್ನು ತುಳಿದು ಕೊಳೆ ಮಾಡುವುದೇ ಅನ್ನಿಸಿತು ಅವರಿಗೆ.

ಅಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲ ಮೂರು ಮಂಚ, ನಾಲ್ಕು ಕುರ್ಚಿಗಳು. ಸೊಳ್ಳೆ ಪರದೆ ಡ್ರೆಸಿಂಗ್ ಟೇಬಲ್, ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಕನ್ನಡಿ.

ಅನೇಕ ಶ್ರೀಮಂತರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅವರು ನೋಡಿದ್ದರೂ ಈಗ ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಏನೋ ಮುಜುಗರ.

ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಅವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹಳೆಯಕಾಲದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮಂಚಗಳೂ, ಬೀರು-ಕುರ್ಚಿಗಳೂ ಇದ್ದವು. ಅದೆಲ್ಲ ಬೃಂದ ಹುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಎನ ಬಹುದು.

ಹೊಲ-ಮನೆಗಳಿಂದ ನೆಮ್ಮದಿವಂತರಾಗಿದ್ದವರು. ಗೌರವದಲ್ಲಿ ಬಾಳಿ ಬದುಕಿದವರು.

ಗ್ರಹಚಾರದ ಕಾಲವಿದು. ಬರುಬರುತ್ತಾ ಎಲ್ಲ ಕರಗಿ ಹೋಗಿ ಕೊನೆಗೆ ದಾಯಾದಿಗಳಿಂದ ಹೀಯಾಳಿಸಿಕೊಂಡು ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗಿ ಊರುಬಿಟ್ಟವರು. ಈಗ ಬಡತನವೇ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿತ್ತು. ಇದೀಗ ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರ ಮನೆ ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹೊಸಲೋಕವಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರಲೂಗದೇ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಊಟದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟರು.

ಬೃಂದಾ ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿದಳು. ಒಳಗೆ ಬಂದ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ—

“ಎರಡು ಗಳಿಗೆ ಸುದಾರಿಸಿಕೋ ಬೃಂದಾ, ಹತ್ತು ಗಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಊಟ ಮಾಡೋಣಂತೆ” ಅಂದರು.

ಅದೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯದು ಬೃಂದಾಗೆ, ಇಲ್ಲದ ದುಃಖ ಒತ್ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಖಂಡಿತು. ಅವಳು ದೀನಳಾಗಿ ಕಣ್ಣು ತುಂಬಿ ಅವರ ಮುಖ ನೋಡಿದಳು—

“ಯಾಕವ್ವ. ಕೂಸು ?” —ಎಂದರು ಬಹು ಮೆಲ್ಲಗೆ.

ಅವಳು ತಡೆಯಲಾರದೇ ಹೋದಳು. ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಯ ಭುಜದ ಮೇಲೆ ಮುಖವಿಟ್ಟು ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅತ್ತು ಬಿಟ್ಟಳು.

ಆಕೆಗಾದರೂ ಕೊರಳು ಬಿಗಿದಿತ್ತು, ಪಿಸುಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಅಂದರು—“ಅಳಬಾರದು ಬೃಂದಾ. ಅಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಗಟ್ಟಿಮಾಡಿ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ಅತ್ತರೆ ಅಣ್ಣ, ವೈನಿ ಏನು ಅಂದುಕೊಂಡಾರವ್ವ? ನಿನ್ನ ತಂದಿ-ತಾಯಿನೂ ನೊಂದುಕೋತಾರೆ. ಮಾಡಿಕೊಂತೀನಂತ ನೀನೆ ಅಂದಿ ವೊದಲು ಹಾಂಗೆ ನಿನಗೆ ಬ್ಯಾಡನಿಸಿದರೆ ಈಗಲೇ ಹೇಳಿಬಿಡು ಬೃಂದಾ, ನಿನ್ನ ಸಂಕಟ ನನಗೂ ತಿಳಿತದೆ ಬ್ಯಾಡೆಂದರೆ ನಿಲ್ಲಸಿಬಿಡೂಣ ಏನಂತೀಯವ್ವ?”

ಬೃಂದಾ ದುಃಖವನ್ನು ತಡೆದಳು—

“ಇಲ್ಲ ಬಾಯಾರೆ. ನನಗೆ ಬಾ ಡೆನಿಸಿಲ್ಲ. ಯಾಕೋ ತಿಳಿದು, ಸುಮ್ಮನ ದುಃಖ ಬರದೆ. ಏನುವಾಡಲಿ?”

ತಮ್ಮ ಸೆರಗಿನಿಂದ ಅವಳ ಮುಖ ಒರೆಸಿದರು ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ—

“ನೀನು ಈ ಮನಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ಇದ್ದಾಂಗ. ನಗನಗತಾ ಇರು ನನ್ನವ್ವ ಈಗ ಊಟಕ್ಕೆ ಕರೀತಾರೆ. ಇಕಾ ಇಲ್ಲೇ ವಾಷ್ ಬೇಸನ್ನದೆ. ಚಂದಾಗೆ ಮುಖಾ ತೊಳೆದು ಕುಂಕುಮಾ ಹಚಿಕೋ”

ಬೃಂದಾ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಬಾತ್‌ರೂಮಿಗೆ ಹೋಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಖ ತೊಳೆದು ಹೊರಬರುವಲ್ಲಿ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ ಊಟದ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಬೃಂದಾ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಪೌಡರನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಗುರವಾಗಿ ಲೇಪಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಕುಂಕುಮವಿಟ್ಟು ಜಡೆ ಹಣೆದು ಕೊಂಡಳು.

ಮನೆಯಲ್ಲಾದರೆ ಒಂದು ಪೌಡರ್ ಪುಸ್ತು ತರೋಣವೆಂದರೆ ಐದು ಜನ ಹುಡುಗರೂ ಕಿತ್ತಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮನೆಯ ತಾವತ್ರಯಗಳಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಹಣಸುರಿಯಲು ಮನವೂ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವಳೂ ಈ ಅಲಂಕಾರ ಸಾಧನಗಳಿಂದ ದೂರವಾಗಿದ್ದಳು. ಈಚೀಚಿಗಂತೂ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರ ಒದ್ದಾಟ ನೋಡಿ ಅವಳಿಗೆ ಬಹಳ ಬೇಸರವೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಇದೇ ಪ್ರಸಾಧನಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇರುವ ಹೆಂಗಸರೆಂದರೆ ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರೊಬ್ಬರೆ.

ಬಹುಷಃ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬರುತ್ತಿರಬಹುದು. ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ತನ್ನ ಗಂಡನಾಗುವ ಪ್ರಾಣ ಎಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೋ. ಅವರಾದರೆ ತಾನೇ ಒಂದೇ ಬಾರಿಗೆ ನಮಗೆ ಹೇಗೆ ಮುಖ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ ?

ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯವರೆಂದು ಇವರೆಲ್ಲ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರವರ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಅವರು ಹೊಗಳಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಷ್ಟೆ.

ಹೇಳಿ ಕೇಳಿ ಶ್ರೀಮಂತರು, ಆಮೇಲೆ ಏರ್‌ವೈಲೆಟ್ ಆಗಿದ್ದವರು. 'ಮನುಷ್ಯನಗುಣ ಇದ್ದುನೋಡು. ಭಾವಿಯ ಆಳ ಇಳಿದು ನೋಡು' ಅಂತ. ಯಾರಯಾರ ಸ್ವಭಾವ ಹೇಗಿದೆಯೋ ಯಾರಿಗೆ ತಾನೇ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಆದರೆ ಬೃಂದಾ ಮನಸ್ಸು ಕಲ್ಲುಮಾಡಿಯೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳ ಈ ವನವಾಸವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಎಂತಹ ಕಠಿಣ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲೂ ಕುರಿಯಂತೆ ತಲೆಬಾಗುವ ಸ್ವಭಾವದ ತಂದೆಯನ್ನು ಈ ನಿತ್ಯ ಜಂಜಡದಿಂದ ವಾರುಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಇಳಿವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಯಾರು ಕೆಲಸಕೊಟ್ಟಾರು ? ಬದುಕಿನ ಜಂಝೂವಾತದಿಂದ ಸೋತುಹೋದ ಜೀವ ಅವರದು. ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ-ಇಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆಯ ಕೆಲಸ ಕೈಂದು ಹೋದರೆ ಕುಟ್ಟಿ, ರುಬ್ಬಿ ಒಲೆಯ ಮುಂದೆ ಬೆಂದು, ಸುಸ್ತಾಗಿ ಬಂದು ಮನೆಯ ಹರಕುಚಾಪೆಯ ಮೇಲೆ ಮುದುರಿ ನರಳುತ್ತಿದ್ದ ತಂದೆಯನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಅವಳ ಕಣ್ಣುಸೆಲೆ ಒಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಇರುವ ಒಬ್ಬ ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯೆಕಲಿತು ಸಂಪಾದಿಸುವುದು ಇನ್ನು ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೋ, ಅವನು ಮುಂದೆ ಹೇಗಾಗುತ್ತಾನೋ ? ತಾಯಿಯಾದರೂ ಇನ್ನೆಷ್ಟುದಿನ ದುಡಿದಾರು ?

ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರ ಉಪಚಾರ ಅವಳಿಗೆ ನೆನಪು ಬಂದಿತು. 'ಮದು ವೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಎಲ್ಲರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತನ್ನನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದು !

ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವರ ಮಗ ಎಲ್ಲರಂತೆ ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಈ ಜನ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೇ ?

ಇವರೇನು ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟವರಲ್ಲ, ಲಕ್ಷಾಧಿಪತಿಗಳು. ತಂದೆ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿ ಗುಡ್ಡೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಮಗನಿಗೂ ಈ ಅಪಘಾತವಾದಾಗ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ

ಐವತ್ತುಸಾವಿರ ಬಂತೆಂದು ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಯೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಬಂದಿದೆಯಂತೆ.

ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಇವರನ್ನು ವಿಾರಿಸುವವರ ಮನೆಯಿಂದಲೇ ಹೆಣ್ಣು ತರುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಡೆಯಪಕ್ಷ ಆರೆಂಟು ಸಾವಿರವಾದರೂ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇವರನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಿಸುವವರು ಯಾರಿದ್ದರು? ಮಾತನಾಡಿಸುವವರು ಯಾರಿದ್ದರು ?

ಈಗಲಾದರೂ ಇವರಿಗೆ ಹಣದಮದವಿದ್ದೇ ಇದೆ. ಮಗನಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತ ಆಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ.

ನಾನಾದರೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಒಣ ಆಸೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯಾಕೆ ಒದ್ದಾಡಲಿ ? ಹೇಗೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಮನೆತನ, ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತೌರಿನ ಕಷ್ಟ ಪರಿಹಾರವಾಗಲಿ, ಮೊದಲು ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಮುಲಾಜು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಬೃಂಟಾಳ ಚಿಂತನೆ ಕಡಿಯಿತು, ಫಿಯೋ-ಫಿಯೋ ಎಂಬ ಕೋಮಲ ವಾದ ಸೀಟೆ ಕೇಳಬಂದಿತು. ಮರುಗಳಿಗೆ ಅವಳು ಬಾಗಿಲಿನ ಪರದೆ ಸರಿಸಿ ಹಜಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಳು. ಆ ಸೀಟೆ ಹೊಡೆದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಣುವ ತವಕ ಅವಳಲ್ಲಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳು ಅತ್ತಿತ್ತ ಹರಿದಾಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಕೋಮಲ ಧ್ವನಿ ವಾಕ್ಯದರೂಪ ಕಳೆದಿತ್ತು.

“ಲೈಲಾ.....ಮಜ್ನಾ”

ಎಂದು ರಾಗವಾಗಿ ಬಂದ ಧ್ವನಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿ ಅವೆರಡು ನಾಮರಿ ನಾಯಿಗಳೂ ತಮ್ಮ ಕೊರಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಿರುಗೆಜ್ಜೆಗಳ ನಾದ ಮಾಡುತ್ತಾ ಎದುರು ಬಾಗಿಲಿನ ಪರದೆಯ ಕೆಳಗೆ ನುಸುಳಿ ಹೋದವು.

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೆಳ್ಳಿಯ ತಟ್ಟೆಗಳನ್ನೇ ಹಾಕಿದ್ದರೂ ಸುಬ್ಬಣಾಚಾರ್ಯ ತುಂಗಾಬಾಯಿ ಮುತ್ತುಗದ ಪತ್ರಾವಳಿಯನ್ನೇ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಅವರ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಅವರು ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಡವರಲ್ಲ. ಮೊದಲಿಗೆ ಅಂಗಡಿಯ ಕೊಂಡ ಎಲೆಯಲ್ಲೂ ಉಂಡವರಲ್ಲ ಈಗ ಊರುಬಿಟ್ಟು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಕೊಂಡ ಎಲೆಯ ಊಟ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಎಲೆ ಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ಅಲ್ಯೂ ಮಿನಿಯಂ ತಟ್ಟೆ ಹೊಂದಿಸಿದ್ದರು.

ಈಗ ಅವರ ಎದುರಿಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದು ಸ್ವಚ್ಛ ಬೆಳ್ಳಿಯ ತಟ್ಟೆಗಳಾದರೂ ಆ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ತಟ್ಟೆಯ ಊಟವೆಂದರೆ ಹೇಸಿಗೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಇವರ ಮನೆಯ ಅಡಿಗೆಯ ಪ್ರಾಣೇಶ ಮಡಿಯಲ್ಲೇ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆಂದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಈ ಶ್ರೀಮಂತರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಸಿಕೊಂಡು ಊಟ ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಸಂಕೋಚವೇ.

ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಅಡಿಗೆ, ವಸಂತ ಮಾಧವ ಒಬ್ಬ ವಿನಃ ಮಿಕ್ಕವರೆಲ್ಲ ಊಟದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಂದೂರಾಯರು, ಸೀತಾ ಬಾಯಿ ಬೀಗರಿಗೆ ಉಪಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಬೃಂದಾ ಕೊರಳುಬಾಗಿ ಬೆಳ್ಳಿಯ ತಟ್ಟೆಯನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

“ಬೃಂದಾ ನೀ ಇಲ್ಲಿ ಸಂಕೋಚ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ನಿನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಸೊನ್ನಿ. ನೆಟ್ಟಗೆ ಊಟಮಾಡವ್ವ”

ಎಂದರು ರುಕ್ಮಿಣಿಬಾಯಿ, ಅವಳು ನಗುತ್ತ ತಲೆಎತ್ತಿ—

“ಊಟದಾಗೆ ನನಗೇನೂ ಸಂಕೋಚ ಇಲ್ಲರಿ.”

ಎಂದಳು ಬಾಯಲ್ಲಿ, ಮನಸ್ಸು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಬೇರೆ —

ಆ ಕುಮಾರ ಕಂಠೀರವ ಊಟದ ವೇಳೆಗಾದರೂ ಹೊರಗೆ ಮುಖ ತೋರಿಸಬಹುದು ಎಂದುಕೊಂಡಿದ್ದಳು ಅವಳು ಇಲ್ಲ ; ಅಡಿಗೆಯ ಪ್ರಾಣೇಶ ಬಡಿಸಿಕೊಟ್ಟ ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ತಾಯಿಯೇ ಮಗನ ಕೋಣೆಗೆ ಒಯ್ದು ಬಂದರು. ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಯೂ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಹೋಗಿ ಮಾತಾಡಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದರು.

ಇವರೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೋಸವೇನಾದರೂ ಇರಬಹುದೇ ?
- ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು ಬೃಂದಾ.

ಏನಿದ್ದರೂ ಈ ದಿನ ಸಂಜೆಯೊಳಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದಲ್ಲವೆ ? ಎಂದು ಕೊಂಡಳು.

ಅರಗಳಿಗೆ ಕೂರದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮೂವರಿಗೆ ಈಗ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಅದೂ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಮುಜುಗರವೇ.

ಊಟವಾಗಿ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಸೇವನೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಮನೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೋರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಲು ಹೊರಟರು ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ, ಸೀತಾಬಾಯಿ.

ಬೃಂದಾಗೆ ಬಂದಾಗ ಇದ್ದ ದುಗುಡ ಈಗ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬಿಂದೂರಾಯರು, “ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಲಗ್ತೇನೆ. ನೀವು ಹಾಂಗ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ” ಎಂದವರೇ ತಮ್ಮ ಕೋಣೆಗೆ ಸೇರಿದರು.

ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಮಹಡಿಯ ಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೊಠಡಿ ಗಳು. ಎಲ್ಲವೂ ಸುಸಜ್ಜಿತ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೋಣೆಗಳಲ್ಲೂ ಎರಡೆರಡು ಮಂಚಗಳು, ಹಾಸಿಕೆ ಸೊಳ್ಳೆ ಪರದೆ ಚಿತ್ರ-ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಫರ್ನಿಚರ್‌ಗಳು, ಕನ್ನಡಿಗಳು. ಎಲ್ಲಾ ಕೋಣೆಗಳಿಗೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಕಕ್ಕುಸುಗಳು. ಮಹಡಿಯ ಮೇಲೊಂದು ಬಚ್ಚೆಲು ಮನೆ, ಬಾಯ್ಲರು.

ಇವೆಲ್ಲಾ ಸುಬ್ಬಣಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ತುಂಗಾಬಾಯಿಗೆ ಹಿಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಇದು ಹೇಸಿಗೆ ಎನಿಸಿದರೂ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಆಡುವಂತಿಲ್ಲ.

ದುಡ್ಡು ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಹಿಂಗೆಲ್ಲಾ ಮಾಡ್ತಾರೋ ಏನೋ ?—ಎಂದು ಕೊಂಡರು ತುಂಗಾಬಾಯಿ.

ಬೃಂದಾ ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡಲಿಲ್ಲ. ಹಿಗ್ಗಲಿಲ್ಲ, ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಶ್ರೀಮಂತರ ಮನೆಗಳೇ ಹೀಗೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷತೆ ಏನೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ ಅವಳಿಗೆ.

ಶ್ರೀಮಂತರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದದ್ದೆಲ್ಲಾ ಇದೆ ಇವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ.

ರೆಫ್ರಿಜರೇಟರು, ಫೋನು, ರೇಡಿಯೋ. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.

ಮಹಡಿಯ ಬಾಲ್ಕನಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನೋಡಿದರೆ ಮನೆಯ ಸುತ್ತಲಿನ ವಿಸ್ತಾರದ ಹೂದೋಟ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಗ್ಯಾರೇಜು, ತರಕಾರಿಯ ತೋಟ.

ಒಂದು ಗ್ಯಾರೇಜು ಕಾರಿನದು ; ಮತ್ತೊಂದು ಎರಡು ಸೀಮೆಯ ಹಸುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು.

ಹೊರನೋಟಕ್ಕೆ ಇವರ ಬದುಕು ಎಷ್ಟು ಸುಂದರ. ಎಂತಹ ಸುಖ-ಸೌಲಭ್ಯ ! ಆದರೆ ಅಗೋಚರವಾಗಿ ಎಂತಹ ಊನ !

ಎಂದು ಚಿಂತಿಸುತ್ತ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಬಂದಳು ಬೃಂದಾ. ತನ್ನ ಅಣ್ಣನ ಮನೆಯ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಈ ದಟ್ಟದರಿದ್ರರು ಹಿಗ್ಗಿ ಹಿರೇಯಾಗಬಹುದು....ಎಂದು ಎಣಿಸಿದ್ದ ರುಕ್ಮಿಣಿಬಾಯಿಯ ಕಲ್ಪನೆ ಸುಳ್ಳಾಯಿತು.

ವಸಂತನನ್ನು ಕಾಣುವ ಆತುರ, ಕಾತುರ ಬೃಂದಾಳ ಮುಖದಲ್ಲಿತ್ತು.

ಈ ಬಾಂಧವ್ಯದಿಂದ ಮುಂದೆ ಯಾವ ಗಂಡಾಂತರವೋ ಎಂಬ ಆತಂಕ, ಗಾಬರಿ ಆ ದಂಪತಿಗಳ ಮುಖದಲ್ಲಿದೆ.

ಅವರು ಮಹಡಿಯ ಮೆಟ್ಟಿಲಿಳಿದು ಟೆಲಿಫೋನಿನ ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸಿಷುಷು ಕೇಳಿಸಿತು.

ಫೋನು ಎಲ್ಲಿರಬಹುದು ?-ಎಂದು ಬೃಂದಾ ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಸಕ್ಕದ ರೂಮಿನಿಂದ—

“ಹಲೋ ವಸಂತಮಾಧವ”

ಎಂದು ಮಾತನಾಡಿದುದು ಕೇಳಿಸಿತು. ಬೃಂದಾ ರೋಮಾಂಜಿತಗೊಂಡು ಕೆಂಪಾಗಿ ಬೆವತಳು. ಎದೆ ಥಡಥವ ಎಂದಿತು. ಇನ್ನೂ ತನಗೆ

ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಆ ವಸಂತನುಧವನ ಮಧುರವಾಣಿಯನ್ನು ಆಲಿಸುವ ಆಸೆ.

ಒಂದುಗಳಿಗೆ ಅವಳು ಕೊರಳುಬಾಗಿ ಅಲ್ಲೇ ನಿಂತಳು. ಸಂಭಾಷಣೆ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದಿತ್ತು. ಬೃಂದಾಗೆ ಚೂರುಪಾರು ಅರ್ಥವಾಯಿತಾದರೂ ಅದು ನೀರಸವಾದ ಸಂಭಾಷಣೆ. ಬಹುಷಃ ಪೆಟ್ಟೋಲ್ ಬಂಕಿನಿಂದ ಯಾರೋ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಎಲ್ಲಾ ಬರೀ ವ್ಯವಹಾರದ ವಿಷಯ.

ಆದರೂ ಅವನ ಉಚ್ಚತಮ ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಮತ್ತು ಅದನ್ನಾಡುವ ಮಧುರತೆಯಿಂದ ಅವಳು ಅವನ ರೂಪನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸಿದಳು.

ಅವಳಿಗೇ ನಗು ಬಂದಿತು ಈಗ ಅವನಿಗೂ, ತನಗೂ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವುದು ಒಂದು ಬಾಗಿಲು, ಒಂದು ಪರದೆ.

ಎಷ್ಟು ಹತ್ತಿರ ! ಎಷ್ಟು ದೂರ ! ಅವಳು ನಿಂತಲ್ಲೇ ಆ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಹಾಲಿನ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆಲ್ಲಾ ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿದಳು. ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಈ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಾಲೆಯಾಡಿಸುತ್ತಿರುವವನ ಭಾವಚಿತ್ರ ಇರಬಹುದೇ ? ಎಂಬ ಆಸೆಯಿಂದ.

ಉಹುಂ ! ಯಾವಯಾವದೋ ವಕ್ರ ವಕ್ರವಾದ ನವ್ಯಚಿತ್ರಗಳು. ಒಂದೂ ನೋಡಲು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಈ ಫ್ಯಾನ್ಸಿ ಫ್ರೀಮುಗಳಿಗೆ ಆದೇಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಹಾಳುಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ?

ಒಂದು ದೇವರ ಪಠವಿಲ್ಲ. ಮನೆಯವರದೂ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ, ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಮೆಟ್ಟಲು ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದುದ್ದು ಗೊತ್ತಾಗಿ ಸರಸರ ತನ್ನ ಕೋಣೆಯತ್ತ ನಡೆದಳು. ಹಾಗೆ ನಡೆಯುವಾಗ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡುವುದನ್ನು ಮರೆಯಲಿಲ್ಲ.

ಚೋಕಾಲಿಯಾಡುವ ಪರದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡದ್ದು ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಹೂಗಳ ಚಿತ್ರದ ಆಯಿಲ್ ಕಾರ್ಪೆಟ್.

ಒಂದು ಗಳಿಗೆ ಅವಳಿಗೆ ನಿರಾಶೆಯಾಯಿತು. ಮತ್ತೆ ಅವಳು ಮನಸ್ಸು ಸರಿಮಾಡಿಕೊಂಡಳು.

ಕೋಣೆಗೆ ಬಂದ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ ಅಂಡತು—

“ಹಾಂಗೆ ಎರಡುಗಳಿಗೆ ಮಲಗ್ಗಿ, ಆಮ್ಯಾಲೆ, ಕರೀತೀನಿ ಬಂದು.”

ಮತ್ತೆ ಮಾತಿಗೆ ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲದಂತೆ ಹೊರಗೆ ನಡೆದರು ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ ಇವರು ಮೂವರೂ ಒಬ್ಬರ ಮುಖ ಒಬ್ಬರು ನೋಡಿಕೊಂಡರು. ಆತ್ಮೀಯ ವಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನೂ ಆಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿಲ್ಲ.

ತುಂಗಾಬಾಯಿಗೆ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಲು ಮುಜುಗರ. ಕೆಳಗೆ ಮಲಗಿದರೆ ಅವರು ಏನು ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ? ಮಲಗದೇ ಇರಲೂ ಆಗದು. ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸುಖದ ಸಮಾಧಾನದ ಆಲಸ್ಯ. ಆ ಸಮಾಧಾನದ ನಡುವೆ ಅಗೋಚರವಾದ ಆತಂಕ.

ಏನಾದರೂ ಆಗಲಿ ಎಂದುಕೊಂಡು ತುಂಗಾಬಾಯಿ ತಲೆಯಡಿಗೆ ಕೈ ಯಿಟ್ಟು ಆ ಮೆತ್ತಗಿದ್ದ ರತ್ನಗಾದಿಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಬಿಟ್ಟರು. ಸುಬ್ಬಣಾ ಚಾರ್ಯರಿಂದ ಆದೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಅವರು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೊರಗೆ ಹೊರಟು ಮನೆಯ ಹೊರಗಿನ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಸುಳಿದಾಡತೊಡಗಿದರು.

ಬರಿಯ ತೋಟದ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆಳುಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಿಂತು ಅವರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನೋಡು ತ್ತಿದ್ದ ಸುಬ್ಬಣಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಅವರೂ ತಿರುತಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇವರ ಮನೆಗೆ ಬರುವವರೆಲ್ಲಾ ಸೂಟು-ಬೂಟಿ ನವರೇ. ಈ ಗಡ್ಡದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಯಾರಿರಬಹುದು ಎಂಬುದು ಅವರ ತರ್ಕ.

ಇವರಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವಾಗ ಸುಬ್ಬಣಾಚಾರ್ಯರು ಇದ್ದದ್ದರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ವೆನಿಸುವ ಒಂದು ಪಂಚೆ, ಶರಟು ಧರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಆಸ್ಪರ್, ಕ್ರೋಟನ್ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳಸಲು ಇಷ್ಟು ಹಣ ವ್ಯಯ ಮಾಡುವುದರ ಅರ್ಥ ಸುಬ್ಬಣಾ ಚಾರ್ಯರಿಗಂತೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ.

ಅವರು ಸುಮ್ಮನೆ ಮನೆಯ ಸುತ್ತ ಒಂದು ಸುತ್ತಾಹಾಕಿ ಹಸುವಿನ ಗ್ಯಾರೇಜು, ತರಕಾರಿಯ ತೋಟ ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟರು. ಹಿತ್ತಲ ಬಾಗಿಲ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ ಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸೊಂಪಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಪಲ್ಲವಿಸಿದ ತುಳಸಿಯ ಗಿಡವನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತು.

ತಮ್ಮ ಮಗಳು ಈ ಮನೆಯನ್ನು ಸೇರುತ್ತಾಳೆಯೇ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಕೊಂಡರೆ ಅವರಿಗೆ ನಂಬುಗೆಯೇ ಬರುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮತ್ತೊಂದು ಯೋಚನೆಯೂ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ತಲೆಹಾಕಿತು.

ನಾವು ಈ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ನಾಲ್ಕೈದು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲ ವಾದರೂ ಆ ಅಳಿಯನೆಂಬ ಪ್ರಾಣಿ ನಮಗೆ ಮುಖ ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ! ಬೆಳ್ಳಗಿರುವುದೆಲ್ಲಾ ಹಾಲೆಂದು ನಂಬಿ ನಾವು ಇನ್ನೇನೇನು ಮೋಸಹೋಗಬೇಕೋ? ನಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ಏನೇನೂ ಹೊಂದುವ ಭಾಧವ್ಯವಲ್ಲ ಇದು. ಇವರ ಕನಿಕರದ ಮಾತಿಗೆ ಮರುಳಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬಂದಾಗಿದೆ. ಬೃಂದಾ ಆದರೂ ಯಾಕೆ ನೋಡದೆ-ಮಾಡದೆ ಹಾಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತೋ. ನಾವಂತೂ ಒತ್ತಾಯಿಸಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬಂದು ಇನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆಯೂ ಇಲ್ಲ.

ಇದುವರೆಗೆ ನಡೆದುಬಿಟ್ಟವೂ ಒಂದು ಯಕ್ಷಿಣಿಯಂತೆ ಕಂಡಿತು ಅವರಿಗೆ. ತಮ್ಮ ಊರಿನಿಂದ ಪಡಬಾರದ ಪಾಡುಪಟ್ಟು ತಮ್ಮನ ಕೈಲಿ ಅನ್ನಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಟ ಆ ಸಂಕಟದ ಸಮಯವನ್ನು ನೆನೆದರೇ ಮತ್ತೆ ಸಂಕಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಬಾಪೂರಾಯರ ನೆನಪು ಬಂದಿತು ಊಟವಾದ ಕೂಡಲೇ ಯಾರನ್ನೋ ಕಂಡು ಬರುತ್ತೇನೆಂದು ಹೊರಟವರು ಇನ್ನೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮನೆಯನ್ನು ಒಂದು ಸುತ್ತಾಹಾಕಿ ಮತ್ತೆ ಅವರು ಒಳಗೆ ಬಂದಾಗ ಹಾಲಿನ ಸೋಪಾದ ಮೇಲೆ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ಕಾಲುಹಾಕಿ ಸುಂದರ ಯುವಕನೊಬ್ಬ ಕುಳಿತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಅವರು ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾದರು, ಮತ್ತು ಪಿಳಿ ಪಿಳಿ ಕಣ್ಣು ಮಿಟುಕಿಸಿದರು.

ಅವನು ಯಾರು? ವಸಂತನೇ ಅಗಿರಬಹುದೇ! ಅವರು ಅವನನ್ನು ಅಡಿಯಿಂದ ಮುಡಿಯವರೆಗೆ ನೋಡಿದರು.

ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರ! ಸುಬ್ಬಣಾಚಾರ್ಯ ಎರಡುಗಳಿಗೆ ದಂಗುಬಡಿದು ನಿಂತರು.

ಏನುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯದು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡೋಣವೆಂದರೆ ತಮಗಿಂತ ತುಂಬ ಕಿರಿಯ. ಮಾತನಾಡಿಸೋಣವೆಂದರೆ ಗುರುತಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲದೆ ಇವರನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾತನಾಡಿಸಬೇಕೋ ತಿಳಿಯದು.

ಆದರೆ ಅವನೇ ಇವರ ಮುಖ ಕಂಡೊಡನೆ ಸೋಪಾದಿಂದ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಎರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ. ಆಗ ಇವರೂ ನಮಸ್ಕರಿಸಲೇಬೇಕಾಯಿತು. ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು.

ಆದರೆ ಅವರ ಮನದ ಗೊಂದಲ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ವಸಂತ ಮತ್ತೆ ಸೋಫಾದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ. ಅವರು ಬಾಯಿ ಕಳೆದು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ !

ಸೋಗಸಾದ ಟೆರಿಲಿನ್ ಸೂಟು, ತುಂಬ ತೋಳಿನ ಶರಟು, ನೆಕ್‌ಟೈ ಧರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಪುರುಷರ ವರ್ಣನೆ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಸುಂದರ ಪುರುಷ ತಮ್ಮ ಅಳಿಯನಾಗುವನೆ ಎಂಬ ಸಂಶಯ—

ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅವರು ಅವನನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿರುವುದು ನೋಡಿ ಅವರಿಗೆ ಅವರ ಮನದ ಗಲಿಬಿಲಿ ಅರ್ಥವಾಗಿ ಅವನು ಮುಗುಳುನಗೆ ನಕ್ಕ—

“ಕೂಡಿ”—ಎಂದು ಕುರ್ಚಿಯ ಕಡೆಗೆ ಕೈತೋರಿದ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಬಿಂದೂರಾಯರೂ ಎದ್ದುಬಂದು ಸೋಫಾದಲ್ಲಿ ಕೂರುತ್ತಾ—ಸುಬ್ಬಣ್ಣಾ ಚಾರ್ಯರನ್ನು ಕಂಡು—

“ಯಾಕ್ರವಾ ನೀವು ಮಲಗಲಿಲ್ಲೇನು”—ಎಂದರು. ಸುಬ್ಬಣ್ಣಾ ಚಾರ್ಯ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಅಂದರು—

“ನನಗೆ ನಿದ್ರೆ ಬರೂದಿಲ್ಲ ಯಂತದಿಲ್ಲ, ಸುಮ್ಮನಾಗಿ ಹಾಂಗ ಅಂಗಳದಾಗಿ ಇದ್ದೆ”

“ಸಾಸ ! ನಿಮಗೆ ಬೇಸರಾತೇನೋ ? ನಾನು ಮಲಗಿಬಿಟ್ಟೆ” ಎಂದರು.

೮

ಮೈಸೂರು ಸಾಕು, ಬಟಾಣಿ ಭಾತು, ನೊರೆ ಸಂಡಿಗೆಗಳ ಟಿಫನ್ ತಯಾರಾಗಿ ಎಲ್ಲರ ಕೈಗೂ ಬಂದಿತು. ಬೃಂದಾ ಇನ್ನೂ ತನ್ನ ಕೋಣೆಯೊಳಗೇ ಇದ್ದಳು. ತಾನು ಈಗ ಏನುಮಾಡಬೇಕು. ಹೇಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದು ಒಂದೂ ತಿಳಿಯದ್ದರಿಂದ ಅವಳು ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು ಮಾತ್ರ.

ಅವರೆ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಜಡೆಹೆಣೆದು ಮುಡಿತುಂಬ ಹೂ ಮುಡಿಸಿದ್ದರು. ಒಂದು ಮೆರುಗಿನ ಸೀರೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟರು. ಏನೋ ಒಂದೆರಡು ಅಭರಣವನ್ನು ಹಾಕಿದರು.

ಅವಳು ಸಂಕೋಚಪಟ್ಟುಕೊಂಡಾಗ ಅವರೆಂದರು....

“ನೀನು ಒಳ್ಳೇ ಚಲುವಿ ಇದ್ದೀ ಬೃಂದಾ. ನಿನಗೆ ಒಡವಿ-ವಸ್ತ್ರ ಇಟ್ಟು ನಿನ್ನ ಚಲುವೇನೂ ಹೆಚ್ಚುವಾಡೂ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರ ನೋಡು. ಮೊದಲ ಸರ್ತಿ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ವರನ ಮುಂದೆ ಹೋಗೂದು ಯಾಕ ಬೋಳು ಬೋಳಾಗಿ ಹೋಗಬೇಕು ಅಂತ ಅಷ್ಟೆ. ಮದುವೀಲಿ ನಿನಗೆ ಖಂಡುಗ ಚಿನ್ನ ಹೇರತಾರೆ. ಆ ಮ್ಯಾಲೆ ನಾ ಯಂತದ ಇಟ್ಟೀನು ನಿನಗ ?

ಅವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ನ್ಯಾಯವೆಂದು ಅನಿಸಿತು ಅವಳಿಗೂ. ಈಗ ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ವಸಂತನ ಎದುರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ಅವಳು.

ಮುಖಕ್ಕೆ ಪಾಡರು ಲೇಪಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಲಲಾಟದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ತನಿ ಬೆವರು ಮೂಡಿ ನಿಂತಿತು.

“ನೀನೂ ಬಾವ್ವ ಬೃಂದಕ್ಕು”

ಎಂದರು ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು. ಅವಳ ಕಾಲುಗಳು ಬಹು ಹಗುರವಾಗಿ ಕಂಪಿಸಿದವು. ನಿಧಾನವಾಗಿ ಫರದೆ ಸರಿಸಿ ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡುತ್ತ ಹೊರ ಬಂದಳು.

ಮನೆಯವರೆಲ್ಲ ಹಜಾರದಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ವಸಂತ ಕುಳಿತ ದಿಕ್ಕು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಾಲ್ಕು ಜನ ಗಂಡಸರು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ.

ಕತ್ತಿತ್ತಿ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಲಾರದ ಸ್ಥಿತಿ ಅವಳದು ; ಹೇಗೋ ನಾಲ್ಕು ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟಳು.

“ಇಲ್ಲೇ ಕೂಡು”

ಎನ್ನುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಕೈಹಿಡಿದು ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡರು ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು.

ಆಚೆ-ಈಚೆರುಕ್ಕಿಣೀಬಾಯಿ, ಸೀತಾಬಾಯಿ ಇಬ್ಬರು ಧಡೂತಿಯ ಹೆಂಗಸರು ಕುಳಿತಿದ್ದರಿಂದಲೋ ಏನೋ ಈಗ ಬೃಂದಾಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಫೈರ್ಯ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿದೆ.

ತಿಂಡಿಯ ತಟ್ಟೆಗಳು ಎಲ್ಲರ ಕೈಗೂ ಬಂದಿತು. ಆದರೆ ತುಂಗಾಬಾಯಿ ಯವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಆಗಲಿಲ್ಲ.

ಅಲ್ಲದೆ ಅವರು ಮೈಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೂದಿನವೂ ಏನೂ ತಿಂದವರಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯ ಉಪಚಾರ ಆವರಿಗೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಹಿಂಸೆಯೇ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಯಾರೂ ಏನಾದರೂ ಅಂದುಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಆಕೆ ಕುರ್ಚಿಯಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಸೋಫಾದ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟರು. ಗಂಡಸರೆದುರಿಗೆ ಅದೂ ಸರೀ ಬೀಗರೆದುರಿಗೆ ಹಾಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಂದಾಗದು.

ಮತ್ತು ಅವರು ತಿಂಡಿಯನ್ನು ಹಾಗೇ ಬಿಟ್ಟು ಬರಿಯ ಕಾಫಿ ಕುಡಿದರು.

ಗಂಡಸರು, ಹೆಂಗಸರು ಎಲ್ಲಾ ತುಂಬಾ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೌನವಾಗಿ ಕುಳಿತವರೆಂದರೆ ಬೃಂದಾ, ತುಂಗಾಬಾಯಿ.

ವಸಂತ ಈಗಲೂ ಕಾಲುಮೇಲೆ ಕಾಲುಹಾಕಿ ಕುಳಿತು ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಹರಟುತ್ತಾ ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ಅವನ ಮುಖವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ದಿಟ್ಟಿಸುವ ಧೈರ್ಯ ಅವಳಿಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಂಬಲ ತಡೆಯಲಾರದೆ ಒಂದೆರಡು ಬಾರಿ ನೋಡಿದಳು.

ತನಗಿಂತ ಹತ್ತುಪಟ್ಟು ಚಲುವ ಅವನೆಂದು ಮನದಟ್ಟಾಯಿತು. ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ, ಸೀತಾಬಾಯಿ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು.

ಒಳ್ಳೇ ತೊಳೆದ ಆಣಿಮುತ್ತಿನ ಬಣ್ಣ. ತಾಯಿಯ ಬಣ್ಣ-ರೂಪು, ತಂದೆಯ ನಿಲುವು, ನಗೆಯನ್ನು ಅವನು ಬಳುವಳಿಯಾಗಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾನೆ.

ದಟ್ಟವಾದ ಉಂಗುರ ಕೂದಲನ್ನು ಅಮೇರಿಕನ್ ಕಟ್ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅದು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತಿದೆ ಅವನ ಮುಖಕ್ಕೆ! ಯಾರನ್ನೇ ಆಗಲಿ ಕೊಂಕಿಲ್ಲದೆ ನೇರವಾಗಿ ನೋಡುವ ನೋಟ ಅವನದು. ಬೃಂದಾಳನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ನೇರವಾಗಿ ನೋಡಿ ಮಧರವಾಗಿ ನಕ್ಕಿದ್ದ. ಅವಳು ಕೂಡಲೇ ನೋಟ ಬದಲಾಯಿಸಿದಳು.

ಅಷ್ಟು ರುಚಿಕಟ್ಟಾದ ತಿಂಡಿಯ ರುಚಿಯೂ ಅವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲೊಲ್ಲದು.

ಸುತ್ತಲಿನವರ ಮಾತು ಕಿವಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮತ್ತು ವಸಂತ ಮಾಧವನನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಬೇಕು.

ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ತಲೆಹಾಕದವರು ಯಾವಾಗ ಹೇಗೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಕುಳಿತರು ?

ಜವಾನ ತಂದು ಕೂರಿಸಿರಬಹುದು. ಅವನೊಬ್ಬ ಗಳಿಗೆಗೊಂದು ಸಾರಿ ಆ ರೂಮಿನೊಳಗೆ ನುಸಿಯುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ.

ಅವನ ಶರೀರದ ಮೇಲೆಯೇ ಅವಳ ಕಣ್ಣು. ಜವಾನ ತಂದು ಕೂರಿಸಿರಬಹುದು. ಮತ್ತೆ ಅವನೇ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು.

ಏನಿದು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಐಬು ಗೊತ್ತೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಹೀಗಿದ್ದೂ ಯಾಕೆ ಒಬ್ಬರೂ ಇವರಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡಲು ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಬೀಗಿತಿಯರಿಬ್ಬರೂ ತುಂಗಾಬಾಯಿಗೆ ಉಪಚಾರ ಮಾಡಿ ಸಾಕಾಡರು. ಆಗ ಬೃಂದಾ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಅಂದಳು—

“ಅಮ್ಮ ಯಾವತ್ತೂ ಮೈಲಿಗೆಲಿ ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನೊದಿಲ್ಲರ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಹೊತ್ತು ತಿಂದು ಅಭ್ಯಾಸಾನೂ ಇಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಜನಕೆದುರಿಗೆ ಅಮ್ಮ ತಿನ್ನೊದಿಲ್ಲರಿ. ಯಾಕೆ ಸುಮ್ಮನು ಉಪಚಾರ.”

ಆ ಸಾಮರಿ ನಾಯಿಗಳೆರಡೂ ಒಂದು ಗಳಿಗೆಯೂ ವಸಂತನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕದಲಲೊಲ್ಲವು. ಅವನ ಎಡಬಲಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಸುತ್ತಲಿನ ಸಂಭ್ರಮ ನೋಡುತ್ತಿವೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ದಿನ ಏನೋ ವಿಶೇಷವಿದೆಯೆಂದು ಅವೆರಡಕ್ಕೂ ತಿಳಿದಿರಬಹುದು. ಅತಿಥಿಗಳ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತು ಅವರನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿವೆ.

ಕಾಫಿ ಕುಡಿದಾದ ನಂತರ ಸ್ನೋಫಾವ ಕಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯೂರಿ ಎದ್ದುನಿಂತ ವಸಂತ ತಾಯಿಗೆ ಹೇಳಿದ —

ಅಮ್ಮಾ ನಾನು ಬಂಕಿನ ಕಡಿಗೆ ಹೋಗಿಬರ್ತೀನಿ”

ಮತ್ತೆ ಬಾಪೂರಾಯರ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ—

“ನೀವೂ ಬರ್ತೀರ ಬಾಪೂ ಮಾಮಾ ?”—ಎಂದ.

“ಇಕಾ ಬರ್ತೀನಪಾ ನಾನೂನು. ನಾನು ಹೊರಡಾವ ಇದ್ದೆ. ಮತ್ತೆ ನಿನ್ನ ಜತೀಗೇ ಬರೋವ.”

—ಎಂದು ಮೈ ಒದರಿ ಎದ್ದೇಬಿಟ್ಟರು. ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ ಗಂಡನನ್ನು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿಡರು—

“ತಾವು ಬಂದ ಕೆಲಸೇನೂ ಅನ್ನುದ ಮರತೇ ಬಿಟ್ಟಾರಪ ಅವರೂ ಕಾಲಿನಾಗೆ ಚಕ್ರವೆ ಅವರಿಗೆ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆಲ್ಲ ತಿರುಗೆ ಬಂದಾತು. ಒಂದು ರೊಕ್ಕದ ಕೆಲಸಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ನೀ ಕರದೆಯಲ್ಲ ಬಿಡು. ಮುಂಗಗ ಏಣಿ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಾಂಗ ಆತು. ಒಂದು ಕಡೆ ಒಂದು ಗಳಿಗೆ ಕೂತರೆ ಮೈ ಕಡೀತದೆ ಅವರಿಗೆ. ತಿರುಗೂದಂದರೆ ಬಹಳಾ ಇಷ್ಟ”

ಬಾಪೂರಾಯರು ಜೋರಾಗಿ ನಕ್ಕರು—

“ನನಗಿಂತ ಕೆಲಸಬೆ ಇಲ್ಲಿ, ಬಂದಿರೂ ಕೆಲಸೆಲ್ಲ ನಿನಗೆ, ನಿನ್ನ ಮೈನೀಗೆ ಸೇರಿಷ್ಟು. ನೀನು ಕರದದ್ದಕ್ಕ ಸುಮ್ಮಗ ಬಂದೆ ನಾನು. ನನಗ ವಸಂತ ಏನು ದಿನಾ ಸಿಗತಾನೇನು ? ನಾನು ಅವನೊಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿಬರ್ತಿನಿ, ನೀವೆಲ್ಲ ಗಟ್ಟಿ ಮಾಡಿರಿ.”

ಇವರೆಲ್ಲ ಈ ಮಾತಾಡುವಾಗ ಬೃಂಟಾನ ಕಣ್ಣೆಲ್ಲ ವಸಂತನ ಮೇಲೆ. ಅವನು ರಾಜಗಾಂಭೀರ್ಯದಿಂದ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟು ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಡೆದ. ಅವನ ಎರಡು ಕೈಗಳು ಆ ಟೆರಿಲಿನ್ ಸ್ಯಾಂಟಿನೊಳಗೆ ವಿಶ್ರಮಿಸಿದ್ದವು.

ಬೃಂದಾ ವಿಗ್ರಹದಂತೆ ಕುಳಿತು ಅವನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಳು.

ಇದೇನು ಸುಳ್ಳೇ, ಮೋಸವೇ, ಪವಾಡವೇ ! ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡು ತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಈ ಜನರೆಲ್ಲ.

ಅವಳು ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಯ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕವಾಗಿ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿ ದಳು. ಅವರು ಅವಳ ಕಣ್ಣಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೇಳಿದರ

“ನೀ ಏನು ಅವ ಕೂತಲ್ಲೆ ಕೂತಿರತಾನೆ ಅಂತ ತಿಳಕೊಂಡಿದ್ಯನವ್ವ ? ಒಂದು ಗಳಿಗೆ ಕೂಡು ಜೀವಲ್ಲ ಅವಂದು. ಬೆಳಗ್ಗಿಂದ ಸಂಜಿತನಕ ಇರ್ದದೆ ಕೆಲಸ ಅವಗೆ”

ಬೃಂದಾಳ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರಿಗೂ ಆಶ್ಚರ್ಯ ! ಅವರು ಮೂಕರಂತೆ ಮಗಳ ಮುಖ ನೋಡಿ ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟರು.

ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರ ಮುಖ ಖಿನ್ನವಾದರೂ ಅವರಂದರು—

“ದುಡಿಯೋ ಗಂಡಸುಮಗು ಸುಮ್ಮಗ ಕೂತರ ಛಂದೇನವ್ವ. ಮೂರು ಹೊತ್ತು ಮನಿಯಾಗೆ ಕೂತರ ಬೇಸರಲ್ಲೇನು ಹೇಳು”

ಸುಬ್ಬಣಾಚಾರಿಗೆ-ತುಂಗಾಬಾಯಿಗೆ ತುಸು ಸಮಾಧಾನವೆನಿಸಿದ್ದರೂ ಇದರ ರಹಸ್ಯವೇನೆಂದು ಮಾತ್ರಾ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ರುಕ್ಮಿಣಿಬಾಯಿ ಅಣ್ಣನನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದರು—

“ನಾಳೆ ಮಧ್ಯಾನ್ಹಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೊರಡೂವರಪ್ಪ. ಏನಿದ್ದರೂ ಅಷ್ಟರ ಒಳಗೆ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿಬಿಡಿರಿ, ಸುಮ್ಮಗ ಮಿಜಿಮಿಜಿ ಬ್ಯಾಡ”

ಬಿಂದೂಲಾಯರು ನೆಟ್ಟಗೆ ಅಂದರು—

“ಯಾಕೆ ಇಷ್ಟು ಅವಸರ ರುಕ್ಮಿಣೀ, ನಾಳೆ ಮಧ್ಯಾನ್ಹ ದವರೀಗಂತೂ ಸಮಯ ಅದಲ್ಲ. ವಸಂತ ಹೇಳ್ಯಾನೆ, ಅವ ಬೃಂದಾನ ಹತ್ತರ ಮಾತನಾಡೂ ದದಂತೆ. ಆಮ್ಯಾಲೆ ಯಾವದೂ ಹೇಳತೀನಿ ಅಂದಿದಾನೆ. ಇವತ್ತು ಸಂಜೆ ಮುಂದ ಅವ ಈ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳ ಹತ್ತರ ಅದೇನು ಕೇಳತಾನೋ ಕೇಳಿಬಿಡ್ಲಿ. ಇದು ನಮ್ಮ-ನಿಮ್ಮ ಕಾಲಲ್ಲ. ಈಗೇನಂದರೂ ಲವ್ ಮಾರೇಜ್ ಮಾಡಿ ಕೊಂಬೂ ಕಾಲ. ಅವರವರ ಒಪ್ಪಿಗೊಂಡರಾತು. ಮದಿವೀ ಮಾಡೂಹೊಂದ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ.”

ಬೃಂದಾ ತಲೆಬಾಗಿ ಉಗುಳು ನುಂಗಿದಳು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗ್ಯಾರೇಜಿನಿಂವ ಹೊರಬಂದ ಕಾರು ಗೇಟಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋದದ್ದು ಕಾಣಿಸಿತು.

ವಸಂತನೇ ಡ್ರೈವ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಬಾಪೂರಾಯರು ಅವನ ಪಕ್ಕ ದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಡ್ರೈವರ್ ಹಿಂದಿನ ಸೀಟಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ.

ಕಾರು ಆ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ದಾಟಿಹೋಗುವವರೆಗೂ ಬೃಂದಾಳ ಕಣ್ಣು ಅತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಇತ್ತು.

ಮತ್ತೆ ಅವಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರಲು ಸಂಕೋಚವಾಯಿತು. ಮೆಲ್ಲನೆ ಎದ್ದು ತನುಗಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಹೋದಳು—

ಸಂಜೆ ವಸಂತ ತನ್ನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕಂತೆ ! ಮದುವೆಗೆ ಮುಂಚೆಯೇ ನನ್ನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೂ ಏನಿದೆ ?

ಏನೇನು ವಿಲಕ್ಷಣ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವರೋ? ಇದು ಎಂಥ ಸಂಸ್ಕರದಾಯವೋ ಇವರ ಮನೆಯದು. ನಾನೇ ಮದುವೆ ಯಾಗಲು ಒಪ್ಪಿದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಕೇಳುವುದಾದರೂ ಏನು ? ಈಗ ಅವಳಿಗೆ ನೆನಪು ಬಂದಿತು.

ಅವರು ತುಂಬಾ ವಿದ್ಯಾವಂತರು, ಸಿರಿವಂತರು, ನನ್ನ ವಿದ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಬಹುದು ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಾಗಲು ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿಸಬಹುದು ಈ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಇವರ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಸರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರಬಹುದು.

ಅವಳು ಒಳಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಬಿಂದೂರಾಯರು ಎದ್ದು ಹೊರಗಿನ ಕಾಂಪೌಂಡಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡತೊಡಗಿದರು. ಅವೆರಡು ನಾಯಿಗಳೂ ಅವರ ಕಾಲ ಬುಡದಲ್ಲಿಯೇ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿವೆ.

ಅಳುಗಳು ಗಿಡಗಳಿಗೆ ನೀರು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ವಸಂತನ ಕೋಣೆಯ ಫೋನ್ ಕೂಗಿಕೊಂಡದ್ದು ಕೇಳಿತು. ಮಾತನಾಡಿದವರು ಸೀತಾಬಾಯಿ.

ಅವರು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ಕೇಳಿ ಬೃಂದಾಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ವಾಯಿತು.

ರುಕ್ಮಿಣಿಬಾಯಿ ತುಂಗಾಬಾಯಿ ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು—

“ಆಗಿನ ಕಾಲದಾಗೆ ನಮ್ಮ ವೈನಿ ಬಿ. ಎ. ಪ್ಯಾಸು ಮಾಡ್ಯಾಳೆ ನೋಡಿ ! ಅವರ ತಂದಿ ಪೇಶ್ವೆ ಮಾಡಿದೋರು. ಮೂರುಮಂದಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಡಿಗ್ರಿ ಕೊಡಿಸ್ಯಾರೆ. ಈಗಿನ ಕಾಲದಾಗೆ ಮಾಡೂದರಾಗೆ ಎಂತ ವಿಸ್ಮಯ ಅದೆ ಬಿಡಿರಿ ?”

ಈ ದಂಪತಿಗಳು ಕಣ್ಣು ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೇಳಿದರು—

“ನಮ್ಮ ಬೃಂದಿಗೆ ಒಂದು ಮುಲ್ಕಿ ಪರಿಕ್ಷಾ ಕೂಡಾ ಮಾಡಿಸಲಿಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲರಿ. ಇವರ ಮನಿಯಾಗೆ ಮನಿಮಂದೆಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾ ಕಲಿತಾರೆ.”

ರುಕ್ಮಿಣಿಬಾಯಿ ಅವರಿಗೆ ಪುಷ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟರು.

ತಗೀರಿ ಇದು ಯಾವ ದೊಡ್ಡ ಸುದ್ದಿ ? ನಮ್ಮ ವೈನಿ, ವಸಂತ ಮನಸ ಮಾಡಿದರ ಬೃಂದಾನ ಡಿಗ್ರಿ ಕ್ಲಾಸಿಗೂ ಕಳಿಸಿಬಿಡತಾರ. ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ್ರೆ ಓದಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ ಬಿಡಿ, ನಮಗೇನ ?”

ಎಲ್ಲಾ ಸಂಭಾಷಣೆಯೂ ಬೃಂದಾಗೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳು ಕಿಟಕಿಯ ಹತ್ತಿರ ನಿಂತು ತನ್ನ ಮುಂದಿನ ಕಥೆಯ ಬಗೆಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

ವೇಳೆ ಹೇಗೆ ಕಳೆಯಿತೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಕಾರು ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹಾರನ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಾಗ ಬೃಂದಾ ಎಚ್ಚೆತ್ತಳು.

ಇನ್ನು ಯಾವಾಗ ವಸಂತ ಹೇಳಿಕಳಿಸುತ್ತಾನೋ ! ಅವನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಕೊಡಲು ಅವಳು ಸಿದ್ಧಳಾಗಬೇಕಿತ್ತು.

೯

ಅವಳ ಕಾಲ ಅಲ್ಲೇ ತಡೆದು ನಿಂತಿತು. ಮುಖ ಬೆವರುತ್ತಿದೆ. ಅವಳಿಗೆ ಭಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದೇನೋ ಅವ್ಯಕ್ತ ಕಂಪನ ಎದೆಯ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ....

ಅವಳುಟ್ಟ ಕೇಸರಿ ಸೀರೆಯ ನೆರಿ ಪರದೆಯ ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಕಂಡಿರಬಹುದು ಅವನಿಗೆ. ಮೃದುನಾಗಿಯೇ ಕರೆದ—

“ಒಳಗೆ ಬಾ ಬೃಂದಾ ?”

ತಾನು ಹುಟ್ಟಿದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಬೃಂದಾ ಎಂದೇ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಅದು ಅವಳನ್ನು ಕರೆಯುವ ಸಂಕೇತ ಮಾತ್ರವಾಗಿತ್ತು. ದಿನಕ್ಕೆ ಸಾವಿರ ಬಾರಿ ಕರೆಸಿಕೊಂಡರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಹತ್ವವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಇದೀಗ ಅವನ ಸಂಚೋಧನೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ತಾಗಿದಂತಾಯಿತು. ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಅವಳು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೂ ಕಾಲುನೆಲಕ್ಕೆ ಕೀಲಿಸಿದಂತಾಗಿದೆ

ಅವನಿಗೂ, ಅವಳಿಗೂ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದು ಪರದೆ ಮಾತ್ರವಿದೆ. ಅವಳು ಹೆಣ್ಣೆ ಮುಂದಿಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವಾಗಲೇ ಆ ಪರದೆ ಸರಿಯಿತು.

ಅವಳ ಮೈ ಜುಂ ಎಂದಿತು. ಆದರೆ ವಸಂತನ ಪ್ರಸನ್ನವಜನ ಅವಳ ಭೀತಿಯನ್ನು ಹಿಂದೆ ತಳ್ಳಿತು.

ಅವನು ಮುಗುಳುನಗುತ್ತ ಸೋಫಾದ ಕಡೆಗೆ ಕೈತೋರಿಸಿ ಹೇಳಿದ—
“ಕೂತುಕೋ ಬೃಂದಾ.”

ಅವನು ತೀರಾ ಹತ್ತಿರ ನಿಂತಿದ್ದರಿಂದ ಅವಳು ಲಜ್ಜಿತಳಾಗಿ ಮೆತ್ತಗೆ ಅತ್ತ ಸರಿದು ಸೋಫಾದ ಹತ್ತಿರ ನಿಂತಳು. ಅವನು ಪರದೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಾಂಗೆ ರೂಮಿನ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿದ.

ಆಗ ಮಾತ್ರ ಬೃಂದಾ ತುಸು ಬೆದರಿದಳು. ಅವಳ ಮುಖಭಾವ ದಿಂದಲೇ ಅವಳ ಇಂಗಿತವನ್ನರಿತ ವಸಂತ ಮೃದುವಾಗಿ ನಗುತ್ತಾ—

“ಅಲ್ಲೇ ಕೂಡು ಬೃಂದಾ. ನಾನು ನಿನಗೇನೂ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ, ನಾವು ಆಡುವ ಮಾತು ಹೊರಗಿನವರಿಗೆ ಕೇಳದಿರಲಿಂತ ಬಾಗಿಲು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿ ನಿ ಅಷ್ಟೆ. ಹೆದರಿಕೆ ಆಗ್ತದೇನು ನಿನಗೆ?”

ಬೃಂದಾ ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಂದಳು—

“ಹಾಂಗೆನಿಲ್ಲರಿ”

ಅವನು ಸೋಫಾದ ಹಿಂಬದಿಯ ಕಟ್ಟಿ ಹಿಡಿದು ಕೂರುತ್ತ ಮಂದಹಾಸ ದೊಡನೆ ಹೇಳಿದ —

“ನೀನು ಹೆದರಿಕೊಂಡಿ, ನನಗೆ ಗೊತ್ತದ. ಇರಲಿ. ಇಲ್ಲೇ ಕೂಡು.”

ಅವನು ಕುಳಿತ ಸೋಫಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಬದಿಯಲ್ಲೇ ಅವಳು ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಎಲ್ಲವೂ ಹೊಸಬಗೆ. ಆದರೆ ವಿಧಿ ಇಲ್ಲ.

ಅವಳು ತುಂಬು ಪ್ರಾಯದ ಯುವತಿ. ಅವನೂ ಅಷ್ಟೆ ! ಅವಳಿಗಾದರೆ ಈಗ ಆರೆಂಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಗೃಹಕೃತ್ಯದಲ್ಲಿನ ಅನಂತ ಕೋಟಲೆಗಳಿಂದ ನೊಂದು-ಬೆಂದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಯಾವದೇ ಬಗೆಯ ಆಹ್ಲಾದವಿರಲಿಲ್ಲ.

ತಾರುಣ್ಯ ದೇಹವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವೈರಾಗ್ಯದ ಭಾವ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತ್ತು.

ಈಗ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಅವಳಿಗೆ ತನ್ನ ತಾರುಣ್ಯದ ನೆನಪು ಬಂದಿತು. ಒಬ್ಬ ಯುವ ಪುರುಷನ ಹತ್ತಿರ ತೀರ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಬಂದು ಕುಳಿತಿದ್ದಾಳೆ.

ಅವನು ಅವಳನ್ನು ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಕೆಡವಲಿಲ್ಲ. ನೇರವಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ—

“ಬೃಂದಾ ನೀನು ನನ್ನ ಮದುವಿಯಾಗಲು ಒಪ್ಪಿದ್ದೀಯಂತೆ ಹೌದಾ?”

ಅವಳು ಒಮ್ಮೆ ಉಗುಳು ನುಂಗಿ ಧೈರ್ಯ ತಂದುಕೊಂಡು ನುಡಿದಳು—

“ಹೌದರಿ, ರುಕ್ಮಿಣಿಬಾಯಾರು ನಿಮ್ಮನಿ ವಿಷಯ ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದರಿ. ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೇನಿ ಖರೆ, ಆದರ ...”

“ಅಂಜಿಕೆ ಬೇಡ ಬೃಂದ, ಸ್ವಚ್ಛ ಹೇಳು. ನೀನು ಹೇಳೂತನಕ ನಾನು ಬಿಡೋವನೂ ಅಲ್ಲ”

ಅವಳು ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಅಂದಳು—

“ಅಂಥಾದ್ದೇನಿಲ್ಲರಿ, ನಮ್ಮ ತಂದಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಾಗ ಇದ್ದಾರ, ನಾನೂ ಒಂದು ಸಾಲೀಲಿ ನೌಕರೀ ಹಿಡಿದೀನಿ, ನಾನು ಕಲಿತಾಕೆ ಅಲ್ಲ, ಒಂದು ನಲವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಬರತ್ತದ. ನಾವು ಮೂರು ಮಂದಿ ದುಡುಮಿನೂ ಯಾವ ಅಂಚಿಗೂ ಮುಟ್ಟುಹಾಂಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ನಾನೂ ಮದುವಿ ಆಗಿ ಬಂದರ ನಮ್ಮ ತಂದೀಗ ಬಹಳ ತೊಂದರಿ ಆಗ್ತದ. ಅದಕ್ಕ....ಅವರ ಜೀವನಕ್ಕ ಏನಾರ ಒಂದು ಏರ್ಪಾಡ ಮಾಡೂಹಂಗಿದ್ದರ ನಾನು ಮತಿವಿ ಆಗತೀನಿ ಅಂದೆ”

ವಸಂತ ತಲೆಯಲ್ಲಾ ಡಿಸಿ ನಕ್ಕು ಹೇಳಿದ—

“ಐ.ಸೀ. ಹಾಂಗಾದರೆ ನೀನು ಬಹಳ ಶಾಣೆ ಇದ್ದಿ. ಆದರ ನನ್ನ ವಿಷಯ ಎಲ್ಲಾ ನಿನಗ ಹೇಳ್ಯಾರ ನನ್ನ ಅತ್ತಿ ?”

ಅವಳ ಮುಖ ಗಂಭೀರವಾಯಿತು—

“ಹುಂ, ಎಲ್ಲಾ ಮೊದಲಿಗೆ ಹೇಳಬಿಟ್ಟಾರೆ”

“ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ತಿಳಿದೂನೂ ನೀನು ಯಾಕ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿ ಬೃಂದಾ ?”

ಉತ್ತರವಾಗಿ ಅವಳು ಅವನ ಮುಖ ನೋಡಿದಳು. ಅವಳ ಮುಖ ದೀನವಾಗಿತ್ತು. ಅವಳ ಶಾರಂಗಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೇಲಿದವು.

“ನನಗ ಮದಿವಿ ಆಗೂ ವಿಚಾರವೇ ಇರಲಿಲ್ಲರಿ. ನನ್ನ ಅಪ್ಪಗ ಮದಿವಿ ಮಾಡೂ ಶಕ್ತಿನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರ ನನ್ನ ಕಷ್ಟ ಅತ್ತಿ ಮುಂದ ಹೇಳಿಕೊಂಡೆ. ಅವರು ನನ್ನ ತವರು ಮನಿಗೆ ಏನಾರ ಒಂದು ದಿಕ್ಕು ಮಾಡಿಕೊಡ್ತೇನಿ ಅಂತ ಭರವಸಿ ಕೊಟ್ಟಾರ. ನನ್ನ ಅಪ್ಪ-ಅಮ್ಮ ಒಂದು ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗ ಇದ್ದರ ನಾನು ಮತ್ತೆಲ್ಲ ಹೆಂಗಾರ ನಿಭಾಯಿಸೇನು. ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆ”

ವಸಂತ ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದ—

“ಬೃಂದಾ ನೀನು ಒಪ್ಪಿಗೊಳ್ಳೋಕೆ ಮುಂಚಿನೆ ತುಸು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಛಲೋ ಇರ್ತಿತ್ತು. ನೀನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ತೇನಿ ಅಂತ ನಿನಗ ಭರವಸಾ ಇತ್ತೇನು ?

ಅವಳು ಕಣ್ಣು ಅರಳಿಸಿದಳು, ಉಗುಳು ನುಂಗಿದಳು. ಅವಳಿಗೆ ಅಳುವೇ ಬಂದಿತು.

ನಾವು ದರಿದ್ರರೆಂದು ಈ ಶ್ರೀಮಂತರು ನಮ್ಮನ್ನು ಹೀಗೆ ಒರೆ ಹಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಮೊದಲಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡದ್ದು ತಪ್ಪಾಯಿತು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಇವರು ನನ್ನ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಲ್ಲ. ಇವರ ಮನೆಯ ಸುಖಕ್ಕಿಂತ ನಮ್ಮ ಬಡತನವೇ ನಮಗೆ ಸುಖವಾಗಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಸಾಯುವವರೆಗೂ ನನ್ನ ಅಪ್ಪ-ಅಮ್ಮ ಇವರ ಹಂಗಿನಲ್ಲಿರಬೇಕೇ ? ಈಗ ಇವರು ಬೇಡವೆಂದರೆ ನನ್ನ ಅಪ್ಪ-ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಎಂಥ ಅವಮಾನ !

ಅವಳ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಆ ಭಾವವೆಲ್ಲಾ ಹರಿದುಹೋಯಿತು, ಅವಳು ಬಿಗಿದ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದಳು—

“ಇಲ್ಲರಿ, ನಾನು ಅತ್ತೀ ಹತ್ತರ ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಅವರು ; ನೀವು ಮೊದಲು ಬೇಡ ಅಂತಿದ್ದ. ಈಗ ಬಲವಂತಮಾಡಿ ಒಪ್ಪಿಸೀನಿ ಅಂದರು. ಆದರ ನನಗ ಮಾತ್ರ ಅನುಮಾನ ಇತ್ತು, ನೀವು ಹೀಗನ್ನಬಹುದು ಅಂತ. ನನಗ ಖಂಡಿತಾ ಮದಿವಿ ಬ್ಯಾಡಿತ್ತು. ಆದರ ನನ್ನ ಅಪ್ಪ-ಅಮ್ಮಗ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಅದೇ ಚಿಂತಿ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟದ ಚಿಂತಿ ನಡುವೆ ನನ್ನ ಮದಿವಿ ಚಿಂತಿನೂ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡಾರೆ. ತಮಗೆ ಕಷ್ಟಾದರೂ ಚಿಂತಿಲ್ಲ. ಮಗಳ ಮದಿವಿ ಆಗಬೇಕು ಅವರಿಗೆ. ಆದರ ಮಾಡೂ ಜೈತನ್ಯಾನೂ ಇಲ್ಲ. ಮೊದಲ ಸರ್ತೀಗ

ರುಕ್ಕಿಣೀಬಾಯಾರು ನಿಮ್ಮನಿ ಸುದ್ದಿ ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಅಪ್ಪ-ಅಮ್ಮಗೂ ಹೇಳ್ಯಾರೆ. ಆದರೆ ಯಾವ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗೆ ಹಿರೇ ಮಗಳ್ಳ ಹಿಂಗೆ ಕೊಡ್ಲೀಕೆ ಮನಸು ಬರ್ದದೆ ಹೇಳಿ. ನಾನೇ ಬಲವಂತಮಾಡಿ ಒಪ್ಪಿಸೀನಿ. ಬಡವರೂ ಅಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಹೃದಯಾ ಇಲ್ಲೇನು ಅವರಿಗೆ. ನಾನು ಮದಿವಿ ಆಗೂದಿಲ್ಲ ಅಂದರ ನನ್ನೇನೂ ಮನಿಯಿಂದ ಹೊರಗ ಹಾಕೂದಿಲ್ಲರಿ ಅವರು. ಬಳ್ಳಿಗೆ ಕಾಯಿ ಹ್ಯಾಂಗ ಹೊರಿ ಆದೀತು ?

ವಸಂತ ತಲೆದೂಗಿ ನಕ್ಕು-

“ಛಲೋ ಭಾಷಣ ಮಾಡ್ತಿ ಬೃಂದಾ ನೀನು. ಲೆಕ್ಕರರ್ ಆಗಿದ್ದರ ಚಂದ ಇತ್ತು. ಇರ, ನನ್ನ ನೋಡದೇನೆ ನೀನು ಹ್ಯಾಂಗ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿ?”

ಅವನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗದೆ ಅವಳು ಕೇಳಿದಳು-

“ಯಾಕ ನೋಡಬೇಕಿತ್ತರಿ?”

ಅವನು ನಗುತ್ತಲೇ ಕೇಳಿದ-

ನೀನೂ ಛಲೋ ಆಕೀನೆ. ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಹುಡಿಗೇರು ಎತ ನೆಟ್ಟಗಿದ್ದ ರೇನೂ ನೂರು ಸೊಟ್ಟು ಹುಡುಕತಾರ. ನಿನಗ ನನ್ನ ಸುದ್ದಿ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ನೋಡದೆ ಯಾಕ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿ?”

ಬೃಂದಾ ಮುಖ ತಗ್ಗಿಸಿದಳು-

“ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಬಹಳ ಅವೆ, ಅದನ್ನ ಹ್ಯಾಂಗ ಹೇಳಲಿ?”

“ನಿನಗ ತಿಳಿದ್ದಂಗ ಹೇಳು ಅಡ್ಡಿಲ್ಲ”

ಬೃಂದ ತಡೆದು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು-

“ನೀವು ಚಲುವರಿದ್ದೀರಂತ ತುಕ್ಕಿಣೀಬಾಯಾರು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಮತ್ತ ನಿಮ್ಮ ಸಿರಿವಂತಿಕೇ ವಿಷಯ ಮೊದಲಿಂದ ತಿಳಿದದೆ. ನಿಮ್ಮನೀ ಸುದ್ದಿ ಎಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಅತ್ತಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಹೇಳತಾ ಇರತಾರೆ. ನಿಮಗ ಹೀಂಗಾದ ಸುದ್ದಿ ಹೇಳಿಹೇಳಿ ಅತ್ತುಕೊಂಡಾರೆ. ಮತ್ತ ನೀವು ತುಂಬಾ ಮೆತ್ತಗಿನ ಮನಸಿ ನವರಂತ ಸದಾ ಹೇಳತಿರತಾರೆ. ಮತ್ತ-

ಅವ ನೆಟ್ಟಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಎಂಥಾ ಹೆಣ್ಣು ಬರುತ್ತಿತ್ತೋ?—ಅಂತ ಕಣ್ಣೀತು ಹಾಕತಿದ್ದರು. ದಿನಾ ನಿಮ್ಮನ್ನ ನೆನಸಿಕೋತಾರ ನಿಮ್ಮ ಅತ್ತಿ, ಹೀಂಗಿರೋ ವಾಗ ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನ ನೋಡೋದು ಯಾಕ? ನನಗ ಯಾತಕ್ಕ ಕಡಿಮೆ ಆಗ್ತದ ನಿಮ್ಮನೀ ಒಳಗ?”

ವಿಷಾದದಿಂದ ನಕ್ಕ ವಸಂತ—

“ನನ್ನ ಚಲುವಿಕೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅಳಬೇಕು ಬೃಂದಾ. ಗಂಡಸಿಗೆ ಚಲುವು ಯಾತಕ್ಕ ಮಣ್ಣಿಗೆ. ಕೈಕಾಲು ನೆಟ್ಟಗಿದ್ದರ ಗಂಡಸು. ನನ್ನ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಜೀವಮಾನದುದ್ದ ನೀನು ಎಷ್ಟು ಹೆಣಗಬೇಕಾಗತದೆ ನಿನಗ ಅರಿವ ದೇನು?”

ಬೃಂದಾ ಶಾಂತವಾಗಿ ಅಂದಳು—

“ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿವದೆ. ನೀವು ನೆಟ್ಟಗಿದ್ದರ ನಾನು ಇಲ್ಲಿತನಕ ಬತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ಯಾವಳೋ ಪುಣ್ಯವಂತಿಯ ಪಾಲಾಗತಿದ್ದಿರಿ, ಹೀಂಗಾಗಲಿಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದಿರಿ, ನಿಮಗ ಹ್ಯಾಂಗನಸ್ತದೋ ನನಗ ತಿಳಿದು ಆದರೆ ಇದು ನನ್ನ ಪುಣ್ಯ ಅನಸ್ತದ ನನಗ ಎಲ್ಲ ನೆಟ್ಟಗಿದ್ದವರನ್ನ ಆಗೂದರಾಗ ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆ ಏನು? ನಾನೇನೋ ಬೇಸರಿಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮ ಸೇವಾ ಮಾಡುವಾಕೆ, ನಿಮ್ಮ ಇಚ್ಛಾ ಹ್ಯಾಂಗದೋ ನನಗ ತಿಳಿದು. ನೀವು ಬ್ಯಾಡಂದರ ನಾವು ಬಲವಂತ ಮಾಡ್ಲೀಕೇನೂ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಅಂಬಲಿ ಬದುಕು ನಮಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಇದ್ದದ್ದೆ.”

ವಸಂತ ಅವಳ ಮಾತಿಗೆ ಕರಗಿಹೋದ. ಅವನ ಮಾತು ಕುಜೋದ್ಯ ವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ವಾಸ್ತವತೆಗೆ ಬಂದಿತು —

“ನನಗೆ ಯಾಕ ಹೀಂಗಾತು ಅನ್ನೋದು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತದೆಯಾ ಬೃಂದಾ?

“ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದ್ದರು ನಿಮ್ಮ ಅತ್ತಿ ಪ್ಲೇನ ಅಪಘಾತದಾಗ ಹೀಂಗಾ ತಂತ. ಮತ್ತ ನೀವು ಇಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಗಬೇಕಾಹರೆ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಖರ್ಚಾ ತಂತಾನೂ ಹೇಳಿದ್ದರು.”

“ಹೌದು ಬೃಂದಾ, ಪ್ಲೇನಿನಾಗ ಇದ್ದ ನಲವತ್ತು ಮಂದಿಲಿ ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಮಂದಿ ಸತ್ತು ನಾವು ಏಳುಮಂದಿ ಉಳಕೊಂಡಿವಿ. ಉಳಕೊಂಡವ ರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರದು ಒಂದೊಂದು ಅವಸ್ಥೆ. ಒಬ್ಬರೂ ನೆಟ್ಟಗಿಲ್ಲ.”

“ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದರ ನನಗೆ ಹೊಟ್ಟೀಲಿ ಸಂಕಟ ಆಗ್ತದೆ. ನೀವು ಆ ನೌಕರೀಗೆ ಹೋಗಬಾರದಾಗಿತ್ತು”

ಆಗಲೂ ವಸಂತನಿಗೆ ನಗು ಬಂದಿತು—

“ಹುಚ್ಚು ಹುಡುಗೆ ನೀನು. ನಾನು ಹಾಂಗ ಹೋಗದಿದ್ದರ ನೀನು ಹೀಂಗ ನಮ್ಮ ಮನಿಗೆ ಬರತಿದ್ದಿಯೇನು ?

ಬೃಂದಾ ತಲೆಎತ್ತಿ ಅವನ ಮುಖ ನೋಡಿದಳು. ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಕರವಿತ್ತು. ಅವಳು ಅನುಕಂಪದ ನುಡಿಯಾಡಿದಳು—

“ಬಿಡು ಅನ್ರಿ, ನೀವು ಹೀಂಗಾಗಿ ನಾನು ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು ? ಆದರ ನಿಮ್ಮ ಅತ್ತಿ ಎಷ್ಟೇ ಹೇಳಿದ್ದರೂ ನೀವು ಇಷ್ಟು ಚಂದ ಓಡಾಡ್ತೀರಂತ ನನ್ನ ಎಣಿಕೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನೀವು ಓಡಾಡೂದರಾಗೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ನಕಲಿ ಕಾಣಿಸೂದಿಲ್ಲ. ನನಗ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಅನಿಸ್ತದೆ.”

ಒಂದು ವಿಧವಾಗಿ ನಕ್ಕ ವಸಂತ—

“ಕಾಣಿಸದಿದ್ದರೇನು ಬೃಂದಾ ? ನನ್ನ ನಕಲಿ ನನಗೆ ಗೊತ್ತದಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಬಡವಗೆ ಹೀಂಗಾಗಿದ್ದರ ಅವ ಬೀದಿಯ ಹೆಳವ ಆಗತಿದ್ದ. ಹಣದ ಮುಂದ ಯಾವದದೆ ಹೇಳು ? ಹಣ ಎಲ್ಲ ಮುಚ್ಚಿಬಿಡ್ತದೆ.

ಆದರ ಬೃಂದಾ, ಖರೇ ಅಂದರ ನನಗ ಮದಿವಿ ಅಂದರ ನೂರಕ್ಕು ನೂರು ಬ್ಯಾಡಿತ್ತು. ನನಗ ವೈರಾಗ್ಯ ಅಂತಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸುಖಕ್ಕಂತ ಒಂದು ಅಬೋಧ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳ ಜೀವನ ಯಾಕ ಹಾಳಗೆಡವಬೇಕು ? ಆಶಾ ಅಂಬೋದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ಸೈಯಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಸಿರಿವಂತಿಕೆಗೆ ಬಡವರನ್ನು ಯಾಕೆ ಬಲಿಕೊಡಬೇಕು ? ಇದು ನನ್ನ ಮನಸಿಗೆ ಬರದ ವಿಚಾರ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ನನಗ ಮದಿವಿ ಬ್ಯಾಡಂತ ನೂರೂಬಾರಿ ಹೇಳಿದೆ ಆಮ್ಮಗೆ. ಆದರ ಆ ಜನ್ಮ ಕೊಟ್ಟ ಒಡಲಿನ ಸಂಕಟ ನಮಗೆ ಹ್ಯಾಂಗ ತಿಳಿತದೆ ಹೇಳು. ನನ್ನ ದೆಸಿಂದ ನನ್ನ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಹಣ ಇದ್ದರೂ ನೆಮ್ಮದಿ ಇಲ್ಲ. ಅಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಾಗೇ ಕೊರಗತಾಳೆ. ಆದರೆ ಕಡೀಗೆ ನಾನು ಒಂದು ತಪು, ಮ್ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟೆ ಬೃಂದಾ....”

ಕತ್ತು ಬಗ್ಗಿಸಿ ಅವನ ಮಾತು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಬೃಂದಾ ಕೊರಳೆತ್ತಿ ಅವನ ಮುಖ ನೋಡಿದಳು. ಆ ನೋಟದಲ್ಲಿ ನೀವು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪೇನು?—ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇತ್ತು. ಮತ್ತೆ ಅವನೇ ಹೇಳಿದ—

ನನ್ನಂಥ ಹೆಳವಗೆ ಯಾರೂ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡೂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ, ನನ್ನ ಒಪ್ಪಿ ಮದಿವ್ಯಾಗೂ ಅಂಥ ಬಂದರ ನಾನು ಮದಿವ್ಯಾಗ್ತೀನಮು—ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಆದರೆ ಅದು ನಿಜವಾಗಬಹುದು ಎಂಬ ಎಣಿಗೆಗೆ ನನಗೆ ಖಂಡಿತಾ ಇರ್ಮಲಿಲ್ಲ.

೧೦

ಹಜಾರದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾರೋ ಮಾತಾಡಿದಂತೆನಿಸಿತು. ಬೃಂದಾ ಬಾಗಿಲ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದಳು. ಆ ನಾಯಿಗಳೆರಡೂ ಎರಡುಗಳಿಗೆ ಕವಕವನೆ ಬಗುಳಿ ಓಡಿಬಂದು ವಸಂತನ ರೂಮಿನ ಬಾಗಿಲನ್ನು ನೂಕತೊಡಗಿದವು.

ಬೃಂದಾ ಅವನ ಮುಖ ನೋಡಿದಳು. ಅವನಂದ—

“ಏನೂ ಗಾಬರಿಯಾಗಬೇಡ ಬೃಂದಾ. ಯಾರೋ ಬಂದಾರೆ ಅಪ್ಪನ ಕೂಡ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ. ನನ್ನ ಖೋಲಿಗೆ ಯಾರೂ ಬರೂದಿಲ್ಲ. ಅವೂ ಹಾಂಗೆ ವಾಪಸು ಹೋಗತಾವೆ, ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಕೂಡು”

ಎರಡು ನಿಮಿಷ ಕರಪರಮಾಡಿ ನಾಯಿಗಳು ಹೊರಟುಹೋದವು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಫೋನ್ ಬಂತು. ಮತ್ತೆ ಮೂರು ನಿಮಿಷ ಮಾತು. ಫೋನು ಕೆಳಗಿಟ್ಟು ವಸಂತ.

“ಆಯ್ತು ಬೃಂದಾ, ನಮ್ಮನೀ ಕಠಿ ಎಲ್ಲ ಈಗ ನಿನಗೆ ತಿಳಿದದೆ. ನನ್ನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಂಡಿದ್ದಿ. ಇನ್ನು ನಿನ್ನ ನಿರ್ಣಯ ಉಳಿದದೆ, ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮತ್ತೆ ನಾಲ್ಕು ಸಲ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ತಿಳಿಸು. ಇದು ಉದ್ದೇಗದಾಗೆ, ವ್ಯಸನ

ಬಿದಿಗೆ ಚಂದ್ರಮ ಡೊಂಕು

ದಾಗೆ ಮಾಡೂ ಕೆಲಸಲ್ಲ. ಈ ಸ್ವರ್ಣ ಸಂಕೋಲೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಮ್ಯಾಲೆ ಮತ್ತು ತೆಗೆಯೂಹಂಗೆಲ್ಲ. ನನ್ನ ಅಮ್ಮ ಆಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಜುಯೇಟು ಇದ್ದರೂ ತುಸು ಹಳೇ ವಿಚಾರದಾಕೆ. ಪಾಳೇಗಾರಿಕೆ ಮಾಡಿದ ವಂಶದಿಂದ ಬಂದಾಕೆ. ಮನಸ್ಸು ಸೋಲ ಒಪ್ಪದು. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಡಾಲಿನಾಗೇ ಬೆಳೆದುಬಂದಾಕೆ ಇನ್ನು ತನ್ನ ಮಗನ್ನ ಮದಿವಿಯಾಗುವಾಕೆಯ ಮನಸ್ಕಿತಿ ಹ್ಯಾಂಗಾದೀತು ಅನ್ನು ವಿಚಾರ ಆಕೆಯ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದದೆಯೋ ಇಲ್ಲೋ ?”

ಬೃಂದಾ ಕೆಲವು ಗಳಿಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಅವನೇ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕೇಳಿದ--

“ನಿನಗೆ ಬೇಸರಿಕೆ ಬಂತಾ ಬೃಂದಾ ?”

ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳು ಅರಳಿದವು. ನಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಳು—

“ಹಾಂಗೇನಿಲ್ಲರಿ. ನಾನಿನ್ನ ಮನಸ ಬದಲಾಯಿಸೂ ಹಾಂಗಿಲ್ಲರಿ. ನಿಮಗೆ ಬ್ಯಾಡಾದರ ನಮ್ಮ ಜುಲುಮಿ ಏನದ ? ನಮ್ಮ ಸಂಸಾರ ಕೊರಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಳೊದಂದರ ನಿಮಗೂ ಬಹಳ ತ್ರಾಸಾಗ್ತದ. ಬ್ಯಾಡಾಂತ ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿಗೆ ನೀವೇ ಹೇಳಿಬಿಡಿರಿ”

ಅವಳು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವ್ರಥೆಯೇ ಆಗಿತ್ತು. ಅದು ವಸಂತನಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಅವನು ತಸು ನೆಟ್ಟು ಕುಳಿತ.

“ಹೀಗ ನೋಡೂ ಬೃಂದ ? ನೀನು ನನ್ನ ಮಾತ ಅಪಾರ್ಥಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿ. ನಿನ್ನದು ಒಂದಲ್ಲ, ಇನ್ನು ಹತ್ತು ಸಂಸಾರ ಕೊರಳಿಗೆ ಹಾಕಿ ಕೊಂಬೂ ಅಂಥ ಜೈತನ್ಯ ನಮಗದ. ಅದಕ್ಕೆ ನನಗೇನೂ ಹಿಂಜರಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರ ನನ್ನ ಕಾಲು ಹ್ಯಾಂಗದ ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತ ?”

ಅವಳು ಅವನ ಮೊಳಕಾಲ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದಳು --

“ಇಲ್ಲರಿ ನಿಮ್ಮ ಅತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದಷ್ಟು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು”

ವಸಂತನ ಮುಖ ಕೆಂಪಾಯಿತು. ಅವನು ಉದ್ವೇಗಗೊಂಡು ಹೇಳಿದ--

“ಇಕಾ ನೋಡು ಬೃಂದಾ ಈ ಮೊಳಕಾಲವರೆಗೆ ನನ್ನ ತೊಡಿ ಇರೂದು. ಪ್ಲೇನು ಬಿದ್ದದ್ದು ಒಂದು ಬೆಟ್ಟದಮ್ಯಾಲೆ. ನನ್ನ ಎರಡು ಮೊಳಕಾಲ ಚಿಪ್ಪು ಒಡೆದು-ಸಿಡಿದು ಹೋಗಿದ್ದವಂತೆ. ಆದರ ಅಪರೇಷನ್ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ

ಈಗ ನಾನು ಇತ್ತಿಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಆರು ದಿನಗಳ ನಂತರ ನನಗೆ ಪ್ರಜ್ಞಾ ಬರುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಾನು ಎರಡು ಕಾಲಿಲ್ಲದ ಹೆಳವನಾಗಿ ಡೆಹರಾಡೂನಿನ ಹಾಸ್ಪಿಟಲ್ ಮಂಚದಾಗೆ ಮಲಗಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಮಂಚದ ಸುತ್ತ ಬರೇ ಅಳು ಮುಖದ ಐದಾರು ಮಂದಿ ಇದ್ದರು ಅಮ್ಮ ತುಂಬಾ ಅಳುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಅವನ ಮಾತು ಮುಗಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಬೃಂದಾ ಎರಡು ಕೈಗಳಿಂದಲೂ ಮುಖಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬಿಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿ ಅಳತೊಡಗಿದಳು. ಅವನು ತಟ್ಟನೆ ಮಾತು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ನಕ್ಕು—

“ಹುಚ್ಚು ಹುಡುಗ. ಅಳತೀ ಅಳತೀ ಯಾಕ, ನಿಮ್ಮನೀ ಬಳಗ ಬಡತನ ಇದ್ದೀತು ಇಂಥ ಬವಣೆ ಇಲ್ಲಲ್ಲ, ಅದಕ ನಿನಗ ತಿಳಿ ಹೇಳತಿದ್ದೀನಿ. ನನ್ನ ಎರಡು ಕಾಲುಗಳೂ ನಕಲಿ ಕಾಲುಗಳು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನವು. ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಬೆಲ್ಟ್ ಹಾಕಿ ಬಿಗಿದು ನಿಲ್ಲಿಸಿಯಾರ. ನರಕ ಅಂದರ ಏನೂ ಅಂಜೋಹರ ಅನುಭವ ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗೇದ. ಆಪ್ರೇಷನ್ ಆಗಿ ಒಂದು ವರ್ಷ ಹಾಸಿಗಿಮ್ಯಾಲ ಇದ್ದೆ. ಆರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟು ಮಾಡಿದ ಕಾಲುಗಳಿವು. ಇದರ ಐಬು ತಿಳೀತದ ನಿನಗೆ ? ನನ್ನ ಕಾಲಿಗಂತ ಹತ್ತು—ಹದಿನೈದು ಸಾವಿರ ತೇಲಬಿಟ್ಟುತು. ಏನಂದರೇನು ಬೃಂದಾ, ಕಡೀಗೂ ನಾನು ಕುಂಟನಾಗಿಯೇ ಉಳಿದೀನಿ....

ಬೃಂದಾ ಬಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಹೇಳಿದಳು.

“ಸಾಕು ನಿಲ್ಲಿಸರಿ. ನಾ ಕೇಳಲಾರೆ. ಇನ್ನು ಏನೂ ಹೇಳಬ್ಯಾಡಿರಿ”

ಅವಳು ಮುಖಕ್ಕೆ ಸೆರಗು ಮುಚ್ಚಿ ಬೋರೆಂದು ಅಳತೊಡಗಿದಳು. ಅವನು ನಗುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ—

“ನಮ್ಮ ಮನೀ ಹೆಂಗಸರೆಲ್ಲ ಅತ್ತು ಮುಗಿಸ್ಯಾರ ಬೃಂದಾ ಮತ್ತ ನೀ ಯಾಕ ಅಳತೀ. ಅಳೂದರ ಬದಲು ಯೋಚನಿ ಮಾಡು”

ಆದರೆ ಬೃಂದಾ ಮುಖದಿಂದ ಸೆರಗು ತೆಗೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲೆಂದು ಎದ್ದಳು.

ಆದರವನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಅವನೂ ಎದ್ದು ಅವಳ ಎದುರಿಗೆ ಅಡ್ಡ ನಿಂತ. ಅವಳು ಮುಖದ ಸೆರಗು ತೆಗೆದು ಬೇಡಿಕೆಯ ನೋಟ ಬೀರಿದಳು.

ಅವಳ ನೇತ್ರಗಳು ಕಣ್ಣೀರಿನ ಕೊಳಗಳಾಗಿವೆ. ಆ ಗೌರವರ್ಣದ ಮುಖವೆಲ್ಲ ಕೆಂಪಾದರಿದೆ. ಅವಳ ಅಂತರಂಗ ವೇದನೆಯಲ್ಲಿ ದುಃಖದಲ್ಲ ತುಂಬಿ ನಿಂತಿದೆ.

ಅವನು ಬೆಣ್ಣೆಯಂತೆ ಕರಗಿದ. ಮತ್ತು ಯಾವದೇ ಹಿಂಜರಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಬೃಂದಾಳನ್ನು ತನ್ನ ತೋಳಿನಲ್ಲಿ ಬಿಗಿದು ಕೊಂಡು ಸಂತೈಸಿದ—

“ಯಾಕ ಹೀಗ ಮಾಡತಿ ಬೃಂದಾ ? ನೀನು ಹೀಗ ಅತ್ತುಕೊಂಡು ಆಚೆಗೆ ಹೋದರೆ ಅವರೆಲ್ಲ ಏನ ತಿಳಕೊಂಡಾರು... ?”

ಬೃಂದಾ ಈ ಅಕಸ್ಮಿಕ ಆಕ್ರಮಣದಿಂದ ಒಂದು ಗಳಿಗೆ ಬೆಚ್ಚಿ ನಿಂತಳಾ ದರೂ ಆ ಹೊಸ ಅನುಭವ ಅವಳಿಗೆ ಬೇಡೆನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಹೊಸಕಾಡಿದಳಾದರೂ ಅವನ ಬಂಧನ ಬಿಗಿಯಾಗಿತ್ತು.

ತಟ್ಟನೆ ಬಾಗಿಲು ನೂಕಿ ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು ಪರದೆ ಸರಿಸಿ ಒಳ ಬಂದು ಒಳಗಿನ ದೃಶ್ಯನೋಡಿ, ಮಗನನ್ನು ಗದರಿದರು—

ಬಾಳಾ! ಇದೇನ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಿದ್ದಿ ನೀನು ? ಯಾಕ ಅಳತಾಳ ಬೃಂದಾ? ಇದಕಾ ಏನು ನೀನು ಆಕೀನ ಕಳಿಸು ಅಂದದ್ದು ನಾಚಿಕೈಡು .. !”

ಇನ್ನೂ ಏನೇನೋ ಬಡಬಡಿಸುವವರಿದ್ದರು ಸೀತಾಬಾಯಿ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಅವನು ಹೇಳಿದ—

ಯಾಕಮ್ಮ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಲ್ಲೇಮಾಡ್ತಿ ? ನಿನ್ನ ಸೊಸೀಗೆ ನಾನು ಏನೂ ಮಾಡುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕಾಲು ಮುರಿದದ್ದು ಹ್ಯಾಗಂತ ಹೇಳತಿದ್ದೆ. ಅವಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಅಳಲೀಕೆ ಹತ್ಯಾಳ ನೋಡು, ನೀಹೋಗಮ್ಮ ಆಚೆಗೆ. ನಾನು ಒಂದಿಷ್ಟು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿ ಕಳಸ್ತೇನಿ”

ನೀನು ಹೊರಗೆ ಹೋಗು ಅನ್ನುವಂತೆ ಕಣ್ಣುಸನ್ನೆ ಮಾಡಿದ ವಸಂತ. ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು ಮೆಲ್ಲಗಂದರು—

‘ತಾಯಿ ! ಇನ್ನು ಅಳಬ್ಯಾಡವ್ವ, ಹುಚ್ಚುಹುಡುಗ ಇವ, ಏನೇನಾರ ಗಾಂಚಾಲಿ ಮಾತು ಹೇಳ್ಯಾನು ? ಹೊರಗೆ ಬರುವಾಗ ಮಾರೀನ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಗನಗ್ತ ಬಾವ್ವ ?’

ಬೃಂದಾ ಬಹಳ ನಾಚಿಕೊಂಡಳು. ಅವಳ ಜೀವ ಹೆಚರಿದ ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ ಮುದುರಿತು.

ಮದುವೆಗೆ ಮುನ್ನವೇ ಆತನ ತೋಳಿನಲ್ಲಿ ತಾನಿರುವುದನ್ನು ತನ್ನ ಅತ್ತೆ ಕಂಡಾಗ ಅವಳ ಜೀವ ಹೇಗಾಗಿರಬಹುದು ?

ವಿಲಿವಿಲಿ ಒದ್ದಾಡಿತು ಅವಳ ಮನಸ್ಸು, ದೀನಳಾಗಿ ಕೊರಳೆತ್ತಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡಳು.

‘ದಯಮಾಡಿ ಬಿಡರಿ ನನ್ನ ?’

ಅವನು ನಸುನಕ್ಕು ಹೇಳಿದ—

ನೀನು ಅಳೂದ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಡು ಬೃಂದಾ, ನಾನೂ ನಿನ್ನ ಬಿಡತೇನಿ. ಮದುವೆಗೆ ಮುನ್ನ ಇದ್ದ ಸಂಗತಿ ಝಳಝಳ ಹೇಳಬಿಡೂದು ಒಳ್ಳೆದಂತ ಹೇಳಿದೆ ನನ್ನ ಅತ್ತಿ, ಅಮ್ಮ ಏನ ಹೇಳಿದ್ದರೋ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೋ ನನಗೇನು ಗೊತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಹೇಳಿದೆ. ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಹ್ಯಾಗಂತ ತಿಳ ಕೊಂಬೋಣ ಅಂತ. ಇನ್ನು ನಿನ್ನ ಪರೀಕ್ಷಾ ಮಾಡುಡಿಲ್ಲ ಬೃಂದಾ. ಇಷ್ಟು ಸಣ್ಣ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ್ದಿ. ಇನ್ನು ನೀನು ಬ್ಯಾಡಂದರೂ ನಾನು ಬಿಡೂಡಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ನಕ್ಕುಬಿಡು. ನೋಡೂಣ ?

ಅವಳಿಗೆ ಅವನ ಸ್ವಾಂತನದ ನುಡಿಯಿಂದ ಬಹಳ ಸಮಾಧಾನವಾಯಿ ತಾದರೂ ನಗುವುದಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬದಲು ಅವನ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡಳು.

ಅವನು ಅವಳ ನೊಸಲು ಹಿಡಿದೆತ್ತಿ ತನ್ನ ಕರ್ಚೀಪಿನಿಂದ ಅವಳ ಕಣ್ಣೊರಸಿ ಕೋಮಲವಾಗಿ ನುಡಿದ.

‘ನಿಮಗೆ ಅಳೂ ಬತ್ತದೆ ಬೃಂದಾ. ಗಂಡಸರಿಗೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಿನಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವೇದನೆ ಆಗ್ತದೆ ನನಗೆ. ಏನು ಮಾಡಲಿ ಹೇಳು ?’

ಅವಳು ಕೊರಳೆತ್ತಿದಳು, ಆದರೆ ತೀರಾ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದ್ದ ಅವನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡುವುದು ಮಾತ್ರ ಅವಳಿಂದಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಅವನ ಉಡುಪೆಲ್ಲಾ ಘಮಘಮ. ಅವನ ಮುಖದ ಹತ್ತಿರವೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಮಳ. ಆ ಮಧುರ ವಾಸನೆ, ಆ ಅಪ್ಪುಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸೇರಿ ಅವಳಿಗೆ ಏನೋ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಅಸ್ಯಾಯಮಾನ ಇವ್ವರೂ, ಆ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಹೊರಟು ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ತವಕವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳು ಬಹಳ ಮೆಲ್ಲಗಂದಳು—

“ಊಟದ ಹೊತ್ತಾತೋ ಏನೋ, ಮತ್ತು ಅತ್ತಿ ಬಂದಾರು ಕರೀಲಿಕೆ. ನಾನು ಹೋಗ್ತೇನಿ”

ಅವನು ಅವಳ ಗಲ್ಲ ಮೆತ್ತಗೆ ಹಿಂಡಿ ಹೇಳಿದ—

“ಎಂಥ ಉಪಾಯ ಮಾಡ್ತಿ ಬೃಂದ. ನೀನು ನಾಳೆಯೇ ಊರಿಗೆ ಹೊರಡುವಾಕೆ. ಇನ್ನು ಮದುವೆಯ ಸಮಯಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ದರ್ಶನ. ನನ್ನ ಮನಸಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗೆಂಬುದನ್ನ ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ನೀನು ಮತ್ತು ಅಳಲಿಕ್ಕು ಶುರುಮಾಡ್ತಿ. ಈಗ ಏನೂ ಹೇಳೋದಿಲ್ಲ ಹ್ಯಾಂಗೂ ನೀನು ನನ್ನವಳಾಗಿ ಬರ್ತೀಯಲ್ಲ. ಆಗ ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿಯೇನು”

ಅವನು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕೈ ಸಡಲಿಸಿದ. ಆದರೆ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬಾಪೂರಾಯರು, ಬಿಂದೂರಾಯರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಕೇಳಿಸಿತು.

ಬೃಂದ ಅವನ ಮುಖ ನೋಡಿದಳು. ಅವರು ಹಾಲಿನಲ್ಲಿರುವಾಗ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಅವರ ಎದುರಿಗೇ ಹೇಗೆ ಹೋಗಲಿ? - ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿತ್ತು ಅವಳ ನೋಟದಲ್ಲಿ. ಅವನು ಅವಳನ್ನು ಎಡ ತೋಳಿನಿಂದ ಸುತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಹೇಳಿದ—

“ಹೀಗ ನೋಡು ಬೃಂದಾ, ಈ ಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ರೂಮಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಮನಿಯ ಮಗ್ಗಲಿಗೆ ಒಂದು ಬಾಗಿಲಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಕಾಂಪೌಂಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಮನಿಯ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವಂತಿ ಬಾ”

—ಎಂದು ಅವಳನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ದು ಆ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಿರೀ ಸೋಫಾ ಸೆಟ್ಟುಗಳು, ಹೂದಾನಿ. ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದೆರಡು ವಿದೇಶಿ ಚಿತ್ರಗಳು

ಇದ್ದವು. ಗೋಡೆಗೆ ಅಂಟಿಸಿದಂತಿರುವ ಒಂದು ತಿಳಿನೀಲಿಯ ಬೆಳಕನ್ನು ಸೂಸುವ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಲ್ಯಾಂಪ್ ಉರಿಯುತ್ತಿದೆ, ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಅವನು ಹೇಳಿದ—

“ಇದೂ ನನ್ನ ಖೋಲೀನೆ ಬೃಂದಾ. ನನ್ನ ಡ್ರಾಯಿಂಗ್ ರೂಮು ಇದು. ನನ್ನ ಕಾಣಲಿಕ್ಕ ಬಂದವರನ್ನು ಬೆಟ್ಟಿಯಾಗಲಿಕ್ಕ ಮಾತ್ರ. ಇದು ನೋಡು, ವೆರಾಂಡದ ಕಡೀಗೂ ಒಂದು ಬಾಗಿಲಿದೆ. ಮತ್ತು ಆ ಕಡೀ ಬಾಗಿಲೇ ಹೊರಗಡೆಗೆ ಹೋಗುವುದು”

ಬೃಂದಾ ತಾನೇ ಮುಂದಾಗಿ ಆ ಬಾಗಿಲಿನ ಬೋಲ್ಡು ತೆಗೆದಳು. ಹೊರಗಡೆ ಮಾಸಲು ಕತ್ತಲು. ಅದು ಶುಕ್ಲವಕ್ಷದ ಪ್ರಾರಂಭದ ದಿನಗಳಾದ್ದ ರಿಂದ ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಬೆಳದಿಂಗಳೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದುಗಡೆಯು ಪೋರ್ಟ್ ಕೋದ ಬಲ್ಬಿನ ಬೆಳಕು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರ ಬೆಳಕಿನ ಛಾಯೆಯನ್ನು ಹರಡಿತ್ತು. ರೂಮಿನ ಬಾಗಿಲು ಎದುರಿಗೆ ಇದ್ದ ಅಂಜೂರದ ಮರವು ಭತ್ತಿಯಂತೆ ರೆಂಬೆ ಗಳನ್ನು ಚಾಚಿ ಅಲ್ಲಿ ಮತ್ತೂ ಅಷ್ಟು ಕತ್ತಲುಮಾಡಿತ್ತು.

ವಸಂತ ಆದರ ಕೆಳಗೆ ಹಾರಿದ ಸಿಮೆಂಟಿನ ಸೋಫಾದ ಮೇಲೆ ಅವ ಳನ್ನು ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತ.

ಆ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತದ್ದು ಅವಳಿಗೆ ಹಿತವೆನಿಸಿದರೂ ಮನೆಯ ಹಿರಿಯರು ಏನಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಎಂಬ ಆತಂಕ.

ರಸ್ತೆಯ ಕಡೆಯಿಂದ ತಣ್ಣಗಿನ ಗಾಳಿ ಬೀಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವನ ತೋಳ ನಲ್ಲಿ ಅವಳು ಬೆಚ್ಚಗೆ ಅಡಗಿದ್ದಳು.

ಅವರು ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರ ಮನವನ್ನು ಅರಿತಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಮಾತಿಗಿಂತ ಮೌನವೇ ಹಿತವೆನಿಸಿತು.

ವಸಂತ ಮೌನವಾಗಿ ಅವಳ ಮುಂಗುರುಳು ನೇವರಿಸಿ ಹಿತ ಪಡೆದ. ಅವನ ಜಿರಳುಗಳು ಅವಳ ಕದವುಗಳನ್ನು ಮೃದುವಾಗಿ ಸವರುತ್ತಿತ್ತು.

ಅವಳು ಕೆಲವು ಗಳಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕುಳಿತು ಆ ಸಾಮಿಪ್ಯದ ಅಪೂರ್ವ ಮಾಯೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದಳು.

ಆದರೆ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಕುಳಿತಿರುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಅವನ ಬವೆ ಹಸ್ತವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಎದ್ದು ನಿಂತುಕೊಂಡಳು. ಈಗ ಅವಳು ಹೊರಡುತ್ತಾಳೆಂದು ಅವನಿಗೂ ತಿಳಿಯಿತು.

ಅವನೂ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಅವಳ ಕಿವಿಯ ಹತ್ತಿರ ಬಾಗಿ ಪಿಸು ನುಡಿದ—
“ಒಳಗೆ ಹೋಗ್ತೀಯಾ ಬೃಂದಾ ?”

“ಹೂಂ, ಹೋಗ್ತೀನಿ”

ಅವನು ಮತ್ತೇನೂ ಮಾತನಾಡದೆ ಎರಡು ಕೈಯಲ್ಲೂ ಅವಳ ಮುಖ ಹಿಡಿದು ಬಲಗನ್ನೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಹೂ ಮುತ್ತಿನಿಟ್ಟ.

ಬೃಂದಾ ಮುಖಬಾಗಿ ಪೋರ್ಟಿಕೋ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಒಳಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವೆರಡೂ ನಾಯಿಗಳು ಜೋಡಿಯಾಗಿ ಕವ್, ಕವ್, ಎಂದವು. ಮರುಗಳಿಗೆ ಅವು ಅವಳ ಸೀರೆಯ ನೆರಿಯನ್ನು ಮೂಸಿ ಜೋಡಿಯಾಗಿ ಬಂದ ವಸಂತನ ಕೋಣೆಯ ಬಾಗಿಲು ನೂಕಿದವು.

ಅವಳು ಒಳಗೆ ಹೋದಾಗ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬಾಪೂರಾಯರು, ಸುಬ್ಬಣಾ ಚಾರ್ಯರು ಮಾತ್ರವಿದ್ದರು. ಹೆಂಗಸರು ಮೂವರೂ ಊಟದ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ರಾದರೂ ಬೃಂದಾಗೆ ಬಹಳ ನಾಚಿಗೆ ಎನಿಸಿತು. ಬಾಪೂರಾಯರು ಅವಳನ್ನು ಕಂಡಕೂಡಲೇ ಕೇಳಿದರು.

“ನೀನು ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಹೊರಗಡೆ ಇದ್ದೇನವಾ ? ನಾನು ಎಲ್ಲಿ ಹೋದ್ದೋ ಅಂದುಕೊಂಡೀನಿ ?”

ಅವಳ ಮುಖ ರಾಗರಂಜಿತವಾಗಿತ್ತು. ತನ್ನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಅವರು ಏನೇನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವರೋ ಎಂದುಕೊಂಡು ಮುಖವೆತ್ತದೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತಲೆ ತನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ನುಸಿದಳು—

ಹೌದರಿ, ತಣ್ಣಗೆ ಗಾಳಿ ಬರತೀತ್ತು. ಅಲ್ಲೇ ಹೂಗಿಡದ ಹತ್ತಿರ ತಿರಗಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ.

ನಾಸ್ತವವಾಗಿ ಬಾಪೂರಾಯರಿಗೆ ಇವಳು ವಸಂತನ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋದದ್ದು ತಿಳಿಯದು.

ಅವಳು ಒಂದು ಮಧುರ ಆಯಾಸದಿಂದ ಆ ಸೊಳ್ಳೆ ತೆರೆಯ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಉರುಳಿ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದಳು.

ಒಬ್ಬ ಯುವ ಪುರುಷನ ಅಲಿಂಗನ ಮತ್ತು ಸಪ್ರೇಮ ಚುಂಬನಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಸುಖವಿಡೆಯೆಂಬುದು ಅವಳಿಗೆ ಇದೀಗ ಅನುಭವನಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಅವಳ ವಯಸ್ಸಿನ ಹದಿನಾರು ವರ್ಷಗಳು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಳೆಯಿತು. ನಂತರ ದೊಡ್ಡ ಊರಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೂ ಹಣತೆತ್ತು ನಾಟಕ, ಸಿನಿಮಾ ನೋಡಲು ಅವಳಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಿನಿಮಾ ನೋಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು.

ಇನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸಿನಿಮಾ ಸುದ್ದಿ, ಚಿತ್ರ ನೋಡುವುದಷ್ಟೆ. ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು, ಪತ್ರಿಕೆ ಕೊಂಡು ಓದುವ ಚೈತನ್ಯವೂ ಇರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಪತ್ರಿಕೆ ಕಂಡರೆ ಹಾಗೇ ಕಣ್ಣಾಡಿಸುವುದಷ್ಟೆ, ಕತೆ, ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಮೇಲೆ ದ್ವೇಷವೇನೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಓದಲು ಸಿಗುವುದು ಕಷ್ಟ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ಮನೆಯ, ಮನಸ್ಸಿನ ನೂರು ಕೋಟಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದು ತಲೆಗೆ ಹತ್ತುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಹೀಗಾಗಿ ಅವಳ ತಾರುಣ್ಯ ಕನಸಿನ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುವುದರ ಬದಲು ನಾಸ್ತವ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಪ್ತೆಯಾಗಿ ಕುಳಿತಿತ್ತು.

ಇದೀಗ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ವಸಂತಮಾಧವನ ಸಾವಿಾಸ್ಯ, ಸ್ಪರ್ಶ ಅವಳಿಗೆ ಅಮಲು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಂತಾಗಿದೆ.

ವಸಂತಮಾಧವ ತಂದೆಯಂತೆಯೇ ಸುದೀರ್ಘದೇಹಿ. ಹರವಾದ ಎದೆ, ಭುಜ, ಚೆನ್ನುಗಳು. ಅಜಾನುಬಾಹು ; ದಷ್ಟು ಪುಷ್ಟನಾದ ಕಟ್ಟಾಳು ; ವಿದ್ಯಾ ವಿನಯ ಸಂಪನ್ನ ! ಹಾಗೇ ಧೈರ್ಯಶಾಲಿ ಕೂಡ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವನಿಗೆ ವಿಮಾನ ಖಾತೆಯವರು ಹಣ್ಣು ಆಯ್ಕುಕೊಂಡಂತೆ ಆಯ್ಕುಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ತಂದೆ-ತಾಯಿ, ಬಂಧು-ಬಳಗವೆಲ್ಲ ಅವನ ಭವ್ಯ ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗೆಗೆ ಬಲವಾದ ಭರವಸೆ ಇಟ್ಟುಕೊಡಿದ್ದರು.

ಅದರೆ ವಿಧಿಯ ಆಟ ಬೇರೆಯಾಯಿತು. ವೇದನೆಯ ಆರ್ಭಟ ತುಸು ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು.

ವಸಂತ ಮನದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ನನಗೆ ಜೀವನಕ್ಕೆ, ಕಡಮೆ ಇಲ್ಲ. ವಿಮಾನ ಖಾತೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಹಾರ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಇರುವತನಕ ಉಂಡು. ತಿಂದು ಸುಖವಾಗಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯುವುದು. ಬೇಸರ ಕಳೆಯಲು ಒಂದೆರಡು ಹವ್ಯಾಸಗಳೂ ಇದ್ದವು.

ಹಗಲು ಒಂದುಸಾರಿ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬಂಕಿಗೆ ಹೋಗಿಬರುವುದು. ಸಂಜೆ ವೇಳೆ ಬೇಕೆನಿಸಿದರೆ ರಾಯಲ್ ಕ್ಲಬ್ಬಿಗೆ ಹೋಗಿಬರುವುದು.

ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆ ಹೋದರೂ ಸದಾ ಒಬ್ಬ ಜವಾನ, ಡ್ರೈವರ್ ಇಬ್ಬರೂ ಜೊತೆಗೆ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಬದುಕು ಸುಗಮವಾಗಿ ಕಳೆಯಲು ಏನೂ ಅಡ್ಡಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸುಖ ತನ್ನ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಲ್ಲ-ಎಂಬುದು ಅವನ ಮತ.

ಆದರೆ ಯೌವನದ ಒಬ್ಬನೇ ಮಗ ಬದುಕನ್ನು ಬರಡಾಗಿ ತಳ್ಳುವುದು ಆ ಹೆತ್ತ ಕರುಳಿಗೆ ಕಹಿಸದು. ಇನ್ನು ತಾನಾಗಿಯೇ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಬರುವ ಅವಕಾಶವಂತೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆಲ್ಲದೆ ಇವರಾಗಿಯೇ ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಕಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ತಿಳಿದೂ, ಕಂಡೂ ಯಾವ ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಈ ಹೆಳವನಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟಾರು? ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಗಂಡನ ಮನೆಯ ಸಿರಿ-ಸಂಪತ್ತು ನೋಡಿ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವವರಲ್ಲ. ಅವರಿಗೇನಿದ್ದರೂ ಗಂಡ ಚೆನ್ನಾಗಿರಬೇಕು ಸಂಪಾದಿಸುವಂಥವನಾಗಬೇಕು.

ಈಗ ವಸಂತನ ಭವಿಷ್ಯದ ಗೋಪುರ ಉರುಳಿಬಿದ್ದದ್ದನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡವರು ಯಾರುತಾನೆ ಅವನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಆದರೆ ಬೃಂದ ವಸಂತನನ್ನು ನೋಡುವ ಮೊದಲೇ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಳು. ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಳು.

ಆ ಬಾಲೆಯ ಮನಸ್ಸು ಏಕೆ ಹಾಗಾಯಿತೆಂದು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದು ವಸಂತನಿಗೆ ಕೊಡುವ ಮನ ಅನಳ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕಿಂಚಿತ್ತೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು ಬಂದು ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದಾಗ ಸುಬ್ಬಣಾಚಾರ್ಯರು ತುಂಗಾಬಾಯಿ ಬಹಳ ನೊಂದಿದ್ದರು

ಮಗಳು ಕುಮಾರಿಯಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುವುದು ಅವರಿಗೆ ಹಿತವಲ್ಲ ದಿದ್ದರೂ ಅಬೋಧ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಈ ಹೆಳವನಿಗೆ ಕಟ್ಟುವುದು ಆ ಹೆತ್ತವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬುದಿರಲಿಲ್ಲ

ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಯವರು ಹೇಳಿಕಳಿಸಿದಾಗ ಅವರಾದರೂ ಒಂದೇ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದರು—

ತಮ್ಮ ಮಗಳು ಹೇಗೋ ಈ ಮದುವೆಗೆ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಮೇಲೇಕೆ ಇಲ್ಲದ ಒಂದು ಅರವಾಸ. ಅವಳೇ ಹೋಗಿ ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿ ಬರುತ್ತಾಳೆ—ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರು.

ಆದರೆ ಬಂದಾ ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರೊಡನೆ ಮಾತಾಡಿ ಬರುವುದರೊಳಗೆ ತುಂಬಾ ಬದಲಾಗಿದ್ದಳು ಹಿಂದಿನ ರಾತ್ರಿಯೇ ಮುಂಬರುವ ಘಟನೆಯ ರೂಪುರೇಷೆಗಳು ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು ತಟ್ಟನೆ ಅವಳ ತನ್ನ ಬದುಕಿನ ದಿಕ್ಕನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಿದ್ದಳು

ಬೃಂದಾ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾವಂತೆಯಲ್ಲ ಆದರೆ ಬುದ್ಧಿವಂತಳು ಅಡಂ ಬರದ ನಾಗರಿಕತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಅವಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತಾದರೂ ಅವುಗಳೆಲ್ಲಾ ತೀರಾ ಯಕಃಶ್ಚಿತ ಎಂದವಳು ತಿಳಿದಿದ್ದಳು ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ, ಸೀತಾಬಾಯಿ ಅವಳ ಎದುರಿಗೆ ಬಗೆ ಬಗೆಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ಧನ-ದಾಲತ್ತು, ಸಿರಿ-ಸಂಪತ್ತು ಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದಾಗ ಅವಳು ಹೇಳಿದ್ದು ಒಂದೇ ಮಾತು

“ತನ್ನ ತಾರಿಗೆ ನೆರವು ಬೇಕು”

ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗಾಗಿ ತನ್ನ ಬದುಕನ್ನೇ ಬಲಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬ ಅಹಂಭಾವವೂ ಅವಳಿರಲಿಲ್ಲ.

ತನ್ನ ಮಡುವೆಯಿಂದಾಗಿ ಎರಡು ಮನೆ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಾದರೆ ಯಾಕಾಗಬಾರದು ?

ಮತ್ತೇನೂ ಅವಳು ಯೋಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮದುವೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಳು.

ಆದರೆ ದಾಂಪತ್ಯ ಎಂದರೆ ಇಂತಹ ಅಪೂರ್ವ ಸುಖವಿದೆ ಎಂಬುದು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಅವಳಿಗೆ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ನಾನು ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬರಬಾರದಾಗಿತ್ತು ಅನಿಸಿತು ಅವಳಿಗೆ.

ಅವನ ಕೆಲವು ಗಳಿಗೆಗಳ ಅಪ್ಪುಗೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳ ಅಂತರಂಗದ ಅನಂತ ಯಾತನೆಗಳು ಮರೆತುಹೋಗಿದ್ದವು.

ಆಗ ತಾನೇನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ ? ಏನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ, ಎಂಬುದೆಲ್ಲಾ ಈಗ ಮರೆತುಹೋಗಿದೆ.

ಎಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯವರು ಅವರು. ಇಂತಹ ಗುಣಶಾಲಿಗೆ ಎಂತಹ ದುರವಸ್ಥೆ !

ಅವರು ಹೀಗೆಯೇ ಇದ್ದರೆ ಅವರ ಬದುಕು ಅಪೂರ್ಣ, ಏನಾದರೂ ಆಗಲಿ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಅವರ ಬದುಕನ್ನು ಪರಿಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಬೇಕು.

ತಾನನ್ನು ಅಳಬಾರದು. ಅವರ ಮುಂದೂ ಅಳಬಾರದು. ನಾನು ಹಾಗೆ ಅತ್ತರೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅದೆಷ್ಟು ನೋವಾಗುತ್ತದೆ.

ನನ್ನಂತ ಕುಂಟನನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ಇವಳು ಅಳುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆ ?

ಯಾಕೆ ಅಳಬೇಕು ? ಅವರಿಗೆ ನಕಲಿಯಾದರೂ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಒಡಾಡಲು ಕಾಲುಗಳಿವೆ.

ನಾನು ಅವರ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಈಗಲೇ ಕೇಳಿದರೆ ಅವರು ನೊಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಹೇಗೂ ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

ಅವರಿಗೆ ಕಾಲು ಒಂದು ಊನವಾಪರೇನಂತೆ ? ನೋಡಲು ಅವರೆಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಗುತ್ತಾರೆ, ಮಾತು ಎಷ್ಟು ಮೃದು. ಎಂತಹ ದಾಸ್ಯಪ್ರಿಯರು !

ಕಡೆಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿತ್ತ ಚುಂಬನ ! ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮೋಡಿ ಇರಬಹುದು ? ಅದು ಯಾವ ಮಾಯೆ ?

ಬೃಂದಾ ಕಣ್ಣುಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಹಗಲುಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಳು. ತುಂಗಾಬಾಯಿಯವರು ಮಂಚದ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ನಿಂತು—

“ಯಾಕವ್ವ ಬೃಂದೀ ಮಲಗಿಬಿಟ್ಟೆ ಊಟದ ಹೊತ್ತಿನಾಗೆ ? ಎದ್ದೇಳು ನಿನ್ನ ಅತ್ತಿ ಏನಂದುಕೊಂಡಾರು ?”—ಎಂದರು.

ಬೃಂದಾ ಬುಡಕ್ಕನೆ ಎದ್ದು ಕುಳಿತಳು. ಈಗ ಅವಳ ಮುಖ ಪ್ರಸನ್ನವಾಗಿತ್ತು. ತುಂಗಾಬಾಯಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಿ ಪಿಸುಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದರು—

“ಏನ ಮಾತಾಡಿದಿರೇ ಇಷ್ಟೊತ್ತನಕ ? ಏನ ಕೇಳಿದರು ನಿನ್ನಾ ?” ಬೃಂದಾಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸುಚಿಕೆಯಾಯಿತು. ಅವನು ಏನೇನೋ ಕೇಳಿದ್ದ ಏನೇನೋ ಹೇಳಿದ್ದ. ಮತ್ತು ಏನೇನೋ ಮಾಡಿದ.

ಮದುವೆಗೆ ಮುನ್ನವೇ ಅಷ್ಟು ಸಲಿಗೆ ವಹಿಸಿರಬೇಂದು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ?

ಆ ಮಧುರ ಮುಹೂರ್ತ ಬಹಳ ಬೇಗ ಕಳೆದುಹೋಗಿತ್ತು. ಅದು ಯಾವುದನ್ನೂ ಅವಳು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಈಗ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿನ್ನೆಯಂತೆ ಗದ್ದದಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು ನಿಂತ ತಾಯಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಉತ್ತರ ಹೇಳಲೇಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅವಳು ನಾಚುತ್ತಲೇ ಮುಖಬಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು—

“ಏನಿಲ್ಲಮ್ಮ, ನನ್ನ ಮದುವೆ ಆಗೂ ವಿಷಯದಾಗೆ ಮತ್ತೆ ನಾಲ್ಕು ಸಲ ಯೋಚನಿ ಮಾಡಿ ಹೇಳು, ಮತ್ತೆ ನಿನ್ನ ತಂದಿ-ತಾಯಿನ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿ ಆಮೇಲೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು ಅಷ್ಟೇ.”

ತುಂಗಾಬಾಯಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟಳು—

“ಹಂಗಾದರೆ ಇಷ್ಟೊತ್ತನಕ ಏನ ಮಾಡಿದ್ವಿ ?”

ಸಮಯಕ್ಕೆ ಜೋಡಿಸುವಂತೆ ಅವಳಿಗೆ ಒಂದು ಸುಳ್ಳು ನೇರವಾಗಿ ಬಂದಿತು—

“ನಾನು ಆಚೆ ಕಾಂಪೌಂಡಿನಾಗೆ ಆ ಹೂಗಿಡಗಳ ಹತ್ತರ ಸುಮ್ಮನೆ ಅಡ್ಡಾಡತಿದ್ದೆ, ತಣ್ಣಗ ಗಾಳಿ ಬರತಿತ್ತು. ಆಚೆಲೆ ನಿಂತಿದ್ದೆ”

“ಹಾಂಗಾದರೆ ನೀನು ಯಾವಾಗ ಒಳಗೆ ಬಂದಿ ?”

“ನಾನು ಬಂದು ಬಹಳ ಹೊತ್ತಾತುಕಣವ್ವು. ಅದು ಯಾರೋ ಹಜಾರದಾಗ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗಲೇ ನಾನು ಒಳಗೆ ಬಂದದ್ದು”

ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಕರೆಯಲು ಬಂದರು—

“ಯಲೀ ಹಾಕ್ಯದೆ ಬನ್ನಿ. ಈಕೇನೂ ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾಳೇನು ?

ಯಾವಾಗ ಬಂದ್ಯೆ ನನ್ನವ್ವ ? ವಸಂತ ಎಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾನ ?”

ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಯವರ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಹಾಸ್ಯಲಾಸ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಬೃಂದಾ ಎತ್ತಲೋ ನೋಡುತ್ತ ಮಾತು ಮರೆಮಾಚಿದಳು—

“ನಾನು ಹೊರಗ ಕಾಂಪೌಡಿನಾಗ ಇದ್ದೆ. ಆಗಲೇ ಒಳಗೆ ಬಂದೆ. ಅವರು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೋ ನನಗೇನ ಗೊತ್ತರಿ ?”

ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ ಅವಳ ಕೆನ್ನೆ ಜವುಟಿ ಹಾಸ್ಯಮಾಡಿದರು -

“ಎಲ್ಲಾ ಮಳ್ಳಿ, ನಾನೇ ನಿನ್ನ ಕರೆಕೊಂಡು ಬಂದಾಕಿ. ನನಗೇ ಬಿಟ್ಟು ಚೀಪಸ್ತೀಯೆನವ್ವ ? ಇರಲಿ ಈಗ ಊಟಕ್ಕೆ ನಡಿ”

ಬೃಂದಾ ನಾಚಿಕೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದಳು -

“ಈಗ ಮೂರೂ ಮಂದಿ ಗಂಡಸರ ಊಟವಾಗಲಿ ಬಿಡಿರಿ. ಆಮ್ಯಾಲೆ ನಾವು ಮಾಡಿದರಾತು.”

ತುಂಗಾಬಾಯಿಯವರಿಗೂ ಅದೇ ಬೇಕಿತ್ತು—

“ಅದೂ ಖರೇ ಬಾಯಾರೇ, ಗಂಡಸರ ಪಂಕ್ತಿಗೆ ಕೂತರೆ ನನಗಂತೂ ಹೆಂಗೆಂಗೋ ಹಿಡಿದು ಬಿಟ್ಟಂಗ ಆಗತದ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದ ಅವರ ಎದುರಿಗೆ ಕೂತು ಉಣ್ಣೊದಾದರೂ ಹ್ಯಾಂಗ ? ಉಂಡರೂ ಉಂಡ್ಲಾಂಗ ಅನಿಸೂದಿಲ್ಲ ನನಗೆ”

ಅದೂ ನಿಜವೆನಿಸಿತು ಅವರಿಗೆ. ತಮಗೆ ಮನೆಯವರಿಗೇನೋ ಸರಿ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಎಷ್ಟಾದರೂ ಅವರು ಬೀಗರಲ್ಲವೇ ?

ಬಿಂದೂರಾಯರು, ಬಾಪೂರಾಯರು ಇವರೆದುರು ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂರುವು ದೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಜೀವದಸುತ್ತು.

ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ ಮತ್ತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸಲಿಲ್ಲ. ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಹೇಳಿರ ಬಹುದು.

ಎರಡನೆಯ ಪಂಕ್ತಿಗೆ ಕುಳಿತವರು ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಹೆಂಗಸರು. ಸೀತಾ ಬಾಯಿಯವರು ಬೃಂದಾಳನ್ನು ಏನೂ ಕೇಳದೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾ ಊಟ ಮಾಡಿದರು.

೧೨

ಮರುದಿನವೇ ಮನೆಗೆ ಆಚಾರ್ಯನನ್ನು ಕರೆಸಿ ಲಗ್ನಪತ್ರಿಕೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದರು.

ಸುಬ್ಬಣ್ಣಾಚಾರು, ತುಂಗಾಬಾಯಿ ತೀರಾ ಬರಿಗೈಯಲ್ಲಿ ಬಂಡವರು. ಅವರಿಗೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಪನಾಡದಂತೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು.

ಊರಿನಿಂದ ಹೊರಟಲಾಗಾಯಿತು ಮೂರು ಕಾಸೂ ಅವರ ಖರ್ಚಿಲ್ಲ. ಇದ್ದರಲ್ಲವೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ? ಬೃಂದಾಳ ಕೈಯಾದರೂ ಬರಿದು. ಬರುವಾಗ ತನ್ನ ಜೊತೆಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯಿನಿಯಿಂದ ಐದು ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲವಾಗಿ ತಂದಿದ್ದಳು. ಅದನ್ನು ಪರ್ಸಿನಿಂದ ತೆಗೆಯಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭವೇ ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಸಂಪ್ರದಾಯಿ ಕವಾಗಿ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾದ ಮಂಗಳ ದ್ರಾವ್ಯಗಳನ್ನು ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಯವರೇ ತಂದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಾದ್ದರಿಂದ ಬೃಂದಾ ತಂದ ರೂಪಾಯಿ ಮುರಿಯಬೇಕು ಕುಳಿತಿತ್ತು.

ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬೃಂದಾಳಿಗೆ ಇದ್ದ ಅಂತರಂಗದ ಆತಂಕವೆಲ್ಲ ಕರಗಿ ಮನಸ್ಸು ಹಗುರವಾಗಿದೆ.

ಲಗ್ನ ಪತ್ರಿಕೆಯ ದಿನವೇ ಬೃಂದಾಳಿಗೆ ಒಂದು ನೆಕ್‌ಲೇಸ್ ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಸೀರೆ ಇಟ್ಟು ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು.

ತೈಲಾಭ್ಯಂಜನ ಮಾಡಿ ಹೊಸ ಸೀರೆಯುಟ್ಟು ಮಲ್ಲೆಮಲ್ಲಿಗೆಯ ದಂಡೆ ಮುಡಿದು, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಡಿಗೆಯ ಸೋಗೆ ತೆಗೆದು ಸಿಂಗರವಾದ ಬೃಂದಾಳನ್ನು ಕಂಡ ವಸಂತ ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿ ಮುಗುಳು ನಗೆ ನಕ್ಕ.

ಎಂತಹ ಬರವಸೆಯ ನಗೆಯದು. ಆ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆ ತನ್ನ ಭಾವಿ ಪತಿ ಕುಂಟನೆಂಬ ಅಂಶವೇ ಮರೆತುಹೋಯಿತು. ಲಜ್ಜಾಸ್ವಿತೆಯಾಗಿ ಕಣ್ಣು ತೇಲಿಸಿದಳು.

ಅವನು ಹಸೆಯ ಮೇಲೆ ಕದ್ಮಾಸನ ಹಾಕಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯ ವಿರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಆಚಾರ್ಯರು ಬೃಂದಾಳನ್ನು ಹಸೆಯ ಮೇಲೆ, ವಸಂತ ನನ್ನು ಸೋಫಾದ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿ ಶುಭ ಕಾರ್ಯ ಮುಗಿಸಿದರು. ಆ ದಿನವೇ ಸಿಹಿಯೂಟವೂ ಮುಗಿಯಿತು. ಮರುದಿನ ಇವರ ಪ್ರಯಾಣವಿತ್ತು.

ಹೊರಡುವ ಮುನ್ನ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಬೃಂದಾಳನ್ನು ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಬೇಕೆಂದಿತ್ತು ವಸಂತನಿಗೆ. ಅವಳು ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಓಡಿಯಾಡಿದಾಗ ಎರಡು-ಮೂರು ಬಾರಿ ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ಬಾ ಎಂದು ಕರೆದ. ಅವಳೂ ಉತ್ತರವಾಗಿ—

ಅವರೆಲ್ಲ ಇದಾರ. ನಾನು ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಎಂದು ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿದಳು. ವಸಂತ ಹುಟ್ಟು ಕುಷಾಲು ಸ್ವಭಾವದವನು. ಹಿರಿಯರೆಲ್ಲ ಹಜಾರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ವಾಗಲೇ ಅವನು ನಗುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ—

“ಅತ್ತೀ ಅವರ ಮನೀವಳಗ ಬಹಳೇ ಹಳೇ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಇದ್ದಿರ ಬಹುದು ಈ ಹುಡುಗಿ ಅದೇನು ನಾಚಿಕೊಂತಾಳೆ ? ನನ್ನ ಕಂಡರಂತೂ ಮುದುರಿ ಮೂಲೆ ಸೇರತಾಳೆ. ಈಗಿನ ಕಾಲದಾಗ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ನಾಚಿಕೊಂಬೋದೇ ನಾನು ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ನಾಚಿಕೆ ಮುದ್ದೆ, ನಮ್ಮನಿಗೇ ಬಂದು ಬಿಡ್ತಲ್ಲ ಈಗ....”

ತುಕ್ಕೇಣೀಬಾಯಿಗೆ ಈಗ ಬಹಳ ಹೆಮ್ಮೆ ಎನಿಸಿತ್ತು. ತನ್ನ ಅಣ್ಣನ ಮಗನಿಗೆ ತಾನೇ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಸೈಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆ ? ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಐಶ್ವರ್ಯವಿದ್ದರೂ, ಈ ಕುಂಟ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಇಂಥ ಚಲುವೆ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಯಾರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು ?

ತಾನು ಎರಡು ಮನೆಗೆ ಉಪಚಾರ ಮಾಡಿದೆ ಎನ್ನುವ ಹೆಚ್ಚಳ ಆಕೆಗಿದೆ. ಇವರ ಬಡತನ ನೀಗುತ್ತದೆ. ಅಣ್ಣನ ಮಗನಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆಕೆ ಸೋದರಳಿಯನನ್ನು ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿದರು—

“ಏ ಮಾರಾಯ ಸುಮ್ಮನಿರಪ್ಪ. ಸಧ್ಯ ನಿನಗ ಒಂದು ನಾಚಿಕೊಂಬೋ ಹೆಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕಾಳೆಲ್ಲ. ಈಗನ ಕಾಲದಾಗ ಇರೋವೆಲ್ಲ ನಾಚಿಕೈಟ್ಟೋವೇ ಸೈ. ನಿನ್ನ ಹೆಣ್ಣು ನಾಚಿಕೆ, ಅಂಬೋ ವಸ್ತು ಇಟುಕೊಂಡಾಳೆ ಬಿಡು, ಮದುವೆ ಆಗೋತನಕ ನಾಚಿಕೆ-ಪಾಚಿಕೇ ಎಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ದಿನಾ ಅಂತ ಈ ನಾಚಿಕೆ ಪಟುಕೊಂಡಾಳು ? ಏನು, ಈಗಲೇ ನಿನ್ನ ಮುಂದೆ ಕುಣೀಲೀಕೆ ಸಾಧ್ಯ ನಪ್ಪಾ ?”

ಬೃಂದಾ ಅವನ ಮುಖ ನೋಡಿ ನಕ್ಕು ಕೋಣೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋದಳು.

ರಾತ್ರಿಯ ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ ಬಿಂದೂರಾಯರು ಮತ್ತೆ ಯಾವ ಗದ್ದಲಕ್ಕೂ ಸಿಲುಕದೆ ಸುಖವಾಗಿ ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಉರುಳಿದರು. ಬೃಂದಾನೂ ತನ್ನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದಳು. ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಸಭೆ ಸೇರಿತ್ತು. ಸುಬ್ಬಣಾಚಾರು, ತುಂಗಾಬಾಯಿ, ಬಾಪೂರಾಯರು, ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ, ಸೀತಾಬಾಯಿ, ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದರಲ್ಲಿದ್ದರು.

ಬೃಂದಾಗೆ ಅವರಾಡುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂಬಾಸೆ. ಆದರೆ ಯಾವುದೋ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಸುಖಭಾವದಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಯೇ ಸ್ಥಿಮಿತ ವಿರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಹಾಯಾಗಿ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಮಲಗಿ ಏನಾದರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಗಳಿಗೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಯೋಚನೆ ಎಂದರೆ ಯಾವದು ? ವಸಂತ ಮಾಧವನ ವಿಷಯ ಬಿಟ್ಟರೆ ಮತ್ತೆ ಯಾವದೂ ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಷಯವೇ ಅವಳ ಮಿದುಳಿಗೆ ಹೊಳೆಯದು.

ಅವಳು ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಉರುಳಿ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಳು.

ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಪಿಸುಪಿಸನೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಕೇಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಅವಳು ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ.

ನಲಕ್ಕೆ ಹಾಸಿದ ಗಾದಿಯ ಮೇಲೆ ಯಾರೋ ಮೃದುವಾಗಿ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡುತ್ತ ಬಂದಂತೆ ಭಾಸವಾಗಿ ಅವಳು ತಟ್ಟನೆ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದಳು.

ವಸಂತ ಮಧುರವಾಗಿ ನಗುತ್ತ ಮಂಚದ ಎದುರಿಗೆ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ !
ಅವಳು ತಟ್ಟನೆ ಎದ್ದು ನಿಂತಳು. ಆಗಲೂ ಅವಳಿಗೆ ನುಚಿಕೆ, ಗಾಬರಿ !
ಇವರೇಕೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು ? ಈಗಲೇ ಇಷ್ಟು ಭ್ರಮೆಯಾದರೆ ಮುಂದೆ
ಹೇಗೋ ?

ಅವರೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ? ಒಬ್ಬರೂ
ಇಲ್ಲವಲ್ಲ ? ಇಲ್ಲಿ ಏನೋ ಹೇಳಲು ಹೋಗಿ ಮತ್ತೇನೋ ತಡವರಿಸಿದಳು.

“ಏನು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು ನಿಮಗ ?”

ವಸಂತ ಬಾಯಿ ತುಂಬಾ ನಕ್ಕುಬಿಟ್ಟು—

“ಯಾಕೆ ಹಾಂಗ ಕಕಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂತೀ ಬಂದಾ ನನಗ ಇಲ್ಲಿ
ಏನೂ ಬ್ಯಾಡ. ನೀ ಮಾತ್ರ ಬೇಕು”

ಅವಳಿಗೆ ಮತ್ತೂ ಗಾಬರಿಯಾಯಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಕಂಗಾಲಾಗಿ ಕಣ್ಣು
ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಅರಳಿಸಿದಳು.

ತಾನು ಮೊದಲಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಸಲಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ ತಪ್ಪಾಯಿತೇನೋ ?
ನೆನ್ನೆ ಎಲ್ಲಾ ತಮ್ಮ ಕೋಣೆಬಿಟ್ಟು ಹೊರಬರದವರು ಈ ದಿನ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ
ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಅವರು ಯಾರಾದರೂ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರೆ
ಏನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಾರು ?

ಆದರೆ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಅವನೇ ಮಾತನಾಡಿದ—

“ಹೆದರಿಕೆ ಬಿಟ್ಟೇಯೇನು ಬೃಂದಾ ? ಇಕೋ ಹೋಗತೇನಿ ವಾಪಸ್ಸು.
ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆನೇ ಹೊರಡತೀರಂತ ನೀವು. ಮತ್ತೆ ನಿನ್ನ ಬೆಟ್ಟ ಅಂದರ
ಮದುವೆ ಆದ ಮ್ಯಾಲೆ ಸೈಯಲ್ಲ. ಅದಕೆ ಹಾಂಗ ಬಂದೆ. ಅವರೆಲ್ಲ ಬಹಳ
ಗಹನ ವಿಚಾರದಾಗ ಮುಳುಗಿಯಾರ, ಮುಳುಗಿರಲಿ. ನೀನು ಹಾಯತ
ಮಲಗು. ನಾನು ಬರಲಾ ?”

ಅವನು ಕೋಣೆಯಿಂದ ಹೊರಟುಹೋಗುವವನಂತೆ ಅತ್ತ ತಿರುಗಿದರೂ
ಅವಳ ಮುಂದೆ ಬಂದು ತನ್ನ ಬಲಗೈ ನೀಡಿ ಹೇಳಿದ—

“ಒಮ್ಮೆ ನಿನ್ನ ಕೈಕೊಡು ಬೃಂದಾ ?”

ಅವಳು ಹೆದರುತ್ತ ಅವನ ಮುಖದ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದಳು - ಅವನು ವಿಷಾದದಿಂದ ನಕ್ಕು ಬಿಟ್ಟ—

“ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ನಿನಗೆ ಬಹಳ ಸಂಶಯ ಬಂದದ. ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಬಿಡು ಬೃಂದಾ. ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಹೀಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲವೇನು? ಇನ್ನು ನಾಲ್ಕು ದಿನ ದಾಗ ಕೊಳ್ಳೇಹೋಗೂದೇನದ. ನೀನು ಬಹಳೇ ವಿಶಾಲ ಮನೋಭಾವದವಳಿದ್ದೀ. ಹಾಂಗಂತ ಈ ಲಂಗಡನ್ನ ಮದುವಿಯಾಗುವಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದಿ. ನೀನು ಕರುಣ, ನಿನ್ನ ಕೈ ಎಂದೂ ಇರ್ದದ ನನಗ. ಮತ್ತ ಯಾಕ ಆತುರ?”

ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಅವನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬಾಗಿಲವರೆಗೆ ನಡೆದ. ಅವಳ ಬಿಂಕವೆಲ್ಲ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಕರಗಿಹೋಯಿತು. ಎರಡು ಹೆಜ್ಜೆಗೆ ಅವನ ಹತ್ತಿರ ಸರಿದು ಅವನ ಬಲಗೈ ಹಿಡಿದು ನಡಗುವ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದಳು—

“ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕರಿ ನನ್ನ. ಅವರು ಯಾರಾದರೂ ತಟ್ಟನೆ ಬಂದಾರು ಅಂತ ತುಸು ಹಿಂಜರಿದೆ, ತಪ್ಪು ತಿಳಿಬ್ಯಾಡರಿ”

ಅವನು ಮೃದುವಾಗಿ ನಕ್ಕು ಮೆಲುದನಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದ—

“ಎಂಥಾ ಅಬೋಧ-ಹುಡುಗಿ ಇದ್ದಿ ನೀನು ತಪ್ಪು ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಏನದೆ ಈಗ? ಅದರ ನಿನ್ನೆ ನೀನು ಅಳತಾ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ ಅಮ್ಮ ತುಸು ಗಾಬರಿ ಆದದ್ದೇ ಶಿವಾಯಿ, ಸುಮ್ಮಸುಮ್ಮಗ ತಪ್ಪು ತಿಳಿಯೂ ಮಂದಿ ಅಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಜನ, ತಿಳಿದರ ನಿಮ್ಮ ತಂದಿ-ತಾಯಿ ತಿಳಿದಾರು ಅಷ್ಟೆ.”

ಅವಳು ಮುಖ ಬಾಗಿದಳು —

“ಅದೂ ಖರೇ ಅನ್ನಿ. ನಾನಾದರೂ ಹಳ್ಳಿಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದಾಕಿ. ನಾಗರಿಕ ತಿಳಿದವಳು. ನಮ್ಮನ್ನ ಅನ್ನೋವರೀಗೂ ಕಡಿಮಿ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನಿ. ಹಾಗನಲಿಕ್ಕೆ ಜೀವ ತುಸು ಅಂಜಿದೆ”

ಅವನು ಅವಳ ಕೈ ಮೆದುವಾಗಿ ಅದುಮಿದ—

“ಇನ್ನು ನಾಕು ದಿನ ಈ ಅಂಜಿಕೆ ಬಿಡು. ನಮ್ಮನಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ನಿನಗೆ ಯಾರ ಅಂಜಿಕೇನೂ ಇರೂದಿಲ್ಲ”

ಅವನು ಅವಳ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಕೆನ್ನೆ ಸವರಿ ಹೊಸ್ತಿಲು ದಾಟಿದ, ಅವಳ ಎದೆ ವೇದನೆಯಿಂದ ಬಳಲಿತು—

“ಛೆ ಪಾಪ ! ಎಷ್ಟು ಆಸೆಯಿಂದ ಬಂದರೋ. ನಾನು ಸುಮ್ಮನೇ ಸುಡಿಕಿದೆ”

ಅವನು ಹೊರಗೆ ದಾಟಿದೊಡನೆ ಬಾಗಿಲ ಪರದೆ ಅವನಿಗೆ ಮರೆ ಯಾಯಿತು. ಕೆಲವು ಗಳಿಗೆ ಅವಳು ಮರದಂತೆ ನಿಂತಿದ್ದಳು.

ಪಕ್ಕದ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ನಕ್ಕಂತೆ ಕೇಳಿಸಿತು.

ಬೃಂದಾ ಮೆಲ್ಲಗೆ ನಡೆದು ಏನೂ ಅರಿಯದವಳಂತೆ ಮಂಚದಲ್ಲೆ ಮಲಗಿ ದಳು.

ಹಿರಿಯರೆಲ್ಲಾ ನಗುನಗುತ್ತಾ ಹೊರಬಂದಾಗ ಪ್ರಾಣೇಶ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬಿಸಿಯಾದ ಹಾಲು ತಂದ. ಹಾಲು ಕುಡಿದು ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕುಡಿಯ ಲೇಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಬೃಂದಾನೂ ನಿದ್ದೆ ಬಂದವಳು ಎದ್ದಂತೆ ಎದ್ದು ಕುಡಿದಳು. ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ ಹೇಳಿದರು—

“ಮಲಗಿರಿ ಇನ್ನು, ಮುಂಜಾನೆ ಅಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಏಳೂದವೆಯಲ್ಲ”

ಬೃಂದಾ ಒಂದೂ ಮಾತಾಡದೆ ಮಲಗಿದಳು. ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದರೂ ಅವಳಿಗೆ ವಸಂತನದೆ ಅಲುಪು. ಅದೇ ಕನಸೂ ಬಿದ್ದಿರಬಹುದು.

ತಾಯಿ ಮೈ ಅಲುಗಿಸಿದಾಗಲೇ ಅವಳಿಗೆ ಎಚ್ಚರ. ಬೆಳಗಿನ ಏಳು ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಗಡಿಬಿಡಿ, ಸ್ನಾನ, ತಿಂಡಿ, ಕಾಫಿ ಎಲ್ಲಾ ಮುಗಿದು ಅವರೂ ಸಿದ್ಧರಾಗುವವೇಳೆಗೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತಿತು.

ಬಾಪ್ಪರಾಯರು ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗುವುದರೊಳಗೆ ಅವರು ಊರು ಮುಟ್ಟು ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಬೃಂದಾ ಹೊಸ ಸೀರೆಯುಟ್ಟು ಮುಡಿತುಂಬ ಹೂ ಮುಡಿದು ಕೋಣೆ ಯಿಂದ ಹೊರಬಂದಾಗ ವಸಂತ ಪಟ್ಟಿಪಟ್ಟಿಯ ರಾತ್ರಿಯುಡಿಗೆ ಉಟ್ಟು ಸೋಫಾದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಅವಳು ದೇವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ನಮ ಸ್ಕರಿಸಿ ಮನೆಯ ಹಿರಿಯರಿಗೆಲ್ಲಾ ನಮಸ್ಕರಿಸುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ವಸಂತ ಅಲ್ಲಿರ ಲಿಲ್ಲ.

ಅವನೇಕೆ ಎದ್ದು ಹೋಗಿರಬಹುದೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಆದರೂ ಗೊತ್ತಾಗದವಳಂತೆ ಇದ್ದಳು. ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು ಅವಳನ್ನು ಹತ್ತಿರ ಕರೆದು ಮೆತ್ತಗಂದರು—

“ಅವ ಎಂಥಾ ಕಳ್ಳ ಅದಾನೆ ನೋಡು ! ಇಲ್ಲಿ ಕೂತವ ಬೇಕಂತಲೇ ನಿನ್ನ ಹೊರಡುವಾಗ ಒಳಗೆ ಎದ್ದು ಹೋಗ್ಯಾನೆ. ಯಾಕಂತ ನಿನ್ನ ಗೊತ್ತಾದ ಅಲ್ಲ ?

ಬೃಂದಾಗೆ ಕದಪು ರಂಗೇರಿತು. ಮಗನ ಮನಸು ತಾಯಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ ? ಅಂದುಕೊಂಡಳು. ಅವರು ನಕ್ಕು ಅವಳ ಭುಜ ಹಿಡಿದು ಹೇಳಿದರು—

- “ಹೋಗವ್ವ ಹೊತ್ತಾಯಿತು, ವಸಂತಗೆ ಹೇಳಿಬಾ”

ಗಂಡಸರೆಲ್ಲಾ ಹೊರಗೆ ವರಾಂಡದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರೂ ಅತ್ತ ನಡೆದರು. ಬೃಂದಾ ತಾನಾಗಿ ಒದಗಿಬಂದ ಅವಕಾಶವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ವಸಂತನ ಕೋಣೆಯ ಬಾಗಿಲ ಪರದೆ ಸರಿಸಿ ಒಳಗೆ ಅಡಿಯಿಟ್ಟಳು. ವಸಂತ ಸೋಪಾದ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತವನು ಇವಳ ಮುಖ ಕಂಡೊಡನೆ ಮೆದುವಾಗಿ—

“ಬಾ ಬೃಂದಾ, ಆಗಲೇ ಹೊರಟುಬಿಟ್ಟೆಯಾ ?” —ಎಂದ.

ಅವನ ಮುಖ ಸಪ್ಪಗಾಗಿದೆ. ಬೃಂದಾಗೆ ಅದರ ಕಾರಣ ತಿಳಿದಿದೆ. ಆದರೆ ಅವಳೇನು ಮಾಡಬಲ್ಲಳು ಈಗ. ಮತ್ತೆ ಎರಡು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಮೆಲು ನುಡಿದಳು—

“ಹೌದರಿ, ಕಾರು ಬಂದದೆ, ನಾನು ಹೋಗಿ ಬರ್ತೇನಿ. ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡ್ತೇನರಿ” —ಎನ್ನುತ್ತಾ ನೆಲದ ಮೇಲಿದ್ದ ಆ ಸ್ಲಾಸ್ಪಿಕ್ಯಿನ ಪಾದಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಕಣ್ಣೆ ಗೊತ್ತಿ ಕೊಂಡಳು.

೧೩

ವಸಂತ ಅವಳ ಎರಡು ತೋಳು ಹಿಡಿದು ಎತ್ತಿ ತನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ—

“ಇದೆಂತ ಖಾರುಬಾರ ನಿನ್ನದು ಬೃಂದಾ ? ನೀನಿನ್ನೂ ಬಹಳ ಹಳೇ ಕಾಲದವಳಿದ್ದಿ. ಈ ನಮೂನೆ ನಮಸ್ಕಾರ-ಚಮತ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಈಗಿನ ಕಾಲದಾಗ ಯಾರು ಕೇಳತಾರಂತಿ ? ನನಗೂ ಅವೆಲ್ಲ ಬೇಡ ಬೃಂದಾ ? ಆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನ ಕಾಲಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಒಂದು ದಂಡಕ್ಕಲ್ಲವೇ ? ನನಗೆ ಬೇಕಾದ್ದು ನೀನು ಕೊಡವಲ್ಲಿ”

ಈ ವೇಳೆಗಾಗಲೇ ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳು ತುಂಬಿನಿಂತಿವೆ. ಅವಳು ಆ ಕಾಲುಗಳ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವನು ಹೇಳಿದ ಕಡೆಯ ಮಾತು ಅವಳ ಕಿವಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಅವಳು ಬಹುಮೆಲ್ಲಗೆ ಅಂದಳು.

“ನೀವು ಹಾಂಗೆಲ್ಲ ಮಾತಾಡಬೇಡಿರಿ. ನನಗೆ ದುಃಖಾಗ್ತದೆ. ಮತ್ತು ನೀವು ಅಂದ್ಲೂ ನಾನು ಹಳೇ ಸಂಪ್ರದಾಯದಾಗ ಬೆಳೆದಾಕೆ, ಒಂದೇ ಸಲಕ್ಕೆ ಅದು ಹೋಗೋದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮನೀಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ನೀವು ಹ್ಯಾಗ ಹೇಳಿದರ ಹಾಂಗ ಕೇಳತೇನಿ”

ವಸಂತ ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿ ನಕ್ಕ—

“ಹಂಗಾದರ ಈಗ ಕೇಳೋದಿಲ್ಲ ಅನ್ನು ?”

ಅವಳು ತಲೆ ಎತ್ತಿ ಅವನ ಮುಖ ನೋಡಿದಳು. ಅದರಲ್ಲಿ ಹತ್ತಾರು ಅರ್ಥ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅದೆಲ್ಲವೂ ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು.

ಮತ್ತು ಈಗಿನ ಕಲಿತ ಹುಡುಗಿಯರ ದಿಟ್ಟತನ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪ್ರಿಯತೆ, ಸೊಕ್ಕು ಉನ್ಮಾದನಗಳು ಲವಲೇಶವೂ ಅವಳಿಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಅವನು ಅವಳ ಬಿನ್ನುಸವರುತ್ತ ಸಂತೈಸಿದ—

“ನಾನು ಜೈನೀಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಂದೆ ಬೃಂದಾ. ಅದನ್ನು ಮನಸಿನ ತನಕ ಒಯ್ಯಬೇಡ. ನೀನು ಹೆಂಗರಬೇಕೋ ಹಂಗೇ ಇದ್ದೀ. ನಗನಗಾ ಹೋಗಿ ಬಾ. ಆದರ ಮತ್ತು ನೀನು ಬರೂತನಕ ನಿನ್ನ ನೆನಪಿಗಂತ ಒಂದು ಚುಂಬನ ಇಟ್ಟು ಹೋಗು ನನಗ. ಏನಂತಿ ?”

ಅವಳಿಗೆ ಹೇಗೆಹೇಗೋ ಆಯಿತು. ಅವಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಯಾವದೋ ಮೋಹಕ ಮಾಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದ್ದಳು ನಿಸ. ಈಗ ಕೊರಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವನು ಹೀಗೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಒಂದುಗಳಿಗೆ ಅವಳಿಗೆ ಆನಿಸಿತು—

‘ಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದು ಏನು ಚೆಂದ ?’ ಆದರವಳು ಈ ಸಂದಿಗ್ಧದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದಳು. ಲಜ್ಜೆ ಮುಖವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಿದರೂ ಧೈಯ ಮಾಡಿ ಅಂದಳು—

“ಇದು ನನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲರಿ. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರಲೇ ಇದ್ದೇನಿ, ನಿಮಗ ತೋರಿದ್ದಾಗೆ ಮಾಡಿರಿ”

ಅವನು ಪಕಪಕನೆ ನಕ್ಕ—

“ನನಗ ತೋರಿದಹಾಂಗೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಅವಕಾಶ ಅದೆ ಬೃಂದಾ! ಈಗ ಮನಸಿಗೆ ಬಂದಹಾಂಗೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದರ ನನ್ನ ಕಾಲಿನ ಜೊತೀಗೆ ಹಲ್ಲುಮುರುದು ಕೊಟ್ಟೇ ನೀನೇ !”

ಬೃಂದಾ ತಲೆಎತ್ತಿ ಅಂದಳು—

“ಹೊರಡೂ ಸಮಯದಾಗ ಹಿಂಗೆಲ್ಲ ಮಾತಾಡಬೇಡಿರಿ. ನನ್ನ ಮನಸಿಗೆ ಹೆಂಗೆಹೇಂಗೆ ಅನಿಸತದ”

ಅವನು ನಕ್ಕು ಅವಳ ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟಿದ ...

“ನೀನು ಬಹಳೇ ಸಿಲ್ಲಿಗಲ್ಲ ಇದ್ದೀ ಡಾರ್ಲಿಂಗ್ ! ಯಾವ ಕೆಡಕೂ ಮನಸಿಗೆ ತರಬೇಡ. ಇನ್ನೆಲ್ಲ ಒಳ್ಳೆದದೆ ಹೊರಡು. ನಿನ್ನ ಪತ್ರದ ನಿರೀಕ್ಷಾ ಮಾಡೂದಿಲ್ಲ ನಾನು. ನಿನ್ನನ್ನೇ ನಿರೀಕ್ಷಾ ಮಾಡತೇನಿ”

ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ದಿಂಡನ್ನು ಮುಡಿದ ಅವಳ ಮುಡಿಯನ್ನು ಮೂಸಿ ಆ ಕೆಳಗಿನ ಅವಳ ಕೊರಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಮುದ್ದಿಟ್ಟು ಮೆದುವಾಗಿ—

“ಹೊರಡು ಬೃಂದಾ ನಿನಗಂತ ಕಾಯುತಿದ್ದಾರು.

ಎಂದು ಅವಳ ಕೈಬಿಟ್ಟಿ. ಅವಳು ಒಮ್ಮೆ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದಳು ಮಾತ್ರ. ಮತ್ತೆ ಸರಸರನೆ ಬಾಗಿಲು ದಾಟಿ ಹೊರಟುಹೋದಳು.

ಸಾಮಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಗೆ ಹಾಕಿಯಾಗಿತ್ತು. ಬೃಂದಾ ಹೋದೊಡನೆ ಎಲ್ಲರೂ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಹತ್ತಿದರು. ಇನ್ನೂ ಬಾಪೂರಾಯರು, ಬಿಂದೂರಾಯರಲ್ಲಿ ಮಾತು ನಡವೇ ಇತ್ತು. ವಸಂತ ನಿಧಾನನಾಗಿ ನಡೆದು ಬಂದು ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕೈ ಕಟ್ಟಿನಂತ. ಅವರಿಲ್ಲ ವಸಂತನಿಗೆ ಬೀಳ್ಕೊಡುಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಯ ಒಂದು ಕೊನೆಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಬೃಂದಾ ಕಣ್ಣಿನಿಂದಲೇ ಅವನ ಅಸ್ಥಿ ಬೇಡಿದಳು. ಮೆಲುನಗೆ ಕಳಿಸಿದ ಇವಳೆಡೆಗೆ.

ಶುಭವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಹೊರಡುವಾಗ ಕಣ್ಣು ತುಂಬಬಾರದೆಂದು ಅವಳು ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೂ ಅವಳ ಕಣ್ಣು ತೇವವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ಹಿಗ್ಗಿನಿಂದ ನಗುತ್ತಿರುವಾಗ ನಾನು ಅಳುತ್ತಿರುವುದೇ ? ಅವಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂದೆ ಸರಿದು ಕುಳಿತಳು. ಈಗ ವಸಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಮರೆಯಾದರೂ ಸೀತಾಬಾಯಿ ಯವರು ಮತ್ತೆ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು—

“ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಬರಿಯವ್ಯ ರುಕ್ಕಿಣೀ”

ಎಂದು ಬೃಂದಾನ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ -

“ಎನವ್ವಾ ಈಗಲೇ ನೀನು ಕಣ್ಣು ಒರಸಿತ್ತಿದ್ದೀ ಏನು ? ಬ್ಯಾಗ ಬರ್ರೀ ಬಿಡು. ಹೂಂ ಹೊರಡಿರಿನ್ನ”—ಎಂದರು.

ಎಲ್ಲರೂ ಒಬ್ಬಬ್ಬರಿಗೆ ಕರ ಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಹೊರಟಿತು.

ಬೃಂದಾ ತುಟಿಕಚ್ಚಿ ದುಃಖ ತಡೆದಳು. ಅವರೆಲ್ಲ ಒಂದು ಗಳಿಗೆ ಬಿಡು ವಿಲ್ಲದಂತೆ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು.

ಮೈಮರೆತು ಕಿವುಡಿಯಂತೆ, ಮೂಕಿಯಂತೆ ಕುಳಿತವಳೆಂದರೆ ಬೃಂದಾ ಒಬ್ಬಳೇ. ಅವಳ ಮನದ ತುಂಬಾ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡವನೆಂದರೆ ವಸಂತ.

ಅದೇ ಪಟ್ಟಿಪಟ್ಟಿಯ ಪೈಜಾಮ ದರಿಸಿ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕೈಕಟ್ಟಿ ಮುಗುಳು ನಗೆ ಸೂಸುತ್ತ ನಿಂತ ಅವನನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವನು ಎರಡೂ ಕಾಲುಗಳಿಲ್ಲ ಏನು ಎಂದು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಕೇವಲ ಎರಡೇ ದಿನಗಳ ಪರಿಚಯ ; ಅರ್ಧ-ಮುಕ್ಕಾಲು ಗಂಟೆಗಳ ಸಾಮೀಪ್ಯ ; ಒಂದೇ ನಿಮಿಷದ ಸ್ಪರ್ಶ ! ಜನುಮ ಜನುಮಗಳ ಆತ್ಮೀಯತೆ, ಪ್ರೀತಿ-ವಿಶ್ವಾಸ ನಂಬುಗೆಗಳು ಅವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿಡೆ.

ಅವನು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ನಗುತ್ತಿದ್ದ. ಇದು ಏನು ವಿಲಕ್ಷಣ ರೀತಿ.

ನನ್ನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಅದೆಷ್ಟು ಮಂದಿ ಬಂದು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ!

ನಮ್ಮ ಬಂದು-ಬಳಗವೆಷ್ಟು ! ಗೆಳೆಯರೆಷ್ಟು ಆತ್ಮೀಯರೆಷ್ಟು ?

ಬಂದು ಬಂಧು ಉಂಡು ತಿಂದು ನಕ್ಕು-ನಲಿದು ಹೋದವರೆಷ್ಟು ಮಂದಿ ?

ಹೊತ್ತು ಹೆತ್ತು-ಸಾರಿ ಸಲಹಿದ ತಾಯಿ-ತಾನೆ. ಅಕ್ಕ-ಬಾಣ-ದಿರು ಅದೆಷ್ಟು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಅದೆಷ್ಟು ಕನಿಕರಪಡುತ್ತಾರೆ,

ಆದರೆ ಅವರೆಲ್ಲರ ಮೇಲಿಲ್ಲದ ವಿಚಿತ್ರ ವ್ಯಾಮೋಹ ಈ ಕೋಮಲ ಅಬೋಧ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಕವಿದಿದೆಯಲ್ಲ ಬೆಡಗುಬಿನ್ನಾಣವರಿಯದ ಈ ಮುಗ್ಧ ನನ ಗೇನು ಮೋಡಿಮಾಡಿರಬಹುದು ?

ವಸಂತ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ನಿಂತಿರುವಾಗಲೇ ಕಾರು ಹೊರಟು ಹೋಗಿತ್ತು.

ಬಿಂದೂರಾಯರೂ ಸೀತಾಬಾಯಿ ಒಳಗೆ ಹೋಗಬೆಂದು ತಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆ ! ಹಾಗೇ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ ವಸಂತ.

ಅನುಭವಿಗಳಾದ ಬಿಂದೂರಾಯರಿಗೆ ಅವನು ಯಾಕೆ ಹಾಗೆ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದು ಅರಿವಾಯಿತು. ಅದು ಸೀತಾಬಾಯಿಯ ವರಿಗೂ ತಿಳಿಯಿತು ತಮ್ಮ ಮುಖದ ಬದಲಾವಣೆ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಯಬಾರದೆಂದು ಅವನು ಮುಖ ಬೇರೆ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ ಜವಾನನನ್ನು ಕರೆದು - 'ಶೈಲಾಮಜ್ಜುಗಳನ್ನು ಒಂದಿಷ್ಟು ತಿರುಗಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾ'—ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಳಗೆ ಹೋದರು.

ಆದರೆ ಬಿಂದೂರಾಯರದು ಗಂಡುಜೀವ. ಅವರು ಮಗನ ಮುಖ ನೋಡಿದರು. ಅವನು ಹಾಗೇ ನಿಂತಿದ್ದ, ತೀರಾ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೆಂಬಂತೆ ಹೇಳಿದರು—

“ಯಾಕಸಾ ಇಲ್ಲೇ ನಿಂತೀ, ಒಳಗೆ ಕೂಡು”

ವಸಂತ ನಿಧಾನವಾಗಿ ತನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋದ. ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು ಊಟದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಅವನು ಒಳಗೆ ಹೋಗುವುದನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವನು ಒಳಗೆ ಹೋದೊಡನೆ ಆ ದೊಡ್ಡಪರದೆ ಅವನ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಮರೆಯಾಯಿತು. ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರಿಗೆ ಮನ ಒಂದು ಬಗೆಯಾಯಿತು. ಮನದಲ್ಲೇ ಅವರೆಂದುಕೊಂಡು—

‘ಯಾವ ಯಾವ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾರು ಜೊತೆಗಿರಬೇಕೋ ಅವರೇ ಇರಬೇಕು. ಈಗ ಇವನಿಗೆ ಹೆಂಡತಿ ಇರಬೇಕಾದ ವಯಸ್ಸು. ಅವನು ಮೊದಲಿನ ಹಾಗೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಈ ವೇಳೆಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಮಕ್ಕಳೂ ಇರುತ್ತಿತ್ತೋ ಏನೋ ಒಂದು ದಿನ ಆ ಹುಡುಗಿ ಇವನ ಕಣ್ಣುಮುಂದೆ ಸುಳಿದಾಡಿ ಹೊರಟು ಹೋದದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಸವಿಯಾದ ಹುಡುಗ.’

ಕೂಡಲೇ ಹೋಗಿ ಮಗನನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸುವುದು ಅವರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅರ್ಧಗಂಟಿಯ ನಂತರ ಅವರು ಮಗನನ್ನು ಕಾಣಲು ಹೋದರು.

ಆದರೆ ವಸಂತ ತನ್ನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಅವನ ಭೈರಕು ದಾಟಿ ಪಕ್ಕದ ಅಂಗಳಕ್ಕೆಳೆದರು. ಅದೇ ಅಂಜೂರದ ಮರದ ಕೆಳಗಿನ ಸಿಮೆಂಟಿನ ಅಸನದ ಮೇಲೆ ಭಾವಾನಾಶನಾಗಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆಂಪುಗುಲಾಬಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮೂಸುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಅವನ ಎಡ-ಬಲಗಳಲ್ಲಿ ಲೈಲಾ-ಮಜ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದವು.

ಅವನು ಹಿಡಿದು ಮೂಸುತ್ತಿದ್ದ ಕೆಂಪು ಗುಲಾಬಿ ಯಾವುದೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ತಿಳಿಯಿತು. ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಒಂದು ಕಸಿ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಅರಳಿದ್ದ ಒಂದೇ ಕೆಂಪು ಗುಲಾಬಿಯನ್ನು ಅವರು ಮಲ್ಲೆದಂಡೆಯ ಮುಖ್ಯೆ ಇಟ್ಟು ಬೃಂದಾಗ ಮುಡಿಸಿದ್ದರು. ಅದು ಹಿಂದಿನ ರಾತ್ರಿ ಬೃಂದಾ ಅಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕುಳಿತಾಗ ವಸಂತನ ತೋಳು ತಗುಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ರಾತ್ರಿಯ ಹಿಮದಲ್ಲಿ ಒಣಗದೆ ಅದು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಪುಲ್ಲಿತವಾಗಿಯೇ ಇದೆ.

ವಸಂತನಿಗಾದರೂ ಇದು ಅರ್ಥವಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ತನ್ನ ಬೃಂದಾಳು ತನ್ನ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಉಳಿಸಿಹೋದ ಆ ಹೂವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಆಘ್ರಾಣಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದ.

ತನ್ನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಂದ ತಾಯಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಮುಗುಳು ನಕ್ಕು ಕೇಳಿದ ವಸಂತ—

“ಏನಮ್ಮ ಬಂದೆ ?”

ತಾಯಿ ಏನೋ ಕೇಳಲು ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಅವರ ಮುಖಭಾವ ದಿಂದಲೇ ಅರ್ಥವಾಗಿತ್ತು ಅವನಿಗೆ. ಆದತವನು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಕೇಳಿದ್ದ.

ಅವರಿಗಾದರೂ ತಾವು ಕೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಬೇರೆಯೇ ಮಾತನಾಡಿದರು —

“ಮೈತೊಳೇತಿಯೇನು ಕೇಳೋಣಾ ಅಂತ ಬಂದೆನಪ್ಪ. ತೊಳೆಯೂ ಹಂಗಿದ್ದರ ಭೀಮಗ ಹೇಳ್ತೀನಿ”

ಇದು ತಾಯಿ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಆಡಿದ ಮಾತೆಂದು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಮನದಲ್ಲೇ ನಕ್ಕು—

“ನನ್ನ ಸ್ನಾನದ ಚಿಂತಿ ನಿನಗೆ ಯಾಕಮ್ಮ, ಭೀಮ ಇದ್ದಾನೆ. ಮಾಡಿ ಸ್ನಾನೆ ಈಗಲೇ ಏನ ಅವಸರ ಸ್ನಾನಕ್ಕ ?”

ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು ತುಸು ಪೆಚ್ಚಾದರು, ಮತ್ತು ವಸಂತನೇ ಕೇಳಿದ—

“ಯಾಕೆ ಆಯ್ತು, ನೀನು ಬಹಳೇ ಸಸ್ಪಗಿದ್ದಿ. ಯಾಕೆ ನೀನು ಬರ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಸೊಸಿ ನಿನ್ನ ಮನಸಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲೇನು ?”

ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು ಮಗನಿಗೆ ತುಸು ಗದರಿಸಿದಂತೆ ಮಾಡಿದರು—

“ಎಂತ ಮಾತಾಡ್ತಿ ಬಾಳಾ ? ನೆನ್ನೆ ಲಗ್ನಪತ್ರಿಕೆ ಆದ್ದದ್ದ ಮರೆತ ಬಿಟ್ಟೀಯೇನು ನೀನು. ಅಂದಹಾಂಗೆ ಬೃಂದಾ ಹೊರಟುಹೋದದ್ದು ಮನಸಿಗೆ ಬೇಜಾರಾಗ್ಯದೆ ನನಗೆ. ನಾನೇನೋ ಸೋಸೀನ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಾಕೆ. ನಿನ್ನ ದೇನಾದರ ಕೊಂಕ ಇದ್ದರ ಈಗಲೇ ಹೇಳಿಬಿಡಪ್ಪ”

ವಸಂತ ಆ ಗುಲಾಬಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಬಲಗೈನಿಗೆ ಒತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ನಕ್ಕು ಬಿಟ್ಟ.

“ಅಮ್ಮ ನನಗ ಮದುವೀನೇ ಬ್ಯಾಡ ಅಂತ ಅದರ ಚಿಂತೀನೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ನನಗೆ ನೀವಾಗೇ ಜುಲುಮಿಮಾಡಿ ಮತ್ತೆ ಅದರ ಪಿತ್ತ ತಲಿಗೆ ಹತ್ತಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಮೊದಲಿಗೆ ನಾನು ಹಾಯಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲೇನು ? ನಾನು ಕಾಲ ಮುರಕೊಂಡ ಮ್ಯಾಲ ಯಾವ ಭೂಪ ನನಗ ಕನ್ಯಾ ಕೊಡ್ತೀನಂತ ಬಂದಿದ್ದ ? ನೀವೇ ಮನೀತನಕ ಕನ್ಯಾ ಕರಕೊಂಡು ಬಂದು ಲಗ್ನಪತ್ರಿಕಾ ಮಾಡಿಸಿ ಈಗ ನನ್ನ ಕೇಳಿದರ ನಾ ಏನ ಹೇಳಲಿ ?”

ಈಗ ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು ತುಸು ನಕ್ಕರು —

“ನೀನಾದರೆ ತಾಸುಗಟ್ಟಲೆ ಆಕೀ ಹತ್ತರ ಹರಟಿ ಹೊಡದಿ. ನಿನಗೆ ಆಕಿ ಮರ್ಜಿ ಹ್ಯಾಗನ್ನಸ್ತು ಅಂತ ಕೇಳಿದೆ ಸೈ”

ವಸಂತನ ಮುಖ ಗಂಭೀರವಾಯಿತು. ಅವನು ಮೆದುವಾಗಿ ಹೇಳಿದ.

“ಅಮ್ಮಾ ಬೃಂದಾನ ಯಾವನದಾಕೆ ಅಂತ ನನ್ನ ಮನಸು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋ ಹಂಗಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಆಕೀಗೆ ವೈರಾಗ್ಯ ಬಂದ್ಲಂಗ ಕಾಣಿಸ್ತೆ. ನನಗೆ. ಅವಳು ಯಾಕೆ ನನ್ನ ಮದವಿ ಆಗ್ತೀನಂತ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಳೋ ಅದು ನನಗೆ ತಿಳಿದು. ನನ್ನ ವಿಷಯ ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕೇಳೀನಿ ನಾನು ಆಕಿ ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಾಕೆ. ಇದು ನನ್ನ ಪುಣ್ಯಅಲ್ಲ ಅಂತೀ ಏನು ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು ತಾವು ಹೊತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅವನ ನೆನಪಿ ತಂದರು—

“ನಿನ್ನ ಪುಣ್ಯಾನೂ ಛಲೋ ಅದೆ. ಪುಣ್ಯಾನೂ ಛಲೋ ಆವೆ. ನಾನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ಯಾರವಾ ಆಕೀ ತಾರುಮನಿ ಜವಾಬುದಾರಿ ಎಲ್ಲ ಹೊತ್ತು ಗೊಂತಿದ್ರೆ ? ವಸಂತಾ ನೀನು ಹೀಂಗ ಇರೂದನ್ನ ನೋಡಲೀಕಾಗದೇ ಈ ಮುದಿ ವಯಸ್ಸಿನಾಗೆ ಅವರ ಇಡೀ ಸಂಸಾರದ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತೀನಪ್ಪಾ ನಾನು, ಹೆತ್ತ ಹೊಟ್ಟೆ ತಡೆಯೂದಿಲ್ಲಲ್ಲ, ಏನಮಾಡಲಿ ಹೇಳು ?”

೧೪

ಯಾರದೋ ನೆಂಟರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಬೃಂದಾ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ರಜೆ ಪಡೆದಿದ್ದಳು. ಊರಿಗೆ ಬಂದ ಮರುದಿನವೇ ಅವಳು ಮತ್ತೆ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋದಳು. ಅವಳು ಸಾಲವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಐದು ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತೆ ಹಾಗೇ ಹಿಂದಿರುಗಿತು.

ಬೃಂದಾ ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ ಪಾಠ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾಳೆ ಆದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮನದಲ್ಲಿ, ಮುಖದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಭಾವನೆಗಳು ಮೂಡಿ ಸರಿಡು ಹೋಗುತ್ತವೆ, ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಪಾಠ ಮಾಡಲಾರಳು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ಯೋಚನೆಯೂ ಬರುತ್ತದೆ ಅವಳಿಗೆ — ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ದಿನ ತಾನೇ ಪಾಠ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ? ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ಇನ್ನು ಒಂದು ತಿಂಗಳು. ಈಗಲೇ ಬಿಟ್ಟರೆ ಹೇಗೆ ?

ಆದರೆ ಈಗಲೇ ಬಿಡುವುದೂ ಸಮಂಜಸವಲ್ಲ. ತಾನು ಇದುವರೆಗೂ ಯಾರಿಗೂ ತನ್ನ ಮದುವೆಯ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ಈಗಲೇ ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟರೆ ನೂರೆಂಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ತನ್ನ ಮದುವೆಯ ಸುದ್ದಿ ಮೊದಲೇ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವುದು ಅವಳಿಗೆ ಬೇಡವಾಗಿದೆ.

ತನ್ನ ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕು. ತನ್ನ ತೌರಿನ ಕಷ್ಟ ಪರಿಹಾರವಾಗಬೇಕು ಈ ಎರಡು ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಅವಳು ಎರಡೂ ಕಾಲಿಲ್ಲದ ಕುಂಟನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾಳೆ, ಮನಸ್ಸು ಗಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾಳೆ. ಆದರೆ ನಾಲ್ವರು ಈ ವಿಷಯ ತಿಳಿದು ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಕರುಣೆ ತೋರುವುದು ಅವಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ವಸಂತನನ್ನು ನೋಡಿ ಬಂದಮೇಲೆ ಮೊದಲಿದ್ದ ಸಾಸಿವಿ ಯಷ್ಟು ಅಳುಕೂ ಇಲ್ಲ ಅವಳಿಗೆ.

ತಾನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಹೋದಮೇಲೆ ಜನ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಅಂದುಕೊಳ್ಳಲಿ. ತನ್ನ ಎದುರಿಗೆ ಏನೂ ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ.

ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಕರುಣೆ ತೋರುವ ಜನ ನಮಗಾಗಿ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ? ಬರಿಗೈಯಲ್ಲಿ, ಬರಿಗಾಲಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಂದೆ, ಹೆಂಡತಿ-ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಅಂಡಲೆಯವಾಗ ಯಾರು ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಕರುಣೆ ತೋರಿಸಿದ್ದರು ?

ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಯವರು ಕೆಲವು ಬಾರಿ ತಮ್ಮ ಸೋದರಳಿಯನ ವಿಷಯ ಹೇಳಿದ್ದರಾದರೂ ಬೃಂದಾನನ್ನು ಗಂಟುಹಾಕುವ ವಿಷಯ ಅವರ ತಲೆಯ ವರೆಗೆ ಹತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರ ದೃಷ್ಟಿ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದದ್ದು ಯಾಕೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತು.

ತನ್ನಂತಹ ಹುಟ್ಟಿದುದ್ರಿಗಳನ್ನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ಯಾರನ್ನು ಅವರು ಅಷ್ಟು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಬಹುದು ?

ಅವರು ಈಗಂತೂ ತನ್ನ ತೌರಿನ ಸಲಹುವುದಾಗಿ ಮಾತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಅದರ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಎಷ್ಟೆಂಬುದು ಅವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರಿಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ ಯವರಲ್ಲಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸಿ ಗಟ್ಟಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇಷ್ಟೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅವಳ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇಹೋದ ಒಂದು ಘಟನೆ ನಡೆದು ಅವಳು ಒಂದು ಮೋಹ ಸುಕೋಲಿಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಅದೇ ವಸಂತನ ಸಾವಿಾಪ್ಯ, ದರ್ಶನ, ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಿ ನಡವಳಿಕೆ.

ಕೆಲವೇ ಗಳಿಗೆಗಳ ಪರಿಧಿಯೊಳಗೆ ನಡೆದ ಅವರಿಬ್ಬರ ಬದುಕಿನ ಸಂಕೇತ ಅವಳನ್ನು ಬಹಳ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಿತ್ತು.

ವಸಂತನ ಲಂಗಡ ಜೀವನ ಅದೆಷ್ಟು ತಾಸಕರ. ಬೇರೆಯವರ ಎದುರಿಗೆ ಅವನು ನೇರವಾಗಿ ಓಡಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ತಾನು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಕುಂಟ ನೆಂಬುದು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಮುಚ್ಚುಮರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಅದರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಚಿತ್ರ ಅವಳ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ಅವಳ ಅನುಮತಿ ಕೇಳಿದ್ದಾನೆ.

‘ಎಂತಹ ತೆರೆದ ಮನಸ್ಸು ಅವರದು ! ತಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮರೆತು ನನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಗಾಗಿ ಮರುಗಿದವರು. ಅವರ ಕೃಪಾಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ತಾನು, ತನ್ನ ತೌರು ಸುಖಿಯಾಗಬಹುದು’ ಎಂದೆನಿಸಿತ್ತು ಅವಳಿಗೆ.

ಒಂದು ಸಂಜೆ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಮನೆಗೆ ಬರುವುದರ ಬದಲು ರುಕ್ಮಿಣೀ ಬಾಯಿಯವರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಳು ಬೃಂದಾ.

ಬಾಪೂರಾಯರು, ಮಕ್ಕಳು ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಸಮಯ. ರುಕ್ಮಿಣೀ ಬಾಯಿಯವರು ಸಂತಸದಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡರು ಅವಳನ್ನು. ಬಾಪೂ ರಾಯರು ನಗುತ್ತಾ—

“ಏನವ್ವ ಬೃಂದಾ, ಈಗಲೇ ಅತ್ತೀಮನಿ ಯೋಗಕ್ಷೇಮದ ಚಿಂತಿ ಹತ್ತಿ ಬಿಡ್ತಾ ನಿನಗೇ ?” ಎಂದರು.

ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಯವರು ಕೂಡಲೇ ಅವರ ಕಡೆಗೆ ಕಣ್ಣುರಳಿಸಿ ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿದರು.

“ಮನೀ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿಳಿಯೂ ಅಷ್ಟು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯೂದಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆ ಸುದ್ದಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಡಂಗುರ ?”

ಬಾಪೂರಾಯರಿಗೆ ಆಗ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ತಡೆದು ಹೇಳಿದರು.

“ಕೂಡು ಬೃಂದಾ, ನಾನು ಮರೆತುಬಿಟ್ಟೆ. ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ದಿನ ಈ ಮುಚ್ಚು ತಗಿ.”

ಬೃಂದಾ ನಗುತ್ತಾ ಸೀದಾ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋದಳು. ರುಕ್ಮಿಣೀ ಬಾಯಿಯವರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಗಂಡನಿಗೆ ಕಾಫಿ-ತಿಂಡಿ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿ, ಅವಳಿಗೂ ತಿಂಡಿಕೊಟ್ಟು ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಕುಳಿತು ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ ಕೇಳಿದರು—

“ಏನು ಬಂದೆ ಬೃಂದಾ ? ಇನ್ನೂ ಮನಿಗೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ ನೀನು ?”

ಬೃಂದಾ ಸುಮ್ಮನೆ ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನುತ್ತಿಹ್ನಳು. ಕಾಫಿ ಕುಡಿದಾದನಂತರ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕೇಳಿದಳು—

“ಅಲ್ಲಿಂದ ಏನಾರ ಸುದ್ದಿ ಬಂದಿತ್ತ ಬಾಯಾರೆ ? ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತರ ಒಂದು ಮಾತು ಕೇಳೋಣ ಅಂತ ಬಂದೆ.”

ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಯವರು ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡಿದರು —

“ಒಂದಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹತ್ತು ಕೇಳಿವ್ವ. ಯಾರು ಬ್ಯಾಡ ಅಂತಾರೆ ?”
ಬೃಂದಾ ಉಗುಳು ನುಂಗಿದಳು.

“ತಪ್ಪು ತಿಳಿಬ್ಯಾಡರಿ. ಲಗ್ನಪತ್ರಿಕೆ ಏನೋ ಆತು. ಆದರ ನನ್ನ ಅಪ್ಪನ ಹತ್ತರ ಒಂದು ದಮಡೀ ಇಲ್ಲಂತ ನಿಮಗೂ ಗೊತ್ತದೆ. ನಾವು ಹೆಂಗಂದರ ಹಂಗೆ ಅವರ ಮಡಿಲಿಗೆ ಬಿದ್ದವರು .”

ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ ಮಧ್ಯೆಬಾಯಿ ಹಾಕಿದರು—

“ಅಯ್ಯ ಹುಡುಗಿ, ನೀ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಯಾಕವ್ವ ತಲಿಗೆ ಹಚಿಕೊಂಡಿ ? ನಾನು ಎಲ್ಲಾ ಮೊದಲಿಗೆ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟೇನಿ. ನಿಮಗ ಕುಡಿದ ನೀರು ಅಲುಗದ ಹಂಗೆ ಮದಿವಿ ಆಗತದ ಹಗೂರ ಇರು ನೀನು.”

ಬೃಂದಾ ಸೆರಗಿನ ತುದಿ ಹೊಸೆದಳು—

“ಹಾಂಗಲ್ಲರಿ, ಮದಿವಿ ಆಗತದ ಸರಿ. ಆಮ್ಯಾಲೆ ಅಪ್ಪಗ ಏನಾರ ಒಂದು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲರಿ....”

“ಅದನೂ ನಾನು ಎಲ್ಲ ಹೇಳಿನವ್ವ. ನಿನಗ ಯಾಕ ಚಿಂತಿ. ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪನ್ನ, ಅಮ್ಮನ್ನ ನಿನ್ನ ಊರಿಗೇ ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತಿ. ಅವರು ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣು ಮುಂದ ಸುಸೂತ್ರ ಇದ್ದರಾತಲ್ಲ, ಮದಿವಿ ಒಂದು ಮುಗೀಲಿ.”

“ಅದನೇ ನಾನು ಹೇಳಲಿಕೆ ಬಂದೀನಿ. ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಅವರು ಇರೋದು ಬ್ಯಾಡ ಬ್ಯಾರೆ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹಾದಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರ ಸಾಕು.”

“ಅಯ್ಯ ಹುಚ್ಚು ಹುಡುಗಿ, ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ನೀನು ಯಾಕೆ ಚಿಂತಿಮಾಡತೀ ಬಿಡು. ನಾನು ಎಲ್ಲ ಹೇಳತೀನಿ ನನ್ನ ಅಣ್ಣಿಗೆ. ಈ ಊರಾಗೇ ಇರಲಿ ಬಿಡು ಅವರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಕಳಿಸಿದರಾತು. ಮುಂದ ನೀನೇ ಹೋಗತೀ ಯಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿಗೆ. ನಿನ್ನ ಗಂಡನಿಗೆ, ಅತ್ತಿಗೆ ಹೇಳುವಂತಿ. ಆತಲ್ಲ.”

ಬೃಂದ ಮುಖ ತಗ್ಗಿಸಿ ನೆಲ ಕೆರೆದಳು —

“ನಾನು ಏನೂ ಹೇಳೋದಿಲ್ಲರಿ. ಎಲ್ಲಾ ನೀವೇ ಹೇಳಿಬಿಡಿರಿ. ನನ್ನ
ಆವೃತ್ತಿ-ಅಪ್ಪ ಈ ಊರಾಗೆ ಇರೋದೂ ನನಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಇಲ್ಲರಿ, ಬೇರೆ
ಯಾವುದಾದರೂ ಊರಾಗೆ ಅಪ್ಪಗೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಅಂಗಡಿ ಹಾಕಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ
ಆದೀತು. ಅಪ್ಪ ಬಹಳ ಸೋತುಹೋಗ್ಯಾರೆ. ಈಗ ಅವರ ಕೈಲಿ ಏನೂ
ಸಾಗೂದಿಲ್ಲ. ಅಂಗಡಿ ಆದರೆ ಕೂತಲೆ ಏನಾರ ಮಾಡ್ಯಾರು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ
ಅವರ ಮುಂದೆ ನಾನು ಹ್ಯಾಂಗೆ ಹೇಳಲಿ? ಅದಕ್ಕೆ ನೀವೇ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿ
ಬಿಡಿರಿ. ಹಾಂಗ ಬರದರೂ ಆದೀತು. ಮತ್ತು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಅಪ್ಪಗೆ-ಅಮ್ಮಗೆ
ಈಗಲೇ ಹೇಳಬ್ಯಾಡಿರಿ”

ರುಕ್ಕಿಣೀಬಾಯಿ ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಿಟ್ಟರು—

“ಒಳ್ಳೇ ಸಮಸ್ಯಾದ ಹುಡುಗಿ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲವಾ ನೀನು? ನಿನ್ನ ಅಭಿ
ಲಾಷಾ ಹೆಂಗದೋ ಹಾಂಗೇ ಮಾಡೂವಂತಿ ಬಿಡು. ಅವರೂ ನಿನ್ನ ಜೊತೆಗೆ
ಇದ್ದರ ಮತ್ತೂ ಒಳ್ಳೆದಲ್ಲವೇನವ್ವ. ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಇರ್ದದೆ.”

“ಇಲ್ಲ ರುಕ್ಕಿಣೀಬಾಯಾರಿ ಅವರನ್ನು ನನ್ನ ಎದುರಿಗೇ ಇಟ್ಟು
ಕೊಳ್ಳೋದೂ ಬ್ಯಾಡ. ಹಾಂಗ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರ ಅದು ನೆಟ್ಟಗೆ ಆಗೂದಿಲ್ಲ.”

“ಆಗಲಿ ಬಿಡವ್ವ, ಈಗಲಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾಕ ತಲೀ ಕೆಡಿಸಿಕೊಂತಿ.
ಇದನ್ನು ಹೇಳೋದಕಂತ ಬಂದಿಯಾ ಈಗ?”

ಹೌದರಿ, ಲಗ್ನಪತ್ರಿಕೆ ಆದ ಮ್ಯಾಲ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹೆಂಗೆಹೆಂಗೋ ಆಗತದೆ.
ದಿಗಲು ಅನಿಸ್ತದೆ”

ರುಕ್ಕಿಣೀಬಾಯಿ ಕಣ್ಣು ಅರಳಿಸಿದರು—

ಯಾಕವಾ ಈಗ ಓಗಂತಿ? ವೊದಲು ನೀನೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಾಕಿ.
ವಸಂತನ್ನು ನೋಡೂದಕ್ಕ ಮೊದಲೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿ. ಅವನ್ನು, ಅವರ ಮನೀನ
ನೋಡಿಬಂದ ಮ್ಯಾಲ ಈಗ ದಿಗಲಾಗ್ತದೆ ಅಂದರ ಹ್ಯಾಗವ್ವ? ವಸಂತ
ಏನಾದರ ಅಂದರೇನು?”

ವಸಂತನ ಹೆಸರು ಬಂದೊಡನೆ ಅವಳ ಮುಖ ಲಜ್ಜಾಭಾವ ತಾಳಿ
ತಾದರೂ ರುಕ್ಕಿಣೀಬಾಯಿಯವರ ಕಡೆ ನೋಡಿ ಅಂದಳು.

“ಬಿಡ್ತು ಅನ್ನರಿ. ಅವರು ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚೇನೂ ಮಾತೇ ಆಡಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮದಿವ್ಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಪೂರ್ಣ ಸಮ್ಮತ ಅದೇನು ? ಅಂತ ಮಾತ್ರ ಕೇಳಿದರು”

“ಹಂಗಾದರ ಮತ್ತ ದಿಗಿಲ ಯಾಕ ನಿನಗ ?”

“ಯಾಕಂತ ನನಗೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲರಿ”

“ಅದು ಸಹಜ ಬಿಡು. ಹ್ಯಾಗಂದರೂ ನೀನು ಧೈರ್ಯವಂತಿ ಹುಡುಗೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀನು ಈ ಮದುವಿಗೆ ಒಪ್ಪತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ, ನಿನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ನನಗ ನಂಬುಗೆ ಅದೆ. ನಿನ್ನ ಮನಿಗೆ ನೀನು ಹೋಗುವವರೆಗೆ ಹಾಂಗೇ ಸೈ.”

“ಬೃಂದಾ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮೇಲೇಳುತ್ತ ಹೇಳಿದಳು—

“ಮದುವಿಗೆ ಹೋಗತನಕ ಮತ್ತ ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಬ್ಯಾಡರಿ ಇದನ್ನ. ನಾನೂ ಯಾರ ಮುಂದೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆಮ್ಯಾಲ ಹ್ಯಾಂಗೂ ತಿಳಿತದಲ್ಲ.”

“ಇಲ್ಲವ್ವ ತಾಯಿ, ನಾನು ಯಾರ ಮುಂದೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಸ್ವಸ್ಥ ಇರು ನೀನು.”

“ಹಂಗಾದರ ನಾನು ಬರಲಾ ಇನ್ನು ?”

“ತಡಿ ಬೃಂದಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಅವಲಕ್ಕೆ ಬುರುಬುರಿ ಕೊಡ್ತೀನಿ. ತಗೊಂಡು ಹೋಗು.”

ಅವಲಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕುಂಕುಮವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೊರಟಳು ಬೃಂದಾ. ಬಾಗಿಲವರೆಗೆ ಬಂದ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ ಪಿಸುದನಿಯಲ್ಲಂದರು—

“ನೀನೇನಾರ ಕಾಗದ-ಗೀಗದ ಬರೆದುಕೊಡೂಹಾಂಗಿದ್ದರ ಕೊಡವ್ವ ? ನಾನೂ ಕಾಗದಾ ಬರಿಯೂದದೆ, ಅದರ ಜೊತೀಗೆ ಕಳಿಸ್ತೀನಿ”

ಬೃಂಪಾ ನಕ್ಕಳು—

“ಈಗ ನಾನು ಯಾರಿಗೆ ಬರಿಯೂದದರಿ ?”

“ಬರಿಯೂದಿದ್ದರ ವಸಂತಗೆ ಬರಿ, ನಿನ್ನ ಅತ್ತೀಗೆ ಬರಿ. ಬ್ಯಾಡಾದರೆ ಬಿಡು”

ಅವಳು ಕೊರಳಾಡಿಸಿದಳು —

“ಇಲ್ಲರಿ, ನಾನು ಈಗ ಬರಿಯೂದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನೀವೇ ಬರದು ಬಿಡಿರಿ.”

ಬೃಂದಾ ಮೆಟ್ಟಿಲಿಳಿಯುವಾಗ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ ರಾಗವಾಗಿ ಅಂದರು—
“ಹೀಗೆಗೆ ಪುರುಸೊತ್ತಿದ್ದಾಗ ಬರತ್ತಾ ಇರು ಬೃಂದಾ, ನಿಮ್ಮಮ್ಮಗೂ
ಹೇಳು ನಾನು ಬರಹೇಳಿದೆ ಅಂತ.”

“ಹೇಳ್ತೇನಿ”—ಎನ್ನುತ್ತಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಡಳು ಬೃಂದಾ.

ತಾನು ಕಾಗದಾ ಬರೆಯುವುದೇನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ
ಯವರಿಗೆ ಹೇಳಿದಳಾದರೂ, ತಾನು ವಸಂತನಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದರೆ
ಹೇಗೆ, ಎಂಬ ತರ್ಕಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು ಅವಳ ಮನಸ್ಸು.

ಬರೆದರೆ ಏನು ಬರೆಯಬೇಕು ? ವಿಷಯವಾದರೂ ಏನಿದೆ ಈಗಲೇ !
ಇವರೇನೋ ಬರೀ ಎಂದರು. ಅತ್ತಿಯವರ ಮನ ಹೇಗೋ ?

ಒಂದು ವೇಳೆ ತಾನು ಪತ್ರ ಬರೆದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ವಸಂತ ಸಂತಸ
ಪಡುತ್ತಾನೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದಿಕಸ್ರಸಂಗತನ ಬೇಡವೆಂದು
ಅವಳು ಸುಮ್ಮನಾದಳು.

ಹೊತ್ತಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಮಗಳ ಮುಖ ನೋಡಿದರು ತಾಯಿ. ತನ್ನ
ಮದುವೆ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿದೆಯೆಂಬ ಯಾವ ಸಂತಸವ ರೇಖೆಯೂ ಅವಳ
ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಕುಣಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ.

ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟ ನೋಡಲಾರದೆ ಮಗಳು ಈ ಮದುವೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾ
ಳೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ ಏನೂ ಮಾಡಲಾರದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಆ ತಾಯಿ.
ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೆಂಬಂತೆ ಕೇಳಿದರು—

“ಯಾಕವ್ವ ಬೃಂದ ಇವತ್ತು ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ?”

ಅವಳು ನಿಜವನ್ನೇ ಹೇಳಿದಳು—

“ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಾರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅವರು ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು
ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟರು. ಮತ್ತು ನಿನಗೂ ಬರಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಕಾ ಈ
ಅವಲಕ್ಕೆ ಬುರಬುರಿ ಬ್ಯಾರೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗಂತ”

ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದರಲ್ಲೇ ಐದು ಮಕ್ಕಳೂ ಬಂದು ತಾಯಿಯ ಹತ್ತಿರ
ಮುತ್ತಿಕೊಂಡರು. ಚಿಕ್ಕವರು ತಿಂಡಿಗಾಗಿ ಜಗಳವಾಡಿದರು. ತಾಯಿ
ಅವರನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿ, ಅವಲಕ್ಕೆ ಹಂಚುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ
ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಳು ಬೃಂದಾ.

೧೫

ಬೃಂದಾಳ ಇಷ್ಟದ ಪ್ರಕಾರ ಊರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಸದಂತೆಯೇ ಎಲ್ಲರೂ ಮದುವೆಗೆ ಹೊರಟಾಗಿತ್ತು.

ತಾನಿದ್ದ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಒಂದು ಲಗ್ನ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಅವಳು ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಯವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೂ, ಬೃಂದಾಳ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಕೊಡುವುದು ಅವರಿಗೂ ಚೇಡವಾಯಿತು.

ಊರಿನ ಜನ ತಿಳಿದುಕೊಂಡದ್ದು ಬೇರೆ, ಯಾರದೋ ಮದುವೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂದು.

ಎರಡುದಿನ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಹೋದದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಏರ್ಪಾಡು ನೋಡಲು ಇವರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು.

ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಬೃಂದಾಳ ತಂದೆ ಬರಿಗೈಯಲ್ಲೇ ಹೋದದ್ದು. ಆದರೆ ಚಿಕ್ಕನುಕ್ಕಳಿಗೆ ಈ ಸಂಭ್ರಮದ ತುದಿ ಬುಡವೇ ತಿಳಿಯದು.

ಬೆಳಿಗಿನ ಜಾವದಲ್ಲೇ ಎಬ್ಬಿಸಿ ಮುಖತೊಳೆಸಿ ಕಾಫಿ ಕುಡಿಸಿ, ಒಂದು ಬಸ್ಸಿನ ತುಂಬ ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಟಾಗ ಆ ಮಕ್ಕಳು ನೂರೆಂಟು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ್ದರು.

ಬೃಂದಾ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಹತ್ತಿರ ಕರೆದು ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಳು—

“ನೀವು ನೂರೆಂಟು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಬೇಡಿರೆ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಾರ ಅಣ್ಣನ ಮಗನ ಮದುವಿನಂತೆ ಆದಕ್ಕೇ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಾರೇ ನಮ್ಮನೆಲ್ಲ ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗ್ತಾರೆ. ನಿಸುಗೆಲ್ಲ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ ಹೊದಿಸಿಕೊಡತಾರಂತೆ. ಇನ್ನು ಎಂಟು ದಿನಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ವಾಸವು ಬಂದು ಬಿಡೋಣಂತೆ”

ಅವಳ ದೊಡ್ಡ ತಂಗಿ ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಅಂದಳು.

“ಏನಕ್ಕೂ ಇದು ನಾವು ಸ್ಕೂಲಾಗ ರಜಾ ಕೂಡಾ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಒಂದುವಾರ ಅಸ್ಸೆಂಟು ಬೀಳೋದಾ ? ನಮ್ಮ ಮಿಸ್ಸಿ ಬಯ್ಯಾರೆ”

ಬೃಂದಾ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಅಂದಳು—

“ಎಲ್ಲ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂಡೈ. ನಾನು ನಿಮಗೆಲ್ಲ ರಜ ಹೇಳಿ ಬಂದೀನಿ.”

ಅವಳ ತಂಗಿಯರಿಗೆ, ತಮ್ಮನಿಗೆ ವಿಸ್ಮಯ, ಸಂತೋಷ. ರುಕ್ಮಿಣೀ ಬಾಯಿಯವರ ಮಗಳ ಮದುಮೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಒಳ್ಳೆಯ ಊಟ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಊಟ ತಿಂಡಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಸಬಟ್ಟೆಗಳು ಬೇರೆ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ. ಅಲ್ಲದೆ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ ಸಹ ಜೊತೆಗೇ ಇದ್ದಾರೆ.

ಹುಡುಗರಿಗೆಲ್ಲ ಅಕ್ಕನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಬಂದಿತು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಇದೀಗ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಬಸ್ಸು ಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಬೃಂದಾಳ ಮೊದಲ ತಂಗಿ ಹದಿನಾರು ವರ್ಷದ ಗೋದಾವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿಯೇ ಕಂಡಿತು.

ಬೇರೆ ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ಯಾರದೋ ಮನೆಯ ಮದುಮಿಗೆ ನಾವು ಮನೆ ಮಂದಿ ಎಲ್ಲ ಯಾಕ ಹೋಗಬೇಕು? ಈಗ ತಿಂಗಳ ಕೆಳಗೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ತಂದೆ-ತಾಯಿ, ಬೃಂದಾ ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಈಗ ಬೃಂದಕ್ಕೆ ರಜೆ ಪಡೆದು ಹೊರಟಿದ್ದಾಳಲ್ಲ! ಅಕ್ಕ ಯಾವಾಗಲೂ ಹೀಗೆ ರಜೆ ಪಡೆದು ಎಲ್ಲಿಗೂ ಹೋಗುವವಲ್ಲ. ಈಗ ಇವಳು ಎ-ಡು ಸಾರಿ ರಜೆ ಪಡೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಇವಳ ಸ್ಮೂಲಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲೇ ಸಂಬಳ ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ರಜೆ ಪಡೆದರೂ, ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ಕತ್ತರಿ. ಈ ತಿಂಗಳು ಅಕ್ಕನ ನ ಬಳ ಇಷ್ಟತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕೈಗೆ ಬರುತ್ತದೋ ಎನ್ನೋ. ಬರಬರುತ್ತ ಬೃಂದಕ್ಕೆ ಯಾಕೆ ಹೀಗಾದಳೋ? ಮೊದಲಿನ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ, ಬೃಂದಕ್ಕೆ ಈಗ ಎನ್ನೋ ಒಂದು ಛಾ ಇದ್ದಾಳೆ.

ಹೀಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಲೇ ಗೋದಾವರಿ ಅಕ್ಕನ ಕಡೆ ನೋಡಿದಳು. ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಸಂತಸದಿಂದ ಚಿಲಿಪಿಲಿಗುಟ್ಟುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ತುಂಗಾಬಾಯಿ-ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಯವರು ಯಾವುದೋ ಮದುಮೆಯ ಸುದ್ದಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಪೂರಾಯರು, ಸುಬ್ಬಣಾಚಾರ್ರು ಎಲ್ಲಿಯದೋ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ತನ್ನ ತಮ್ಮನನ್ನು ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ರುದ್ರ ಗಾಂಭೀರ್ಯದಿಂದ ಮೌನವಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದವಳು ಬೃಂದಾ ಮಾತ್ರ.

ಅವಳ ತಮ್ಮನಾದರೂ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದಂತಹ ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗನೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೂ ಬೃಂದಾಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಅನಂತ ತಾಪತ್ರಯಗಳಲ್ಲೂ ಆ ಒಬ್ಬನೇ ತಮ್ಮನೆಂದರೆ ತನ್ನ ತೌರಿನ ಕುಲದೀಪನೆಂಬ ಅಭಿಮಾನ ಪ್ರೀತಿಗಳು.

ಅವಳ ಬದುಕಿನ ದುಗುಡವೆಲ್ಲ ಒಂದಾಗಿ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ವಾದಂತೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿತ್ತು ಬೃಂದಾಗೆ.

ಅಕ್ಕನ ಅಂತರಂಗದ ತುಮುಲ, ದುಃಖ-ದುಗುಡಗಳೊಂದೂ ತಿಳಿಯದು ಗೋದಾವರಿಗೆ. ಬೃಂದಾ ಎಷ್ಟು ತಿಳಿವಳಿಕೆಯುಳ್ಳವಳೋ, ಅಷ್ಟೇ ಅಜ್ಞಾನಿ ಗೋದಾವರಿ. ಎಷ್ಟು ವಿನಯಶೀಲೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಗಡಸು ಇವಳು ಎನ್ನಬಹುದು, ಮತ್ತು ಅಷ್ಟೇ ಅಭಿಮಾನಿಯೂ ಹೌದು.

ತನ್ನ ತಾಯಿ ಸಂಸಾರದ ಕಷ್ಟ ಇನ್ನೊಬ್ಬರೊಡನೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಅವಳಿಗೆ ಒಗ್ಗದು. ತಾಯಿ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಾಗ, ಅವಳು ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಗೊಣಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ.

“ಯಾಕಮ್ಮ ನೀನು ಊರ ಮಂದಿ ಮುಂದೆ ಆ ನಮ್ಮ ಕಠಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಅಳೋವು ? ಕೇಳಿಕೊಂಡ ಮಂದಿ ಏನಾರ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗತಾರ ? ನನಗ ಅಸಯ್ಯ ಬರತದ. ನೀನು ಹೀಗೆಲ್ಲ ಹೋದ ಹೋದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಅಳೋದಾದರ ನಾನು ಬರಾದಿಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಜೊತೆಗೆ. ನಾನು ಮನೀಲೇ ಇರನಿ, ನೀವೆಲ್ಲ ಹೋಗಿ ಬನ್ನಿ.”

ಬೃಂದಾ ವಿನಯದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ತುಗಿಯನ್ನು ಗದರುವುದುಂಟು —

“ಗೋದೀ ನೀನಿನ್ನ ಹುಡುಗಿಯಿದ್ದಿ. ನಿನಗ ಯಾಕ ದೊಡ್ಡವರ ಉಸಾ ಬರಿ. ನಮ್ಮನೆಲ್ಲ ಕೂಸಾಡೂವರಾಗ ಅಪ್ಪ-ಅವ್ವ ಅದೆಷ್ಟು ಭವಣಿ ಬಿದ್ದಾರಂತ ನೀನು ಬಲ್ಲೇ ಏನು ? ನಿನಗೇನು ತಿಳಿತವೆ ಮನಿ ತಾಪತ್ರಯ? ಅಮ್ಮ ನಾದರ ಸಿಕ್ಕಸಿಕ್ಕವರ ಮುಂದೆ ಏನೂ ಹೇಳೋದಿಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಹಾಂಗ ಕಷ್ಟ ಸುಖ ಕಂಡವರ ಮುಂದ ಹೇಳತಾಳ. ಅವರಾಗ ತಪ್ಪೇನಿಲ್ಲ ಬಿಡು. ಇದರಾಗ ನಿನಗ ಅವಮಾನ ಆಗೂ ಅಂಥ ಸುದ್ದಿ ಏನದೆ ಅಂತೀನಿ ?”

ಗೋದಾ ಆಗ ಮುಖ ಊದಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನಾಗುತ್ತಾಳೆ.

ಬೇರೆಯವರ ಮನೆಯ ತನ್ನ ಓರಗೆ ಹುಡುಗಿಯರು ತೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳು ವಂಥ ಲಂಗ, ದಾವಣಿ ತಾನೂ ತೊಡಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಗೋದಾವರಿಗೆ. ಎಲ್ಲಾ ಅಲಂಕಾರಗಳೂ ಬೇಕು. ಎಲ್ಲರಂತೆ ತಾನು ಫ್ಯಾಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದ ಕೈಲ್ಲ ಒದಗಿಸುವವರು ಯಾರು ? ಅಕ್ಕನಿಗೆ ಬರುವ ಸಂಬಳ ಸಂಸಾರದ ತ್ಯಾಪೆಗೇ ಸಾಲದು, ಇಷ್ಟಾದರೂ ಗೋದಾವರಿಗೆ ಪೊಳ್ಳು ಅಭಿಮಾನ ಜಾಸ್ತಿ.

ಇದೀಗ ಯಾರದೋ ಮನೆಯ ಮದುವೆಗೆ ಹೀಗೆ ಮನೆಮಂದಿ ಎಲ್ಲ ಹೊರಟಿರುವುದು ಗೋದಾವರಿಗೆ ಹಿಡಿಸದು. ತನ್ನ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯ ಬಡ ತನದಲ್ಲಿ ಈ ಮಕ್ಕಳು ಹೆಚ್ಚು ಎಂದವಳು ಮನದಲ್ಲೇ ತರ್ಕಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಬಾಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವಷ್ಟು ಧೈರ್ಯ ಅವಳಿಲ್ಲ.

ಈಗ ತನುಗೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಬಟ್ಟೆಯೂ ಇಲ್ಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹರಕು ಬಟ್ಟೆ ತೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟಿದ್ದಾರಲ್ಲ. ತನ್ನ ತಂದೆ-ತಾಯಿ !

ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮನದ ಆಳದೊಳಗೆ ಅವಳಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಯೋಚ ನೆಯು ಬಾರದಿರಲಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಬೃಂದಾಳ ಮದುವೆ ಏನಾದರೂ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಬಹುದೇ ಎಂದು.

ಆದರೆ ಆ ಅಬೋಧ ಹುಡುಗಿಗೂ ತಿಳಿದಿದೆ ನಮ್ಮ ಜನರ ವರದಕ್ಷಿಣೆಯ ಅನಾಂತರ. ಕೊಡಬಿಡುವ ಚೌಕಾಸಿಗಳೆಲ್ಲ, ತಮ್ಮ ಜನರಲ್ಲಿ ರೂಪಿಗೆ, ವಿದ್ಯೆಗೆ ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಅವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ತನ್ನ ಅಕ್ಕ ಚೆಲುವೆಯಾದರೂ ಅವಳ ರೂಪಿಗೆ ಮರುಳಾಗಿ ಮದುವೆಯಾಗುವಂತಹ ಧೀರ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ವೆಂದು ಗೊತ್ತು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಬರಿಗೈ ಪುರಂಧರರಾಗಿ ಹೊರಟಿರುವ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳು ಅಕ್ಕನ ಮದುವೆ ಮಾಡುವುದು ದೂರವೇ ಉಳಿಯಿತು ಎಂದವಳು ಯೋಚಿಸಿದಳು.

ಆದರೆ ಅಕ್ಕ ಮಾತ್ರ ಇತ್ತೀಚಿನ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಿಂದ ಸದಾ ಕಾಲದ ಲ್ಲಿಯೂ ಅನ್ಯಮನಸ್ಕಳಾಗಿ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರುವುದರ ಕಾರಣ ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ ಮನೆಯ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಇದು ಅರ್ಥವಾಗಿದ್ದು ಗೋದಾವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ.

ಬಸ್ಸು ರಭಸದಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಬೆಳಕು ಹರಿದು ಮೂಡಣ ದಿಕ್ಕು ಓಕುಳಿ ಹರಡಿಕೊಂಡು ನಿಸರ್ಗವೆಲ್ಲ ರಮ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಓಲಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಇವರು ಕುಳಿತ ಬಸ್ಸೂ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಉಯ್ಯಾಲೆಯಂತೆ ತುಯ್ಯಾಲಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಗೋದಾ ಯೋಚಿಸುತ್ತಲೇ ಅಕ್ಕನ ಮುಖ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ತಮ್ಮನನ್ನು ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಅವಳ ಚೈತನ್ಯವೆಲ್ಲಾ ಬವಳ ದೂರ ಹೋಗಿದೆಯೆಂದು ಅರಿತಳು ಗೋದಾ.

ಮದುವೆಯ ಊಟ-ತಿಂಡಿ, ಹೊಸಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ನೆನೆದು ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲಾ ಉಲ್ಲಾಸದಿಂದ ಕಿಲಕಿಲಗುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಜೀಗಿನ ಒಂಬತ್ತು ಗಂಟೆಗೆಲ್ಲಾ ಬಿಂದೂರಾಯರ ಬಂಗಲೆಯ ಮುಂದೆ ಬಸ್ಸು ನಿಂತಾಗ ಹುಡುಗರು ಕಕ್ಕಾಬಿಕ್ಕಿಯಾದರು. ಬೃಂದಾಳ ತಮ್ಮ ಕೇಳಿದ-

“ಇದೇನಕ್ಕ ಮದುವೀ ಮನಿ ? ಚಪ್ಪರಾ ಹಾಕಿಲ್ಲ ! ನಾಲಗಾ ಊನುದಿಲ್ಲ, ಜನಾನೇ ಇಲ್ಲುಕ್ಕಾ?”

ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದ್ದರೂ ಬೃಂದಾ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗದೆ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಯುವ ಸಂದರಣೆ ಮಾಡಿದಳು.

ಬಿಂದೂರಾಯರ ಬಂಗಲೆಯ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಕಾಂಪೌಂಡಿನೊಳಗೆ ಇನ್ನೂ ಮದುವೆ ಮನೆಯ ಯಾವ ಚಿನ್ನೆಯೂ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ.. ಬೃಂದಾ ಯೋಚಿಸಿದಳು.

“ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪ ಹಿಡಿದಿರಬಹುದೇ? ಎಂದು.”

ಮರುಗಳಿಗೆ ಅವಳು ಮನವಲ್ಲೇ ನಕ್ಕಳು. ಮಕ್ಕಳು ಕೇಳಿದರೆ ಹಾಗೇ ಹೇಳಿದರಾಯಿತು. ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ದಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟರೆ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ ಮೊಳ ಹಾಕಿದಂತೆ ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ.

ಈ ಮದುವೆ ಎಲ್ಲಾ ದರೇನು ? ಹೇಗಾದರೇನು ? ಆದರೆ ಗೋದಾಗೆ ನಿಜ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿದರೆ ಏನಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೋ ಅಭಿಮಾನಿ ಹುಡುಗ.

ಬಿಂದೂರಾಯರು, ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು ಅಂಗಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬೀಗ ರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಈಗ ಗೋದಾಗೆ ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರನ್ನು ನೋಡಿದ ನೆನಪು ಬಂದು ಇವರ ಮಗನಿಗೆ ಮಮವೆ ನಿಜವಿರಬಹುದು ಅನಿಸಿತು.

ಬೇಗರಿಗಾಗಿಯೇ ಎರಡು ಕೋಣೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಸೀತಾಬಾಯಿ. ಮನೆಯ ಒಳಗಿನ ಸಂಭ್ರಮ ನೋಡಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗಿತ್ತು.

ಬೃಂದಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು-

ಇವರ ಮನೀ ಒಳಗ ಉಟಕ್ಕೆ ತಿಂಡಿಗೆ ಗದ್ದಲ ಮಾಡಬಾರದು. ಚಾಪ್ಪೀ ಮಾಡಬಾರದು. ಹಾಂಗೆನಾದರ ಮಾಡಿದರ ಆ ದೊಡ್ಡ ತಾತ ಬಯ್ಯತಾರ. ನೀವೆಲ್ಲ ಈ ಕ್ವಾಣಿಬಿಟ್ಟು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬ್ಯಾಡಿರಿ.”

ಹುಡುಗರಿಗೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಬಂಧನವಾದರೂ ಕಿಟಕಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ ವಿಟ್ಟು ಅವರು ಕಾಂಪೌಂಡಿನ ಹೂದೋಟ ನೋಡಿದರು. ಕುಣುಕುಣುಗೆಜ್ಜೆಯ ನಾದ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕಾಂಪೌಂಡಿನಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುವ ಶೈಲಾ-ಮಜ್ಜು ಅವರ ಹಳೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮರೆಸಿದವು.

ಮುಂದೆ ಕಾಫಿ-ತಿಂಡಿಯ ಗದ್ದಲ. ಈಗಲೇ ನಾಲ್ಕಾರು ಮಂದಿ ಅಡಿಗೆ ಯವರು ಬಂದು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಗದ್ದಲ ನಡೆಸಿದ್ದರು.

ಬಿಸಿಬಿಸಿಯ ರವೆ ಇಡ್ಡಲಿ-ಚಟ್ನಿ-ಬೆಣ್ಣೆ ತಿಂಡಿಯಾಗಿ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತಾಗ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮರೆತರು. ಅವರಿಗೆ ನೆನಪಿರುವಂತೆ ಅವರು ಇಂತಹ ಒಳ್ಳೆಯ ತಿಂಡಿಯನ್ನು ಕಂಡವರೇ ಅಲ್ಲ.

ಮತ್ತೆ ಸ್ಲಾನಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಗೋದಾ ಅಕ್ಕನನ್ನು ಕೇಳಿದಳು-

“ಸೀತಾಬಾಯಿಯಾರ ಮಗ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಅದಾರೆ, ಇಷ್ಟು ಮಂದಿಲಿ ಅವರು ಯಾರಂತ ನನಗಂತೂ ತಿಳೀಲಿಲ್ಲ?”

ಬೃಂದಾಗೆ ಕೊರಳು ಬಿಗಿದು ಬಂದಿತು. ನಿಧಾನವಾಗಿ ಅಂದಳು-

“ನನಗೇನ ಗೊತ್ತು ಗೋದಿ? ಇದ್ದಾರು ಇಲ್ಲೇ. ಎಲ್ಲೋ, ಮದಿವಿ ದಿನ ತಾನೇ ತಿಳೀತದಲ್ಲ ಬಿಡು.”

ಗೋದಾ ಸುಮ್ಮನಾದಳಾದರೂ ಮಮವೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ತರುಣರನ್ನೆಲ್ಲ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದಳು ಮತ್ತು ತಾಯಿಯನ್ನೊಮ್ಮೆ ಕೇಳಿದಳು.

ಆ ತಾಯಿಗಾದರೂ ಬೃಂದಾ ಮೊದಲೇ ತಾಕೀತು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಧಾರಿ ಮುಟಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವರೆಗೂ ಹೇಳಬಾರದೆಂದು, ತಾಯಿ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾಗಿ ಅಂದರು—

“ನನಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವ್ವ ಯಾರಂತ ಯಾರನ್ನಾದರ ಕೇಳಿಗೀಳಿಯ ಜತನ. ನಾಳೆಗೆ ತಾನೇ ತಿಳಿತದಲ್ಲ”

ಮಗಳಿಗೆ ಈ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದರಾದರೂ ಆ ತಾಯಿಯ ಹೃದಯ ಒಳಗೊಳಗೇ ಅಳುತ್ತಿತ್ತು.

ತಮ್ಮ ಚೆಲುವೆ ಹಿರಿಯ ಮಗಳನ್ನು ಹೆಳವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೊಟ್ಟೆ ಹಿಡಿಯುವದೇನೂ ಸಾಮಾನ್ಯದ ಮಾತಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಬೃಂದಾಗೆ ಮಾತ್ರಾ ತನ್ನಹೆಳವ ಗಂಡನ ದರ್ಶನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ ತಲೆ ಎತ್ತಿತ್ತು. ನಾಡಿದ್ದೇ ಮದುವೆ. ಇನ್ನೂ ನೆಂಟರು ಬಂದು ತುಂಬುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರು ಯಾರೆಂದು ಅವಳಿಗಂತೂ ತಿಳಿಯದು. ದೂರದಿಂದ ಬಂದ ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆಂದು ಸಕ್ಕದ ಬಂಗಲೆಯೊಂದನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಈಗ ವಸಂತ ಮಾತ್ರ ಹೊರಗೆ ತಲೆ ಇಡಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರಾದರೂ ವಸಂತನನ್ನು ಕಂಡುಬಾ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

೧೬

ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಪೇಳಿಗೆ ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರ ಇಬ್ಬರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು, ಅಳಿಯಂದಿರು, ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು ಬಂದಿಳಿದರು, ಬಂದವರೆಲ್ಲಾ ಬೃಂದಾಳನ್ನು ನೋಡಿನೋಡಿ ಮೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದುದರ ಅರ್ಥ ಗೋದಾವರಿಗಾಗದಿದ್ದರೂ ಅವಳು ಮೆಲ್ಲನೆ ಕೇಳಿದಳು—

“ಮದವಿ ಕನ್ಯಾನ ಮನಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕ ? ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಸಂಭ್ರಮ ಇಲ್ಲೇ ಅದ ?”

ಬೃಂದಾ ತುಸು ಗದರಿಕೊಂಡಂತೆ ಅಂದಳು—

“ನನಗೇನ ಗೊತ್ತೇ ಮಾರಾಯ್ತಿ ? ಒಂದಿಷ್ಟು ಸಹಿಸಿಲ್ಲ. ತಾನೇ ತಿಳಿತದೆ”

ಗೋದಾಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಿತ್ರವೆನಿಸಿದರೂ ಸುಮ್ಮನಾದಳು. ಸಂಜೆಯ ವೇಳೆಗಾಗಲೇ ಮನೆಯ ಸುತ್ತ ಸುಂದರವಾದ ಬನಾತಿನ ಪೆಂಡಾಲು ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ತಳಿರುತೋರಣಗಳಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸಿತು. ವಿದ್ಯುದ್ದೀಗಗಳ ಅಲಂಕಾರ ಚಪ್ಪರದ ತುಂಬೆಲ್ಲಾ ಬೆಳಗಿತು.

ಗೋದಾ ಅಕ್ಕನನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಮನೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು ಸುತ್ತು ಬಂದರೂ ಎಲ್ಲೂ ಬೃಂದಾ ಇಲ್ಲ. ತಾಯಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಅವರಿಗೂ ತಿಳಿಯದು. ಗೋದಾ ಸಂಕೋಚದಿಂದ ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರನ್ನೇ ಕೇಳಿದರು—

“ಅಕ್ಕ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗ್ಯಾಳೋ ಎಲ್ಲೂ ಕಾಣದಿಲ್ಲ”

ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು ಗೋದಾನ ಕೆನ್ನೆ ಹಿಡಿದು ನಕ್ಕರು—

“ನಿನ್ನ ಅಕ್ಕನ ಗುಬ್ಬಿ ಕಚಿಕೊಂಡು ಹೋತಲ್ಲವ್ವಾ. ಈಗ ಏನು ಮಾಡ್ತೀ ?”

ಗೋದಾ ಅವರ ವಿನೋದದಿಂದ ನಾಚಿಕೊಂಡಳಾದರೂ ಅವಳು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ ಎಂದುಕೊಂಡಳು. ಅವರು ನಕ್ಕು ಅಂದರು—

“ನಿನ್ನ ಅಕ್ಕ ಎಲ್ಲೂ ಹೋಗಿಲ್ಲವ್ವಾ. ನಿಮಗೆಲ್ಲಾ ಹೊಸ ಅರವೀ ತರ ಲೀಕೆ ಅಂಗಡೀಗೆ ಹೋಗ್ಯಾಳೆ. ಈಗ ಬರ್ತಾಳೆ”

ಹೊಸ ಅರಿವೆ—ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದೊಡನೆ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಋಷಿಯಾಯಿತು. ಆದರೆ ಗೋದಾಗೆ ಮಾತ್ರಾ—

ಅಕ್ಕ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ದಿದ್ದರೆ ಏನಾಗಿತ್ತು ? ನನಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಬಟ್ಟೆ ನಾನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈಗ ಬಟ್ಟೆ ತಂದು ಇನ್ನು ಹೊಲಿಸುವುದು ಯಾವಾಗ ಎಂದವಳು ಯೋಚಿಸಿದಳು—

ಹಾಗೆ ಅವಳು ತನ್ನ ಬಟ್ಟೆ ನೋಡಿಕೊಂಡಳು. ಆ ಇಡೀ ಮದುವೆ ಮನೆಯ ಎಲ್ಲರ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಗಿಂತ ತಮ್ಮ ಮನೆಯವರ ಬಟ್ಟೆಗಳೇ ತೀರಾ ಕಳವೆ.

ತಾರಾನ ಮಕ್ಕಳು ತಾಜಾ ಯೂರೋಪಿನ್ನರ ಮಕ್ಕಳಂತಿವೆ. ಅವು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತೂ ಆಡಲೊಲ್ಲವು. ಎಲ್ಲಾ ಕಾನ್ವೆಂಟಿಗೆ ಹೋಗುವ ಮಕ್ಕಳು ಬಾಬುಕಟ್ಟು, ಸ್ಕೂಲ್, ಪ್ರಾಕ್ರಮಗಳೇ ಅವುಗಳ ಉಡುಗೆ-ತೊಡಿಗೆ.

ಸಂಜೆ ಏಳು ಗಂಟೆಗೆ ಕಾರಿನಿಂದಿಳಿದ ಬೃಂದಾ, ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಯವರ ಹಿಂದೆ ಜವಾನ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಮೂಟೆಯನ್ನೇ ತಂದಿಳಿಸಿದ. ಅದು ನೇರ ಇವರ ರೂಮಿಗೆ ಬಂತು, ಮಕ್ಕಳು ಮುತ್ತಿಕೊಂಡರು. ಅವರ ಮನೆಯವರು ಯಾರೂ ಮತ್ತೆ ಇದರ ತುಂಬೆಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿಯೇ ಬಟ್ಟೆ ತಂದದ್ದರಿಂದ ಅದರ ನಿತರಣೆ ಕೆಲಸ ಬೃಂದಾಳ ಸಾಲಿಗೆ ಬಂದಿತು.

ಈಗ ಗೋದಾವರಿಯ ಎಣಿಕೆ ತಪ್ಪಾಗಿತ್ತು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಬೃಂದಾ ರೆಡಿಮೇಡ್ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನೇ ತಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಗೋದಾಗೆ ಸೊಗಸಾದ ಎರಡು ಡೆಕರಾನ್ ಸೀರೆಗಳು ! ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿದಾರಭ್ಯ ಅಂತಹ ಒಳ್ಳೆಯ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕಂಡವೇ ಅಲ್ಲ, ಆಗಲೇ ತೊಡುವ ಆತುರ ಅವುಗಳಿಗೆ. ಆದರೆ ಅಕ್ಕನ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಅವು ಸುಮ್ಮನಾದವು.

ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ದೇವರ ಊಟ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಎರಡು ಮನೆಯ ಕಲಾಪಗಳೂ ಒಂದೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದವು.

ಈಗ ಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿಯಿತು. ತಮ್ಮ ಅಕ್ಕನೇ ಕನ್ಯೆಯೆಂದು. ಗೋದಾವರಿ ಕಕ್ಕಾಬಿಕ್ಕಾದಳು.

ತೈಲಾಭ್ಯಂಜನ ಮಾಡಿ ಹಸೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ಅಕ್ಕನನ್ನು ದುರುಗುಟ್ಟಿ ನೋಡಿ ಓಡಿ ಬಂದು ತಾಯಿಯ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದಳು—

“ಅಕ್ಕ ಯಾಕಮ್ಮ ಹಸೀಮಣೀ ಮ್ಯಾಲೆ ಕೂತಾಳೆ ?”

ತಾಯಿ ಉಸುಗರೆದು ಮೆತ್ತ ಗಂದರು—

“ಆಕೀದೇ ಮದಿವಿ ಕಣವ್ವ, ಅದಕೇ ಕೂತಾಳೆ”

ಸ್ವಭಾವತಃ ದಿಟ್ಟಿಯಾದ ಗೋದಾವರಿ ಆ ಗಳಿಗೆಗೆ ಮುಂಕಾದಳು. ಬೃಂದಾ ಹಸೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂತಿದ್ದರೂ ವಸಂತ ಮಾತ್ರಾ ಜರದ ರೇಶಿಮೆ ಮೊಗುಟುಟ್ಟು ಸೋಫಾದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ. ಮನೆಯೊಳಗೆ ಓಡಾಡುವಾಗಲೂ ಕಾಲಲ್ಲಿ ಬೂಟು ಹಾಕುವುದು, ಇದು ಯಾವ ಸೀಮೆಯ ಸಂಸ್ಕರಾಯ !

ಆದರೆ ಅವನೇ ತನ್ನ ಅಕ್ಕನ ಗಂಡನೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವಳು ಬಸಳ ಹಿಗ್ಗಿದಳು.

ವಸಂತಮಾಧವ ಎಂತಹ ಸುಂದರ ಪುರುಷ, ಅವರು ಎಂತಹ ಸಿರಿವಂತರು. ಆದರೆ ನಮ್ಮಂಥ ಬಡವರ ಮನೆಯ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಅವರೇಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಿರುವರೆಂಬುದರ ಅರ್ಥ ಅನಳಿಗಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಕಾಲಿನ ಬೂಟಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಅವಳ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿತು, ತಡೆಯಲಾರದೇ ಕಿವಿಯ ಹತ್ತಿರ ಊದಿದಳು -

“ಅದ್ಯಾಕಮ್ಮ ಅವರು ಹಸಿಮ್ಯಾಲೆ ಕೂಡೂದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಕಾಲಾಗಿನ ಬೂಟು ತೆಗಿಯೂದಿಲ್ಲ ?”

ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ ಅಭ್ಯಾಸವೇ ಇಲ್ಲದ ತುಂಗಾಬಾಯಿ ವಿಲಿವಿಲಿ ಒದ್ದಾಡಿ ಕೊಂಡು, ಆ... ಊ ಅನ್ನುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ ಹತ್ತಿರಬಂದು—

“ನಿನಗ ಏನು ಬೇಕವ್ವಾ ಗೋದೂ ? ಏನಾರ ಬೇಕಾದರ ನನಗ ಕೇಳು. ಕಾಳಜಿ ಯಾಕ. ನಿನ್ನ ಅಮ್ಮಗ ಕೇಳಬ್ಯಾಡ.”

ಗೋದಾ ಕೂಡಲೇ ಹೇಳಿದಳು—

“ನಾನು ಅಮ್ಮನ ಹತ್ತರ ಏನೂ ಕೇಳಲಿಲ್ಲರಿ. ಬೃಂದಾನ ಗಂಡ ಅದ್ಯಾಕ ಬೂಟು ಹಾಕಿಕೊಂಡೇ ಅದಾರ ಅಂತ ಕೇಳಿದೆ”

ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ ಒಂದು ವಿಧವಾಗಿ ನಕ್ಕುಬಿಟ್ಟಳು -

“ಅಯ್ಯ ಹುಚ್ಚು ಹುಡುಗಿ. ಪಾಪ ನಿನ್ನ ಅಮ್ಮಗ ಏನು ಗೊತ್ತದೆ ? ವಸಂತಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನದ ಹಿಂದೆ ಕಾಲು ಸುಟ್ಟುಹೋಗಿತ್ತು. ಇನ್ನೂ ಗಾಯ ವಾಸಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ ನೀರು ಬೀಳಬಾರದಂತ ಹಾಂಗೆ ಕಾಲು ಚೀಲ, ಬೂಟು ಹಾಕಿರತಾನ ಸೈ”

ತುಂಗಾಬಾಯಿ ಕಣ್ಣು-ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟು ಆಕೆಯ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುವುದ ರೊಳಗೆ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ ಸರಸರನೆ ಬೇರೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋಗಿ ಯಾಗಿತ್ತು. ಆಕೆಗೆ ವಿಸ್ಮಯವೆನಿಸಿತು. ತಾವು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಕಷ್ಟ ಕಂಡಿದ್ದರೂ ಇಂಥದೊಂದು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವುದು ತಮ್ಮ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಬರಿದಿಲ್ಲವಲ್ಲ ! ಅನಿ ಸಿತು.

ಆದರೂ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಯ ಸುಳ್ಳು ಆ ಗಳಿಗೆಗೆ ಅವರಿಗೂ ಹಿತ ತಂದಿತು.

ಗೋದಾವರಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಒರಟು ಸ್ವಭಾವದ ಹುಡುಗಿ. ನಿಜ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿದರೆ ಮತ್ತೇನು ರಾಧಾಂತವೋ ?

ಅಧರೂ ಗೋದಾ ಒಂದು ಮೂಲೆಗೆ ನಿಂತು ವಸಂತನ ಕಾಲನ್ನೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಆ ಸಂಭ್ರಮ ಗದ್ದಲದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಅವನು ಓಡಾಡುವಾಗಲೂ ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಅದು ಸುಟ್ಟಿದ್ದು ನಿಜವಿರಬಹುದೆಂದು ಅವಳಿಗನಿಸಿದರೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ನೆಮ್ಮದಿ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಈಗ ಅವಳಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಚಿಂತೆಯು ಕಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಅಕ್ಕ ಇನ್ನು ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ತೌರು ಮನೆಗಂತೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಅವಳ ಗಂಡನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳು ಸುಖವಾಗಿರುತ್ತಾಳೆ. ಇದವರೆಗೆ ಅವಳು ತರುತ್ತಿದ್ದ ನಲವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ತಮ್ಮ ಬದುಕಿಗೆ ಎಷ್ಟೊ ನೆರವು ನೀಡುತ್ತಿತ್ತು, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅದೂ ತಪ್ಪಿಹೋದರೆ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತೇನು ? ತನಗಿನ್ನೂ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಕೂಡಾ ಆಗಿಲ್ಲ ತನ್ನ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವವರು ತಾನೇ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ? ಅಪ್ಪ-ಅಮ್ಮ ಯಾಕೆ ಒಪ್ಪಿದರು, ಅಕ್ಕಯಾಕೆ ಒಪ್ಪಿದಳು ಈ ಮದುವೆಗೆ ? ನಮಗೆಲ್ಲ ಬಟ್ಟೆ ಬುಟ್ಟಿ ಹೊಲಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಎರಡು ಖರ್ಚು ತಾವೇ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಹೀಗೆ ಗುಟ್ಟಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಮದುವೆಯಾಗುವುದೇಕೆ? ಅಕ್ಕನಾಗಲೀ ಮೊದಲ ನಮಗೆ ಯಾಕೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ?

ಹೀಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತ ಒಂದು ಮೂಲೆಗೆ ನಿಂತಳು ಗೋದಾ. ಹೊಡೆಕರಾನ್ ಸೀರೆಯುಟ್ಟು ಸಂತಸ ಈಗ ಅವಳಿಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಶಾಸ್ತ್ರ ಕಲಾಪಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಮನೆ ತುಂಬಾ ಜನ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕಡೆಯವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಅಸಾಧ್ಯ ಸಂಭ್ರಮವಾಗಿದೆ. ಎರಡು ಕಾಲಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಒಂದು ಸುಂದರ ಹೆಣ್ಣು ತಾನಾಗಿ ಒಪ್ಪಿ ಮದುವೆಯಾಗುವುದೆಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವೇ ? ಅವರ ಸಂದಿಗೊಂದಿಯ ಬಳಗವೆಲ್ಲಾ ಬಂದ ಸೇರಿತ್ತು.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಭರ್ಜರಿಯ ಊಟವಾಯಿತು. ಸಂಜೆ ಇದೇ ಸೋಫಾ ಮೇಲೆಯೇ ವರಪೂಜೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರವೂ ಆಯಿತು.

ಅಕ್ಕನ ಹತ್ತಿರ ಮಾತಾಡೋಣವೆಂದರೆ ಗೋದಾಗೆ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ಕಾಶವೇ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೊಬ್ಬರು ಅವಳ ಜೊತೆಗೆ ಇದ್ದೇ ಇರು ರೆ. ಆದರೆ ತುಂಬ ಸಂಭ್ರಮ ಸಂತಸದಲ್ಲೂ ಅಕ್ಕನ ಮುಖ ಕಾಂತಿ ನವಾಗಿರುವುದು ಗೋದಾಳ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಮರೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ.

ರಾತ್ರಿಯ ಊಟವಾಗಿ ಮಲಗುವಾಗಲಾದರೂ ಕೇಳೋಣವೆಂದು ಳು ಅಕ್ಕನಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸುಳಿದಾಡಿದರೂ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಬೆಳಗಿನ ಜಾವಕ್ಕೆ ಏಳಬೇಕೆಂಬ ನೆವದಿಂದ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ ಬಂದು ದಾಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಉದ್ದೇಶ್ಯಪೂರ್ವಕ ಗಿಯೇ ಮಲಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಬೃಂದಾಗ ತಿಳಿಯದೇ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ.

ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಗೋದಾವರಿ ಏಳುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆಗಬೇ ಬೃಂದಾಳ ಸ್ನಾನವಾಗಿ ಳಾಗಲೇ ಗೌರಿಪೂಜೆಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಗೋದಾವರಿ ದೇವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಳನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನಿಂತರೂ ಅವಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಲು ಮಾತ್ರ ಸ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ.

ಸ್ವಭಾವತಃ ದಿಟ್ಟಿ, ಅಭಿಮಾನಿಯಾದ ಗೋದಾ ಈಗ ದುಃಖಿತಳಾಗಿ ಳು ಮುಖದಿಂದ ಬಂದು ದೇವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಳು. ಸುತ್ತಮುತ್ತ ನೆ ಹೆಂಗಸರೆಲ್ಲ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಧಾರೆಯ ಮುಹೂರ್ತ ಹತ್ತಿರ ಳತ್ತಿತ್ತು.

ವಧುವನ್ನು ಧಾರೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಾಪುರಾಯರೇ ದಾಳ ಸೋದರಮಾವನಾದರು.

ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು ಗೋದಾನನ್ನು ಕರೆದರು—“ಯಾಕವ್ವಾ ಇಲ್ಲಿ ತೀ ? ನೀವೇ ಅಲ್ಲೇನು ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡಿಯುವರು. ಹೋಗು ಹಸೀ ಮಂಟಪ ಗೆ ಇದ್ದು ಬಂದೋರನ್ನ ಕರದು ಕೂರ್ಸು”

ಗೋದಾ ತಟ್ಟನೆ ಹೊರಗೆ ಹೊರಟು ಹೋದಳು. ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳು ಳನಲ್ಲಿ ತೇಲಿದವು, ತಮ್ಮ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲ ಮರೆಗೆ ಕುಳಿತು ಳು ಬಿಕ್ಕಿ ಅತ್ತಳು. ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಅವಳು ಅಳುವ ಹುಡುಗಿಯಲ್ಲ. ಆದರೆ ಳಿಗೆ ಇಂದು ಬೇಡವೆಂದರೂ ಅಳು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾಕೆಂದು ಮಾತ್ರಾ ಳಿಗೆ ತಿಳಿಯದು.

ಮಂತ್ರ, ವಾಲಗಗಳು ಜೋರಾದಾಗ ಗೋದಾಳ ಅಳುವೂ ಜೋರಾಯಿತು. ಈಗ ಅವಳಿಗೆ ತಾನುಟ್ಟು ಸೀರೆಯೂ ಲೋಹಕವಚದಂತೆ ಭಾರವೆನಿಸಿತು. ಈ ಮನೆಯವರೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ತನ್ನ ಅಕ್ಕನಿಗೆ ಏನೋ ಮೋಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವಳು ಖಚಿತಮಾಡಿಕೊಂಡಳು.

ಮುಹೂರ್ತದ ವೇಳೆಗೆ ಹಸೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ಅವಳ ತಾಯಿ ಅವಳನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ ಬಂದು ಬಾಗಿಲ ಹಿಂದೆ ಅಳುತ್ತಾ ನಿಂತ ಅವಳನ್ನು ಕೈಹಿಡಿದು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು, ಗೋದಾಳ ದುಃಖ ಮತ್ತೂ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು.

ಆದರೆ ಅವರೆಲ್ಲ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಾಗಿ. ಅಕ್ಕ ಇನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಗಂಡನ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಉಳಿದು ಬಿಡುತ್ತಾಳ್ಳ-ಎಂದು ಅಳುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ, ಎಂದವರು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡರು.

ತೆರೆಯ ಹಿಂದೆ ವಧುವಾಗಿ ನಿಂತ ಬೃಂದಾ ಒಮ್ಮೆ ತಂಗಿಯ ಕಡೆಗೆ ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನೋಡಿದಳು. ಇದುವರೆಗೆ ಬಹು ಕಷ್ಟದಿಂದ ತಡೆಹಿಡಿದ ದುಃಖ ಒಮ್ಮಲೇ ದುಮಿಕಿತು. ಗಂಟಲು ಒತ್ತಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಳು.

ತಂಗಿಯ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಅವಳು ಚೆನ್ನಾಗಿಯೂ ಅರಿತವಳು. ಆದರೆ ಅವಳು ಎಷ್ಟಾದರೂ ಅಬೋಧೆ. ಸಂಸಾರ ಭವಣೆ ಅವಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದು ಎಂದುಕೊಂಡಿದ್ದಳು ಬೃಂದಾ.

ಬಿಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುತ್ತಲೇ ಅವಳು ಹಸೆಯ ಬದಲು ಸೋಫಾ ಹಾಕಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡಳು. ವಸಂತ ಸಂಕಲೆಯನ್ನು ಕಚ್ಚಿಹಾಕಿ ಉಡುವುದರ ಬದಲು ಲುಂಗಿ ಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಈಗಲೂ ಅದೇ ಬೂಟು.

ಇನ್ನು ಅವಳಿಂದ ತಡೆಯುವದಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸರಸರನೆ ಹಿಂಬದಿಯಿಂದ ಮೆಟ್ಟಲೇರಿ ಎತ್ತರದ ತಾರಸಿ ಏರಿ ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣದಂತೆ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಮನಸಾರೆ ಅತ್ತಳು.

ಕೆಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಜೋರಾಗಿ ಹೊಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ವಾಲಗ ಗೋದಾಳ ಕಿವಿಗೆ ಅಪಸ್ವರದ ರಣವಾವ್ಯವಾಗಿ ಕೇಳಿಸಿರಬಹುದು.

ತಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಅಕ್ಕ ತಾನು ಮಾತ್ರಾ ಶ್ರೀಮಂತ ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಸುಖವಾಗಿರುತ್ತಾಳೆ. ಅಕ್ಕ ಬೇಕೆಂದೇ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿರ ಬಹುದು-ಎಂದವಳು ಯೋಚಿಸಿರಲೂ ಸಾಕು.

ಕೆಳಗಡೆಯ ಗದ್ದಲ, ವೈಭವ ಅವಳಿಗೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಮತ್ತು ಹಿತ್ತಲಿನ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಯಾರೋ—

“ಗೋದಾವರಿ ಎಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಿ?” —ಎಂದು ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವುದೂ ಕೇಳಿಸಿತು. ಆದರೆ ಏಕೋ ಅವಳು ಕಲ್ಲಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು.

ಇತ್ತ ಬೃಂದಾಗಾದರೂ ಇದುವರೆಗೆ ಉಳಿದ ಮನಸ್ಥೈರ್ಯ ಈಗ ಉಳಿ ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಧಾರೆಯಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಮನಸೋಕ್ತ ಅಳುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

ಯಾರ ಸಮಾಧಾನದಿಂದಲೂ ಅವರ ಕಣ್ಣೀರು ತಡೆಯುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ತುಂಬಾ ಅಸಮಾಧಾನವಾದದ್ದು ತಾರಾಗೆ. ಅವಳು ತಾಯಿಯ ಹತ್ತರ ಸಿಡುಗುಟ್ಟಿದಳು—

“ಯಾಕಮ್ಮ ಹಾಂಗೆ ಇಷ್ಟಾ ಇಲ್ಲದಾಕೀಗೆ ಬಲವಂತನಾಡಿ ಕಟ್ಟಿದಿರಿ? ಪೊದಲ ಯಾಕ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು? ಈಗ ಹಸೀಮಣಿ ಮ್ಯಾಲಕೂತು ಸಾವಿರಮಂದಿ ಎದುರಿಗೆ ಹೀಂಗ ಅಳೂದಂದರ ಏನು ಚಂದ. ನೋಡಿದವರು ನಮಗ ತಾನ ಕಟ್ಟ ಹೆಸರ ಹಚ್ಚತಾರ?”

ಈ ಮಾತು ಬೃಂದಾನ ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳದೇ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ವಸಂತನ ಕಿವಿಯಿಂದಲೂ ಸಾರಾಗಲಿಲ್ಲ, ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು ತಟ್ಟನೆ ಸೊಸೆಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಹೇಳಿದರು—

“ನೋಡವ್ವ ಬೃಂದಾ ಎಂಥಾ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಗೂ ತೌರುಮನಿ ಬಿಡು ವಾಗ ದುಃಖಬರ್ದದೆ ಖರೆ. ಆದರೆ ನೀನು ಹೀಗೆ ಒಂದೇ ಸಮ ಅಳೂದಂದರ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಕಟ್ಟಿಸ್ತದ. ನೋಡಿದ ಮಂದಿ ಏನತಾನ ತಿಳಿದಾರ. ಹಸೀ

ಮಣಿಯಿಂದ ಎದ್ದಮ್ಯಾಲ ಕ್ವಾಣಿ ಒಳಗೆ ಕೂತು ನಿನಗ ಬೇಕಾದ್ದಾಂಗ ಅತ್ತು ಬಿಡು. ಇಕ ಈಗ ಆರತಿ ಆಗೂತನಕ ತುಸು ನಗನಗುತಾ ಕೂತಿದ್ದರ ಸಾಕು.” ಬೃಂದಾ ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಿಂದ ದುಃಖ ತಡೆದಳು ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ತಾಯಿಯೂ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಪಿಸುಗುಟ್ಟಿ ಗಡರಿದುದರಿಂದ ಅವಳು ಕಣ್ಣೀರು ತಡೆಯಲೇ ಬೇಕಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈಗ ಗೋದಾ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲದೆ ಕಣ್ಣಿರಿಯಾಗಿ ಕುಳಿ ತಿರುವುದರ ಅರ್ಥವೂ ಅವಳಿಗಾಯಿತು.

ವಸಂತಾ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಗುನಗುತ್ತ ಸುಮ್ಮನೆಯೇ ಕುಳಿತಿದ್ದ.

ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೆಲವು ಕಲಾಪಗಳು ಮುಗಿದೊಡನೆಯೇ ಆರತಿಯೂ ಆಗಿ ವಧೂವರರು ಹಸೆಯಿಂದ ಎದ್ದರು.

ತುಂಗಾಬಾಯಿ-ಸುಬ್ಬಣ್ಣಾಚಾರ್ಯ ಯಂತ್ರದ ಬೊಂಬೆಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಹಸೆಯಿಂದ ಎದ್ದೊಡನೆ ವಸಂತ ಯಾರ ಮುಲಾಜೂ ಇಲ್ಲದೆ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ಬಾಗಿಲು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡು ಕನಿಕರದಿಂದ ಕೇಳಿದ.

“ಬೃಂದ ಈ ಹೆಳವನನ್ನು ಮದಿವಿ ಆಗಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಿನಗ ಈಗ ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟ ನಿಸ್ತದ ಅಲ್ಲ ?”

ಬೃಂದಾ ತಟ್ಟನೆ ತಲೆ ಎತ್ತಿ ಗಂಡನನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಕನಿಕರದ ಕಂಬನಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತಿವೆ. ಹುಬ್ಬಿನ ನಡುವೆ ಕುಂಕುಮ ಅವನ ಗುಂಗುರ ಕ್ರಾಪಿನಲ್ಲ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಂತೆ ಅಕ್ಷತೆಯ ಕಾಳುಗಳು ಕುಳಿತಿವೆ.

ಗಂಡನ ಕಂಬನಿ ಅವಳಿಗೆ ಮತ್ತೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮರೆಸಿತು. ಕೂಡಲೇ ಅವಳು ಗಂಡನ ಎದೆಗೊರಗಿ ಬಿಕ್ಕಳಿಸಿದಳು—

“ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕರಿ ನನ್ನ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ತಪ್ಪು ತಿಳಿಯಬಾರದು ನೀವು, ಯಾಕೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರದು. ಸುಮ್ಮಸುಮ್ಮಗೆ ದುಃಖ ಉಮ್ಮಳಿಸಿ ಬರೆದೆ ನನಗೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಅಳೋದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತರ ಬಂದು ನಿಂತೀನಿ. ಇನ್ನು ಅಳು ಬರೂದೂ ಇಲ್ಲರಿ ನನಗೆ. ನನ್ನ ತಂಗಿ ಗೋದಾಗೆ ಈ ಸಂಗತಿ ಮೊಡಲು ಹೇಳಿದ್ದಿಲ್ಲ. ನೆನ್ನಿನೆ ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿದದ್ದು ನನಗ ಮದವಿ ಅಂತ ಇವತ್ತು

ಅವಳು ನನ್ನ ಮುಖ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಅಳಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದಳು. ಅದಕ ನನಗೂ ಅಳುಬಂತು. ಆತು ಇನ್ನು ಅಳೋದಿಲ್ಲ.”

ವಸಂತ ಆ ನವವಧುವನ್ನು ಬಿಗಿದಷ್ಟಿಕ್ಕೊಂಡ. ಅವನ ಎರಡು ಹನಿ ಕಂಬನಿ ಅವಳ ತಲೆಗೂದಲಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಇಂಗಿಹೋಯಿತು. ಅವನು ಅವಳ ಕೆದರಿದ ಮುಂಗೂದಲು ಸವರುತ್ತ ಮೆಲ್ಲನೆ ಉಸುರಿದ —

“ಖರೆ ಬೃಂದಾ ಈ ಹೇಳವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಬೂನು ಏನು ಖಾಲಿ ಮಾತಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಎರಡು ದಿನ ಕಾದಿದ್ದರೆ ನಿನಗ ಮೈ-ಕೈ ನೆಟ್ಟಿಗಿರೂ ಗಂಡ ಸಿಗತಿದ್ದ. ಈಗ ನನ್ನಂಥವನನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಾಳೆನುದ್ದಕ್ಕೂ ನೋಡುತ್ತಾ ಇರುವೆಂದರೆ ಎಂಥ ಸಂಕಟದ್ದು. ನಿನ್ನಂಥ ಚಲುವಿ ಪ್ರಾಯದಾಕಿಗೆ ವಯೋಧರ್ಮ ಸಹಜ ಆಶಾ-ಆನಂದ ಇದ್ದೇ ಇರತದೆ. ನನ್ನ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನೀನು ಈಗಲೇ ಸನ್ಯಾಸಿನಿ ಹಂಗ ಎಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಬಿಡು ಅಂದರೆ ಯಾರು ಒಪ್ಪೋ ಮಾತದೆ ಹೇಳು ?”

ಎಲ್ಲಿ ? ಇತ್ತ ನೋಡು ಈಗ ನಾನು ನಿನ್ನ ಕ್ಷಮಿಸೂ ಅಂಥವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನೀನೆ ನನ್ನ ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು ಅರ್ಥೇನು ?”

ಬೃಂದಾ ತಲೆ ಎತ್ತಿದಳು. ಹರಿವ್ರ-ಕುಂಕುಮ-ಹೂವಾಲೆಗಳಿಂದ ಶೋಭಿತಳಾದ ನವವಧು. ಮಿಸುಗುವ ಹೊಸ ಆಭರಣಗಳು, ನೀಲದ ಜರವ ಚೀನಾಂಬರ ಮತ್ತು ವಾಸನೆ. ಅತ್ತು ಕಂಪಾದ ಕಣ್ಣು ಮೂಗುಗಳು.

ಅವಳು ಅವನ ಬಾಯಿಯೇಲೆ ಬೆರಳಿಟ್ಟಳು—

“ಬಿಡುತ್ತೆ ಅನ್ನರಿ. ನಾನಿನ್ನು ಅಳೋದಿಲ್ಲ, ನಾನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಬಂದಾಗಲೇ ನೀವು ನನ್ನ ನಾಕುಬಾರಿ ಕೇಳಿ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆದಿದ್ದೀರಿ. ನನಗ ಯಾರೂ ಜುಲುವು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಾಣೂದಕ್ಕೆ ಮೊದಲ ನಾನೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೀನಿ. ಈಗ ತಪ್ಪು ನನ್ನದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಮಾರಿ ನೋಡಲಾರೆ. ನೀವು ಮೊದಲ ಸಗಜೇಕರಿ”

ಬೊಗಸೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳ ಮುಖ ಹಿಡಿದು ಅಲಂಗಿಸಿ ಅವನು ನಕ್ಕು ಬಿಟ್ಟ—

“ಹುಚ್ಚು ಹುಡುಗ. ಈಗ ನಾನು ನಕ್ಕಾತು. ನೀನು ಹೊರಗೆ ಹೋಗೂ ವಾಗ ನಗನಗತಾ ಹೋಗು ತಿಳೇತಾ. ಮತ್ತು ನಿನ್ನ ಅಳೂನ ನನ್ನ ಖೋಲಿಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗು. ರಾತ್ರಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಮತ್ತು ಬೇಕಾದರೆ ಅಳೂವಂತಿ”

ಬೃಂದಾ ಲಜ್ಜಿತಳಾಗಿ ಅಂದಳು—

“ಇಲ್ಲರಿ. ಇನ್ನ ನನ್ನ ಅಳೂನ ನನ್ನ ಒಂದಿಗೇ ಹೊರಗೆ ಒಯ್ದು ತಿಪ್ಪೆಗೆ ಹಾಕಿ ಬರತೇನಿ. ನಿಮ್ಮ ಮುಂದು ಎಂದೂ ಅಳೂದಿಲ್ಲ.”

“ಹಂಗಾದರ ನನ್ನ ಹಿಂದ ಅಳತೀ ಅನ್ನು ?”

“ಛೆ ! ಹಾಂಗಲ್ಲರಿ, ಯಾರಮುಂದೂ, ಯಾರಹಿಂದೂ ಅಳೂಲ್ಲ ಆತಿಲ್ಲೋ ?”

ಆಗಲೇ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಬಾಪೂರಾಯರ ಕರೆ ಕೇಳಿಸಿತು.

“ವಸಂತಾ ಭೂಮದ ಯಲೀ ಹಾಕ್ಸಾತು ಬಾಪ್ಪ ಊಟಕ್ಕೇ ನಿನ್ನ ಹೆಣ್ಣೇನೂ ಕರಕೊಂಡು ಬಾ”
ಕರಕೊಂಡು ಬಾ”

ಬೃಂದಾ ಸರಕ್ಕನೆ ಗಂಡನ ಕೈಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಅವನು ನಗುತ್ತಾ ಅವಳ ಬಲಗೈ ಹಿಡಿದು—

“ನಿನ್ನ ಕರಕೊಂಡು ಬರಲೀಕೆ ಹೇಳ್ಯಾರೆ ಬಾಪೂಮಾಮ ಬಾ ನನ್ನ ಜೊತೀಲಿ”—ಎಂದ.

ಗಂಡನ ಕೈಹಿಡಿದು ಹೊರಬಂದ ಬೃಂದಾ ತನ್ನ ತಂಗಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಕೇಳಿದಳು -

“ಗೋದಿ ಎಲ್ಲಿ ಕೂತಾಳೆ ನೋಡಿ ಕರಕೊಂಡು ಬಾ ಊಟಕ್ಕೆ”

ಮತ್ತೆ ಗೋದಾವರಿಯ ತಸಾಸಣೆ ನಡೆದು ಕಡೆಗೆ ರುಕ್ಕಿಣೀಬಾಯಿ ಯವರೇ ಅವಳನ್ನು ಕರೆದು ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಸಾಕುಬೇಕಾಯಿತು.

ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಸೋಫಾದ ಮುಂದೆ ಟೀಬಲಿನ ಮೇಲೆಯೇ ಭೂಮದೆಲೆ ಹಾಕಿದರು. ಬೃಂದಾ ಈಗ ಗಂಡನಿಗೆ ಮಾತುಕೊಟ್ಟಂತೆ ಅಳುವುದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ನಗುನಗುತ್ತ ಗಂಡನ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಳು.

ಗೋದಾವರಿ ಮಾತ್ರಾ ಯಾರೊಡನೆಯೂ ಮಾತನಾಡದೆಯೇ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಊಟ ಮಾಡಿ ಎದ್ದು ತನ್ನ ಕೋಣೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಳು.

ತಮ್ಮದೇ ಖರ್ಚೆಂದು ಬಿಂದೂರಾಯರು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಬಳಗವೂ ದೊಡ್ಡದು. ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಮಾರಂಭ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಅವರಿಗೆ ಈಗ ಇದು ಒದಗಿ ಬಂದದ್ದು ಮಹದಾಸಂದವೆನಿಸಿದೆ.

ಊಟದ ನಂತರ ಮತ್ತೆ ಮಡದಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯ ವಸಂತ. ತಾರಾ ಬಂದು ಬೃಂದಾನನ್ನು ಹಾಸ್ಯಮಾಡಿದಳು.

“ವೈನಿ, ನೀವು ನಮ್ಮ ಮೂಗಿಗೆ ನಾನು ಹಚ್ಚುವರೆ ಸೈ, ಹಸಿಮುಂದೆ ಆಪಾಟಿ ಅತ್ತು ಈಗ ಕ್ಲಾಣಿ ಒಳಗ ಹೀಗ ಲಲ್ಲೆ ಹೋಡಿತಾ ಕೂತೀರಿ, ಈಗ ಯಾವುದು ನಿಜ ಅಂಬೋಣ ಹೇಳಿ ?”

ಬೃಂದಾ ಎದ್ದು ಅತ್ತಿಗೆಯ ಕೈ ಹಿಡಿದು ವಿನಯದಿಂದ ಬಿನ್ನವಿಸಿದಳು.

“ತಾರಾ ವೈನಿ, ನಾನು ನಿಜಕ್ಕೂ ಹಾಂಗೆಲ್ಲಾ ಅಳುವಾಕೆ ಅಲ್ಲರಿ. ಇದ್ದದ್ದ ಇದ್ದಹಂಗೆ ಹೇಳತೀನಿ. ನಂಬೂದೂ ಬಿಡೂದೂ ನಿಮಗ ಸೇರಿದ್ದು.

ನಾವು ಮೊದಲ ಸಲಕ್ಕ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ನನ್ನ ತಂಗೀರಿಗೆ ಈ ಸುದ್ದಿ ಒಂದೂ ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲರಿ. ಖರೆ ಸಂಗ್ತಿ ನಮ್ಮ ಗೋದಾಗೆ ತಿಳಿದದ್ದು ನಾನು ನೆನ್ನೆ ಹಸಿ ಮೇಲೆ ಕೂತಾಗಲೇ. ನಮ್ಮ ಕಠಿ ಎಲ್ಲ ನಿಮಗ ಗೊತ್ತದ. ಗೋದಾನೂ ಒಂದಿಷ್ಟು ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಬಂದ ಹುಡಿಗೆ. ನಾನು ಇನ್ನು ಗಂಡನ ಮನೀಲೇ ಉಳಕೊಂಡರೆ ಅಪ್ಪಗ ಕಷ್ಟಾಗತದಂತ ಆಕೆ ಅಳಲೀಕೆ ಹತ್ತಿದಳು. ಅದಕ ನನಗೂ ಅಳು ಬಂತರಿ. ನಮದು ಬಡತನ ಖರೆ. ಆದರೆ ಏನಂದರೂ ತೌರುಮನಿ. ಮೊದಲಿಗೆ ಛಲೋ ಬದುಕಿದವರು ಅಪ್ಪ. ಈ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಾಗೆ ಹೀಗೆ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಾರೆ. ಏನು ಮಾಡೂ ಹಾಂಗದೆ ಹೇಳಿ. ನಾನಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಲುವಾಗೇ ಈ ಮದುವಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆ. ಈ ವಯಸ್ಸಿನಾಗೆ ನನ್ನ ಮದವೀ ಚಿಂತಿ ಒಂದು ಅವರಿಗೆ ಇರಬಾರದು ಅಂತ .”

ತಾರಾ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಅವಳು ನಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವಳ ಕಣ್ಣು ತುಂಬಿ ಗಂಟಲು ಬಿಗಿಯಿತು. ಮತ್ತೆ ಉಗುಳು ನುಂಗಿ ಅಂದಳು—

“ಮತ್ತ ನೀವು ತಪ್ಪು ತಿಳಿಯಬಾರದು ವೈನಿ. ನಿಮ್ಮ ತಮ್ಮನ್ನು ನಾನು ಹೂವ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳೂ ಹಂಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ತೀನಿ. ಈ ಮನಿ ಸೇವಾ ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು.”

ಈಗ ತಾರಾಗೇ ಅಳು ಬರುವಂತಾಗಿತ್ತು. ವಸಂತ ಕೇಳಿದ—

“ಬೃಂದಾ ಇನ್ನು ಸಾಕು ಬಿಡು. ನಗನಗತಾ ಇರೂವಾಗ ಮತ್ತ ಇನ್ನು ಆ ಸುದ್ದಿ ಬ್ಯಾಡ. ನಿನ್ನ ತೌರುಮನೀನ ಹೂವಿನಂಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳೂದು ಸೇರೈಬಿಡು”

ಬೃಂದಾ ಮಧುರವಾಗಿ ನಕ್ಕಳು—

“ಹೌದರಿ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ಹೊರಿ ಹಾಕೇನಿ. ಏನು ಮಾಡಲಿ ? ಈಗ ಸಧ್ಯ ನಮ್ಮ ಗೋದಾಗ ಬೆಚ್ಚಗೆ ಎರಡು ಮಾತು ಹೇಳಿ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರ ಅವಳ ಮುಸುಕು ಇಳಿಯೂ ಹಂಗಿಲ್ಲ”

“ಹಾಂಗೆ ಮಾಡು ಮಹರಾಯ್ತಿ. ಆದರ ವಸಂತಗ ಎಲಿ-ಆಡಕಿ ಕೊಟ್ಟು ನೀನೂ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗು. ಮತ್ತ ಐದು ಗಂಟೆಗೆಲ್ಲ ರಿಸೆಪ್ಷನ್ನಿಗೆ ತಯಾರಾಗಬೇಕು. ನಾನೇ ನಿನಗೆ ಹೆರಳು ಹಾಕಿ ಡ್ರೆಸ್ ಮಾಡು ವಾಕಿ ತಿಳಿತಾ ?”

“ಹಾಂಗೆ ಆಗಲಿ ವೈನಿ, ಇಕಾ ಬರ್ತೀನಿ”

ತಾರಾ ನಗುತ್ತಾ—

“ಈಗ ನನ್ನ ಜೊತೆಗೇ ಬರಬ್ಯಾಡ. ಇನ್ನೂ ಟೈಮಿದೆ”

ಹಾಂಗೆ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ತಾರಾ ಸರದೆ ಸರಿಸಿ ಹೊರಗೆ ಹೋದಳು.

“ಕೂಡು ಬೃಂದಾ. ತಾರಕ್ಕ ಹೇಳಿದ್ದಾಂಗ ನನಗ ಬೀಡಕೊಡೂ ದಿಲ್ಲೇನು ?” ಎಂದು ಅವಳ ಹಸ್ತ ಹಿಡಿದ ವಸಂತ. ಯಾವ ಬಿಂಕವೂ ಇಲ್ಲವೆ ಅವನ ಬಗಲಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಬೀಡ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಳು ಬೃಂದಾ.

“ನನಗ ಮತ್ತೊಂದು ಬೇಕು ಬೃಂದಾ ?” ಎಂದನವ.

ಮತ್ತವಳು ಮಾತಿಕೊಟ್ಟಾಗ ಅವನು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವಳ ಬಾಯಲ್ಲಿ ತುರುಕಲು ಬಂದಾಗ ಅವಳು ಏಳುತ್ತ ಮೆಲ್ಲಗೆಂದಳು—

“ನೀವು ನನಗೆ ಕೊಡುವಕ್ಕ ಇನ್ನು ಸಮಯ ಅದೆ. ಈಗ ಕೈಗೆ ಕೊಡರಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ತೇನಿ. ಏರುದ್ದು ಹೇಳಿದಂತ ತಪ್ಪು ತಿಳೀಬ್ಯಾಡರಿ”

ಅವನು ಬೀಡ ಅವಳ ಕೈಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾ—

“ನೀ ನನ್ನ ಕೃತಯುಗದ ಮನುಷ್ಯಳಿದ್ದಿ ಬಿಡು, ಮುಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕು, ಹಿಡಿದಿದ್ದಕ್ಕು ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಿ. ಹಂಗಾದರ ಈಗ ನಾನು ನಿನ್ನ ಇನ್ನೇನೂ ಕೇಳೋಹಂಗಿಲ್ಲನ್ನು ?”

ಬೃಂದಾ ಕತ್ತು ಬಗ್ಗಿಸಿ ಏಳುತ್ತಾ—

“ಇನ್ನು ಒಪ್ಪತ್ತು ತಡಕೊಳ್ಳಲಾರಿರೇನು ?”

ಅವನು ಬೇರೆಯೇ ಮಾತನಾಡಿದ—

“ಹೋಗು ಬೃಂದ, ನಿನ್ನ ತಂಗೀನ ಒಂದಿಷ್ಟು ಸಮಾಧಾನಮಾಡಿ
ಮತ್ತ ಸಂಜೆ ರಿಸವ್ವೆನ್ನಿಗೆ ರೆಡಿಯಾಗು”

ಮತ್ತವಳು ಅವನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡದೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಬಾಗಲ ಪರದೆ ಸರಿಸಿ
ಹೊರಗೆ ದಾಟಿದಳು.

ಗೋದಾ ತನ್ನ ರೂಮಿನ ಕಿಟಕಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಹೊರಗಿನ ಚಪ್ಪರದ
ಅಲಂಕಾರ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳಾದರೂ ಅವಳ ಕಣ್ಣಿನ ತೇವ ಇನ್ನೂ ಆರಿಸಲಿಲ್ಲ.
ಉಳಿದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇದು ಯಾವ ಪರಿಪೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಹೊಸಬಟ್ಟೆ ತೊಟ್ಟು
ಉಂಡು ನಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೃಂದಾ ಹೋಗಿ ಅವಳ ಭುಜದ ಮೇಲೆ ಕೈ
ಇಟ್ಟಾಗ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಇತ್ತ ತಿರುಗಿದಳು ಗೋದಾವರಿ.

೧೮

“ನನ್ನ ಮದವೀ ಒಳಗ ನಗನಗ್ತಾ ಓಡಾಡೋದು ನಿನಗ ಇಷ್ಟ ಬರಲಿಲ್ಲವ
ಗೋದಾ ?”

ಗೋದಾ ಮುಖ ಊದಿಸಿಕೊಂಡಳು —

“ನಿನ್ನ ಮದುವಿಗೆ ನನ್ನ ಯಾಕ ಕರಕೊಂಡ ಬಂದಿ ? ಮೊದಲ ನನಗ
ಹೇಳದಿದ್ದಮ್ಯಾಲ ಈಗ ಯಾಕ ಸುಳ್ಳು ಸುಳ್ಳೇ ಹೇಳಿ ಕರದಿ ?”

ಬೃಂದಾ ಧ್ವನಿ ತಗ್ಗಿಸಿ ಹೇಳಿದಳು —

“ಎಲಾ ಪ್ರೇರಿ, ನಾನು ಯಾಕ ಹೀಗ ಮಾಡಿದೆ. ಅಂತ ನಿನಗೇನರ
ತಿಳಿದದಯೇನೆ ? ಏನೆಲ್ಲ ಹುಚ್ಚುಚ್ಚಾರ ನಡೆಸಿದ್ದಿ ನೀನು ? ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ
ದೊಡ್ಡ ಮಂದಿ ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿ ಹಾಂಗ ನಿನೂ ಅತ್ತು ನನಗೂ ಅಳಿಸಿದಿ.
ಹೆತ್ತಾಕೆ ಅಮ್ಮ ಕೂಡಾ ಸುಮ್ಮನಿರೋವಾಗ ನಿನಗೆಂತ ವಾರುಪತ್ತೆ ಇದು ?”

ಬೃಂದಾ ಕೋಣೆಯ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿ ಬಂದಳು. ಗೋದಾ ಹಾಗೇ ಮೂತಿ ಉದ್ದ ಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ಹೇಳಿದಳು—

“ಅಮ್ಮಗ ಏನಂತ ! ನೀನು ಗಂಡನ ಮನೀ ಒಳಗ ಉಳದರ ಅಲ್ಲಿ ನಮಗ ಇನ್ನು ಒಪ್ಪತ್ತ ಊಟಕ್ಕೂ ಸೊನ್ನೆ ಬರತದ. ಮನೀ ಬಾಡಿಗೀ ಹ್ಯಾಂಗ ಕೊಡೂದು ? ನಮಗ ಪುಸ್ತಕ ಅರಿವಿಗೆ ಹ್ಯಾಂಗ ಮಾಡೂದು ?”

ಬೃಂದಾ ಒಂದು ಗಳಿಗೆ ತಂಗಿಯನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ಗೋದಾ ಹದಿನಾರು ವರ್ಷದವಳು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅವಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಶಿಸ್ತಿನ ಹುಡುಗಿ. ತನ್ನ ಮಾತು ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಭಲದವಳೂ ಹೌದು. ತನ್ನ ಓರಗೆಯವರಂತೆ ತಾನೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಬಟ್ಟೆ ತೊಡಬೇಕೆಂದು ಗೊಣಗುತ್ತಿದ್ದುದೂ ಉಂಟು. ಅಲ್ಲದೆ ಅವಳಿಗೆ ಮುಂದೆ ತಾನು ಕಾಲೇಜು ಓದಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಲಾಷೆಯೂ ಇಡೆಯೆಂಬುದು ಬೃಂದಾಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು.

ಗೋದಾವರಿಗೆ ತನ್ನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ತಿಳವಳಿಕೆ ಒಂದಿಷ್ಟೂ ಇಲ್ಲ. ಅವಳು ಬರಿಯ ಆಟದ ಹುಡುಗಿ ಎಂದು ಬೃಂದಾ ಭಾವಿಸಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಈಗ ಅವಳ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಬೃಂದಾಗೆ ಕೌತುಕವೆನಿಸಿತು.

ಈ ಹುಡುಗಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ತನ್ನ ಮನೆಯ ಕಷ್ಟ-ಸುಖ ತಿಳಿದಿದೆಯೆ ? ಇವಳು ಮಧ್ಯಹವೆಲ್ಲಾ ಅತ್ತದ್ದೇಕೆ ? ಈಗ ಕುಳಿತಿರುವುದಾದರೂ ಏಕೆ ?

ಬೃಂದಾ ತುಸು ನಕ್ಕು ಹೇಳಿದಳು—

“ಅದೆಲ್ಲ ಚಿಂತಿ ನಿನಗೆ ಯಾಕ ಗೋದೀ. ನಾನು ಅದಕೆಲ್ಲ ಏರ್ಪಾಡ ಮಾಡಿ ಮದಿವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡೀನಿ. ನಿನಗಿಂತ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅದ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮನ ಚಿಂತಿ. ನಾನು ಸುಖ ಪಡ್ಲಿಂತ ಮದಿವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡೀನಿ ಅಂದು ಕೊಂಡೀಯೇನೆ ಹುಚ್ಚಿ ? ನೀನು ಕಾಲೇಜು ಓದಬೇಕಂತಿ. ಮತ್ತೆ ರಫೂಗೆ ಮುಂದೆ ಓದಿಸಬೇಡೇನು ? ನನಗ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ನಲವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಯಾಕ ಮೂಲೆಗೆ ಸಾಲುತಿದ್ದವಂತಿ ?

ಗೋದಾವರಿಗೆ ಅಕ್ಕನ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥವಾಗದೆ ಒಂದು ಗಳಿಗೆ ಅವಳ ಮುಖ ನೋಡಿದಳು—

“ಹಂಗಾದರ ಈಗ ನೀ ಏನು ತಿಂಗಳ-ತಿಂಗಳ ನಮಗೆ ಸಂಬಳ ಕಳಸ್ತೀಯೇನು?”

ಅವಳ ದಿಟ್ಟತನ ಹೆಚ್ಚಿನಿಸಿತು ಬೃಂದಾಗೆ. ತಾನು ತಿಂಗಳಿಡೀ ದುಡಿದು ತಂದು ನಲವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ತಾಯಿಯ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಖರ್ಚಿಗೆಂದು ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗಲೂ ಈ ತಮ್ಮ ತಂಗಿಯರಿಗಾಗಿಯಲ್ಲವೇ ತಾನು ಈ ಕುಂಟನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿರುವುದು? ಹಿಂದೆ-ಮುಂದೆ ತಿಳಿಯದ ಈಚೋಟುದ್ದ ಹುಡುಗಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತಾಡುತ್ತಾಳಲ್ಲ ಇದು ಖಂಡಿತಾ ಸರಿಯಲ್ಲ, ಈ ಮಾತು ನನ್ನ ಅತ್ತೆಯ ಮನೆಯವರಿಗೆ ತಿಳಿದರೆ ಅವರೆಲ್ಲ ಏನಂದುಕೊಂಡಾರು?

ಬೃಂದಾ ಹೀಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಗೋದಾವರಿ ಅಕ್ಕನಮ್ಮೆಯೇಲಿನ ಅಭರಣಗಳನ್ನು, ಅವಳುಟ್ಟು ಪೀತಾಂಬರವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಈ ಹುಡುಗಿಗೆ ಇದೂ ಸಹನವಿಲ್ಲವೇನೋ ಎಂದೆನಿಸಿತು ಒಂದು ಗಳಿಗೆ.

ಆವರೆ ತಾನು ಕೇವಲ ಈ ಹದಿನಾರ ವರ್ಷದ ವೋರಿಗೆ ಹೆವರಬೇಕೆ? ತನ್ನ ವಸಂತ ಎಂತಹ ಉದಾರ ಮನಸ್ಸಿನವರು, ಅವರ ಮುಂದೆ ಇದೆಂತಹ ಕುತ್ತಿತ ಬುದ್ಧಿ?

ಅವಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಗದರು ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದಳು—

“ಹೌದು ನಾನು ನಿನ್ನ ತೌರು ಮನೀನ ಸಾಕಬೇಕು ಅಂತ ಅವನ ಹತ್ತರ ಮಾತು ತಗೊಂಡೇ ಮದುವೆಯಾಗೀನಿ ನೀನೇನಾದರ ಈಗಲೇ ಅಮ್ಮನು ಅಪ್ಪನು ಸಾಕೂ ಹಾಂಗೆ ಇದ್ದರ ಹೇಳು. ನಾನು ನಿಮಗೆ ದುಡ್ಡು ಕಳಿಸೋದಿಲ್ಲ”

ಈಗ ತಂಗಿ ತಣ್ಣಗಾಗುತ್ತಾಳೆಂಬ ಬೃಂದಾ ತರ್ಕ ಸುಳ್ಳಾಯಿತು. ಕೂಡಲೇ ತಿರುಗುಬಾಣ ಬಂದಿತು ಗೋದಾಳಿಂದ.

“ನೀನು ಇಷ್ಟು ದಿನ ದುಡಿದು ನಮಗ ಕೊಡಲಿಲ್ಲೇನು? ಹಾಂಗೆ ನಾನೂ ಇನ್ನ ಮೇಲೆ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡತೇನಿ ನಿನ್ನ ಅತ್ತೀಮನಿಯವರು ಎಷ್ಟು ದಿನಾ ಅಂತ ನಮ್ಮ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡತಾರ? ಹಾಂಗೂ ಅಲ್ಲವೆ ಸುಮ್ಮ ಸುಮ್ಮಗ ಬೀಗರ ಹತ್ತರ ದುಡ್ಡು ತಗೊಂದರ ಏನು ಚಂದ ಅದೆ? ನೀ ಏನು ಕೊಟ್ಟೀ, ಅಪ್ಪ ತಗೊಂತಾನ?

ಯಾವಾಗಲೂ ಸ್ವೂಲು, ಪಾಠಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಗೋದಾವರಿ ಇಷ್ಟು ಆಳವಾದ ವಿಷಯದತ್ತ ಮಾತಾಡಬಲ್ಲಳೆಂಬ ಅಂಶ ಇದೀಗ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು ಬೃಂದಾಗೆ. ಅವಳು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು—

“ಗೋದೀ ನಿನಗ ಒಂದೂ ತಿಳಿದು ಬಿಡು. ಅಪ್ಪ-ಅಮ್ಮ ಇಬ್ಬರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಾನೂ ಇವರನ್ನು ಮದವಿಯಾದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರ ಯಾವ ಸಿರಿವಂತರು ನನ್ನ ಮದಿವಿ ಅಗತ್ತಿದ್ದರು ಅಂತಿ ? ಅಪ್ಪನ ಮೂರು ಕಾಸು ಖರ್ಚು ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಖರ್ಚು ಅವರೇ ಹಾಕಿಕೊಂಡಾರ.”

“ಅದು ನನಗೂ ತಿಳಿತದ ಕಣಕ್ಕು. ಆದರೆ ಇವರು ಇವಕ್ಕೆಲ್ಲ ಯಾಕ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಾರಂತ ಮಾತ್ರ ನೀನು ನನಗೆ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇದರಾಗ ಏನೋ ಮೋಸ ಇದೆ ಅನಸ್ತದ ನನಗೆ.

ಬೃಂದಾ ಒಂದು ಗಳಿಗೆ ಹುಬ್ಬುಗಂಟಿಕ್ಕಿದಳು—

“ಹಿಂದ-ಮುಂದ ತಿಳಿದೆ ಯಾಕ ಹೀಗ ತಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಾತನಾಡ ತೀಯೇ ನೀನು? ಹಾಂಗ ಮೋಸ ಮಾಡುವರಾದರೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಿನಗ ನೋಡು ಯಾಕಾಟಿ ವಸ್ತು ಹಾಕಾರೆ. ನಿಮಗೆಲ್ಲ ಎಷ್ಟೊಂದು ಅರಿವಿ ಸೀರಿ ತುದಾರೆ. ಅಪ್ಪನ ಇವೆಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯ ಇತ್ತೀನು?”

ಗೋದಾವರಿ ತಟ್ಟನೆ ಮಾತಿನ ಧಾಟಿ ಬದಲಿಸಿದಳು—

“ಅಕ್ಕ, ಭಾವನ ಕಾಲು ಏನಾಗ್ಯದೆ? ಯಾಕೆ ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಬೂಟು ಹಾಕಿಕೊಂಡೇ ಇರತಾರೆ?”

ಬೃಂದಾ ತುಸು ಬೆಚ್ಚಿದರೂ ಕೂಡಲೇ ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡಳು. ತಂಗಿ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಸಾರೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿಯೇ ಕೇಳುತ್ತಾಳೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿ ತ್ತಾದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಮೊದಲೇ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಮತ್ತೂ ಮನದ ದುಗಡ ಹತ್ತಿಕ್ಕೆ ತೀರ ಸಹಜವೆಂಬಂತೆ ಹೇಳಿದಳು.

“ಅದು ಏನೋ ಕಾಲು ಗಾಯ ಆಗಿತ್ತು ಎಂದರು ಇನ್ನೂ ವಾಸಿ ಆಗಿಲ್ಲಂತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಔಷಧಿ ಹಾಕಿ ಕಬ್ಬಾರಂತೆ. ವಾಸಿ ಆದಮೇಲೆ ಅದನ ಬಿಚ್ಚಿಹಾಕಾರೆ. ಅದರ ಚಿಂತಿ ಯಾಕ ನಿನಗೆ?”

ಗೋದಾ ಅಕ್ಕನ ಮುಖ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಸೆರಗಿನ ತುದಿಯ ದಾರ ಕೇಳುತ್ತಾ ಮೂತಿ ಉದ್ಧಮಾಡಿ ಹೇಳಿದಳು—

“ನೀನು ಹಂಗಂತಿ. ಅದು ಸುಳ್ಳು ಅನಿಸ್ತದೆ ನನಗೆ. ಗಾಯ ವಾಸಿ ಆಗೂದರಾಗೆ ಏನು ಅವಸರ ಇತ್ತೋ ಮದವೀಗೆ. ಒಳಗೆ ಏನು ಮೋಸ ಅದೆಯೋ ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತದೆ ? ಈ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಾರ ಮಾತು ನೆಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು ನೀನು ಮರುಳಾದಿ. ಮುಂದೆ ಅವರು ಯಾಕ ನಮಗೆ ರೊಕ್ಕ ಕೊಡತಾರೆ ?” ತಂಗಿಯಾಡುತ್ತಿದ್ದ ನಗ್ನ ಸತ್ಯ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಕುಕ್ಕಿದರೂ ಈ ಜೋಟುದ್ದ ಹುಡುಗಿ ಸಂಸಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟು ತಲೆಹರಟೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಳೆಂಬುಹು ಇದೀಗಲೇ ತಿಳಿದದ್ದು ಬೃಂದಾಗೆ. ಹಾಗೂ ಇಷ್ಟು ಪಾರುಪತ್ತೆ ಈ ಅಬೋಧ ಹುಡುಗಿಗೇಕೆ ? ಎಂದೂ ಅನಿಸಿತು. ಆದರೆ ಅವಳನ್ನು ಗದರಿಸುವು ದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಒಳ್ಳೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ತಿಳಿಹೇಳಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡಳು. ಅವಳ ಧ್ವನಿ ಮೊದಲಿಗಿಂತಲೂ ಮೃದುನಾಯಿತು.

“ಗೋದಾ ನಮ್ಮ ಮನೀ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪರಿವೆ ಏನಾದರೂ ಅದನೇ ನಿನಗೆ? ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪ ಸೋತುಹೋಗ್ತಾ ಅದಾರೆ. ಮನೀ ಕಥಿ ನಡೆಯೂದಾರ ಹೆಂಗೆ ? ಸುಮ್ಮಸುಮ್ಮಗ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಾರನ್ನ ಯಾಕ ಅಂತೀ ನೀನು ? ಆಕೆ ಏನೂ ನಮಗ ಮೋಸಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದ್ದದ್ದ ಇದ್ದಂಗೆ ಹೇಳಿಯಾರೆ. ನಾನೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಮಾಡಿಕೊಂಡೀನಿ. ಮುಂದ ನಿಮಗೆಲ್ಲ ರೊಕ್ಕ ಕೊಡೋವಳು ನಾನೇ ಇದ್ದೀನಿ”

ಗೋದಾ ಹುಬ್ಬುಗಂಟೆಕ್ಕೆ ಗೊಣಗಿಕೊಂಡಳು.

“ನಮ್ಮ ಮನಿ ಕಷ್ಟ ನನಗೂ ಗೊತ್ತದೆ ಅಮ್ಮ ಹಗಲೂ-ಸಂಜೆ ಹೇಳತಾನೆ ಇರತಾಳೆ. ನೀನು ಇನ್ನು ಎರಡು ವರ್ಷ ತಡದು ಮದವಿ ಆಗಿ ದ್ದರೆ ಏನಾಗತಿತ್ತು ? ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಾನು ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಮುಗಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ದರೂ ನೌಕರಿ ಹಿಡೀತಿದ್ದೆ”

ಬೃಂದಾಗೂ ತಂಗಿಯ ಕಟಕಟಿ ಬೇಸರವೆನಿಸಿತು. ಅವಳು ಹುಬ್ಬು ಗಂಟೆಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದಳು —

“ನಿನಗೆ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ತನಕನಾದರೂ ಕಲಿಸಬೇಕಂತಲೇ ನಾನು ಮಹು ವ್ಯಾಗೀನಿ. ಈಗಲಾರ ತಿಳಿತನು ನಿನಗೆ ? ನನಗೆ ಬರತ್ತಿದ್ದ ನಲವತ್ತು ರೂಪಾಯಾಣ ಎಷ್ಟು ಜನಕ್ಕಂತ ಕಲಿಸಲಿ ನಾನು ? ಇನ್ನು ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಅಲ್ಲ ದಿದ್ದರ ಬಿ. ಎ. ತನಕನಾದರೂ ಓದು ನೀನು. ಯಾರು ಬ್ಯಾಡಂತಾರೆ”

ಗೋದಾ ಅಕ್ಕನ ಒಡವೆ-ಸೀರೆಗಳ ಕಡಿ ನೋಡಿ ಅಂದಳು—

“ನೀನಂದರ ಇವರ ಮನಿ ಒಳಗ ಇರುವಾಕೆ. ಹಾಂಗಂತ ಒಂದಿಷ್ಟು ವಸ್ತ್ರ, ಸೀರಿ ಹಾಕ್ಕಾರ ನಮಗ ಯಾಕ ಕೊಡತಾರ ರೊಕ್ಕ !”

ಬೃಂದ ಒಂದು ಗಳಿಗೆ ತಡೆದಳು. ನಿಜಸಂಗತಿ ಎಷ್ಟು ದಿನ ತಡೆದರೂ ಒಂದು ದಿನ ತಿಳಿದೇ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮುಚ್ಚುಮರೆ ಯಾಕೆ. ನಿಜ ಹೇಳಿದರಾದರೂ ಈ ಹುಡುಗಿ ಒಪ್ಪಿಯಾಳು.

ಬೃಂದಾಳ ಕಣ್ಣು ತುಂಬಿ ಬಂದಿತು. ಅವಳು ಬಿಗಿದ ಕಂಠದಿಂದ ಹೇಳಿದಳು —

“ಈ ಮಂಗಲ ಕಾರ್ಯದ ದಿನ ಅಳಬಾರದಂತ ಹಿರೇರೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಬೈತಾರ ನೀನು ಹಟವಾರಿ ಹುಡುಗಿ. ಬೇಕಂತಲೇ ಬೆಳಗ್ಗಿಂದ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ನೀರು ತರಿಸತಿದ್ದಿ. ನಿಜ ಹೇಳಬಿಡತೇನಿ ಕೇಳು. ಆ ಮ್ಯಾಲಾದರೂ ತೆಸ್ಸುಗ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿತು ಇಲ್ಲಿ ಇರು ತನಕ”

ಅಕ್ಕನ ಕಣ್ಣೀರು ಕಂಡೂ ಗೋದಾವರಿ ವಿಚಲಿತಳಾಗದೆ ಕೇಳಿದಳು—

“ನೀನು ನಿಜ ಹೇಳೋದೇನದೆ ಬಿಡು. ನನಗೇ ತಿಳಿತದೆ. ಭಾವನ ಕಾಲಿಗೆ ಏನೋ ಆಗ್ಯದೆ, ಅದಕೇ ನಿನ್ನ ಕರಕೊಂಡಾರೆ ಸೊಸಿಯಾಗಿ”

ಬೃಂದಾ ಬುದ್ಧಿಗಟ್ಟಳು. ತಂಗಿಗೆ ಒಂದೇಟು ಬಿಗಿದು ಚೂರಿಯ ಹರಿತದಿಂಪ ಚೇತ್ಕರಿಸಿದಳು—

“ಎ ಮೂಳೇ ! ಕಾಲಿಗೆ ಆಗೂದೇನು ಬಂತು ! ಅವರಿಗೆ ಎರಡು ಕಾಲೂ ಇಲ್ಲ ಕಣೆ ! ಎರಡು ಕಾಲೂ ಇಲ್ಲ ! ವಿಮಾನದ ಅಪಘಾತದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಎರಡು ಕಾಲೂ ಮುರುದುಹೋಗ್ಯದೆ. ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟಕ್ಕಂತ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಮದಿವ್ಯಾದೆ. ನನ್ನ ಮದಿವಿಮಾಡೂ ಜೈತನ್ಯ ಅಪ್ಯಗ ಇಲ್ಲಂತ ನಿನಗ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೇನೇ ರಂಥಿ ?”

ಅಕ್ಕನ ಕೈಯಿನ ಹೊಡೆತ ತಿಂದರೂ ಗುಂಡಿನಂತೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು ಗೋದಾವರಿ. ಹಾಗೇ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಡಲೆಯಂತೆ ಅವಳ ಬಾಯಿಂದ ಮಾತು ಗಳು ಉದುರಿದವು—

“ಛಲೋ ಅಶುಖಿತು. ‘ರೊಟ್ಟು ಹಳಸಿತ್ತಂತ, ಸಾಯಿಕಾದಿತ್ತಂತ.’ ಇದಕ್ಕ ಇಷ್ಟೊಂದು ಗುಟ್ಟುಗುಮಾನಿ ಯಾಕ ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತೋ”

‘ಫಟೀರನೆ ಗೋದಾವರಿಯ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಲತ್ತು ಬಿತ್ತು. ಥರಥರ ನಡುಗು ತ್ತಿದ್ದಳು ಬೃಂದಾ. ಈಗ ಅವಳ ದುಃಖವಡಗಿ ಕ್ರೋಧ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಚೇತೃರಿಸಿದಳು ಬೃಂದಾ—

“ಬಾಯಿಮುಚ್ಚು ಚಾಂಡಾಳಿ. ಅಂಥ ಅಮ್ಮನ ಹೊಟ್ಟಿಗೆ-ಗೋವಿನ ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ನಾಯಿಹುಟ್ಟಿದ್ದಂಗೆ ಹುಟ್ಟೇ ನೀನು. ನಿನ್ನ ದೆಸಿಂದ ಅಪ್ಪಗ-ಅಮ್ಮಗ ಇನ್ನೇನು ಕಾದಿದೆಯೋ?...ಅಯೋ ನನ್ನ ನಸೀಬೇ?...”

ಹಣೆ ಕುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಆ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಮಂಚದಮೇಲೆ ಮಲಗಿ ಮುಖಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಳು ಬೃಂದಾ. ಮೆದುಳಿನ ಮೂಲೆಮೂಲೆಯ ದುಗುಟವೆಲ್ಲಾ ಹೊಳೆಯಾಗಿ ಹರಿಯಿತು.

ಆದರೆ ಇನ್ನು ಬಹುಬೇಗ ಅವಳು ತನ್ನ ದುಃಖವನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಏನಿದ್ದರೂ ಇನ್ನು ಅರ್ಧಗಂಟಿಯಲ್ಲಿ ತಾರಾ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಮಧ್ಯಾನ್ಹ ಅತ್ತಿದಕ್ಕೆ ಆಕೆ ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದರು. ಇನ್ನೂ ಅಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ತಪ್ಪು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಹುಡುಗಿಗೆ ಆಗಿರುವುದಾದರೂ ಏನು? ಯಾಕೆ ಈ ಮೊಂಡು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾಳೆ ?

ಬೃಂದಾ ಕಣ್ಣೊರಿಸಿಕೊಂಡು ಗೋಡೆಯಕಡೆ ತಿರುಗಿ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರೆ ಬಂದವಳಂತೆ ನಟಿಸಿದಳು.

ತಾಯಿ, ರುಕ್ಮಿಣಿಬಾಯಿ, ತಾರಾ ಎಲ್ಲಾ ಒಂದೊಂದು ಬಾರಿ ಬಂದು ನೋಡಿ-

“ಬೆಳಗಿನಜಾವಕ್ಕೆ ಎದ್ದದ್ದು. ಬೆಳಗ್ಗಿಂದ ಆಯಾಸಾಗದೆ, ಇನ್ನು ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮಲಗಿರಲಿ.”ಎಂದುಕೊಂಡುಹೋದರು. ಇವಳಿಗೂ ಅಷ್ಟೇ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ತಂಗಿಯ ಮಾತುಗಳು ಅವಳ ಮನದಲ್ಲಿ ಕಟಿಯತೊಡಗಿದವು,

ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವಳು ಹೇಳಿದಂದೆ ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆಯೂ ಅವರು ನಮ್ಮ ಸಂಸಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವರೆಂಬ ಭರವಸೆ ಏನಿದೆ?

ತಮ್ಮ ಮಗನಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಲಿ ಎಂಬ ಆಸೆಯಿಂದ ಅತ್ತಿಯವರು ಕೊಟ್ಟ ಭರವಸೆಯಿಲ್ಲವೇ ಅದು ? ಆ ಮಾತು ಮಾವನವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೇ ಇರಬಹುದು. |

ಆದರೆ ಅವರ ಮಗನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯಲ್ಲವೇ ? ಅವರೂ ನನಗೆ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಮಾತು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೋ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ !

೧೯

ಅಡಿಗೆಯವನು ಕಾಫಿ ಕುಡಿಸಲು ಲೋಟಗಳನ್ನು ತಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಾಫಿ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರ ತಂಗಿಬಂದು. ಬೃಂದಾನನ್ನು ಅಲಗಿಸಿ ಎಬ್ಬಿಸಿದರು—

“ಏಳಿವ್ವ ತಂಗೀ. ಕಾಫಿ ಕುಡಿಸಿ, ಮಾರಿ ತೊಳೆದು ಬಾ. ತಾರಾ ಹೆಳಲು ಹಾಕತಾಳಂತೆ”

ಬೃಂದಾ ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಎದ್ದು ವಳಂತೆ ಮೈಮುರಿದು ಎದ್ದಳು. ಅಹಲಯ್ಯ ಬಾಯಿ ಅವಳ ತಲೆ ಸವರಿದರು —

“ಯಾಕಿವ್ವ ಕೂಸು ಕಣ್ಣು ಈಸಾಟಿ ಕೆಂಪಗಾಗ ದೆ ? ಚಂದಾಗೆ ತಣ್ಣೀರಿನಾಗೆ ಮಾರಿ ತೊಳೆಯಿವ್ವ”

ಬೃಂದಾ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಎದ್ದು —

“ಬೆಳಗಿಗೆ ಮುಂಜೆ ಎದ್ದದ್ದು, ಅಷ್ಟು ನಿದ್ರೆ ಬಂದು... ತ್ತು”

ಎನ್ನುತ್ತಾ ಕಣ್ಣೊರಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾಫಿಯ ಲೋಟ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಳು. ಅವಳ ಧ್ವನಿಯೂ ಭಾರವಾಗಿತ್ತು. ರೂಮಿನ ತುಂಬಾ ಹೆಂಗಸರು, ಮಕ್ಕಳು ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಸಂಜೆಯ ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದ್ದರು. ಅದೇ ವೇಳೆಗೆ ತಾರಾನೂ ಬಂದು —

“ನಿದ್ರೆಮುಗಿತಾ ಮೈನಿ ? ಲಗುಲಗೂನ ಏಳಿರಿನ್ನ, ಚಪ್ಪರದಾಗೆ ಆಗೆಲೇ ಎಲ್ಲಾ ರಿಡಿ ಆಗಿಹೋಯಿತು”

ಎಂದಳು ಮನೆಯ ಹೆಂಗಸರೆಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲಿತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದ ರೂ ಗೋದಾವರಿ ಮಾತ್ರಾ ಅಲ್ಲೇ ಜಡಹೆಣೆದುಕೊಂಡು ಬದಲುಸೀರೆಯುಟ್ಟು ಕಾಫಿ ಕುಡಿದು

ಅಲ್ಲೇ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಯಾರಿಗೂ ತನ್ನ ಕಡಿ ಗಮನ ಬೀಳಬಾರದೆಂದೇ ಅವಳ ಉದ್ದೇಶ್ಯ. ಚಪ್ಪರದ ಕಂಬಗಳಿಗೆ ದೀಪದ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕೆಟಕಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾ ಸ್ವಸ್ಥವಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು.

ಇಷ್ಟರತನಕ ತಾನು ತನ್ನ ಅಕ್ಕನೊಡನೆ ಕಟುವಾಗಿ ವಾದಿಸಿದನೆಂಬ ಆತಂಕ ರವೆಯಷ್ಟೂ ಇರಲಿಲ್ಲ ಗೋದಾಪರಿಯ ಮುಖದ ಮೇಲೆ. ಅಕ್ಕ ತನ್ನ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಬಹಳ ನೊಂದಿದ್ದಾಳೆಂದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಆ ಬಗೆಗೆ ಅವಳು ಚಿಂತಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಬದಲು ತೀರಾ ನೊಂದವಳು ಬೃಂದಾ. ಆದರೆ ಮತ್ತೆ ಆ ವಿಷಯ ವನ್ನು ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ದುಗುಡ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವಳು ಅದನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮರೆಯಲು ಯತ್ನಿಸಿದಳು ಆದರೆ ಎಂದೂ ಇಲ್ಲದ ತನ್ನ ಮದುವೆಯ ದಿನವೇ ತನ್ನ ತಂಗಿಯನ್ನು ಅಷ್ಟು ಕಟುವಾಗಿ ಹೊಡೆದನಲ್ಲಾ— ಎಂದು ಅವಳ ಮನಸ್ಸು ಮರುಗುತ್ತಿತ್ತು.

ತಂಗಿ ತಮ್ಮನಿಗಾಗಿಯೇ ಅಲ್ಲವೆ ತಾನು ಈ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟಿದ್ದು ಸ್ವಂತ ಆಸೆ, ಅಭಿಲಾಷೆ, ಅಭಿಮಾನವನ್ನೂ ತೊರೆದು ಕುಂಟನನ್ನು ಮದುವೆ ಯಾದದ್ದು ? ಈ ಹುಡುಗಿಗೆ ಕಿಂಚಿತ್ತೂ ಆದರೆ ಪರಿವೆಯೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ !

ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಮೇಲೆ ಅಪ್ಪ-ಅಮ್ಮ ಇವಳನ್ನು ಹೇಗೆತಾನೇ ಸುದಾರಿಸಿಯಾರು ? ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತಾಡಿದವಳು ಅಮ್ಮನನ್ನು ಮೂಲೆಗೆ ಕೂರಿಸುವುದೇನೂ ಹೆಚ್ಚಲ್ಲ.

ಮುಂಡೆ ತಾನು ದುಡ್ಡು - ಕಾಸು ಕಳಿಸಿದರೂ ಇವಳು ತಾನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಡೌಲು ಹಾರಿಸುವವಳೇ ಸರಿ. ಮೆದು ಸ್ವಭಾವದ ತಾಯಿಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗದ ರಿಯೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ತನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ಇದೇ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದೂ ತರವಲ್ಲ. ಏನಿದ್ದರೂ ಅವರು ತನ್ನಿವ ದೂರ ವಾಗಿಯೇ ಇರಬೇಕು, ಎಲ್ಲ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಯೋಚಿಸೋಣ-ಎಂದುಕೊಂಡಳು.

ಬೃಂದಾಳ ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ಮೊದಲಾಯಿತು. ತಾರಾ ಮಾಡುವ ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ಬೇಡ ಎನ್ನುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಬೃಂದಾಳ ಸಿರಿಮುಡಿ ಅಜಂತಾ ಮಾದರಿಯ ಸುಂದರ ತುರುಬಾಗಿ ಮುತ್ತಿನ ಜಾಲರಿಯಿಂದ ಆವೃತವಾಯಿತು.

ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸೋಗಿ, ತುಟಿಗೆ ರಂಗು, ಮುಖಕ್ಕೆ ಕೇದಗ ರಾಗದ ವೌಡರ್ ಲೇಪಿತವಾಯಿತು. ಸಿಂಡರೆಲಾ ಪತ್ತಲ, ಕ್ಲಿಯೋಪಾತ್ರಾ ರವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪರಿಯಾಗಿ ನಿಂತಳು ಬೃಂದಾ. ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಬಿಂಬ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳಲು ತನಗೇ ನಾಚಿಕೆಯಾಯಿತು.

ಮುತ್ತಿನ ಹಾರಗಳನ್ನ ಹೊರಗಡೆಗೆ ಇಳಿಯಬಿಟ್ಟಳು ತಾರಾ. ತೋಳಿಗೆ ನಾಗಬಂದಿ, ಮುತ್ತಿನ ಚಲತುಂಬು ಜೋಮಾಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಲು ಮರೆಯ ಲಿಲ್ಲ ತಾರಾ. ಕನ್ನಡಿಯ ಮುಂದೆ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಅವಳು ಕುಳಿತಾಗ ಮನೆಯ ವರೆಲ್ಲಾ ಬಂದು ತಾರಾಳ ಮೇಕಪ್ ಮೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಗೋದಾವರಿಯೂ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತು ಒಂದು ಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಕನನ್ನು ದುರುದುರು ನೋಡಿ ಮತ್ತೆ ಒಳಗೆ ಹೋದಳು. ಆದರೆ ಆಗ ಅವಳು ಮುನಿದಿದ್ದಂತೆ ಬೃಂದಾಗೆ ಅನಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಹೊರಗಿನ ಪೆಂಡಾಲು ಭವ್ಯವಾಗಿ ಅಲಂಕೃತವಾಗಿತ್ತು. ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪ ಗಳು ಚಪ್ಪರದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಬೆಳಗಿದವು. ಯುವಕ ತಂಡದವರು ಭಾವಗೀತೆಗಳ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಹಚ್ಚಿದ್ದರು.

ರಿಸೆಪ್ಷನ್ ವೇಳೆಯ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಬಿಂದೂರಾಯರ ಆತ್ಮೀಯ ಗೆಳೆಯ ರೊಬ್ಬರ ಮಗಳನ್ನು ನಿಯೋಚಿಸಿದ್ದರು.

ಎಲ್ಲವೂ ಸುಸಂಸ್ಕೃತರ ತಂಡ. ಸಿನಿಮಾ ರಿಕಾರ್ಡುಗಳು ಬೇಡವೆಂದು ವಸಂತನೇ ಹೇಳಿದ್ದ. ಮತ್ತೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ ಕೇಳಿಕೇಳಿ ಬೇಸರವೆನಿಸಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಮದುರ ಕಂಠದ ಸುಕನ್ಯಾಳಿಂದ ತಂಬೂರಿಯ ಶೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ಭಾವಗೀತೆಗಳನ್ನ ಹೇಳಿಸುವವರಿದ್ದರು.

ವಸಂತನ ಮದುವೆ ಎಂದರೆ ಬಿಂದೂರಾಯರ ಬಳಗಕ್ಕೆ, ವಸಂತನ ಮಿತ್ರ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಸುದ್ದಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಎರಡು ಕಾಲು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ವಸಂತನಿಗೆ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಮದುವೆಯೇ ಇಲ್ಲವೆಂದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಬಂಧುವರ್ಗಕ್ಕೆ, ಮಿತ್ರವರ್ಗಕ್ಕೆ ಇದೀಗ ಮರಳು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಿಳಿನೀರಿನ ಉಂಟೆ ಕಂಡಂಥಾ ಸಂಭ್ರಮವಾಗಿದೆ.

ಮತ್ತು ಬೃಂದಾಳಂತಹ ಸಾತ್ವಿಕ ಜಿಲುವಿನ, ಸಾತ್ವಿಕ ಗುಣದ ಹೆಣ್ಣು ಅವನ ಪಾಲಿಗೆ ದೊರೆತು ಬಂದದ್ದು ಅವನ ಪುಣ್ಯವೇ ಅನಿಸಿತ್ತು.

ಬರಲಾಗದವರೂ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ವಸಂತನ ಮಡದಿಯನ್ನು ಕಾಣುವ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ತುಂಗಾಬಾಯಿ—ಸುಬ್ಬಣಾಚಾರ್ಯರಿಗಂತೂ ಇದು ನಿಜವೋ ಕನಸೋ ಎಂದು ಮೈಜಿವುಟಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗಿದೆ.

ಸರಿಯಾಗಿ ಅರುಗಂಟಿಗೆ ವಧೂ-ವರರನ್ನು ರಿಸೆಪ್ಷನ್ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಕರೆ ದೊಯ್ದರು. ಬಂದಾ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬಂದುನಿಂತ ಗಂಡನನ್ನು ನೋಡಿ ಬೆಚ್ಚಿ ಹೋದಳು.

ನೇರಿಲೆಬಣ್ಣದ ಲಿನಾನ್ ಸೂಟು, ಜೇಡರಬಲೆಯ ನೆಕ್ ಟೈ, ಫಳಫಳ ಹೊಳೆಯುವ ಬೂಟಿನಲ್ಲಿ ಅವನು ನವಮನ್ಮಥನಂತೆ ಕಂಡ ಅವಳ ಕಣ್ಣಿಗೆ. ಆದರೆ ಇವನು ಹೇಳುವ ಅನ್ನುವ ನಗ್ನಸತ್ಯ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜೀವಿಗೂ ತಿಳಿದಿದೆಯಲ್ಲ.

ಈ ಸುಂದರ ಸುಘಟಿತ ಶರೀರದ ಕೆಳಗಡೆ ಇರುವುದು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನ ಕಾಲು ಎನ್ನುವುದು ನೆನದೇ ಅವಳಿಗೆ ಕೊರಳುಬಿಗಿಯಿತು.

ಬೃಂದಾಳನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ವಸಂತಮಾಧವ ಅಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಹುಬ್ಬಿರಿಸಿ ನಕ್ಕ ಮತ್ತು ತಾರಾಳನ್ನು ಕೇಳಿದ.

“ತಾರಾ, ಇಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವಾಕೆ ನಿರ್ಮಲಾ ಅಲ್ಲೇನು ? ನಾನು ಮದಿವಿ ಆದ ಬೃಂದಾ ಹೀಂಗಿದ್ದಿಲ್ಲ”

ಎಲ್ಲರೂ ಹೋ-ಎಂದು ನಕ್ಕರು. ಬೃಂದಾನೂ ಮನದ ಆತಂಕ ಮರೆತು ಲಜ್ಜಾಸ್ವಿತೆಯಾಗಿ ಮೆಲುನಗೆ ಸೂಸಿದಳು.

ಬೃಂದಾಳ ಅತ್ತೆಯ ಮನೆಯ ಹೆಸರು ನಿರ್ಮಲಾ. ಆದರೆ ಅದಿನ್ನೂ ಮಧ್ಯಾನ್ಹವೇ ಇಟ್ಟಡ್ಡರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದೀಗ ವಸಂತನೇ ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ಅವಳನ್ನು ಕೈನೀಡಿ ಕರೆದ —

“ಬನ್ನಿ ನಿರ್ಮಲಾದೇವಿ ಹಸಿಗೆ ಹೋಗೋಣ”

ಮೆದುವಾಗಿ ನಗುತ್ತ ಅವಳು ಅವನ ಬಲಗೈಹಿಡಿದು ನಡೆದು ಬಂದಳು.

ಸುಂದರವಾದ ವೇದಿಕೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಗಾಯಕರಿಗೆ ವೇದಿಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಪಕ್ಕವಾದ್ಯದವರೆಲ್ಲ ಬಂದು ಕುಳಿತು ಶ್ರುತಿ ಸರಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಸುಕನ್ಯಾ ಮಾತ್ರಾ ಇನ್ನೂ ವೇದಿಕೆಗೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ.

ದಂಪತಿಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಹಾರ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸೋಫಾದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿ ತೊಡನೆಯೇ ಸುಕನ್ಯಾ ವೇದಿಕೆಗೆ ಬಂದಳು.

‘ಸುಕನ್ಯಾ ಕೇವಲ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದ ಕನ್ಯೆ. ನೀಳಜಡೆಯ, ಹಾಲು ಬಿಳುಪಿನ, ತುಸು ಕೋಲು ಮುಖದ ಸುಕನ್ಯೆ ಜನ್ಮತಃ ಕಲಾವಂತೆ. ವಿನಯ ಸೌಜನ್ಯದ ಸಾಕಾರಮೂರ್ತಿ. ಕಲಾರಾಧಕರಾದ ತಂದೆ ಒಬ್ಬಳೇ ಮಗಳನ್ನು ಕಲಾಪ್ರಪೂರ್ಣಳಾಗಿಯೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಮಧ್ಯಾನ್ಹವೇ ಅವಳು ಬಂದಿದ್ದರೂ ಹಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಈಗಲೇ. ದಂಪತಿಗಳು ಸೋಫಾದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತೊಡನೆಯೇ ಸುಕನ್ಯಾ ತಂಬೂರಿ ಮೀಟಿದಳು. ಬೃಂದಾಳ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲೇ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಳೆ ಸುಕನ್ಯೆ. ಬೃಂದಾ ಅವಳನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಬೆಳದಿಂಗಳಿನಂಥ ಪ್ರಶಾಂತ ಮುಖದ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳವಳು. ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ರಘುಮುಕಿ, ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಪದಕ ಉಯ್ಯಾಲೆಯಾಡುತ್ತಿವೆ. ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ಬೆಳದಿಂಗಳು ಕಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಬೃಂದಾ ಒಂದು ಬಾರಿ ಸುತ್ತಿಲ್ಲ ನೋಡಿದಳು. ತನ್ನ ಮನೆಯವ ರೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಕಡೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ತಂಗಿ ಗೋದಾವರಿಯನ್ನು ಬಲವಂತ ವಾಗಿ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವಳೂ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಹೂವಿನ ತಟ್ಟೆ ಹಿಡಿದು ನಿಂತಿದ್ದಾಳೆ.

ಗೋದಾವರಿ ಸಾಮಾನ್ಯರೂಪಿನ ಹುಡುಗಿಯಾದರೂ, ಈಗ ವಯಸ್ಸಿನ ಲೇಪದಿಂದ ಕಾಂತಿಯುತವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಮುಖವಾದರೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಕಲ್ಲಿನಂತೆ ಬಿಗಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಮುಖ ಅವಳದು.

ಈ ಸಂತೋಷ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲೂ ಆ ಮುಖವ ಬಿಗಿತವೇನೂ ಸಡಿಲ ವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅಕ್ಕ ಇಂತಹ ಸಿರಿವಂತರ ಮನೆ ಸೇರಿದಳೆಂಬ ಸಂತಸದ ರೇಖೆಯೂ ಆ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಬೃಂದಾ ಕೆಲವುಗಳಿಗೆ ಗೋದಾವರಿಯ ಮತ್ತು ಸುಕನ್ಯಾಳ ಬಿಂಬ ಗಳನ್ನು ತುಲನಮಾಡಿ ನೋಡಿದಳು.

ಎಲ್ಲಿದೆಲ್ಲಿಗೆ ? ಗರಗಸದ ನಾಲಿಗೆಯಿಂದ ಒಂದಿಷ್ಟೂ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಕ ನೆಂಬ ಅಭಿಮಾನವಾಗಲಿ, ಕನಿಕರವಾಗಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ತನ್ನನ್ನು ಛೇಡಿಸಿದ ತುಂ

ಎಲ್ಲಿ, ತನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯಂತೆ ಸಿರಿವೊಗದಿಂದ, ಜೇನು ಧನಿಯಿಂದ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕಾನಡಾ ಆಲಾಪಗೈಯುತ್ತಿರುವ ಸುಕನ್ಯಾ ಎಲ್ಲಿ! ಎಂತಹ ವಿಡಂಬನೆಯಿದು ಎಂದುಕೊಂಡಳು. ವಸಂತ ಮೃದುವಾಗಿ ಅವಳ ಕೈಮುಟ್ಟಿ ಏನೋ ಹೇಳಿದಾಗ ಅವಳು ಬೆಚ್ಚಿ ಸಭೆಯತ್ತ ಗಮನ ಹರಿಸಿದಳು.

ಬಂಧುಮಿತ್ರರು ತಂಡತಂಡವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಂದವರು ಕೂಡಲೇ ಕೈಕುಲುಕಿ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಬುರುಡೆ ಹಿಡಿದು ಹೋಗುವ ಸಭಾಸದರಲ್ಲ. ಬಿಂದೂರಾಯರ ಪರಿವಾರವೆಲ್ಲ ಸದಭಿರುಚಿಯವರು. ಬಂದವರೆಲ್ಲ ಸುಕನ್ಯಾಳ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಕೇಳಲು ಭದ್ರವಾಗಿಯೇ ಕುಳಿತರು.

ಬರುವವರೆಲ್ಲ ಆಗರ್ಭ ಶ್ರೀಮಂತರೆ. ಬರುವವರ ಡೌಲು ನೋಡುತ್ತ-ನೋಡುತ್ತಾ ತುಂಗಾಬಾಯಿಗೆ, ಸುಬ್ಬಣಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಇದು ತಮ್ಮ ಮಗಳ ಮದುವೆ ಎಂದೆನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಯಾರದೋ ಮನೆಯ ಮದುವೆಗೆ ತಾವು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ ಅನ್ನುವಂತಾಯಿತು.

ಸೋಫಾದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ಬೃಂದಾಳನ್ನು ಮಿರಿಮಿರಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು ವೃದ್ಧ ತಂದೆ. ಅವಳು ತಮ್ಮ ಮಗಳು ಹೌದೆ ಎಂದು ಮತ್ತೆಮತ್ತೆ ತಲೆ ಕೆರೆಯುವಂತಾಯಿತು.

ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮ ಅಳಿಯನನ್ನು ಕುಂಟ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಅವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ.

ಬಂದಬಂದವರಿಗೆಲ್ಲ ಎದ್ದುನಿಂತು ಕೈಕುಲುಕುವ ಪರಿಪಾಠವೂ ಈ ದಿನ ತಪ್ಪಿಹೋಗಿತ್ತು. ಕಾರಣ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿತ್ತಾದ್ದರಿಂದ ಬಂದವರೆಲ್ಲ ವೇದಿಕೆಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ವಸಂತನ ಕೈ ಕುಲುಕಿ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈ ಏರ್ಪಾಡು ಮೊದಲೇ ಆಗಿತ್ತೆಂದು ಬೃಂದಾ ಅರಿತುಕೊಂಡಳು.

ಇಷ್ಟಾಗುವ ವೇಳೆಗೆ ಸುಕನ್ಯಾಳ ಒಂದು ಭಾವಗೀತೆ ಮುಗಿದು ಮೃದಂಗದಲ್ಲಿ ಮೆಧುರತರಂಗಿಯನ್ನು ನುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಸಭಾಂಗಣ ತುಂಬೆ ಹೋಗಿತ್ತು. ವಸಂತ ಬಂದವರೆಲ್ಲರ ಪರಿಚಯ ಹೇಳಿಸುತ್ತಲಿದ್ದ ಬೃಂದಾಗೆ.

ಎರಡೂ ಕಾಲಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಎಂತಹ ಹೆಣ್ಣು ದೊರಕಿರಬಹುದೆಂದು ನೋಡುವ ಕುತೂಹಲದಿಂದಲೇ ಕರೆದವರು ಒಬ್ಬರೂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳದೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಆಹರೆ ಬಂದವರಿಗೆ ವಿಸ್ಮಯವೇ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಬೃಂದಾಳನ್ನು ಬಡವರ ಮನೆ ಹುಡುಗಿ ಎಂದರೆ ಯಾರೂ ಒಪ್ಪುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಡತನ-ಸಿರಿತನ ಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಮರಸದ ಚೈತನ್ಯ ಅವಳದು.

ಈಗ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾವಗೀತೆಯನ್ನು ಹಾಡಲು ಸುಕನ್ಯಾ ತಂತಿ ಮಾಟಿದಾಗ ಎಲ್ಲರೂ ಚಿತ್ರದ ಗೊಂಬೆಗಳಂತೆ ಕುಳಿತರು. ಬೃಂದಾಳಾಡರೂ ಸುಕನ್ಯಾಳ ಗಾನಮಾಧುರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮರೆತಿದ್ದಳು.

೨೦

‘ಬಿದಿಗೆ ಚಂದ್ರಮ ಡೊಂಕು

ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳದು ಡೊಂಕೆ ರಸಿಕಾ ಪೇಳೋ

ಕಬ್ಬಿನಾ ಗಣೆ ಡೊಂಕು

ಹಾಲದು ಡೊಂಕೆ ?

ಹುಬ್ಬಿನಾ ಗೆರೆ ಡೊಂಕು

ಕಣ್ಣೊಟವದು ಡೊಂಕೆ ರಸಿಕಾ ಪೇಳೋ’

ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕವಿತೆಯಭಾವದಲ್ಲೇ ತಲ್ಲೀನಳಾಗಿ ಹಾಡಲು ಸುಕನ್ಯಾ.

ಕವಿತೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗಿದ್ದಳು. ಬೃಂದಾ, ಅವಳ ಬದುಕಿನ ಇಂತಹ ರಸಮಯ ಸನ್ನಿವೇಶ ಒಂದು ಒದಗಿಬಂದುದು ಈಗಲೇ. ಸಂಗೀತ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಇದುವರೆಗೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ.

ಅವಳ ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಸಂಸಾರದ ಜಂಜಡ-ತಾಪತ್ರಯಗಳೇ ಆಯಿತು.

ಹಾಗೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭಿರುಚಿ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದಲ್ಲ. ಅವಕಾಶ ಇರಲಿಲ್ಲ ಮಾತ್ರ.

ಈಗ ಅವಳು ಅಪ್ಪರೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಳೆ. ಗಂಧರ್ವ ಲೋಕದಂತಹ ಚಿತೋಹಾರಿ ಸಂಭ್ರಮ. ಮನಕ್ಕೆ ಮತ್ತೇರಿಸುವ ಗಾನಮಾಧುರ್ಯ.

ತಟ್ಟನೆ ಬೃಂದಾಳ ಒಳ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ತಟ್ಟಿ ಎಚ್ಚರಿಸಿ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳಿದಂತಾಯಿತು. ನಾಲ್ಕು ಕಿವಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿದಳು ಬೃಂದಾ.

ಬಿದಿಗೆ ಚಂದ್ರಮ ಡೊಂಕು

ಬೆಳ್ಳಿಗಳದು ಡೊಂಕೆ ?

ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ವಸಂತನ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಳು ಬೃಂದಾ. ಅವನು ಎಂದೂಕೊಂಡನೋ ತಿಳಿಯದು. ಮಡದಿಯ ಕಿವಿಯ ಹತ್ತಿರ ಬಗ್ಗಿ—

“ಇದು ಯಾರ ಕವಿತೆ ಗೊತ್ತೇ ?”

ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಅವಳಿಗೆ ಒಂದು ಗಳಿಗೆ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾಯಿತು, ಯಾವುದೋ ಕವನ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ನೋಡಿದ ನೆನಪೇ ಹೊರತು-ಯಾರದು, ಏನು ಎತ್ತ ? ಎಂದು ಕೆದಕುವ ಪ್ರಮೇಯ ಅವಳಿಗೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನು ಸರಳವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಳು....

“ಎಲ್ಲೋ ನೋಡೀನಿ. ಯಾರದೆಂದು ನೆನಪಾಗಲೊಲ್ಲದು”

ವಸಂತ ಮೃದುವಾಗಿ ನಕ್ಕ—

“ಇರಲಿ ಬಿಡು. ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೇಳೋಣಿ”

ಆದರೆ ಆ ಭಾವಗೀತೆಯ ಅರ್ಥವನ್ನು ಅವಳು ತನಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಳು.

‘ನಿನ್ನ ಗಂಡ ಕಂಟನಾದರೇನಂತೆ. ಅವನ ಪುರುಷತ್ವ ಉಂಟೇ ? ಅವನ ವಿವೇಕ ಡೊಂಕೇ ? ಅವನ ಕಾಲಿನ ಜೊತೆಗೆ ಅವನ ಸದ್ಗುಣಗಳೇನೂ ಕತ್ತರಿಸಿಹೋಗಿಲ್ಲ’

ದೀನಭಾವದಿಂದೊಮ್ಮೆ ಅವಳು ಗಂಟನೆಡೆಗೆ ನೋಡಿದಳು. ವಸಂತ ನಕ್ಕು ಕೇಳಿದ—

ಏನು ಸುಸ್ತಾಗಿ ಹೋತೇನು ನಿನಗ ?”

ಬೃಂದಾ ಮದುರವಾಗಿ ನಕ್ಕಳು—

“ಹಾಂಗೇನಿಲ್ಲರಿ. ಎಷ್ಟು ಚೆಂದ ಹಾಡ್ತಾಳೆ ಸುಕನ್ಯಾ !”

ಈಗ ವಸಂತ ಹೆಂಡತಿಯ ಕಡೆಗೆ ವಾಲಿ ಕುಳಿತ—

“ಇಷ್ಟೇ ಏನು ಕಂಡಿ ನೀನು. ಆರು ವರ್ಷದ ಬಾಲಿಕಾ ಇದ್ದಾಗಲಿಂದ ಒಳ್ಳೇ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡ್ತಾಳೆ ಸುಕನ್ಯಾ. ಅವಳ ತಂದಿಗೆ ಈ ಮಗಳು ಅಂದರ ಕಣ್ಣು ಬಿಂಬಿ. ನಿನ್ನ ಗಂಡ ಏನ ಕಮ್ಮಿ ಅಂದುಕೋಬ್ಯಾಡ. ನಾನು ಬೇಕಾದರೂ ಈ ಕವಿತಾ ಅಂದು ತೋರಿಸ್ತೇನಿ.”

ಬೃಂದಾ ನಕ್ಕಳು. ಆ ವೇಳೆಗೆ ವಸಂತ ನೌಕರಲಿದ್ದ ಏರ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಕಂಪೆನಿಯ ಗೆಳೆಯರ ತಂಡವೇ ಬಂದಿತು. ಆಗ ಬೃಂದಾ ಮಾತ್ರಾ ಎದ್ದು ನಿಂತುಕೊಂಡಳು.

ಅವರೆಲ್ಲರ ಉಡುಗರೆಯಾಗಿ ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿನ ರೆಫ್ರಿಜಿ ರೇಟರ್ ಬಂದಿತ್ತು.

ಅವರೆಲ್ಲ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ ಕೈಕುಲುಕಿದಾಗ ವಸಂತ ನಗುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ—

“ಮೊದಲೇ ಕಾಲು ಮುರಕೊಂಡೇನಿ. ಈಗ ನೀವು ಕೈಯೂ ಮುರೇ ಬೇಡಿರೋ !”

ಅವನ ಗೆಳೆಯ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಬೃಂದಾಳ ಕಡೆ ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿ ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ,

“ಶ್,....ಚುಪ್”

ಎಂದು ಬಾಯಿಮೇಲೆ ಬೆರಳಿಟ್ಟು ಸಂಕೇತ ಮಾಡಿ ಹೋದ. ರಿಸಿಪ್ಷನ್ ವಹಿದನಂತರ ಮತ್ತೆ ಡಿನ್ನರ್ ಇತ್ತು ಈ ಗದ್ದಲವೆಲ್ಲಾ ಮುಗಿಯುವ ವೇಳೆಗೆ ರಾತ್ರಿ ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆ ಮೀರಿತ್ತು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬೃಂದಾಗೆ ಬಹಳ ಆಯಾಸವಾಗಿಹೋಗಿತ್ತು.

ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಯಾವ ದಬಾಡುಬಿಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ಸರಳವಾದ ಏರ್ಪಾಡಾಗಿತ್ತು.

ಇದು ಮುಂದೆ ಮುಕ್ತೈದೆಯರು ವಧುವಿಗೆ ಕುಂಕುಮವಿಟ್ಟು ಸಜ್ಜೆ ಗೃಹಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದರು.

ಬೃಂದಾ ಹೂವು, ಅಭರಣಗಳ ಹೊರೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಳುಹಿ, ಹಗುತವಾದ ಧವಳ ದುಕೂಲ ಉಟ್ಟು, ಸಡಿಲದ ಜಡೆಬಿಟ್ಟು ಮೆಲ್ಲಡಿ ಇಟ್ಟುಳು ಇನಿಯನ ಕೋಣೆಗೆ.

ಅವಳಿಗೇನಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿಯದು. ಕೋಣೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಳು.

ಜೋಡಿ ಪಲ್ಲಂಗಗಳ ಮೇಲೆ ಮೆತ್ತಗಿನ ದಿಂಬುಗಳಿದ್ದವು. ಬದಿಯ ಕಾಲುಮಣೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಲು ತಾಂಬೂಲಗಳಿದ್ದವು.

ಪರಿಮಳ ದಶಾಂಗದ ಧೂಮ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಹೊರಟು ಕೋಣೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಕೊಳವೆ ದ ಪ್ರಶಸ್ತ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತಳು ಬೃಂದಾ.

ಬಿಳಿಯ ಪೈಜಾಮ ಧರಿಸಿ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಕೈ ಊರೆಗೊಟ್ಟು ಸೋಫಾದ ಒಂದು ಬದಿಗೆ ಮೌನವಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ ವಸಂತ.

ಬೃಂದಾ ಒಂದು ಗಳಿಗೆ ಬೆಚ್ಚಿದಳು. ಸಂಜೆಯ ರಿಸಪೈನ್ನಿನ ಸಮಯ ದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಉಲ್ಲಾಸ ಮನೋಭಾವ ಈಗ ವಸಂತನಿಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರಲಿಲ್ಲ.

ತನ್ನಿಂಥೇನಾದರೂ ಅಸಚಾರವಾಯಿತೇ ಎಂದವಳು ಚಿಂತಿಸಿದಳು.

ಯಾವುಷೂ ಹೊಳೆಯದು. ಬೆಳಗಿನಿಂದ ನಡೆದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಒಂದೇ, ಎರಡೇ ! ಯಾರ್ಯಾರೊಡನೆ ಎಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಿದನೋ ಒಂದೂ ನೆನಪಿಲ್ಲ.

ಈಗ ಮಲಗಿದರೆ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ತನ್ನ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲೇ ಕುಳಿ ತಿದ್ದಾನೆ ಗಂಡ.

ಮೊದಲ ದಿನವೇ ಅವನ ಬಗೆಗೆ ಉದಾಸೀನ ತೋರಿದರೆ ಹೇಗೆ ?

ಆದರೆ ಈಗ ಮೊದಲು ಅವನನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸುವುದು ಹೇಗೆಂಬುವೆ ತೋರದು.

ಅವಳೇ ಅಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟಳು ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲದಿನ ಬಂದಾಗ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ಸರಾಗವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ ! ಇವತ್ತು ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಅಡೆಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಿ ದ್ದೇನೆ ! ಇದೀಗ ಏಕೆ ಹೀಗಾಗುತ್ತಿದೆ ?

ಅವಳು ಉಗುಳು ನುಂಗಿ ಅವನ ಮುಖ ನೋಡಿತಳು. ಅವನು ಮೆದ
ವಾಗಿ ನಕ್ಕು ಕೈ ನೀಡಿ—

“ಇಲ್ಲಿ ಬಾ ನಿರ್ಮಲಾ ?” ಎಂದ.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನವೇ ನೆಟ್ಟ ಹೆಸರು. ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮ
ದಿಂದ ಕರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಅವಳು ಪುಲಕಿತಳಾದಳೆನ್ನಬಹುದು. ಹಾಗೇ ಧೈರ್ಯವೂ ಬಂದಿರ
ಬಹುದು. ಮೃದುಪದವಿಟ್ಟು ಅವನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ನಿಂತಳು.

“ಇಲ್ಲೇ ಕೂಡು”

ಕೈ ತೋರಿಸಿದ ಸಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಕುಳಿತಳು. ಹಗುರವಾಗಿ
ಅವಳ ಹಸ್ತ ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೇಳಿದ—

“ಕಡೆಗೂ ನೀನು ಸಂಪೂರ್ಣ ನನ್ನವಳಾಗಿ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿ. ಈಗ ಮನ
ಸ್ಸಿಗೆ ಬೇಸರ ಅನ್ನಿಸ್ತದೇದು ?”

ಅವಳಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮುಳ್ಳು ಮುರಿದಂತಾಗಿ ಎಚ್ಚತ್ತು
ಮಾತನಾಡಿತಳು |

ಛೇ ! ಯಾಕೆ ಹಂಗತೀರಿ ? ನೀವು ಬೆಳಗಿಂದ ನಗನಗಾ ಇಡ್ಡಿರಿ.
ಯಾಕಂತ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಮಾರಿ ಸಪ್ಪಗಾಗೇದ. ನಾನು ಅದನ್ನೇ
ಯೋಚಿಸತಿದ್ದೆ”

ವಸಂತ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಮಡದಿಯ ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟಿದ—

“ಹಾಂಗೇನೂ ಇಲ್ಲ ಬಿಡು. ನಿನ್ನ ಹಾಗೇ ನನಗೂ ಆಯಾಸ ಆಗೇದ.
ಲಗೂನ ಈ ಹಾಲು ಕುಡಿದು ಮಲಗಿದರಾತು”

ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಅವನು ತಾನೇ ಅವಳಿಗೂ ಹಾಲುಕೊಟ್ಟು,
ತಾನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ.

ಅವಳು ಮೇಲೆಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಳು, ಅವನು ತಡೆದ—

“ನಾಳಿಂದ ನಾನು ನಿನ್ನ ಕೂಸು ಇದ್ದಂಗ. ನೀನು ಹೇಳಿದ ಹಾಂಗೆ
ಕೇಳಿಸಿ. ಇವತ್ತು ನೀನು ಕೂಡು”

ಎನ್ನುತ್ತಾ ಬೀಡವನ್ನೂ ತಾನೇ ತೆಗೆದು ಅವಳ ಜಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿ,
ತಾನೂ ಹಾಕಿಕೊಂಡ. ಅವಳು ಅವನ ಭುಜ ಹಿಡಿದು ಹೇಳಿದಳು—

“ಹೊತ್ತು ಬಹಳ ಆಗೇನದ. ಇನ್ನು ಮಲಗತೀರಾ ?”

ಅವನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಎಬ್ಬ —

“ಬಾಗಲ ಬೋಲ್ಬು ಹಾಕು ನಿರ್ಮಲಾ” ಎಂದ.

ಅವಳು ಸದ್ದಾಗದಂತೆ ಬೋಲ್ಬು ಹಾಕಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಡೆದು ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವನು ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಕೈನೀಡಿ ಅವಳನ್ನು ಬರಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಅವಳ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖವಿಟ್ಟು ಹೇಳಿದ —

“ನಿಮ್ಮಿ, ನೀನು ನನ್ನ ಜೀವನದಾಗೆ ದೇವತಾ ಹಾಂಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ್ದಿ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನನಗ ಬಹಳ ಕೆಡಕೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಲಂಗಡ ನಾಗಿ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಆಯುಷ್ಯ ಹ್ಯಾಗೆ ನೂಕುವುದು ಅಂತ. ಅಮ್ಮ ನನ್ನ ಮದಿವಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಈಗಲೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರಂತ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ ಸಹ ಆದರೆ ನೀನು ಒಳ್ಳೇ ಉದಾರಮನದವಳಿದ್ದೀ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರ ನನ್ನ ಮೆಚ್ಚುತಿದ್ದ ರಂತಿ ?”

ಬಂದಾ ಕಿರುಗಣ್ಣಿನಿಂದ ಅವನ ಮುಖ ನೋಡಿ ಮೆಲುನಕ್ಕಳು —

“ನೀವು ನನ್ನ ಮುಂದ ಹೊಗಳೂ ಅಂಥ ಉದಾರತಾ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಇದರಾಗ. ನಿಜ ಅಂದರೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಅದೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡದೇನೇ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡೆ. ಆದರ ಈಗ ನನಗೆ ಅನಿಸ್ತದೇ ನನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆ ತಪ್ಪು ಅಂತ”

ಅವನು ಸರ್ರನೆ ಅವಳ ಮುಖ ತನ್ನ ಬೊಗಸೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಅಲುಗಿಸಿ ಕೇಳಿದ—

“ಹೇಳು ನಿರ್ಮಲಾ ! ಹೇಳು ! ನಿನ್ನ ಎಣಕೆ ಏನು ತಪ್ಪಾಗ್ಯದೆ ಅಂತ? ಇದು ನನಗೆ ಕೆಟ್ಟನಿಸ್ತದೆ”

ಅವಳು ಅವನ ಕೈ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಅಂದಳು —

“ಹೌದರಿ, ನೀವು ಶ್ರೀಮಂತರಿದ್ದೀರಿ, ನಿಮ್ಮಿಂದ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ರೊಕ್ಕ ಪಡೆದು ನನ್ನ ತೌರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರಾತು, ಅವರೂ ನೆಮ್ಮದಿ ಇದ್ದಾರು, ಮತ್ತು ನನಗೂ ಜೀವನಕ್ಕ ನೆಮ್ಮದಿ ಇರ್ದದ. ಗಂಡನ ಸೇವಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇದ್ದ ರಾತು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ.

ಆದರೆ ನೀವು ಇಷ್ಟು ಜಿಲುಂದಿದ್ದೀರಿ ; ಇಷ್ಟು ಒಳ್ಳೇವರಿದ್ದೀರಿ ; ನನ್ನ ಇಷ್ಟು ಪ್ರೇಮ ಮಾಡ್ತೀರಿ ಅಂತ ನನಗೆನು ಗೊತ್ತಿತ್ತು ?”

ತನ್ನ ಪ್ರಿಯತಮೆಯ ಈ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಇದುವರೆಗೆ ಇಲ್ಲದ ಪ್ರೇಮದ ಉದ್ದೇಗ ಇದೀಗ ಬಂದಿರಬಹುದು ಅವನಿಗೆ. ಮಡದಿಯನ್ನು ಬರಸೆಳೆದು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡ. ಅವನ ಧ್ವನಿ ಅನುರಾಗಪೂರಿತವಾಗಿತ್ತು. ಬಹು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕೇಳಿದ—

“ಹಾಂಗಾದರೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ನಿನಗ ನನ್ನ ಮ್ಯಾಲೆನಂಬಿಕೆ ಆದೇನು ನಿರ್ಮಲಾ ?”

ಅವನ ಬೆಚ್ಚಗಿನ ಅಪ್ಪುಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಯೇ ಅವಳೆಂದಳು —

“ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಅದು ನಿಮಗ ತಿಳಿತದ”

“ಆದರ ನೀನು ಮಾತ್ರ ಅದು ಹೆಂಗೆ ಕಂಡುಕೊಂಡಿ ?”

“ಬೃಂದಾ ಮೆದುವಾಗಿ ನಕ್ಕಳು—

“ನಿಮ್ಮ ಮನಿ ಮಂದಿ ಎಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆವರಿದ್ದಾರ್ರಿ. ನಿಜಕ್ಕೂ ನನಗ ಮೊದಲ ಹಿಂಗನಸ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತ....!”

ಅವನು ಅವಳ ಕದನು ಹಿಡಿದು ಕೇಳಿದ—

“ಹೇಳು ನಿಮ್ಮಿ ಮತ್ತ ಯಾಕ ಕಾಳಜಿ ಮಾಡ್ತಿ ?”

ಬೃಂದ ನಕ್ಕಳು—

“ಏನಿಲ್ಲರಿ....ಇವತ್ತು ಸಂಜೆ ಆ ಸುಕನ್ಯಾ ಹಾಡಿದ ಕವಿತಾ ಬಹಳ ಫಲೋ ಇತ್ತು ಅಲ್ಲ ?”

ವಸಂತ ಒಂದು ಗಳಿಗೆ ಕಣ್ಣು ತೇಲಿಸಿದ—

“ಯಾವದಂತಿ ?”

“ಅದೇ ಡೊಂಕು-ಸಂಕು ಅಂತ ಹೇಳಿದಳಲ್ಲರಿ ?”

ವಸಂತನಿಗೆ ನಗು ಬಂದಿತು—

“ಹುಂ, ಹೌದು. ಅದಕ್ಕೇನಂತಿ ಈಗ ?”

“ಏನಿಲ್ಲರಿ, ನಿಮ್ಮ ಕಾಲು ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಆದರ ನಿಮಗೆ ಹೃದಯ ಅದೆ, ಮಾನವತೆ ಅದೆ. ನನಗೆ ಅಷ್ಟು ಸಾಲದೇನಿ ?”

ಅವನು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಅವಳ ಕೊರಳು ಸವರಿ ಹೇಳಿದ—

“ನನಗಿಂತ ಒಳ್ಳೆ ಹೃದಯ, ಮಾನಸು ನಿನಗದೆ ನಿರ್ಮಲ. ನಮಗೆ ತ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಅದೆ. ನಿನಗೆ ಹೃದಯವಂತಿಕೆ ಅದೆ. ಅನ್ನು ಮಾತು ಕೊಟ್ಟಾ

ಈತೆ ನಿನಗೆ. ನಿನ್ನ ತೌರಿಗೆ ನೆರವು ಕೊಡ್ತೀನಂತ. ಮುಂದೆ ಅಮ್ಮನೆ ಹೇಳಿ ಬೇಕಂತ ಕಾಯಬೇಕಂತಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಹೆಸರಿನಾಗ ಅಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಇಡ್ತೀನಿ, ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟಬಂದ್ಡು ಗ ಮಾಡು. ಆಯ್ತೀನು ?”

ಅವಳು ಅವನನ್ನು ಮಲಗಿಸುತ್ತ ಅಂದಳು—

“ಈ ಸುಂಗಲ ದಿನದಾಗ ನೀವು ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ತಲಿಗೆ ಹತ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಬೇಕರಿ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನೀನು ಹೇಳಿದ್ದುಂಗೆ ಕೇಳತೇನಿ ಅಂದಿರಲ್ಲ. ಹಾಯಾಗಿ ಮಲಗಿನ್ನು”

೨೦

ಮದುವೆಯ ಗದ್ದಲ ಕಳೆದು ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನವೇ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ, ತುಂಗಾಬಾಯಿ, ಸುಬ್ಬಣಾಚಾರ್ಯರೂ ಹೊರಡುವವರಿದ್ದರು, ಹೊತಡುವ ಸಂವರಣೆಯೂ ನಡೆದಿತು.

ಆದರೆ ಮುಂದೆ ತನ್ನ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆಯವರಿಗಿಂತ ವಸಂತನೇ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಂತಿತ್ತು.

ಈಗ ಮೊದಲಿಗಿಂತ ತೀರಾ ಭಿನ್ನಳಾದವಳು ತಾನೇ ಎಂಬೆನಿಸಿತು ಅವಳಿಗೆ.

ಗಂಡನ ಮನೆಯ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ವಾಸವಿಂದಲೇ ಅವಳಿಗೆ ಅವರೆಲ್ಲರ ಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದ ಅನುಮಾನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಳಿಸಿಹೋಗಿತ್ತು. ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಮನೆಯ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲಾ ಮಲಗಿದ ಮೇಲೆ ಬೃಂದಾ, ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ, ಬಾಪೂ ರಾಯರು, ತುಂಗಾಬಾಯಿ, ಸುಬ್ಬಣಾಚಾರ್ಯ, ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸುಬ್ಬಣಾಚಾರ್ಯ ಎಲ್ಲಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾಯಿತು.

ಆ ಊರನ್ನೇ ಬದಲಿಸಿ ಬೇರೊಂದು ಊರಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ನೆಲಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಂಡಿದ್ದ ಅವಳ ವಿಚಾರವನ್ನೇ ಈಗ ಬದಲಿಸಬೇಕಾಯಿತು.

ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೆ. ಚಿಕ್ಕ ಮಗಳು. ವೃದ್ಧ ತಂದೆ-ತಾಯಿ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಪರಿವಾರದವರೆ ಅದಷ್ಟನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗದು

ತ್ತದೆ. ಏನಾದರೂ ಹೆಚ್ಚು-ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಇದ್ದ ಊರೇ ಆದರೆ ಏನೊಂದು ಹೆಚ್ಚು-ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ, ಬಾಪೂರಾಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಅವರಿಗೆ ಈಗ ಬಾಂಧವ್ಯವೂ ಬೆಳೆದ ಮೇಲೆ ಮೊದಲಿಗಿಂತ ಶ್ರದ್ಧೆ ಜಾಸ್ತಿ. ಮತ್ತು ದುಷ್ಟ-ಕಾಸಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೂ ಅವರಿದ್ದರೇ ವಾಸಿ ಎನಿಸಿತು ಬೃಂದಾಗೆ.

ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ದುಡ್ಡು ಕಂಡೊಡನೆ ಗೋದಾವರಿಯೇ ನೂರೆಂಟು ಬೇಕು. ಬೇಡಗಳನ್ನು ಮುಂದೊಡ್ಡಿಯಾಳು. ಅಲ್ಲದೆ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ ಎಂದರೆ ಅವಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆದರುವವಳು ಅವರು ಎಂದೂ ಅವಳನ್ನು ಗದರಿಸಿದವರಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನ್ಯಾಯವಾದ ರೀತಿಗೆ ಅವಳು ತುಸು ಹೆದರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳ ಸಕಲ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಬಾಪೂರಾಯರು-ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವುದೇ ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಅವಳಿಗಿತ್ತು. ಅವಳು ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರಿದುರಿಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೇ ಹೇಳಿದಳು -

“ಬಾಪೂ ಮಾಮ, ನಾನು ಈಗ ನಿಮಗೇ ತೊಂದರೆ ಕೊಡತೀನಿ. ನಾನು ಮೊದಲು ಯೋಚಿಸಿದ್ದಂಗೆ ಈಗ ಮಾಡೂದು ಸಾಧ್ಯಾನೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕೊರಳಿಗೇ ಹಾಕೇನಿ. ಅಪ್ಪಗ ಇನ್ನು ಮೊದಲಿನ್ನಂಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡೂದು ಸಾಧ್ಯಾನೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಮಾಡೂದು ಬ್ಯಾಡ ಅನಿಸ್ತದೆ ನನಗ.

ಮತ್ತೆ ತಿಂಗಳ-ತಿಂಗಳ ದುಡ್ಡು ಕಳಿಸೂದು ಸಮ ಕಾಣೂದಿಲ್ಲ ನನಗೆ. ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿತನಕ ಕೊಡಲೀಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಅದೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಅತ್ತೀ ಹತ್ತರ ನೀವೇ ದುಡ್ಡು ತಗೊಂಡು ಅಪ್ಪಗ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಅಂಗಡಿ. ಪಂಗಡೀ ಏನಾರ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟರ ಆದೀತು. ಅಪ್ಪ ಕೂತಲ್ಲೇ ಹ್ಯಾಂಗರ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಾರ ಇದು ಹ್ಯಾಂಗೋ ನನಗ ತಿಳೀದು. ನೀವೆಲ್ಲ ಒಮ್ಮೆ ಯೋಚನೀ ಮಾಡಿ ನಿಮಗ ಹೆಂಗೆ ಸರಿಕಾಣತದೋ ಹಾಂಗೆ ಮಾಡ್ತಿ”

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವಳು ಹೇಳಿದ್ದೇ ಸೂಕ್ತವೆನಿಸಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ಈಗ ನಡುವಂತರದಲ್ಲಿ ಆ ಊರು ಬಿಡಿಸಿದರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಂದಿಷ್ಟು ಬಂಡವಾಳ ಹಾಕಿ ಸುಬ್ಬಣಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಒಂದು ಅಂಗಡಿ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಬಾಪೂರಾಯರ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು.

ಮತ್ತು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಅವರಕ್ಕೆಗೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಹಣಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಬೇಕಾದಾಗ ಸುಬ್ಬಣಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಕೊಡಲು ತಿಳಿಸಿದ್ದೂ ಆಯಿತು.

ಮರುದಿನವೇ ಅವರೆಲ್ಲ ಹೊರಡುವದೆಂದಾಯಿತು. ಉಡುಗರೆ ಔತನಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಏನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಸಡಗರದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ದಿನವೂ ಬೃಂದಾಳೊಡನೆ ಮಾತನಾಡದವಳೆಂದರೆ ಗೋದಾವರಿ ಮಾತ್ರಾ.

ಆ ಅಂಶ ಮತ್ತೆ ಯಾರಗಮನಕ್ಕೆ ಬಾರರದಿದ್ದರೂ ಬೃಂದಾಳಿಗೆ ಮಾತ್ರಾ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ತಿಳಿದಿತ್ತು.

ಗೋದಾವರಿ ಊಟ-ತಿಂಡಿ, ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೊರಗಿಂದ ಹೊರಗೇ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಬಿಂದೂರಾಯರ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳ ಉಡುಗೆ-ತೊಡಿಗೆಯನ್ನು ಅವಳು ಗಮನಿಸಿದ್ದಳು. ಈಗ ತನ್ನ ಅಕ್ಕನಿಗಾದರೂ ಎಂತೆಂತಹ ಸೀರೆ ಒಡವೆಗಳಿವೆ ತಮಗೆಲ್ಲಾ ತೆಗೆದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಉತ್ತಮವಾದರೂ ಅವಳಿಗೆ ಅದು ಸಮಾಧಾನ ತಂದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮರುದಿನ ಎರಡು ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತವು.

ಬಾಸ್ಕೂರಾಯರ ಸಂಸಾರ, ಸುಬ್ಬಣಾಚಾರ್ಯರ ಸಂಸಾರ ಹೊರಡುವದಿತ್ತು.

ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿ ಕೇಳುವುದರಲ್ಲೇ ಅರ್ಥಗಂಟಿ ಕಳೆದಿತ್ತು. ಈಗ ತುಂಗಾಬಾಯಿವರು ಬೀಗಿತ್ತಿಯ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತು ಗದ್ದದಿತ್ತರಾಗಿ ಹೇಳಿಹರು—

“ನಮ್ಮ ಕೂಸಿನ್ನ ನಿಮ್ಮ ಮಡಿಲಾಗೆ ಹಾಕಿವಿ. ನಾವೂ ನಿಮ್ಮ ಮಡಿಲಾಗೆ ಬಿದ್ದಿವಿ. ನಿಮ್ಮ ಸೊಸಿ ಏನಾರ ತವ್ವು ಮಾಡಿದರ ಅದನ್ನ ಕ್ಷಮಿಸಿ ಹೊಟ್ಟಾಗ ಹಾಕಬೇಕು ನೀವು”

ಸೀತಾಬಾಯಿಗೂ ಕಣ್ಣು ತುಂಬಿತು. ಅವರು ಬೀಗಿತ್ತಿಯ ಭುಜ ಸವರಿದರು—

“ಆಕೆ ನನ್ನ ಸೊಸಿ ಅಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಗಳದ್ದಾಳೆ. ಇನ್ನ ಅವಳ ಚಿಂತಿ ಮಾಡಬ್ಯಾಡಿ. ನೋಡಬೇಕೆನಿಸಿದಾಗ ಬಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ. ಇಲ್ಲ, ನಾನು, ಆಕೆನೂ ಬೇಕಾದರೂ ನಿಮ್ಮೂರಿಗೆ ಬರ್ರೇವಿ. ಆತಲ್ಲೋ ?”

ತುಂಗಾಬಾಯಿ ಸೀರೆಯ ಚುಂಗಿನಿಂದ ಕಣ್ಣೊರಿಸಿಕೊಂಡರು.

ವಾಪ ! ಸುಬ್ಬಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಏನೂ ತೋರದು. ಆತ ಬಿಂಡೂ ರಾಯರ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದು ಕಣ್ಣುತುಂಬಿ “ಹೋಗಿಬರತೇನಿ”-ಎಂದರು ಎರಡೂ ಕರ ಜೋಡಿಸಿ. ತಂದೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಅಳಿಯನಿಗೂ ಅದೇ ನಮ ಸ್ಕಾರ ಅದೇ ಮಾತು ಹೇಳಿದರು. ತುಂಗಾಬಾಯಿಯೂ ಬಂದು ಕಣ್ಣು ಒರಸುತ್ತ —

“ನಾವಿನ್ನು ಬರತೇನಿ. ಕಾಗದಾ ಹಾಕಸಿ”-ಎಂದರು.

ವಸಂತನಿಗೆ ಏನೆನಿಸಿತೋ ಕೂಡಲೇ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಸೋಫಾ ಹಿಡಿದು ಮಂಡಿಯೂರಿ ಅತ್ತೆಮಾವಂದಿರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ.

ಅಳಿಯನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನರಿತ ಸುಬ್ಬಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರು ಕೂಡಲೇ ಬಗ್ಗಿ—

“ಬ್ಯಾಡ-ಬ್ಯಾಡ ! ಇದು ಯಾತಕ್ಕಂತನಿ”

ಎನ್ನುತ್ತಲೇ ಅವನ ಎದುರು ತೋಳು ಹಿಡಿದು ಎತ್ತಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅವರೆಲ್ಲಿ, ಅವನೆಲ್ಲಿ ? ವಸಂತನ ಕಾಲಿನಲ್ಲಿರಬೇಕಾಡ ಶಕ್ತಿಯೆಲ್ಲಾ ಅವನ ತೋಳಿನಲ್ಲಿದೆ. ತುಂಬು ಮೈಯಿನ ದೃಷ್ಟ್ಯಪುಷ್ಪ ಯುವಕ ಬೃಂದಾ ಓಡಿಬಂದಳು ಮತ್ತು ಅವನ ತೋಳು ಹಿಡಿದು ಎತ್ತುತ್ತಾ ಅಂದಳು.

ಈಗ ನೀವು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡದಿದ್ದರ ಏನಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಿಮ್ಮ ಪಾಲಿನದೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಮಾಡತೇನಿ. ನೀವು ಸುಮ್ಮನ ಕೂಡಿರಿ.”

ಎನ್ನುತ್ತಾ ಸೋಫಾದ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿದಳು. ಅವನು ನಗುತ್ತಾ—

“ಮದವೀಲೆ ಒಂದು ದಿನಾನು ಒಬ್ಬರಿಗೂ ನಾನು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡ ಲಿಕ್ಕೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ಆ ಆಚಾರ್ಯ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೂತಲ್ಲೇ ಕೈಮುಗಿದದ್ದು ಆತು. ಈಗಾಥರ ಮಾಡೂದು ಬೇಡವಾ ಅಂತ ಮಾಡಿದೆ. ಮತ್ತಿನ್ನ ಮಾಡೂದೆಲ್ಲಿ ಬಂತು ?”

ಇದುವರೆಗೆ ತಡೆಹಿಡಿದ ಕಂಬನಿ ಪಕ್ಕನೆ ಉರುಳಿತು ಬೃಂದಾಗೆ.

ವಸಂತ ಹೇಳಿಕೇಳಿ ಮಿಲಿಟರಿ ಹುಡುಗ ! ಮತ್ತು ಮೊದಲಿನಿಂವಲೂ ಸಭ್ಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದವ ; ಅಲ್ಲದೆ ಹೊಸ ವಿಚಾರದವನು ; ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ನಾಗರಿಕ, ಇಂಥವನು ಕಾಲು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ ಅಪ್ಪಟ ಅಸಿ.ಕ ಪುಟಾವದವನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ಇದು ಹೀಗೇ ಆಗಿರಬಹುದು ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ಇದೆ ಬೃಂದಾಗೆ. ಅವನ ದೀನತೆಗಾಗಿ ಅವಳ ಕಣ್ಣು ತುಂಬಿದವು.

ಆದರೆ ಅವರೆಲ್ಲ ತಿಳಿದದ್ದು ಬೇರೆಯಾಗಿ. ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಹೊರಟರು ವೃದರಿಂದ ಖಿನ್ನಳಾಗಿದ್ದಾಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. ಬೃಂದಾ ಕೂಡಲೇ ಸಾವರಿಸಿ ಕೊಂಡು ನಗಲು ಯತ್ನಿಸಿದಳು.

ಹೊರಡುವವರೆಲ್ಲ ಕಾರನ್ನೇರಿದ ನಂತರ ಬೃಂದಾ ಕಾರಿನ ಹತ್ತಿರ ನಿಂತು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಗೋಪಾವರಿಗೆ ಮೃದುವಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು.

“ಗೋದಾ ಈಗ ನೀನೇ ಮನಿಗೆ ಹಿರೇಮಗಳು. ಅಮ್ಮಗ ಕಟಕಟ ಮಾಡಬ್ಯಾಡ ತಿಳೀತಾ. ಅಮ್ಮ ಹೇಳಿದ ಹಾಂಗೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಚಂದಾಗಿ ಕಲೀಬೇಕು. ನಿನಗ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಾರಿಗೆ ಕೇಳು, ತೆಗೆಸಿಕೊಡ್ತಾರೆ. ತಿಳೀತೇನು ?

ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಒಂದಕ್ಷರ ಆಡಲಿಲ್ಲ ಗೋದಾವರಿ. ಶತಮ್ಮನೆ ಹಿಂದ ಕೊರಗಿ ಕುಳಿತಳು. ಬೃಂದಾಗೆ ಇದು ಕೆಡಕೆನಿಸಿದರೂ ಆ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೇನೂ ಮಾತನಾಡಲು ಸಮಯವಿರಲಿಲ್ಲ ಕಾರುಗಳು ಹೊರಟವು.

ಅಂದೇ ಸಂಜೆ ತಾರಾಳ ಪ್ರಯಾಣವಿತ್ತು, ಮರುದಿನಕ್ಕೆ ಉಳಿದವರು ತಂದೆ-ತಾಯಿ. ಮಗ-ಸೊಸೆ ನಾಲ್ಕು ಜನರೇ ಎಲ್ಲರೂ ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಅವಸರದಲ್ಲಿಯೇ ಹೊರಟುಹೋಗಿದ್ದರು.

ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಬೃಂದಾಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೆ ವಸಂತನಿಗೆ ಇಂಥಾ ಹೆಣ್ಣು ಸಿಗುತ್ತಲೂ ಇರಲಿಲ್ಲ ಮದುವೆಯೂ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ ರಿಂದ ಅವರ ಸಂಸಾರದ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ ಈ ಸೊಸೆಯನ್ನು ಮನೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತು ಎಂದೇ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಅಳಿಯಂದಿರಿಗೂ ತುಂಬಾ ಸಮಾಧಾನ.

ಅಂತೇ ಬೃಂದಾನೂ ಮನದ ಕಲ್ಮಷವೆಲ್ಲಾ ತೊಳೆದು ಗಂಡನ ಸೇವೆಗೆ ಸನ್ನದ್ಧಳಾಗಿ ನಿಂತರೂ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಟ್ಟಿ ಹುಳುವಿನಂತೆ ಕೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಗೋದಾವರಿಯ ವರ್ತನೆ.

ಅವಳು ಇಷ್ಟು ಹದಗೆಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆಂಬುದು ಇವಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದು ಈಗಲೇ, ಬಹಳ ತಹವಾಗಿ,

ಅವಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಮೊಂಡು ಹುಡುಗಿಯೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಕ್ರಮೇಣ ಸರಿಹೋಗಬಹುದು ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ಇತ್ತು ಬೃಂದಾಗೆ.

ಈಗ ಅಜೋಧ ಸ್ವಭಾವದ ತಂದೆ, ಸರಳತನದ ತಾಯಿ, ಮುಗ್ಧ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮುಂದೇನು ಗಂಡಾಂತರವೋ ಇವಳಿಂದ ಎಂಬ ಆತಂಕ ಮನದಿಂದ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ.

ಹಾಗೆಂದು ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಅತ್ತಿಯ ಮುಂದಾಗಲಿ, ಗಂಡನ ಮುಂದಾಗಲಿ ಮತ್ತೆ ರಗಳುವುದೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರೇನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ?

ಮನದ ಅಳಲು ಹತ್ತಿಟ್ಟುಳು ಬೃಂದಾ. ನಗುನಗುತ್ತಾ ಸದಾ ಅತ್ತಿಯ ಹಿಂದೆ-ಮುಂದೆ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಗಂಡನೊಂದಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯ ಮಾತಾಡಿ ನಗುತ್ತಾಳೆ.

ತನ್ನ ಮನೆಯಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿಂದ ಸಂಜೆಯ ತನಕ ಕೆಲಸವೇ ಇಲ್ಲ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಳು-ಕಾಳು, ಅಡಿಗೆಯವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಮನೆಯ ಸಿರಿವಂತ ಸೊಸೆಯಾಗಿ ಓಡಾಡುವುದಷ್ಟೇ ಅವಳ ಕೆಲಸ. ಬೃಂದಾಳ ಮನದ ಒಂದು ಹಂಬಲ ಮಾತ್ರಾ ಹಾಗೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಅದೆಂದರೆ ವಸಂತನ ಸ್ಲಾಸ್ಪಿಕ್ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಕಳಚಿದಾಗ ನೋಡಬೇಕೆನ್ನುವುದು.

ಆ ಹಂಬಲವನ್ನು ಅವಳು ಮೊದಲ ದಿನವೇ ವಸಂತನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೂ ಅವನು ಅನುನಯದ ಮಾತಿನಿಂದ ಮುಂದೆ ಹಾಕಿದ್ದ.

ಅವನ ಮಾತುಗಳು ಬೇಡಿಕೆ ಅಂದಿದ್ದರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಿತ್ತು.

“ಈಗಲೇ ಅದೊಂದು ಮಾತು ಕೇಳಬೇಡ ನಿರ್ಮಲಾ. ನನ್ನ ಕಾಲು ಕುಂಟೆನ್ನೊಂದು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತದೆ. ಆದರೂ ನಾನು ಅರಿವಿತ್ತೊಟ್ಟು ಓಡಾಡುವಾಗ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ಆ ವಿಚಾರ ಬರೂದಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಒಮ್ಮೆ ನಾನು ಅದನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ನಿನಗೆ ತೋರಿಸಿದರೆ ನೀನು ಖರೇ ಬಹಳ ವ್ಯಸನಮಾಡ್ತಿ. ನನ್ನ ಬೃಂದಾ ಅಳೊನ್ನು ನಾನು ನೋಡಲಾರೆ ನಿರ್ಮಲಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಈ ಕೆಲಸಾನ ಮುಂದೆ ಹಾಕೇನಿ.

ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ನೀನು ಅಳೊದಿಲ್ಲಂತ ಮಾತುಕೊಡು ಒಂದುದಿನ ತೋರಿಸತೇನಿ. ಏನಂತಿ ?”

ಅವನು ಆ ಮಾತಾಡುವಾಗಲೇ ಬೃಂದಾಳ ನಯನ ಸರೋವರ ತುಂಬಿ ಬಂದವು. ಆದರೂ ಅವಳು ನಕ್ಕಳು—

“ಹಾಂಗ ನಿಮಗ ಬ್ಯಾಡೆನಿಸಿದರ ತೋರಿಸಬ್ಯಾಡಿ. ನಾನು ಅಳೂ ದಿಲ್ಲಂತ ಹ್ಯಾಂಗ ಭರವಸಾ ಕೊಡಲಿ ? ಒಮ್ಮೆ ಅತ್ತುಬಿಟ್ಟೇನು, ದಿನಾ ಅಳತೀನೇನು ? ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಾರು ನನಗ ಯಾವಾಗಲೂ ಅಂತಿದ್ದರು. ನೀನು ಬಹಳ ಧೈರ್ಯವಂತಿ ಹುಡುಗೇ ಅಂತ. ಆದರೆ ನಾನು ಒಮ್ಮೆ ಅಳೂ ದಂತೂ ಖರೆ.”

ವಸಂತನೂ ನಕ್ಕ—

“ನೀನು ತಾಜಾ ಧೈರ್ಯವಂತಿ ಅನ್ನೊದು ನನ್ನ ಅತ್ತಿಗಿಂತ ನನಗ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ಹಾಂಗ ಧೈರ್ಯವಂತಿ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರ ನನ್ನಂಥ ಹೆಳವನ್ನ ಮದಿವ್ಯಾಗತಿದ್ದೇನು ?”

ಬೃಂದಾ ನಕ್ಕಳು—

“ಇನ್ನ ಸಾಕು, ಇನ್ನಮೇಲೆ ನೀವು ಆ ಮಾತ ಮರೆತುಬಿಡಿ. ನಿಮ್ಮ ಎರಡು ಕಾಲಾಗಿ ನಾನು ಬಂದೀನಲ್ಲ. ಇನ್ನು ನೀವು ಹೆಳವ ಹೆಂಗಾದೀರಿ ? ಇದಕಿಂತ ಧೈರ್ಯ ಬರಲಿ ನನಗೆ ಅಂತೇನಿ ನಾನು”

೨೨

ಮಾರುತೀ ಗುಡಿಯ ಪ್ರಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಸುಬ್ಬಣಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಬಾಡಿಗೆ ಯಿಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಮನೆಯೂ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅದಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದವರು ಬಾಪೂರಾಯರು.

ಆ ಬಡ ಕುಂಟುಂಬಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೈಲಾದ ಮೆಹನತ್ತು ಮಾಡಿದವರು ಬಾಪೂರಾಯರು.

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೈಲಾಗದ ಸುಬ್ಬಣಾಚಾರ್ಯರು ಅಲ್ಲಿ-ಇಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಅವರಿಗೂ ಬೇಡವಿತ್ತು. ಅದೇ ವೇಳೆಗೆ ಮಾರುತೇ ಗುಡಿಯ ವೃದ್ಧ ಅರ್ಚಕರು ತೀರಿಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ಆ ಅವಕಾಶ ಸುಬ್ಬಣಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು.

ನಿಜತಃ ಅದು ಆತನಿಗೆ ಬಹಳ ಹಿತಕೊಟ್ಟಿತು. ಅವರದೂ ಸೋತ ಜೀವ. ಜನ್ಮತಃ ಮಾರುತಿಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಇಟ್ಟವರು, ಸುಖವಾಗಿ ನಿಷ್ಪೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಣೇಶನ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಉಳಿದ ಆಯುಷ್ಯ ಕಳೆಯುವುದೆಂದರೆ ಆತನಿಗೆ ಮತ್ತೇನೂ ಬೇಡ ಅನ್ನಿಸಿತು.

ವಾಸಕ್ಕೆ ಮನೆ, ಹಾಲಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಹಸು, ಅಲ್ಲಿ-ಇಲ್ಲಿಯ ಪೌರೋಹಿತ್ಯ, ಹಣ್ಣು-ಕಾಯಿ, ಚಿಲ್ಲರೆ ಕಾಸು, ದಿನವೂ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಮತ್ತೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಖರ್ಚಿಗೆಲ್ಲ ಬಾಪೂರಾಯರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತುಂಗಾ ಬಾಯಿ ಈಗ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಯವರ ಮನೆಗೆ ಮಾತ್ರ ನೆರವಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

‘ಮಗಳನ್ನು ಕುಂಟನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಇವರಿಗೆ ಕೋಡು ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿದೆ’ ಎಂದು ಆಂದವರು ಉಂಟು. ಇವರಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೂ — ಮದುವೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತ ಕುಂಟನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬ ವದಂತಿ ತಾನಾಗಿ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿತು.

ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಮಾನವೆನಿಸಿದ್ದು ಗೋದಾವರಿಗೆ. ಅವಳ ಗಿಳಿತಿ ಯರು ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವಳು ಒರಟಾಗಿ ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟಿದ್ದಳು—

“ನನಗೆ ಏನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲರೆ, ಅವಳಾಗೇ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಾಳೆ, ಕುಂಟನೋ ಕುರುಡನೋ ನನಗೇನು ಗೊತ್ತದೆ ?”

ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈಗಲೂ ಅವಳಿಗೆ ಬೃಂದಾಳ ಮೇಲಿನ ಅಸಮಧಾನ ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೂ ಇದೆ.

ಸೀದಾ ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ದುಡ್ಡು ಕಳಿಸಿದರೆ ನಾನು ತಾಯಿಯೊಡನೆ ಕೊಡಸರಾಡಿ ಹೂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂದೇ ತನ್ನ ಅಕ್ಕ ದುಡ್ಡಿನ ವಹಿವಾಟನ್ನು ಬಾಪೂರಾಯರಿಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದಾಳೆ.

ಆದರೆ ಬಾಪ್ಪರಾಯರು ಏನೋ ಗಾಳಿಗಂಟು ಮಾಡಿ ಈ ಮಾರುತೀ ಗುಡಿಯ ಪೂಜೆ ಗಂಟು ಹಾಕಿ ದುಡ್ಡನ್ನು ತಾಪೇ ನುಂಗಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದಳು ಹುಡುಗಿ. ಮತ್ತು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ತಾಯಿಯೊಡನೆ ವಾದಿಸದೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ತಗರು-ಬಗುರನ್ನು ಆರಿಯದ ತಾಯಿ ನೇರವಾಗಿಯೇ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಅವಳಿಗೆ ಲೆಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ, ಜುಲುಮೆಯದಲ್ಲ.

ಈ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಆ ತಾಯಿ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಯೊಡನೆ ಹೇಳು ವಂತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನಿರಲೂ ಆಗದು, ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಹೇಳಿ, 'ನಮ್ಮ ಗೋದಿ ಬೃಂದಾನ ಹಾಂಗಲ್ಲ ಬಾಯಾರೆ ನೀವಾದರೂ ಅಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿ ಮಾತು ಹೇಳಿದರೆ ಆದೀತು. ಮಾತು ಮಾತಿಗೆ ಗುದ್ದಾಟಕ್ಕ ನಿಂತು ಕೊಂಡಾಳ.'"

ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಯವರಿಗೂ ಈ ವಿಷಯ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೂ ಮನದಟ್ಟು ಗಿತ್ತು. ಬೃಂದಾನ ವಿನಯ-ಸೌಜನ್ಯವೆಲ್ಲ ? ಗೋದಾವರಿಯ ಗಡಸು, ಸಿಡುಕುಗಳೆಲ್ಲ !

ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ವಿಚಾರ ಒಂದೇ. ಇನ್ನು ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷ ಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಹುಡುಗಿಗೂ ಒಬ್ಬ ಬಡ ಹುಡುಗನನ್ನು ನೋಡಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸಿಬಿಟ್ಟರಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಈ ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಸುಧಾರಿಸು ವುದೂ ಕಷ್ಟ.

ಆದರೆ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ ಆಕೆ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದು ಬೇರೆ—

"ಏನೋ ಹುಡುಗಾಟಿಕೆ ಬಿಡಿರಿ. ಈಕೆ ಬೃಂದಾನ ಹಾಂಗಲ್ಲ ಖರೆ, ಅದರ ಮತ್ತೆ ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಹೋದರೆ ಛಲೋ ಆಗತಾಳೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾಕ ಚಿಂತಿ ಮಾಡತೀರಿ?"

ಆದರೆ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಗೋದಾವರಿಯ ಚಿಂತೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿತ್ತು ತುಂಗಾ ಬಾಯಿಯವರಿಗೆ.

ಒಂದು ದಿನ ಗೋದಾವರಿ ಸೀರೆಗಾಗಿ ತಾಯಿಯೊಡನೆ ಜಗಳ ತೆಗೆ ದಿದ್ದಳು. ಅವರು ಸಹಜವೆಂಬಂತೆ ಹೇಳಿದರು —

“ಈಗ ಇರೂ ಸೀರೆಗಳು ಸಾಲವೇನು ನಿನಗ ? ಬೃಂದಾನ ಮದಿವೀವೇ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಹೊಸ ಸೀರೆಗಳು ಅವೆ. ಮತ್ತು ಬ್ಯಾರ ತಗೊಂಡಿದ್ದಿ. ನನ್ನ ಸೀರಿಗಳು ಅವೆ. ಇಷ್ಟು ಸಾಲವೇನು ನಿನಗೆ. ನಾವೇನು ಸಿರಿವಂತರೇನು ಗಳಿಗಗಳಿಗೆ ಅರಿವಿ ಕೊಳ್ಳಲಿಕೆ. ಬೃಂದಾ ಒಂದು ದಿನ ಹೀಂಗ ಆಡತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆಲ್ಲ ಅರವಿ ತಂದುಕೊಟ್ಟು ಆಕೆ ಹರಕು ಸೀರಿ ಉಡತಿದ್ದು. ಆಕೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗುಣ ನಿನಗಿಲ್ಲ ಬಿಡು.”

ಗೋದಾವರಿ ತಿರುಗಿ ನಿಂತು ಮೂತಿ ಸೊಟ್ಟು ಮಾಡಿದಳು —

“ಹೌದು, ಆಗ ಉಡತಿರಲಿಲ್ಲ ಅದಕೇ ಈಗ ಕುಂಟನ್ನು ಮದಿವ್ಯಾಗಿ ಮೈತುಂಬ ಒಡವಿ-ವಸ್ತ್ರಾ ಹೇರಿಕೊಂಡಾಳೆ. ಮೂರು ಡಜನ್ ಸೀರಿ ತಗೊಂಡಾಳೆ. ನಿನಗ ಪುಟ್ಟ ಗಂಟು ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು ಆಕೆ. ನನಗೇನೂ ಕೊಡ್ತಿಲ್ಲ. ಅದಕೇ ನೀನೂ, ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ ಒಂದಿಗೇ ಹೊಗಳತೀರಿ ಆಕೀನ ?”

ತುಂಗಾಬಾಯಿಯವರಿಗೆ ಗೋದಾವರಿಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಅತಿ ಎಸಿಸಿತು, ಮತ್ತು ಬೇಸರವೂ ಆಯಿತು. ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ ಆಕೆ ಮಗಳ ಮೇಲೆ ಸಿಡುಕಿದರು—

“ಏನು ನಿನಗ ಹುಚ್ಚು-ಗಿಚ್ಚು ಹಿಡಿತೇನು ? ಯಾಕ ಹೀಂಗ ತಲೀ ಎಲ್ಲ ಮಾತನಾಡತಿ ? ಆಕೆ ಯಾಕ ಆತನ್ನ ಮದಿವ್ಯಾದಂತ ನಿನಗೇನರ ಗೊತ್ತದೆ ಲಟಕಿ ??

ಗೋದಾವರಿ ಅತ್ತ ತಿರುಗಿ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕುರುಳು ತಿದ್ದಿಕೊಂಡಳು—

ಯಾತಕ್ಕಾರ ಮದಿವ್ಯಾಗಲಿ ನನಗೇನಂತ ಅದನ್ನ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು. ನಮ್ಮನ್ನ ಉದ್ಧಾರಮಾಡಲಿಕೇನೂ ಅಲ್ಲ”

ಈಗ ತುಂಗಾಬಾಯಿಗೆ ಅಳುವೇ ಬಂದಿತು. ಅವರು ಕಣ್ಣು ಒರಸುತ್ತ ಅರಚಿದರು—

“ದರಿದ್ರ ರಂಡೀ ಮಗಳೇ ಇವತ್ತ ಏನ ಬಂದದೆ ನಿನ್ನ ಬಾಯಿಗೆ. ಯಾಕ ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ಉರಸತಿ ?”

ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆಕೆಯ ಹೊಟ್ಟೆ ಉರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಮೈದುನ-ವಾರ ಗಿತ್ತಿಯರು ಮಾಡಬಾರದ್ದು ಮಾಡಿ ಊರುಬಿಟ್ಟು ಹೊರಡಿಸಿದಾಗ ಬೃಂದಾ

ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕರ್ತವ್ಯ ಈಗ ನಿನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಮನೆಯವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೋ. ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ತಿಳಿಸು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಶೀರ್ವಾದ. ನಾನಿಲ್ಲಿ ಸರ್ವವಿಧದಲ್ಲೂ ಸುಖವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನ ಭಾವ ಕುಂಟರಾದರೇನು, ದೇವರಂಥವರು ಅವರು. ನಿನಗೂ ಅಂಥಾ ಒಳ್ಳೆಯ ಗಂಡನೇ ದೊರೆಯಲೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ. ಕೂಡಲೇ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಉತ್ತರ ಬರೆ ಆಶೀರ್ವಾದಗಳು, ನಿನ್ನ ಅಕ್ಕ ಬೃಂದಾ”

ಗೋದಾವರಿ ಅಕ್ಕನ ಪತ್ರವನ್ನು ತಾನು ಓದಿದಳೇ ವಿನಃ ತಾಯಿಗೆ ಓದಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ತಂಗಿಯ ಕೈಗೆ ಹಾಕಿ—

“ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಓದಿಹೇಳಿ”—ಎಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದಳು.

ಅವಳು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ತುಂಗಾ ಬಾಯಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳು ಹನಿ ತುಂಬಿದವು. ಆದರೆ ಗೋದಾವರಿ ಈಗ ಜಂಭದ ಕೋಳಿ. ಫಸ್ಟ್‌ಕ್ಲಾಸ್ ಬಂದದ್ದೆಂದರೆ ಅವಳ ಪಾಲಿಗೆ ಅದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ದಿಗ್ವಿಜಯ. ಈಗ ಅವಳಿಗೆ ಅರಗಳಿಗೆ ಪುರುಸೊತ್ತೂ ಇಲ್ಲ.

ಈಗ ಅವಳಿಗೆ ಅಕ್ಕನ ಪತ್ರದಿಂದ ತಿಳಿದಿದ್ದೆಂದರೆ ತಾನು ಕಾಲೇಜು ಸೇರುವುದಾದರೆ ಅಕ್ಕ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತಾಳೆ ಎಂಬುದಷ್ಟೇ ವಿಷಯ.

ಯಾರನ್ನೂ ಹೇಳದೇ ಕೇಳದೇ ಅವಳಾಗಲೇ ಕಾಲೇಜಿನ ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಫಾರಂ ತುಂಬಿ ತಂದೆಯ ಸಹಹಾಕಿಸಿ ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿಟ್ಟುಕೊಂಡಾಯಿತು.

ಅಕ್ಕನಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರಿ ಎಂದು ಮೊದಲು ತಾಯಿ ಹೇಳಿದಾಗ ಗೋದಾವರಿಗೆ ಇಷ್ಟಬರಲಿಲ್ಲ. ನಂತರ ಕೂಡಲೇ ಹೊಳೆಯಿತು.

ಕಾಲೇಜು ಸೇರುವಾಗ ಮೊದಲು ದುಡ್ಡು ಬೇಕು. ಹೊಸ ಸೀರೆ ಬೇಕು. ಆ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿನ ಯಾಕೆ ಹೋಗಿ ಗೋಗರೆಯಬೇಕು ? ಹೇಗೂ ಅವಳೇ ಬರೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾಳಲ್ಲ. ಅವಳಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಕೊಡಲಿ. ಯಾರ ಸಂಕಟಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾಳೆ—

ಎಂದುಕೊಂಡು ಅಕ್ಕನಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಳು—

“ಅಕ್ಕನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

ನಾನು ಕಾಲೇಜು ಸೇರಿ ಮುಂದೆ ಓದಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟವಿದೆ. ನನ್ನ ಓದಿನ ಖರ್ಚನ್ನು ನೀನು ನನ್ನ ಹೆಸರಿಗೇ ಮನಿಯಾರ್ಡರು ಮಾಡು

ಮತ್ತೆ ಯಾರ ಹೆಸರಿಗೂ ಕಳಿಸಿದರೆ ಅದು ನನ್ನ ಕೈಸೇರುವುದೂ ಇಲ್ಲ, ಒಂದು ಪಕ್ಷ ನನ್ನ ಹೆಸರಿಗೆ ಕಳಿಸಲು ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀನು ಕಳಿಸಲೇಬೇಡ, ನಾನು ಹೇಗಾದರೂ ಓದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಹದಿನೈದು ದಿನಮೊಳಗೆ ನನಗೆ ಹಣಬೇಕು, ಜಾಗ್ರತೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡು ! ಗೋದಾವರಿ.

ಪತ್ರದ ಮೇಲ್ವಿಳಾಸವನ್ನು ಅಕ್ಕನ ಹೆಸರಿಗೇ ಬರೆವದ್ದರಿಂದ ಬಿಂದೂ ರಾಯರು ಸೊಸೆಯನ್ನು ಕರೆದು ಪತ್ರವನ್ನು ಅವಳ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟರು.

ಅಕ್ಷರವೇ ಹೇಳಿತು ಇದು ಗೋದಾವರಿಯದೆಂದು. ತೌರಿನಿಂದ ಪತ್ರ ಬಂತೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ಸಂತಸವಾಗುವ ಬದಲು ಮುಖ ಮಂಕಾಯಿತು.

ತನ್ನ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಗೋದಾವರಿ ಉತ್ತರ ಬರೆದಿದ್ದಾಳೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಬರೆದದ್ದು ಕವರಿನಲ್ಲಾದರೂ ಇದ್ದದ್ದು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಚೀಟಿ ಅನ್ನಬಹುದು.

ಬೃಂದಾ ಗಂಡನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ನಿಂತು ಪತ್ರ ಓದಿದಳು. ಅದು ಪತ್ರವಲ್ಲ. ಬಾಕಿ ವಸೂಲಿಯ ನೋಟೀಸು ಇದ್ದಂತಿತ್ತು.

ಅವಳ ಮುಖ ಕೆಂಚಾಗಿ ಹಣೆಯಂಚಿನಲ್ಲಿ ಹಿಮಮಣೆಯಂತೆ ತನಿಬೆವರು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು.

ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ವಸಂತ ಕೇಳಿದ—

“ಪತ್ರ ಯಾರದು ನಿಮಗಲಾ ? ಅತ್ತಿ ಏನಾರಾ ಬರದಾಳೇನು ?”

ತಡೆದ ಕಂಠವನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಂದಳು ಬೃಂದಾ —

“ಇಲ್ಲರಿ. ನಮ್ಮ ಗೋದಾ ಪತ್ರ ಬರೆದಾಳೆ. ಆಕೆ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸೇರತಾಳಂತೆ.”

ವಸಂತ ಅವಳ ಕೈಹಿಡಿದು ಹತ್ತಿರ ಕೂರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಹೇಳಿದ—

“ಸೇರಲಿ ಬಿಡು. ನಿನಗಂತೂ ಕಾಲೇಜು ಕಲೀಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ತುಗೀನಾರಾ ಕಲೀಲಿ. ಒಳ್ಳೇ ನಂಬರು ತೆಗೆದಾಳೆ. ಒಳ್ಳೇ ಛಾನ್ಸ ಅದೇ ಆಕೆಗೆ.”

ಬೃಂದಾಳ ಕಣ್ಣು ಒದ್ದೆಯಾಯಿತು. ಅವಳು ಅವನ ಬಗಲಲ್ಲಿ ಕೂರುತ್ತ ಅಂದಳು.

“ನೀವನ್ನೂದು ಖರೆ ಅವೆ. ಮೆಟ್ಟಿಕ್ಕಿನಾಗೆ ಫಷ್ಟ್ಲಕ್ಕಾಸು ನೆಗೆದಾಳೆ. ಕಾಲೇಜಿನಾಗ ನಿರಾಯಾಸ ಸೀಟು ಸಿಗತವ. ಅವರೆ ಆಕೆ ನೀವು ತಿಳಿದ್ದಂಗ ಭಲೋ ರೀತಿವಾಜಿನ ಹುಡುಗಿಯಲ್ಲರಿ. ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಒಂದು ನಮೂನೆಯ ಕಟ ಕಟಿ ಹುಡುಗಿ. ಅಪ್ಪಗ-ಅಮ್ಮಗ ಅವಳದೇ ಒಂದು ತಲಿರೂಲ ಅಗಕೂತವೆ”

ವಸಂತ ನಗುತ್ತ ಅವಳ ಕೈಯಿನ ಪತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೇಳಿದ -

“ಸಾವ ! ಇನ್ನೂ ಹುಡುಗಿ ಅಲ್ಲೇನು ?”

೨೩

ಬೃಂದಾಳ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕಸಿವಿಸಿಯಾಯಿತು. ಗಂಡನಿಂದ ಆ ಪತ್ರವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟರೆ ಏನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ? ಅದಕ್ಕೆ ಓದಿರಲಿ ಮುಕ್ತಾ ಅವ್ವಾನ. ತನ್ನ ತಂಗಿ ಹೀಗೆಂದರೆ ಅವರ ತಾನೇ ಏನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಾರು?

ಆ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವಿಲ್ಲ ಆಫವಾ ತನ್ನ ಕ್ಷೇಮ ವಿಚಾರಿಸಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಒಂದೇ ಒಂದು ಪ್ರೀತಿಯ ಮಾತಿಲ್ಲ. ಅಕ್ಕಿಯಂತೆ ಮೊದಲೇ ಇಲ್ಲ. ತನಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟೀತೀರಬೇಕೆಂಬ ಕರಾರು ಪತ್ರ ದಂತಿದೆ.

ಅವಳು ನಿರುಪಾಯಳಾಗಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಳು. ವಸಂತ ಹೆಂಡತಿಯ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಕೈಹಾಕಿ ಕುಳಿತೇ ಗೋದಾವರಿಯ ಪತ್ರವನ್ನೊದಿದ.

ಈಗ ಅವಳು ಗಂಡನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನೋಡಲಾರದವಳಾದಳು.

ತನ್ನ ತಂಗಿಯ ಕುತ್ತಿತ ಬುದ್ಧಿಯ ಬಗೆಗೆ ಅವರು ಅಜ್ಜಿಯ ನೋಂದು ಕೊಳ್ಳುವರೋ ? ಮತ್ತು ಜೀವಮಾನವಿಡೀ ತನ್ನ ತಾನಿನ ರೋಗಿಯೆಲ್ಲ ಇವರ ಮುಂದೆ ಈ ಹುಡುಗಿ ಅದೆಂತಹ ಅಲ್ಪತನ ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲಾ ? ಇವರ ಔದಾರ್ಯವೆಲ್ಲಿ ? ಅವಳ ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವವೆಲ್ಲಿ ?

ಅವನ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ತಂಗಿಯ ಬಗೆಗೆ ಮೂಡಿಬರುವ ಭಾವಗಳನ್ನು ಅವನ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಕಾಣಲು ಅವಳು ಯತ್ನಿಸಿದಳು.

ಆದರೆ ಚುಟುಕು ಪತ್ರವನ್ನೋದಿ ವಸಂತ ನಕ್ಕುಬಿಟ್ಟು—

“ಒಳ್ಳೇ ಹುಷಾರಿ ಇದ್ದಾಳೆ ನಿನ್ನ ತಂಗಿ. ನೀನು ಬರೇ ಅಳುಬರುಕೆ. ಮುಂದೆ ಆಕೆ ಒಳ್ಳೇ ಕಾರಸ್ತಾನಿ ಆಗತಾಳೆ ಬಿಡು. ನಿನ್ನ ಹಾಂಗೆ ಕುಂಟನ್ನು ಕುರುಡನ್ನು ಬಿಲ್ ಕುಲ್ ಮದುವೆಯಾಗುವಾಕಿಯಲ್ಲ ಅವಳು. ಹ್ಯಾಂಗ ಪಡ ಕ್ಕನ ಹುಳ್ಳಿಕಾಯಿ ಮುರಿದ್ಲಂಗ ಬರದಾಳೆ ನೋಡು ?”

ವಸಂತನ ಮಾತುಗಳು ಬಹಳ ಸರಳ ಮತ್ತು ಸಹಜವಿದ್ದರೂ ಅದರ ಹಿಂದೆ ಮತ್ತೇನಾದರೂ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಹುಡುಕಲು ಯತ್ನಿಸಿಡಳು ಬೃಂದಾ.

ಆದರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ತಿಳಿಸಿರಿನಂತಹ ಹೃದಯ ವಸಂತನದು. ಮದುವೆಯಾದ ಈ ಆರೇಳು ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಅದರ ಅನುಭವ ಅವಳಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೂ ಆಗಿದೆ ಯಾವದೇ ಬಗೆಗೆ ಅವಳು ಸಾಸಿವೆಯಷ್ಟು ನೋಯುವುದನ್ನು ಅವನು ನೋಡಲಾರ.

ಮದುವೆಯಾದ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ದಿನವಲ್ಲಿಯೇ ಬೃಂದಾ ಅವನ ಕಾಲನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿದಳು. ವಸಂತ ಅವಳನ್ನು ಅಪ್ಪುಗೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಮುಖ ಸವರಿ ಸಂತವಿಸಿದ್ದ —

“ನಿರ್ಮಲಾ ನಿನ್ನ ಗಂಡನ ಕುಂಟಕಾಲನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಯಾಕೆ ಇಷ್ಟು ಅವಸರಪಡ್ತಿ ? ಹ್ಯಾಂಗೂ ಒಂದು ದಿನ ನೋಡುವುದು ಇದೆಯಲ್ಲ. ನೀನು ನಗನಗತಾ ಇರುವುದು ಮಾತ್ರ ನನಗ ಬೇಕು. ನೋಡಿದರ ನೀನು ಅಳತೀ ಯಂತ ಮಾತ್ರ ನಾನು ನಿನಗ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ.”

ಬೃಂದಾ ನಗಲಾರದೆ ನಕ್ಕಿದ್ದಳು—

“ಒಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತು ಮುಗಿಸಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಅಳೋದಂದತ ಹ್ಯಾಂಗ ಸಾಧ್ಯ ? ನಿಮ್ಮ ಒಂದು ಸೇವಾಕ್ಕೂ ನೀವು ನನ್ನ ಕರಿಯೊದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಆ ಆಳುಮಗನೇ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿಬಿಡತಾನ”

ವಸಂತ ಅದಕ್ಕೂ ನಕ್ಕುಬಿಟ್ಟು—

ನನ್ನ ಕಾಲು ಮುರಿದಾಗಿನಿಂದ ಇರುವವ ಈ ಆಳುಮಗ ಈ ಕಾಲು ಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದು, ಬಿಚ್ಚುವುದು, ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸುವುದು, ಬಟ್ಟೆಹಾಕು ಎಲ್ಲಾ ಅವನ ಪಾಲಿನದೇ, ಅವನು ಅದರಾಗ ಒಳ್ಳೇ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಪಡೆದು

ಬಿಟ್ಟುನೆ ಬಿಡು. ಅವನು ನನ್ನ ಸೇವಾ ಮಾಡಿದಹಾಂಗೆ ನನಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರೂದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಬದುಕಿರೂತನಕ, ಮತ್ತು ನಾನು ಬದುಕಿರೂತನಕ ನನ್ನ ಪಾಲಿನ ಸೇವಾ ಅವನದೇ, ಅವನಿಗೆ ಸಂಬಳ ಎಷ್ಟಂತ ಗೊತ್ತದಯೇನು ನಿನಗೆ ?”

ಬೃಂದ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ಗಂಡನ ಮುಖ ನೋಡಿದಳು. ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ? ಎನ್ನುವ ಭಾವವೂ ಇತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ. ವಸಂತ ಅವಳ ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟುತ್ತ—

“ಒಬ್ಬ ಕಾರಕೂನನಿಗೂ ಇಲ್ಲದಷ್ಟು ಸಂಬಳ ಅವನಿಗೆ” ಅವನು ಪೂರ್ತಿ ಹೇಳುವುದರೊಳಗೆ ಬೃಂದಾ—

“ಐವತ್ತು ಇರಬಹುದೇ ?” ಎಂದು ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದಳು.

“ಗುಂಡಗೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಅದೆ ಅವನಿಗೆ”—ಎಂದಾಗ ಅವಳು ಕಣ್ಣು ರಳಿಸಿದಳು—

“ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ! ಒಬ್ಬ ಆಳುಮಗನಿಗೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ !”

ವಸಂತ ಅವಳ ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟಿದ—

“ಹೌದು ನಿರ್ಮಲಾ, ನನ್ನ ಅಮ್ಮನಿಗಿಂತ ಛಲೋ ನೋಡಿಕೋತಾನೆ ನನ್ನನ್ನು. ಒಂದೆರಡು ದಿನಕ್ಕೆ ಮುಗಿಯುವ ಕತೆಯಲ್ಲ ನನ್ನದು. ನಿರಂತರ ಒಬ್ಬರು ಇರಬೇಕು ಜೊತೆಗೆ. ನಮಗಾದರೂ ಅಂತ ಆಳುಮಗ ಸಿಗ ಬೇಕೆಲ್ಲ ?”

ಬೃಂದಾ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕಣ್ಣು ತೇಲಿಸಿ ಅವನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದಳು—

“ನೀವು ತಪ್ಪು ತಿಳಿಬ್ಯಾಡರಿ. ಇದುವರಿಗಂತೂ ನಾನು ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಈಗ ನನಗೆ ಬ್ಯಾರೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಹಣ ಸುರದು ಮನೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಸೇವಾ ಮಾಡೂದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ಅದೆ, ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸ ನಾನು ಮಾಡಿಕೋತೀನಿ. ಮನೀ ಕೆಲಸಂತೂ ನನಗಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮಗ ಉಂಡು-ತಿಂದು ಕೂರೋದಾಗೇದ. ಅವನು ತೋಟದ ಕೆಲಸ, ನಾಯಿ ಕೆಲಸ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳಲಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಸಂಬಳ ಕಡಿಮಿ ಕೊಟ್ಟರಾತು”

ವಸಂತ ಅವಳಿಗೆ ಡೀಕೊಟ್ಟು ನಗುತ್ತ ಹೇಳಿದ—

“ನೀ ಏನೋ ನನ್ನ ಸೇವಾಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದಿ. ಅದರ ಅಮ್ಮ, ನಾನು ತಯಾರಿಲ್ಲ ಮಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ. ಮನೀ ಕೆಲಸ, ನನ್ನ ಸೇವಾ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಿಂತ

ನಿನ್ನ ಮನಿ ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡರಂತ ತಿಳಿದೀ ಏನು ನೀನು ? ಮನಿಗೆ ಸೊಸಿ ಬರ ದಿದ್ದರ ಯಾರ ಮನಿ ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲತದೆ ಅಂತಿ ? ಅಮ್ಮ ನಿನ್ನ ಯಾಕ ಮನಿ ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡರಂತ ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತದ ನಿಮ್ಮಿ ?”

ಅವಳು ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಮುಖವೆತ್ತಿದಳು. ಅವನು ಅವಳ ಗದ್ದೆ ಹಿಡಿದು ಅಲುಗಿಸಿ ಹೇಳಿದ—

“ನೀನು ನನಗ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿ ಈ ಮನಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳನ್ನ ಕೊಡಬೇಕಂತ ಅಮ್ಮನ ಅಭಿಲಾಷಾ ಅದೆ. ಮನಿ ಕೆಲಸಕ್ಕಂತ ಯಾರಾದರ ಸೊಸಿ ಮಾಡಿಕೊಂತಾರೇನು ?

ಬೃಂದ ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿ ನಕ್ಕಳು. ಆನಂದಬಿಂದು ಅವಳ ಕಾಡಿಗೆಯ ಕಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಿನುಗಿತು. ಅವಳು ಬಹು ಮೆದುವಾಗಿ ನುಡಿದಳು—

“ನಿಮ್ಮ ಮನಿ ಮಂದಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆ ದೊಡ್ಡತನ ಅದೆ. ನನಗ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಎಂತದೂ ತಿಳಿಯೂದಿಲ್ಲರಿ. ಎಪರತಪರ ಮಾತನಾಡ ತೇನಿ. ನೀವು ತಪ್ಪು ತಿಳಿಬಾರದು ಅಷ್ಟೆ.”

ವಸಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಹೇಳಿದ—

“ನೀನು ಇನ್ನ ನಮ್ಮ ಮನಿ-ನಿಮ್ಮ ಮನಿ ಅಂತ ಬ್ಯಾರಿ-ಬ್ಯಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಿ. ನಮ್ಮದು ಎಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಮನಿ ಅಂತ ಅಂದುಕೊಂಡರು, ಆಗ ನಿನಗ ಹೀಗನಿಸೂದಿಲ್ಲ.”

ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ತಾನು ತಪ್ಪುತ್ತಿರುವೆ ಅನಿಸಿತು ಬೃಂದಾಗೆ. ಅವಳು ಮೆದುವಾಗಿ ಅಂದಳು—

“ಯೋಗ್ಯತಾದಾಗೆ ನನ್ನ ತೌರುಮನಿಗೂ, ನಿಮ್ಮ ಮನಿಗೂ ಅಜ ಗಜಾಂತರ ಅದ. ಅದನ್ನ ಸಮತೋಲನ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ ಉದಾರತಾ ನಿಮ್ಮದು, ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಮನಿಯಿಂದ ತುಂಬಾ ದೊಡ್ಡ ಮನಿಗೆ ಬಂದೇನಿ. ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ತಪ್ಪು ಮಾಡಬಹುದರಿ ನಾನು. ನೀವು ಎಲ್ಲ ತಿದ್ದಿಕೊಡ ಬೇಕು.”

“ಹಾಂ, ತಿದ್ದಿಕೊಡತೇನಿ ಕೇಳು, ಮನಿ ಕೆಲಸ ನನ್ನ ಸೇವಾದ ಚಿಂತಿ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು ನೀನು. ನನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕೂತು ಹರಟೆ ಹೊಡೀತಿದ್ದರ ಸಾಕು. ಮತ್ತೇನೂ ಬ್ಯಾಡ.”

ಬೃಂದಾ ಮತ್ತೆ ಮೊದಲಿನ ಸುದ್ದಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಳು—

“ಹಂಗಾದರ ನನಗ ನಿಮ್ಮ ಕಾಲು ತೋರಿಸೋದಿಲ್ಲ”

ವಸಂತ ತಟ್ಟನೆ ತನ್ನ ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿ ಬೆಲ್ವನ್ನು ಬಿಚ್ಚತೊಡಗಿದ. ಬೃಂದಾ ಒಂದುಗಳಿಗೆ ಅವಾಕ್ಯಾದಳು.

ಅವನು ಸೋಫಾದಲ್ಲಿ ಬರಗಿದ ಹಾಗೇ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಬಕಲ್ನುಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಅನಾಮತ್ತಾಗಿ ಆ ಕೃತಕ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಕಳಚಿ ಎದುರಿಗಿಟ್ಟು ಮೊಂಡು ಕಾಲಿನವನಾಗಿ ಕುಳಿತು ಬೃಂದಾಗೆ ಹೇಳಿದ—

“ನಿಮ್ಮಲೂ ನೋಡು ! ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಿಬಿಡು. ನಿನ್ನ ವಸಂತ ಮೊದಲಿಗೆ ಮೃತ್ಯುನಂತಿದ್ದ. ಇದೀಗ ಅರುಣನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಗಳಿಗೆಗೊಮ್ಮೆ ನೀನು ಇದನ್ನು ನೋಡಬಾರದು ; ನೋಡಿ ಮನ ನೋಯಬಾರದು. ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳು.... ನಾನು ಹುಟ್ಟು ಹೆಳವನಲ್ಲ ನಿನಗೆ ಹುಟ್ಟುವ ಮಕ್ಕಳು ಸಕ್ಕರಿ ಬೊಂಬಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿವೆ. ನನ್ನ ಕಾಲಿನ ಬಗ್ಗೆ ನೀನು ಚಿಂತಿ ಮಾಡಬ್ಯಾಡ.”

ಬೃಂದಾ ತುಟಿಬಿಗಿದು ಭರದಿಂದ ನುಗ್ಗಿಬಂದ ವೃಥೆ ತಡೆದುಕೊಂಡಳು. ಮತ್ತು ಹತ್ತಿರ ಸರಿದು ಆ ಮೊಂಡು ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಸವರಿದಳು.

ದಂತದ ವಿಗ್ರಹಗಳಂತಿದ್ದ ಕಾಲುಗಳು. ಸದಾ ಮುಚ್ಚಿರುವ ತೊಡಿ ಹಾಲಿನಂತೆ ಶುಭ್ರವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಮೊಣಕಾಲ ಗಂಟಿನ ಹತ್ತಿರ ಎರಡು ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಹಿಡಿದ ಕ್ಲಿಷ್ಟನ ಗುರುತು ಮಾತ್ರ ಕೆಂಪಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಇಂತಹ ಸುಭದ್ರ ಕಾಲುಗಳು ಮುರಿದಾಗ ಆಗಬಹುದಾದ ಯಾತನೆ, ನೋವು, ಸಂಕಟಗಳು ಈಗ ಬೃಂದಾಗೆ ಆದವು.

ಅವಳ ಕಲ್ಪನೆ ಅಂತರಿಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹಾರಿತು. ಅಂತರಿಕ್ಷದಿಂದ ತಟ್ಟನೆ ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೋ, ಬೆಟ್ಟದಮೇಲೋ, ಹಳ್ಳಕ್ಕೋ-ಕೊಳ್ಳಕ್ಕೋ ಬಿದ್ದರೆ ಮನುಷ್ಯನ ಗತಿ ಹೇಗಾಗಬಹುದು.

ಅವಳು ಇನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸದಾದಳು. ಕಣ್ಣು ಒರೆಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿದಳು—

“ಸಾಕು, ನಾನು ಇನ್ನು ನೋಡಲೊಲ್ಲೆ, ಈಗ ನಾನೇ ಹಾಕತೀನಿ ಇದನ್ನು”

ವಸಂತ ಎದುರಿಗಿದ್ದ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ

“ಬ್ಯಾಡಬಿಡು ಬೃಂದಾದೇವಿ. ಅವನ್ನು ಹಾಕಾದಂದರ ಕೇಳುಕುದುರೆ ಮೋಡಿದಂಗೆ. ನಾನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳೇನೆ”

ಬೃಂದಾ ಹಕ್ಕನೆ ನಕ್ಕಳು. ಅವನು ಹೇಳಿದ—

“ಬಿಸಿಲು—ಮಳೆ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಬಂದ್ವೆಂಗೆ ಅತ್ತು-ನಕ್ಕು ಬಿಟ್ಟೆಯಲ್ಲ ನಿರ್ಮಲಾ ? ನೀನು ಹೀಂಗೆ ಇದ್ದರ ಸಾಕು.”

ಬೃಂದಾ ಭರವಸೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಹೇಳಿದಳು—

“ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಹಾಂಗೆ ಇರತೇನಿ. ತಪ್ಪಿದರೆ ನೀವು ಇರತೀರಲ್ಲ ಬಗಲಲ್ಲೇ.”

ಅಂತೇ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಳು ಬೃಂದಾ. ಅತ್ತೆ-ಮಾವ-ಗಂಡ ಎಲ್ಲರೊಂದಿಗೆ ಸರಸತನದಿಂದ ನಗುನಗುತ್ತ ಇದ್ದಾಳೆ.

ಆದರೆ ಇದೀಗ ತನ್ನ ತಂಗಿಯ ಒರಟುತನದಿಂದ ಗಂಡ ಏನು ಅಂದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಎಂಬ ಶಂಕೆ ಬಂದಿದ್ದರೂ, ಅವನು ಅದನ್ನು ನಗೆಯಲ್ಲಿ ತೇಲಿಸಿದುದರಿಂದ ಅವಳಿಗೇ ಹೀನಾಯವೆನಿಸಿತು.

ವಸಂತ ಆ ಚಿಕ್ಕ ಪತ್ರ ಹೆಂಡತಿ ಕೈಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾ—

“ನಿನ್ನ ತಂಗಿಗೆ ಹಣ ಕಳಿಸಿಕೊಡು ನಿರ್ಮಲಾ. ನೀನು ಕಳಿಸಿಕೊಡಲು ಮೊದಲೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಿ. ಈಗ ಅನುಮಾನ ಮಾಡಬೇಡ. ಅವಳ ಹೆಸರಿಗೇ ಮನಿಯಾರ್ಡ್ ಮಾಡು. ಓದುವ ಉತ್ಸಾಹವಿರುವಾಗ ಓದಿಬಿಡಲಿ.”

ಬೃಂದಾ ಹಗುರವಾಗಿ ಉಸಿರುಬಿಟ್ಟಳು. ಆದರೆ ವಸಂತನಿಗಿದ್ದ ಸಮಾಧಾನ ಅವಳಿಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತೇ ಅವಳು ಮೃದುನಾಗಿ ನಕ್ಕು ಅಂದಳು—

“ಕಳಿಸಿಕೊಡತೇನಿ, ಆದರೆ ಅವಳ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರಾ ಕಳಿಸೂದಿಲ್ಲ. ಅಪ್ಪನ ಹೆಸರಿಗೆ ಕಳಿಸಬೇಡಿ. ಅವಳಂತೂ ಹುಚ್ಚು ಹುಡುಗಿ. ಹಾಂಗೆ ಬರವಾಳಂತ ನಾನು ಕಳಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ ಅವಳಿಗೆ ಚೆಳಿಗೆ ಸಾರುವತ್ತೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಂಗಳತದ ಅಪ್ಪ ಹಾಂಗಳೂ ಅವಳಿಗೇ ಕೊಡತಾರ.”

“ಅದು ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟ ಬಿಡು. ನಿನ್ನ ತಂಗಿಯ ಸುದ್ದಿ ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದಂಗ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮದವೀಗೆ ಬಂದಾಗ ಸಹಾ ನಾನು ಆಕೇನ ಸರೀಗ ನೋಡಲೇ ಇಲ್ಲ. ಗದ್ದಲವಾಗ ಎಲ್ಲಿದ್ದುಕೋ ನಾಕು ದಿನ ?”

ಬೃಂದಾಗೆ ಕೂಡಲೇ ಆ ದಿನದ ನೆನಪು ಬಂದಿತು. ಮದುವೆಯ ದಿನವೇ ಹೇಗೆ ವಾದಿಸಿದ್ದಳು ಗೋದಾವರಿ !

ಅವಳ ಮನದಲ್ಲಿ ಏನಿದ್ದಿರಬಹುದು ನನ್ನ ಬಗೆಗೆ. ಇಷ್ಟು ಸಣ್ಣ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಹೀಗಾದರೆ ಮುಂದೆ ಹೇಗೆ ? ಈಗಲೂ ಈ ಸಣ್ಣ ಪತ್ರವನ್ನೂ ಅಸೂಯೆಯ ಮುಖದಲೇ ಬರೆದಿದ್ದಾಳಲ್ಲ. ಎಂತಹ ಫಲವಾದಿಯವಳು !

ಮನದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಲೇ ಅವಳು—

“ನಿಮ್ಮ ಮನಿ ಹುಡುಗೇರ ಮುಂಡೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ನಾಚಿಕೊಂಡು ಆಚಿಕಡಿ ಖೋಲಿಯಾಗೇ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು ಮೂರು ದಿನ ಮದಿವಿ ದಿನ ಸಂಜೆ ಮುಂದ ತಾರಾ ವೈನಿ ಬಲವಂತಮಾಡಿ ಮುಂದಿನ ಬಾಗಲಾಗ ಅರಿಶಿಣ-ಕುಂಕುಮ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು ಅಷ್ಟೆ. ಆಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಹಾಂಗೆ, ಒಂದು ನಮೂನೆ ಮಂಗಳಿ ಹಾಂಗೆ”

ವಸಂತ ಪಕಪಕ ನಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವಳು ಗಾಡ್ರೆಜ್ಜಿನಿಂದ ಹಣ ತೆಗೆದು ಮನಿಯಾರ್ಡ್ ಮಾಡಲು ಹವಣಿಸಿದಳು. ಹಣವನ್ನು ತಂದೆಯ ಹೆಸರಿಗೆ ಮನಿಯಾರ್ಡ್ ಮಾಡಲು ಕಳಿಸಿದಳು. ಹಣವನ್ನು ತಂದೆಯ ಹೆಸರಿಗೆ ಮನಿಯಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿ ತಂದೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಗೋದಾವರಿಗೆ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಪತ್ರ ಬರೆದು ಹಾಕಿದಳು.

೨೪

“ಗೋದಾ ನೀನು ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ನಿನ್ನ ಕಾಲೇಜಿನ ಖರ್ಚಿಗಾಗಿ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆ ಅಪ್ಪನ ಹೆಸರಿಗೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೀನೇ ತೆಗೆದುಕೋ, ಆದರೆ ನಾನು ಕಲಿಯಲಿಕ್ಕೆಂದು ಕಳಿಸಿವ ಹಣವನ್ನು ಅಪವ್ಯಯ ಮಾಡಬೇಡ. ನಿಜ ಅಂದರೆ ಈಗ ನಾನು ಕಳಿಸಿರುವ ಹಣ-ನಿನ್ನ ಈ ವರ್ಷದ ಖರ್ಚಿಗಲ್ಲ ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ನೀನು ಜಾಣೆಇದ್ದಿ. ಖಂಡಿತ ಪಾಸಾಗುತ್ತಿ. ಅಮ್ಮನಿಗೆ, ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಬೇಸರಕೊಡಬೇಡ. ಮತ್ತೆ ಹಣ ಬೇಕಾದರೆ ಬರಿ. ಈಗ ನೀನೆ ಮನೆಗೆ ಹಿರೀ ಮಗಳಾಗಿದ್ದಿ - ರಾಘವಿನತಾರಿಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳಿಕೊಡು. ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ನೆರವುಕೊಡು. ನೀನು ಸಮನಾಗಿ ನಡಕೊಂಡರೆ ನೀನು ಡಿಗ್ರಿ ತಗೊಳೋವರಿಗೂ ಕಲಿಸೂದು ನನ್ನದದೆ. ನಿನ್ನ ಇಚ್ಛಾವನದೆ ತಿಳಿಸು.

ಅಮ್ಮನಿಗೆ, ಅಪ್ಪನಿಗೆ, ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಾರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಹೇಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ
ಆಶೀರ್ವಾದವದೆ. ಸಮವಾಗಿ ಉತ್ತರಬರಿ. ನಿನ್ನಭಾವ ದೇವರಂಥವರು.
ಅವರೇ ಈಗ ನಿನಗೆ : : ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದಿನ ಸೂಟಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಲ್ಲಿಗೆ
ಬರುವಿಯಂತೆ. ನಿಮ್ಮ ಲ್ಲಿಯು ಕ್ಷೇಮಕ್ಕೆ ಬರಿಯುತ್ತಿರು”

ಆಶೀರ್ವಾದಗಳು- ನಿನ್ನ ಬೃಂದಾ.

ಅಕ್ಕನ ಬರವಣಿಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಬೋಚಾಳಿ ಎನಿಸಿತು ಗೋದಾವರಿಗೆ.

ತಾನುಮಾತ್ರಾ ಓದಿ ಚರಚರನೆ ಹರಿದು ಒಲೆಗೆ ಹಾಕಿಬಂದಳು.

ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟು ನಂಬಿಕೆ, ಅಭಿಮಾನ, ಪ್ರೀತಿಗಳು
ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಅಪ್ಪನ ಹೆಸರಿಗೆ ಹಣ ಕಳಿಸಬೇಕಿತ್ತು ? ತಾನೇ ಉದ್ಧಾರ
ಮಾಡುವವಳೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಉಪಾಯ.
ಇರಲಿ ನೋಡೋಣ-ಎಂದುಕೊಂಡಳು ಗೋದಾವರಿ.

ಬೃಂದಾ ತಂದೆಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರವೂ ಆ ದಿನವೇ ತಲುಪಿತಾದರೂ ಗೋದಾ
ವರಿ ತನಗೂ ಪತ್ರ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ತಂದೆಗೆ ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಕಾದು
ನಿಂತು ಪೋಷ್ಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಳಾದರೂ ಈ ಗುಟ್ಟು ಮರುಗಳಿಗೆ ತಿಳಿ
ಯದೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಬೃಂದಾ ತಂದೆಯ ಪತ್ರದಲ್ಲೂ ಗೋದಾವರಿ ಬರೆದ
ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾಳೆ.

ಸುಬ್ಬಣಾಚಾರ್ಯರು ಗೋದಾವರಿಯನ್ನು ಮೆದುವಾಗಿ ಕೇಳಿದ್ದರು.

“ಬೃಂದಾ ಏನು ಬರೆದಾಳವ್ವ ನಿನಗೆ ?” —ಎಂದು. ಗೋದಾವರಿ
ಮುಖ ಊಡಿಸಿಕೊಂಡಳು—

“ಎಂತ ಬದನೀಕಾಯೂ ಇಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಕಾಲೇಜಿನ ಖರ್ಚಿಗಂತ ನೂರು
ರೂಪಾಯಿ ಅಪ್ಪನ ಹೆಸರಿಗೆ ಕಳಿಸೆನಿ. ತೆಗೆದುಕೋ ಅಂತ ಬರೆದಾಳೆ ಅಷ್ಟೆ”

ತಮ್ಮ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಲ್ಲಿ ಗುಣವಂತೆ ಮಗಳನ್ನು ಕುಂಟನಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ
ಅವಳಿಂದ ತಾವು ಬದುಕಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಲ್ಲ ಎಂಬ ನೋವೇ ಅವರ ಎದೆಯ
ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಉಬ್ಬಸಪಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಈ ಗೋದಾವರಿಯ ಆಟಾ
ಟೋಪ ಅವರಿಗೆ ತೀರಾ ಬೇಸರ ತಂದಿತ್ತು.

ಅವಳು ಮೆಟ್ಟಿಕ್ಕು ಫಷ್ಟಾಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದದ್ದು ಯಾರಿಗೇನೂ ಸಂತಸದ
ಸುದ್ದಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಮೆಟ್ಟಿಗೆ ಅದು ಮಂಗನಿಗೆ ಭಂಗಿಕುಡಿಸಿದಂತಾಗಿಹೆ.

ಅಕ್ಕನ ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಬಟ್ಟೆ ಬರೆಗಳೂ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಾಸೂ ಸೇರಿ ಅವಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಿಸುವವರಿಲ್ಲ ಎಂದಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ವಾಸೂ ಅದ್ದರಿಂದ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರ ಲಕ್ಷ್ಯವೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಯಿತು.

ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸುಬ್ಬಣಾಚಾರ್ಯರ, ತುಂಗಾಬಾಯಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ ಬೇರೆಯಾಗಿದೆ.

ಗೋದಾವರಿಗೂ ಹದಿನೇಳು ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಎಲ್ಲಾದರೂ ಒಂದು ಗಂಡು ನೋಡಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ದಾಟಿಸಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಾಗಿದೆ. ಗೋದಾವರಿಗೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಇನ್ನು ವಿದ್ಯೆಯಾಕೆ. ಮನೆಯ ಒಂದೇ ಗಂಡು ಮಗು ರಾಘವನಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸಿದರೆ ಸಾಕು. ಮೀರಿದರೆ ಮದುವೆಯಾಗುವ ವರೆಗೆ ಗೋದಾವರಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಹಂಗಾಮಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದರೂ ಸಾಕು.

ಆದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಹಿರಿಯರ ಮನದ ಮುಂಡಿಗಿ. ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಯವರ ಕೈಲೂ ಹೇಳಿಸಿಯಾಯಿತು. ಗೋದಾವರಿ ಕಲ್ಲು ಗುಂಡಿನಂತಿದ್ದಳು. ಯಾರಿಗೂ ಪ್ರತಿಹೇಳಿಲ್ಲ ಹಾಗೇ ಯಾರಮಾತೂ ಕಿವಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ತಾನು ಫಾರಂ ತಂದು ಭರ್ತಿಮಾಡಿ ಸಹಿಗಾಗಿ ತಂದೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದು ಹಿಡಿದಳು. ಇನ್ನೂ ಈ ಭವಣಿಯ ಬದುಕಿನೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಡಲಾರದೆ ತಂದೆ ಮಾತನಾಡದೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟು—

“ಹಣ ಎಷ್ಟು ಬೇಕವ್ವ ?” —ಎಂದರು.

ಮುಲಾಜಿಲ್ಲದೆ ಉತ್ತರ ಬಂತು—

“ಈಗ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕವ್ವ ?”

ಸುಬ್ಬಣಾಚಾರ್ಯರು ಬಾಯಿ ಕಳೆದರು—

“ನೂತುರೂಪಾಯಿ ಯಾಕವ್ವ ಈಗ ?”

ತಂದೆಗೆ ವರದಿ ಒಪ್ಪಿಸುವುದು ಅವಳಿಗೆ ಈಗ ಬೇಕಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಹಣ ಕೈಗೆ ಬರುವವರೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಗ್ಗು ಬೇಕಿತ್ತು. ಸರಸರನೆ ಎಪ್ಪತ್ತು-ಎಂಭತ್ತು ರೂಪಾಯಿನ ಲೆಕ್ಕ ಒಪ್ಪಿಸಿದಳು.

ತಂದೆ ತಲೆಕೆರೆದುಕೊಂಡರು. ಅವರು ಕಾಲೇಜು ಹಾಗಿರಲಿ ; ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ಮುಖವನ್ನು ಕಂಡವರಲ್ಲ ಅವರು. ಬೃಂದಾ ಹೇಗೆ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಓದಿದ

ಳೆಂದು ಇದೀಗ ಅವರು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಅವಳು ಕಾಲೇಜು ಓದಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾಳೆಂದೇ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಅದನ್ನು ಬೆದಕುವುದಕ್ಕೆಂತ ಬೃಂದಾ ಕಳೆದ ಹಣ ಅವಳ ಕೈಗೆ ಹಾರಿ ಕೈ ತೋಡದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಅನಿಸಿತು.

ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದಾದರೂ ಹಾಗೆಯೇ. ಆದರೆ ಆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಮಾತ್ರ—

“ಬೃಂದಾ ಇಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಯಾಕೆ ಕಳೆಸಿದಳು ಈ ಹುಡುಗಿಗೆ? ಅವರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾವು ಹೀಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೇ?”

ಎಂಬ ಯೋಚನೆ ಬಂದಿತು. ಹಾಗೂ ಬೃಂದಾ ಬರೆದೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ.

ಈ ಹಣವನ್ನು ಗೋದಾವರಿಗೆಂದೇ ಕಳೆಸಿದ್ದೇನೆ. ಅವಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯ ಬಿದ್ದಾಗ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡಿ—ಎಂದು.

ಗೋದಾವರಿ ನೂರುರೂಪಾಯಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ ಹಾರಿದಳು. ಮತ್ತೆ ನಾರೂಲ್ಲೇ ಅವಳು ಅಫ಼ೀಟ್ ಕಾಲೇಜು ಹುಡುಗಿಯಾದಳು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಣ, ಮೈಯಲ್ಲಿ ನೆಣ, ಫ಼ಾಷ್ಯಾಕ್ಲಾಸೆಂಬ ಹೆಮ್ಮೆ. ಒಂದಿಷ್ಟು ಚೆಲುವು ಎಲ್ಲವೂ ಸೇರಿ ಈಗ ಯಾರೂ ಅವಳನ್ನು ಮಾತಾಡಿಸುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಸುಬ್ಬಣಾಚಾರ್ಯರು ಮುಂದಿನ ಯೋಚನೆಯನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟರು. ಜೀವಿತದ ನಿರಂತರ ಭವಣೆ ಅವರ ಜೈತನ್ಯವನ್ನೇ ಹಣ್ಣು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಅವರಿಗೆ ಈಗ ಬಾಪೂರಾಯರು ಒಂದು ಹಗುರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದು ಏನೂ ಬೇಡ ಅವರಿಗೆ.

ದಿನಾ ಬೆಳಗಿನ ವೇಳೆ ಮಾರುತಿ ಗುಡಿಯ ಪೂಜೆ ಮುಗಿಸಿ ಅಂಗಡಿಗೆ ಬಂದು ಕುಳಿತರೆ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ, ಸಂಜೆಯ ವೇಳೆ ಇವರು ಪೂಜೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಹುಡುಗರು ಮಾರಾದರೂ ಅಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಅಂಗಡಿ, ಊಟ, ನಿದ್ರೆ.

ಒಂದೇ ಬಗೆಯ ದಿನಚರಿ. ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬಂದ ನಿಯಮವಿಲ್ಲದ ಜೀವನ ನಡೆಸಿ ರೋಸಿಹೋಗಿದ್ದ ಅವರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಈ ಪ್ರಾಣ ದೇವರ ಸನ್ನಿಧಿ. ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಗದ್ದಲವಿಲ್ಲದೆ ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿ ತಂದಿದೆ.

ಅಲ್ಲದೆ ಬದುಕೂ ಸುಗಮವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ತಾವು ಒಂದು ನೆಲೆಗೆ ನಿಲ್ಲು ತಿರುವಾಗ ಈ ಮಗಳು ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಕೆಡಕೆನಿಸಿದೆ.

ಅದರೆ ಅದರಿಂದ ಅವರು ಮತ್ತೆ ತಲೆಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಆ ಮಾರುತಿ ನಡೆಸಿದಂತಾಗಲಿ, ಯಾವುದು ನನ್ನ ಕೈಲಿ-ಇಲ್ಲ.

ಎಂದುಕೊಂಡು ಆ ಯೋಚನೆಬಿಟ್ಟರು. ತಾಯಿಯ ಮಾತೆಂದರೆ ಗೋದಾವರಿಗೆ ಲೆಕ್ಕದ್ದೇ ಅಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಯವರು ಕಂಡರೆ ಏನಾದರೂ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳಿಯಾರು—ಎಂದು ಗೋದಾವರಿ ಅವರ ಮನೆಯ ಕಡೆ ಹೋಗುವುದನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟಳು. ಅವರಾಗಿ ಹೇಳಿಕಳಿಸಿದರೂ ಚಮತ್ಕಾರವಾಗಿ ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟು ಜಾರಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಲೆ ಅವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳೂ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಯವರಿಗೆ ಅಗೋಚರವೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಅವರು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಬಾರಿ ಬೃಂದಾನಿಗೆ ಬರೆದೂ ಇದ್ದರು, ಬೃಂದಾಗಾದರೂ ಒಂದುಬಾರಿ ತೌರಿನವರೆಗೆ ಹೋಗಿ ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿ ಬರಬೇಕು—ಎಂಬ ಇಷ್ಟ ಇದ್ದರೂ ಯಾಕೋ ಹೋಗಲು ಹಿಂದಲೇಟು.

ತಾನು ಕುಂಟನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿರುವುದು ಈಗಂತೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದೇ ಇದೆ. ಮುಖಕಂಡವರು ಬಾಯಿ ಉಪಚಾರಕ್ಕಾದರೂ ಅಗೋಚರವಾಗಿ ಅವರೆಲ್ಲರ ಮುಖಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಬರುವ ಸ್ಪಷ್ಟೆಗಳಿಗೆ ನಾನು ಉತ್ತರ ಹೇಳಲಾರೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಆ ಆಸೆ ಬೇಡವೆಂದು ಸುವ್ಮನಿದ್ದಾಳೆ.

ತಂಗಿಯಿಂದ ಮತ್ತೆ ಯಾವುದೇ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರ ಬರಲಿಲ್ಲವಾದರೂ ರುಕ್ಮಿಣೀ ಬಾಯಿಯವರಿಂದ ಬಂದಿತ್ತು.

ಬೃಂದಾ ತನ್ನ ಬೇಸರವನ್ನು ಗಂಡನ ಮುಂದೆ ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವಾದರೂ ಅತ್ತೆಯ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಳು.

“ನಮ್ಮ ಮನೀಲಿ ನಮ್ಮ ಗೋದಾವರಿದೆ ಒಂದು ನಮೂನೆ ಬರೇ ಹಟ ಮಾರಿ ಹುಡುಗಿ. ಆಮ್ಮನಿಗೆ-ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಭಯ್ಯಾದಕ್ಕೂ ಬರಾದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹಣ ಕಳಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪತ್ರಸಹ ಬರೀಲಿಲ್ಲ”

ತಾವು ಏನಂದುಕೊಳ್ಳುವರೋ ಎಂಬ ಆತಂಕದಿಂದಲೇ ಅವಳು ಆ ಮಾತಾಡಿದಳೆಂದು ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಸೊಸೆಯ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ತಿಳಿದು ಅವರು ಬಹಳ ಸರವಾಗಿ ಅಂದರು—

“ಆ ಹುಡುಗಿ ಮಾತು ಏನದೆ ಬಿಡು. ಇನ್ನು ನಾಕುದಿನ ಹೀಂಗೆ ಹಾರಾಡಿಯಾಳು. ಅವಳಿಗೂ ಒಂದು ಮದವಿ ಆತೂ ಅಂದು ಆಗ ತಾನೇ ಮೆತ್ತಗಾಗತಾಳೆ.”

ಅವರ ಆ ಮಾತು ಸಹಜ ಹೇಳಿದರೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು ಬೃಂದಾವಾಿಗೆ. ಅವರ ಗೋದಾವರಿಯ ಬಗೆಗೆ ಅವಳಿಗೇ ನಂಬಿಕೆ ಬರಲೊಲ್ಲದು.

ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಅವಳಿಗೆ ದ್ವೇಷ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೆಯೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು.

ಬೃಂದಾವಾಿ ಹೊರನೋಟಕ್ಕೆ ನಗುನಗುತ್ತ ಗೆಲುವಾಗಿರುತ್ತಾಳೆ. ಪ್ರತಿ ದಿನವೂ ಸಂಜೆಯ ವೇಳೆ ಗಂಡನ ಜೊತೆಗೆ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ವಿಹಾರ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಅವನ ಜೊತೆಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಿನಿಮಾ ನೋಡುವುದುಂಟು. ಮತ್ತು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದಾಗ ವಸಂತ ಅವಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಾದಂಬರಿ ಓದಿಹೇಳಿಸುವುದುಂಟು. ಜೊತೆಗೆ ವಸಂತನಿಗೆ ಮಧುರವಾದ ಕಂಠವಿದೆ. ಹೆಂಡತಿಯ ತೊಡೆಗೆ ತಾಳ ತಟ್ಟುತ್ತಾ ಅವನು ಭಾವಗೀತೆಗಳನ್ನು ಇಂಪಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅವನು ಹೆಂಡತಿಯ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಆಶುಕವನ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಡುವುದುಂಟು.

ಆ ಸಮಯ ಎಂತಹ ರಸಮಯ. ಗಂಡನ ಮುಂಗುರುಳಿನಲ್ಲಿ ಬೆರಳಾಡಿಸುತ್ತ ಅವಳು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾಳೆ.

ನನ್ನ ಗಂಡ ಗಂಧರ್ವ ! ರೂಪಿನಲ್ಲಿ, ಕಂಠಮಾಧುರ್ಯದಲ್ಲಿ !

ಆದರೆ ಭಗವಂತ ಎಂತಹ ನಿರ್ದಯ ! ಇಂಥ ಹೂಮನವವರಿಗೆ, ಈ ನಿರ್ದೋಷಿಗೆ ಇಂತಹ ಘೋರಶಿಕ್ಷೆಯೇ ?

ಹಿಂದಿನ-ಮುಂದಿನ ಜನುಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವಳಿಗೇನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಜನುಮದಲ್ಲಾದರೂ ಇವರು ಯಾರಿಗೂ, ಏನೂ ನೋವು ಕೊಡದವರೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ.

ಅವಳಿಗೆ ಹಾಗೇ ತನ್ನ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯದೂ ನೆನಪು ಬರುತ್ತದೆ.

ತನ್ನ ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಹಾಲಿನಂಥ ಹೃದಯದವರು. ಅಂಥವರಿಗೆ ಎಂತಹ ಕಷ್ಟ ಕಷ್ಟ !

ತನ್ನ ಕಕ್ಕ-ಕಕ್ಕೆ ತಂದೆಗೆ-ತಾಯಿರ ಮಾಡಬಾರದ ಹಿಂಸೆಮಾಡಿ ಮನೆ ಯಿಂದ ಹೊರಡಿಸಿದುದು ಅವಳಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೆನಪಿದೆ.

ಆದರೂ ಅಂಥವರ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಗೋದಾವರಿಯಂಥ ಅಸೂಯಾ ಪರ ಹುಡುಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾಳಲ್ಲ. ಇದು ಯಾರ ಶಾಪವಿರಬಹುದು ?

೨೨

ಮನದೊಳಗೆ ಈ ಕುಟ್ಟಿ ಕೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವಳು ಗಂಡನ ಪ್ರೀತಿ ಗಾಗಿ ಅತ್ತೆಯ ವಾತ್ಸಲ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಉಂಡು ಉಟ್ಟು ನಲಿಯಬೇಕು.

ಹೇಳಿ ಕೇಳಿ ಶ್ರೀಮಂತ ಕುಟುಂಬ ; ಮೂರು ಮೂರು ದಿನಕ್ಕೂ ಅತ್ತೆಯೊಂದಿಗೆ, ಗಂಡನೊಂದಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ-ಇಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ, ಆಗ ತನ್ನ ಹೇರಳವಾದ ಕೂದಲನ್ನು ಅನೇಕ ವಿನ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನರಿಟ್ಟುಂಟೆ ಹೆರಳು ಕಟ್ಟುತ್ತಾಳೆ. ಪೌಡರು ಹಚ್ಚಲೇಬೇಕು. ಸಮಯೋಚಿತ ಅಭರಣ ತೊಡಲೇಬೇಕು ವರ್ಣರಂಜಿತ ಸೀರೆಯುಡಲೇ ಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಅವಳು ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡಾಗಲಿಲ್ಲಾ ಅವನು ಫೋಟೋ ತೆಗೆ ಯದೇ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಸುತ್ತಲಿನ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಅವಳು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕೋನದಲ್ಲಿ ಸುಂದರ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕು, ಆ ಗಳಿಗೆಯೇ ಅವನು ಫೋಟೋ ತೆಗೆಯುತ್ತಾನೆ.

ಅವರು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಂತರ ಮನೆಯ ಡಿನ್ನರ್ ಪಾರ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗು ವುದುಂಟು, ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹೋದಾಗ ಎಲ್ಲರೂ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲೇ ಮಾತಾಡುವಾಗ ತನಗೆ ಬರುವ ಇಂಗ್ಲೀಷು ಸಾಲದು ಎನಿಸಿತು ಬೃಂದಾಗೆ. ಅಂದಿನಿಂದಲೇ ವಸಂತ ಅವಳಿಗೆ ಮೇಷ್ಟ್ರರಾದ. ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅವಳು ಸೊಗಸಿನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿತಳು.

ಹುಟ್ಟಾ ಬಡತನದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಬೃಂದಾ ಈಗ ತಾಜಾ ಶ್ರೀಮಂತಳಾಗಿ ದ್ದಳು ಸಿರಿವಂತಿಕೆ, ಬಡತನಕ್ಕೆ ಎರಡಕ್ಕೂ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಚೈತನ್ಯ ಅವಳದು.

ಮುಂದೆ ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು ಸೊಸೆಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಕಾರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಬೃಂದಾಳ ತೌರಿಗೆ ಹೊರಟರು. ಬೃಂದಾಗೆ ಹೃದಯ ಹಿಗ್ಗಿದರೂ ಈಗಲೂ ಗೋದಾವರಿ ಅತ್ತೆಯ ಎದುರಿಗೆ ಹೇಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಳೋ ಎಂಬ ಆತಂಕವೇ ಇತ್ತು.

ಹೊರಡುವ ಮುನ್ನ ವಸಂತ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹೇಳಿದ—

“ನಿನ್ನ ತೌರುಮನಿ ಸಂಭ್ರಮದಾಗಿ ಈ ಕುಂಟನ್ನು ಮರೀಚ್ಯಾಡ ನಿರ್ಮಲಾ ?”

ಅವಳಿಗೆ ಪಕ್ಕನೆ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಉದುರಿತು. ಅವಳು ಗಂಡನ ತೋಳು ಹಿಡಿದು ಹೇಳಿದಳು—

“ಹಂಗಾದರ ನಾನು ಈಗ ಹೋಗೋದೇ ಇಲ್ಲರಿ. ನನಗೆ ತೌರುಮನಿ ಸಂಭ್ರಮ ಬೇಡಲೇಬೇಡ. ಆ ತೌರುಮನಿ ನಿಂತಿರೂದು ನಿಮ್ಮಿಂದಲೇ, ನಾನು ಈಗ ಹೋದರ ನಿಮಗ ಬೇಸರ ಆಗತದ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬನ್ನಿ ಅಂತ ಕರೀಲಿಕ್ಕೂ ನನಗ ಬಾಯಿ ಎಲ್ಲದ ? ಅಳಿಯ ಅಂತ ಒಂದು ಪಂಚತ್ರ ನೀರು ಸಹ ಕೊಟ್ಟೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಅಪ್ಪ-ಅಮ್ಮ”

ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ವಸಂತ ಅವಳ ಬಾಯಿ ಒತ್ತಿ ಹಿಡಿದ—

“ಹಾ, ಹಾ! ಅಷ್ಟು ಸುಮ್ಮನಿರು ನಿಮ್ಮಿ. ನಾನು ಚೇಷ್ಟೆಗೆ ಅಂದದ್ದಕ್ಕೆ ನೀನೊಳ್ಳೇ ಓಬೀರಾಯನ ಪುರಾಣ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದಿ. ಈಗಿನ ಕಾಲದಾಗ ಹಾಂಗ ಅಳಿಯ-ಪಳಿಯ ಅಂತ ಕಿರೀಟ ಹಾಕೊಂಬೂದು ಎಲ್ಲದೆ ಅಂತಿ ? ಹಾಂಗೆ ಬರೂದಾದರ ನಾನೇ ಬರತೇನಿ ನಿನ್ನ ತೌರುಮನಿಗೆ. ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗತೀಯೇನು ? ನನಗೇನೂ ಬರಬಾರದೂ ಅಂತಿಲ್ಲ. ನೀನು ಬಾ ಅವರ ಈಗಲೂ ನಾನು ಬರತೇನಿ.”

ಅವಳು ತಾನಾಗಿಯೇ ಸಿಕ್ಕಿಬಿಟ್ಟಂತಾಯಿತು. ಮೆಲ್ಲಗೆ ಅಂದಳು—

“ನೀವು ಅತ್ತಿಯವರನ್ನು ಕೇಳಿರಿ.”

ಅವನಿಗೆ ಅವಳ ಸಂದಿಗ್ಧ ತಿಳಿಯಿತು. ಅವಳ ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ—

“ಇಲ್ಲ ನಿರ್ಮಲ, ನಾನು ಬರೂದಿಲ್ಲ. ನೀನೂ ಅಮ್ಮ ಹೋಗಿ ಬನ್ನಿ ನಿರಂತರ ಕಾಯತಾ ಕೂತಿರತೇನಿ ನಾನು.”

ಅವಳು ಅವನ ಮುಖ ಸವರಿದಳು. ನಿಜವಾಗಿ ಈಗ ಅವಳಿಗೆ ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದೇ ಇಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ.

“ನಾನು ಅತ್ತೀ ಜೊತೆಗೇ ಬಂದುಬಿಡತೇನೆ. ನೀವು ಬೇಜಾರ ಮಾಡ ಬೇಡಿರಿ.”

ಎಂದೆಂದು ಕಾರನ್ನೇರಿದಳು. ಮೊದಲು ಬಂದದ್ದು ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿ ಯವರ ಮನೆಗೇ. ಶ್ರೀಮಂತೆಯಾಗಿ ಬಂದ ಅವಳನ್ನು ಈಗ ಪರಿಚಯದವರು ಮಾತನಾಡಿಸಬೇಕಾದರೂ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಅವಳಿಗಾದರೂ ತೌರು ಬಹಳ ಬದಲಾಗಿತ್ತು. ಮಾರುತಿ ಗುಡಿಯ ಮನೆ ಒಳ್ಳೇ ಪ್ರಶಸ್ತನಾದದ್ದು. ಮೊದಲನೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ ಮನೆಯಲ್ಲಿ. ಅಕ್ಕನ ಕಾರು ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತಾಗ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ತಕತಕನೆ ಕುಣಿದವು.

ಸಂಪಾದಿಸಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಿದ್ದ ಮಗಳು ಈಗ ಶ್ರೀಮಂತಳಾಗಿ ಎದುರು ನಿಂತಾಗ ಅವಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಉಪಚರಿಸಬೇಕೆಂದೇ ತಿಳಿಯದು ಆ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರಿಗೆ. ಈಗಲೂ ಅವಳೇ ಸಾಕುವವಳು.

ಬೃಂದಾ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಮೈದಡವಿದಳು ತಕ್ಕಷ್ಟು ತಿಂಡಿ, ಬಟ್ಟೆ-ಬರೆ ಬಂದೇ ಇತ್ತು.

ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತ ಕಾರು ನೋಡಿಕೊಂಡೇ ಒಳಗೆ ಬಂದಳು ಗೋದಾವರಿ. ನೇರವಾಗಿ ಮಾತಾಡಲು ಮುಖವಿಲ್ಲವಾದರೂ ತಾನು ಕಾಲೇಜು ಓದುತ್ತಿರುವೆನೆಂಬ ಜಂಬದೊಂದಿಗೇ ಅಕ್ಕನನ್ನು ಮಾತಾಡಿಸಿದಳು—

“ಬರತೀನಂತ ಒಂದು ಕಾಗದಾನೂ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ ನನಗ ?”

ತಂಗಿಯ ಮುಂದೆ ಸೋಲುವುದು ಇವಳಿಗೂ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು—

ನಾನು ಬರದ ಕಾಗದಕ್ಕೆ ನೀನು ಯಾವತ್ತು ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟಿ ಹೇಳು ?
ಸತ್ತ ಬರಿಯೂಡೇನು, ನಾನೇ ಬಂದೀನಲ್ಲ, ಏನಾರ ಹೇಳೋದಿಲ್ಲ ಹೇಳು.”

ಗೋದಾವರಿ ಮೈ ಬಳುಕಿಸಿದಳು—

“ನನಗಂತದವೆ ಹೇಳೋದು. ಅವತ್ತ ಇದ್ದಾಳಲ್ಲ ಅನಕೆಲ್ಲ.”

ಬೃಂದಾವಾ ಮಾನವಾಗಿ ಅವಳ ಅಲಂಕಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದಳು, ಈ
ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಗೋದಾವರಿ ಭವ್ಯವಾಗಿ ಸಿಡಿದೂಡೆದು ಬೆಳೆದಿದ್ದಾಳೆ.
ಯೌವನ ಮೈತುಂಬಿ ಸಂತಿದೆ. ಹಾಗೇ ಸೊಕ್ಕೂ ಏರುತ್ತಿದೆಯೆಂದು
ತಿಳಿಯಿತು.

ಬೃಂದಾವಾ ಮನ ಒಂದು ಬಗೆಯಾಯಿತಾದರೂ ತಾಯ ಕೈಯಿನ
ಊಟ, ತಂದೆಯ ಸ್ತ್ರೀತಿ, ಉಳವವರ ಉಪಚಾರಗಳಿಂದ ಗೋದಾವರಿಯ
ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮರೆಯಲು ಯತ್ನಿಸಿದಳು.

ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರು ನಾದಿನಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಉಳಿದಿದ್ದರೂ
ಅಂದಿನ ಊಟ ಬೀಗರ ಮರೆಯಲಾಯಿತು. ಮರುದಿನವೇ ಅವರು ಹೊರ
ಡುವವರಿದ್ದ ದೂರದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಆ ದಿನವೇ ಮುಗಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು.
ಬೃಂದಾವಾ ಅಂದೇ ತಾನು ಕೆಲಸಕ್ಕಿದ್ದ ಸ್ವಾಮಿನವರಿಗೆ ಹೋಗಿ ತನ್ನ ಹಿರಿಯ
ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆಲ್ಲ ನಮಿಸಿ ಬಂದಳು.

ಇವಳು ಕುಂಟನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಸುಖಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆಂದು
ಅವಳ ಮುಖವೇ ಸಾರುತ್ತಿದೆ.

ಸಂಜೆ ಮಾರುತಿ ಗುಡಿಗೆ ಬಂದವರೆಲ್ಲ ಸುಬ್ಬಣಾಚಾರ್ಯರ ಶ್ರೀಮಂತ
ಮಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹೋದರು. ಮರುದಿನವೇ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಯವರ
ಮನೆಯ ಸಾಯಸ ಉಂದು ಅವರು ಊರಿಗೆ ಹೊರಟದ್ದು.

ತೌರನ್ನು ಕಂಡು ಬಂದ ಮಡದಿಯ ಮುಖವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ ವಸಂತ.
ಪ್ರಸನ್ನತೆಗಿಂತಲೂ ಧಾರವೇ ವೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡಿತು ಅವರಲ್ಲಿ. ತಂಗಿಯ ಬಗೆಗೆ
ಹೆಚ್ಚು ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅರಿತ. ಆದರೆ ಆ ವಿಷಯವನ್ನೇ
ಬಿಟ್ಟು ಹತ್ತಿರ ನಿಂತ ಮಡದಿಯನ್ನು ಓರೈಸಿ ಸ್ತ್ರೀತಿಯ ಮಾತನಾಡಿದ. ಅವ

ಳಾದರೂ ಇಂತಹ ಔದಾರ್ಯ ಜೀವಿಗಳ ನಡುವೆ ತಾನು ಉಳಿದ ಇಂತಹ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ಮೆಲು ನಗುತ್ತ ಕೇಳಿದಳು.

“ನಾನು ಇಲ್ಲದ ಎರಡು ದಿನಕ್ಕೆ ಬೇಸರ ಆಯಿತೇನಿ ?”

ವಸಂತ ಅವಳ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಕೂರಿಸುತ್ತ ಹೇಳಿದ—

“ಹೌದು ನಿರ್ಮಲಾ, ನೀನು ಬಂದಮೇಲೆ ಜೀವನ ತುಂಬಿದ್ದು ಆಗ್ಯದೆ. ನೆಟ್ಟಗಿರುವವರ ವಿಷಯ ಬೇರೆ ಆಯಿತು. ಅವರಿಗೆ ನೂರೆಂಟು ಕೆಲಸ ಇರದೆ ಈಗ ನನಗೆ ಹಾಂಗಲ್ಲ. ದಿನದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಬಂಕೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದರೆ ನನ್ನ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದ್ದು. ಮತ್ತೆಲ್ಲ ಪೋನಿನ ಮೂಲಕ ನಡೀತದೆ. ಮತ್ತೆ ಇಡೀ ದಿನ ನಾನು ಹೊತ್ತು ಕಳೆಯುವುದು ಹ್ಯಾಂಗೆ ನೀನೆ ಯೋಚಿಸು”

ಬೃಂದಾ ವಿನೋದವಾಗಿ ನಕ್ಕಳು—

“ನಾನು ಬರೂದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನೀವು ಹ್ಯಾಂಗ ಹೊತ್ತು ಕಳೆತಿದ್ದಿರಿ ಮತ್ತೆ ?”

ವಸಂತ ಅವಳ ಕಿವಿಯ ಹತ್ತಿರ ಪಿಸುಗುಟ್ಟಿದ

“ನೀನು ಬರತೀಯಂತ ನಿರೀಕ್ಷಣಾ ಮಾಡತಾ ಕಳೆತಿದ್ದೆ. ಈಗ ನೀನು ಬಂದಿ. ಮತ್ತೆ ನೀನು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಅನಿಸ್ತದೆ”

ಅವಳೂ ಕರುಣೆಯಿಂದ ಅಂದಳು—

“ಇನ್ನ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲೂ ಹೋಗೋದಿಲ್ಲರಿ”

ಮತ್ತೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮನೆಯಲ್ಲೂ ವ.ಹತ್ತರ ಬದಲಿಕೆಗಳಾದವು. ಬೃಂದಾ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಗೋದಾವರಿ ಡಿಗ್ರಿ ಕ್ಲಾಸಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಳು ಹಾಗೇ ಅವಳ ಅಟಾಬೋಸವೂ ಡಿಗ್ರಿ ಮೀರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳ ಕಾಲೇಜು ಜೀವನದ ಮರ್ವಾಸನೆಯೂ ಬೃಂದಾಳ ಕಿವಿತಾಗಲು ತಡವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಬೃಂದಾ ಹೌಪಾರಿದ್ದಳು. ಬೃಂದಾಗೆ ಏಳನೆಯ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತಕ್ಕೊಂದು ತಾಯಿ ಬಂದಾಗ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿ ಆತ್ತು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಈಗ ಬಿದೂರಾಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಭ್ರಮ ಉಯ್ಯಾಲೆಯಾಡುತ್ತಿದೆ, ಮೊಮ್ಮಗನ ಆಗಮನದ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಈ ವಿಷಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲರು.

ಒಂದು ದಿನ ರುಕ್ಮಿಣೀಬಾಯಿಯವರಿಂದ ಸೀತಾಬಾಯಿಯವರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬಂದಿತ್ತು. ಏನು ಕಾರಣಕ್ಕೋ ಪತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಸೊಸೆಗೆ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದು ನೇರವಾಗಿಯೇ ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು.

ಬೃಂದಾಗೆ ಮುಂಬಯಿಯಿಂದ ಒಂದು ಪತ್ರ ಬಂದಿತು. ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಳಾಸವೂ ಇರದಿದ್ದರಿಂದ ಮುಂಬಯಿಯಿಂದ ನನಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯುವವರು ಯಾರು ?—ಎಂದುಕೊಂಡೇ ಒಡೆದಳು. ಓಲಿಸಿಂದ ಮಾತ್ರ ಅದು ಮುಂಬಯಿ ಪತ್ರವೆಂದು ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಬಂದ ಪತ್ರ ಗೋದಾವರಿಯದು. ಬೃಂದಾಳ ಕೈ ನಡುಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕಣ್ಣು ತುಂಬುತ್ತಿತ್ತು. ಕಷ್ಟದಿಂದ ಪತ್ರ ಓದಿದಳು. ಬರವಣಿಗೆಯಾದರೂ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನದು.

“ಬೃಂದಾ, ನನಗೀಗ ಹದಿನೆಂಟು ವರ್ಷ ತುಂಬಿ ಸ್ವತಂತ್ರವನ್ನು ಪಡೆದೇ ಮನೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅದೂ ನಾನು ಮೆಚ್ಚಿದವರೊಂದಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನಂತೆ ನಾನು ಅಂಗವಿಕಲರನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಹೇಗೂ ಅಪ್ಪ-ಅಮ್ಮನನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಹೊಣೆಯನ್ನು ನೀನು ಹೊತ್ತಿದ್ದಿ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಕುಂಟನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದಿ. ಮನೆಯ ಚಿಂತೆ ನನಗೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಒಲಿದಿರುವವರು ಮಿಲಿಟರಿಯವರು. ಇದೆಲ್ಲಾ ಹೇಗಾಯಿತೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಡ. ನಾನು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನಂತೆ ನಾನೇನು ಮುಚ್ಚುಮರೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಾನು ಜಾತಿ-ಕುಲಗಳ ಜಂಜಡವನ್ನು ಅಂಟಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನಿಮಗೆಲ್ಲ ಬೇಸರವಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಮದುವೆಯ ಖರ್ಚನ್ನೂ ನಿನಗೆ ಉಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಡಿಗ್ರಿ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ನಿಂತಿತು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಯಾರಿಗೂ ನಮಸ್ಕಾರ ಹೇಳುವ ಅಗತ್ಯವೂ ನನಗಿಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಬಾರಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ನಮಸ್ಕಾರ ಹೊಡೆದು ಹೊರಟಿದ್ದೇನೆ. ನೀನು ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಗೆ ಭಾವಿಸಿದರೂ ವ್ಯಥೆಯಿಲ್ಲ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಗೋದಾವರಿ ಎಂದಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಹೆಸರಿಡೆ, ನಿನ್ನ ತಂಗಿ—

ಬೃಂದಾ ಸೋಫಾದ ಮೇಲೆ ಕುಸಿಕುಳಿತು ಮುಖಮುಚ್ಚಿ ಅಳತೊಡಗಿದಳು, ವಸಂತ ಕೂಡಲೇ ಪತ್ರ ಓದಿದ. ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರ ಅವನು ಸ್ಫುಟಿತನಾಗಿದ್ದ.

ತುಂಬು ಗರ್ಭಿಣಿ ಮಡದಿ ಅಳುವುದನ್ನು ಅವನು ನೋಡಲಾರ. ಮತ್ತು
ವನು ಹತ್ತಿರ ಸರಿದು ಅವಳ ಮುಖ ಒರಸಿ ಹೇಳಿದ—

“ಗೋದಾವರಿ ಮರ್ಜಿ ಸಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದೂ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ವೃಥಾ
ಮಾಡೂದಾದರೂ ಯಾಕ ನಿರ್ಮಲ ? ಇಂಥವು ಪ್ರಸಂಚದಾಗ ಎಷ್ಟು ನಡಿ
ತವೋ, ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಹೋಣೆ ಅಂತಿ ? ನನ್ನ ಮಗ ನಿನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಲಿ
ಇದ್ದಾನ. ನೀನು ಅತ್ತರ ಅವನಿಗೆ ನೋವಾಗತದ. ಎಲ್ಲಿ ನೀನು ಪೊದಲ
ಅಳೋದ ನಿಲ್ಲಿಸು. ಮತ್ತು ಈಗಲೇ ಸಿಮ್ಮ ತಾಯಿಾಸ ಕರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಅಷ್ಟು
ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳೋದದೆ ಸಿನಗೆ. ನೀನು ಅಳೋದ ನಾನು ನೋಡಲಾರೆ. ಎಲ್ಲಿ
ಹೀಂಗ ತಿರುಗು ?

ಬೆಳದಿಂಗಳಿನಂತೆ ತಂಪೆಯುವ ಅವನ ನುಡಿಯನ್ನಾಲಿಸುತ್ತ ಅವಳು
ಅವನ ಎದೆಗೊರಗಿದಳು. ಸುಕನ್ಯಾಳ ಜೇನೂನಿ ಅವಳ ಕಿವಿಯೆಲ್ಲ ಗುನುಗುನಿ
ಸುತ್ತಿತ್ತು.

‘ಬಿಡಿಗೆ ಚಂದ್ರಮ ಡೊಂಕು, ಬೆಳದಿಂಗಳೆದು ಡೊಂಕೆ ?’

ಎಂ. ಕೆ. ಇಂದಿರಾ ಅವರ ಕೃತಿಗಳು

ತುಂಗ-ಭದ್ರಾ	ಡಾಕ್ಟರ್
ಸದಾನಂದ	ತಪ್ಪೇವನದಲ್ಲಿ
ಗೆಜ್ಜೆ ಪುಜೆ	ಚಿದ್ವಿಲಾಸ
ಮನೆ ತುಂಬಿದ ವ.ಷಡಿ	ಜಾತಿ ಕೆಟ್ಟವರು
ಹೆಣ್ಣಿನ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ	ಸುಖಾಂತ
ತಾಪದಿಂದ ತಂಬಿಗೆ	ಯಾರು ಹಿತವರು
ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ	ಹೂಬಾಣ
ಕಲಾಕರ್ತಿ	ವರ್ಣಲೀಲೆ
ಶಾಂತಿಧಾಮ	ಹಸಿವು
ನವರತ್ನ	ಕೂಪ
ಅಂಬರದ ಅಪ್ಸರೆ	ಕೂಟುಭಟ್ಟಿ
ನಗಬೇಕು	ಜಾಲ
ನವಜೀವನ	ಗುಂಡ
ಪವಾಡ	ಮಹಿಸುಕು
ಕಲ್ಪನಾ ವಿಲಾಸ	ಕತೆಗಾರ
ದಶಾವತಾರ	ಕವಲು
ಸುಸ್ವಾಗತ	ಆಭರಣ
ಗಿರಿಬಾಲೆ	ಮೋಹನಮಾಲೆ
ಟುಲೆಟ್	ರಸವಾಹಿನಿ
ಮನೆ ಕೊಟ್ಟು ನೋಡು	ಅನುಭವ ಕುಂಚ
ಬಿದಿಗೆ ಚಂದ್ರಮಾ ಡೊಂಕು	ಪೂರ್ವಪರ
ನಾಗವೀಣಾ	ತಾಳಿದವರು
ಆತ್ಮಸಖಿ	ತಗ್ಗಿನಮನೆ ಸೀತೆ